

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**Předpoklady úspěšnosti moderní gymnastiky
v České republice**
Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
doc. PhDr. Irena Slepíčková, CSc.

Vypracovala:
Bc. Michaela Šlosarová

Praha, 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem řádně citovala všechny informační zdroje a literaturu. Tato práce, ani její podstatná část, nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne: _____

Bc. Michaela Šlosarová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce doc. PhDr. Ireně Slepíčkové CSc. za odborné vedení a veškerou pomoc a také trenérům a trenérkám za jejich čas při účasti na výzkumu a ochotu sdílet se mnou jejich zkušenosti a postřehy z gymnastického prostředí. Největší děkuji patří mé rodině za jejich nepřetržitou podporu po dobu mých studijních let.

Abstrakt

- Autor:** Bc. Michaela Šlosarová
- Název:** Předpoklady úspěšnosti moderní gymnastiky v České republice
- Cíl:** Cílem této diplomové práce je posouzení vybraných kritických faktorů úspěšnosti moderní gymnastiky v České republice dle výzkumu SPLISS 2.0 v rámci aktuálního systému fungování a vývoje úspěšnosti na mezinárodních závodech v předchozích letech.
- Metody:** Pro praktickou část byl zvolen smíšený výzkum a byla využita kvalitativní i kvantitativní metoda výzkumu. Kvalitativní výzkum je založen na polostrukturovaných rozhovorech se třemi odborníky z prostředí moderní gymnastiky. Jedná se o zástupce z řad bývalého předsednictva Českého svazu moderní gymnastiky a současné trenéry/trenérky. Dále byly analyzovány potřebné dokumenty. V kvantitativním výzkumu byly seniorské gymnastky podrobeny elektronickému dotazování.
- Výsledky:** Výsledky této diplomové práce ukázaly, že moderní gymnastika v České republice má stále potenciál stát se znovu úspěšným sportem a naše gymnastky se mohou měřit se světovou špičkou. Financování bezpochyby není ideální, ale mnohem vážnější je oblast identifikace talentů a zajištění a rozvoj trenérů. Tyto pilíře nepodléhají téměř žádné systematickosti a vše se odehrává nahodile, což dokládají především odpovědi respondentů v polostrukturovaných rozhovorech a dotazníkovém šetření.
- Závěr:** Jestliže mají být podpořeny jednotlivé pilíře, musí být nastaven systém a metodika české moderní gymnastiky. Poté je možné se zabírat jednotlivými kritickými oblastmi.
- Klíčová slova:** Spliss, elitní sport, financování, dotace, rozvoj talentů, zajištění trenérů, kritické faktory, gymnastické oddíly, výkonnost, úspěch.

Abstract

- Author:** Bc. Michaela Šlosarová
- Title:** Prerequisites for the success of rhythmic gymnastics in the Czech Republic
- Objectives:** The aim of this thesis is to assess selected critical success factors of rhythmic gymnastics in the Czech Republic according to the SPLISS 2.0 research within the current system of operation and the development of success at international competitions in previous years.
- Methods:** For the practical part, mixed research was chosen and both qualitative and quantitative research methods were used. The qualitative research is based on semi-structured interviews with three professionals from the rhythmic gymnastics environment. These are representatives from the former presidency of the Czech Rhythmic Gymnastics Association and current coaches. Furthermore, the necessary documents were analysed. In the quantitative research, senior gymnasts were subjected to an electronic questionnaire.
- Results:** The results of this thesis have shown that rhythmic gymnastics in the Czech Republic still has the potential to become a successful sport again and our gymnasts can compete with the world's top gymnasts. Funding is undoubtedly not ideal, but more serious is the area of talent identification and the provision and development of coaches. These pillars are hardly systematic and everything happens haphazardly, as evidenced mainly by the answers of the respondents in the semi-structured interviews and the questionnaire survey.
- Conclusion:** If the individual pillars are to be supported, the system and methodology of Czech modern gymnastics must be set up. Then the individual critical areas can be addressed.

Keywords: Spliss, elite sport, funding, subsidies, talent development, providing coaches, critical factors, gymnastics clubs, performance, success.

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	MODERNÍ GYMNASTIKA	12
2.1	POČÁTKY MODERNÍ GYMNASTIKY	14
2.2	VÝVOJ MODERNÍ GYMNASTIKY NA ÚZEMÍ ČSR	14
2.2.1	I. etapa 1953-1963	15
2.2.2	II. etapa 1963-1978	16
2.2.3	III. etapa 1978-1987	17
2.2.4	IV. etapa 1988 až současnost	17
3	ORGANIZACE SPORTU V ČESKÉ REPUBLICE	19
3.1	SPORTOVNÍ SVAZY	21
3.1.1	Český svaz moderní gymnastiky	22
3.1.2	Členská základna	24
4	ÚSPĚCH VE SPORTU	28
5	VÝZKUM SPLISS 2.0	30
5.1	PILÍŘE VÝZKUMU	31
5.1.1	Studie MESSI	34
5.1.2	Provázanost pilířů	35
5.2	PILÍŘ 1 – FINANČNÍ PODPORA SPORTU	38
5.2.1	Financování sportu v České republice	38
5.3	PILÍŘ 4 – SYSTÉM IDENTIFIKACE TALENTŮ A JEJICH ROZVOJ	44
5.4	PILÍŘ 7 – ZAJIŠTĚNÍ A ROZVOJ TRENÉRŮ	48
6	SHRNUTÍ	53
7	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	55
8	METODIKA PRÁCE	56
8.1	METODY SBĚRU DAT	56

8.1.1	Kvalitativní výzkum	56
8.1.1.1	Polostrukturované rozhovory	57
8.1.1.2	Analýza dokumentů	57
8.1.2	Kvantitativní výzkum	58
8.1.2.1	Elektronické dotazování	58
8.2	VÝZKUMNÝ SOUBOR	58
8.3	SBĚR DAT	59
9	SOUČASNÝ STAV MODERNÍ GYMNASTIKY V ČR	61
9.1	ÚSPĚŠNOST A KONKURENCESCHOPNOST ČESKOSLOVENSKÉ A ČESKÉ MODERNÍ GYMNASTIKY V PRŮBĚHU LET 1963 - 2022	61
9.2	VLIV FINANCOVÁNÍ NA ÚSPĚŠNOST ČESKÝCH MODERNÍCH GYMNASTEK .	64
9.2.1	Financování oblastí a oddílů moderní gymnastiky	70
9.3	VLIV IDENTIFIKACE A ROZVOJE TALENTŮ NA ÚSPĚŠNOST ČESKÝCH MODERNÍCH GYMNASTEK	73
9.4	VLIV ZAJIŠTĚNÍ A ROZVOJE TRENÉRŮ NA ÚSPĚŠNOST ČESKÝCH MODERNÍCH GYMNASTEK	81
10	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	84
10.1	IDENTIFIKAČNÍ OTÁZKY A ÚSPĚŠNOST MODERNÍ GYMNASTIKY	84
10.2	REPREZENTACE ČR	90
10.3	TALENT	94
10.4	TRENÉRSKÉ ZAJIŠTĚNÍ A ROZVOJ TRENÉRŮ	95
10.5	SHRNUTÍ POZNATKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	101
11	DISKUZE	104
12	VÝSLEDNÁ DOPORUČENÍ	111
13	ZÁVĚR	113
14	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	115
14.1	LITERATURA	115

14.2	DIPLOMOVÉ PRÁCE	118
14.3	ELEKTRONICKÉ ZDROJE	118
14.4	ZÁKONY.....	124
15	PŘEHLED OBRÁZKŮ, GRAFŮ, TABULEK A SCHÉMAT.....	125
15.1	PŘEHLED OBRÁZKŮ.....	125
15.2	PŘEHLED GRAFŮ	125
15.3	PŘEHLED TABULEK	126
15.4	PŘEHLED SCHÉMAT.....	127
16	PŘÍLOHY.....	128
16.1	PŘÍLOHA 1 – ŽÁDOST O VYJÁDŘENÍ ETICKÉ KOMISE UK FTVS.....	128
16.2	PŘÍLOHA 2 – INFORMOVANÝ SOUHLAS K ŽÁDOSTI 110/2023.....	130
16.3	PŘÍLOHA 3 – ZJEDNODUŠENÝ IS PRO DOTAZNÍKY	132
16.4	PŘÍLOHA 4 – VÝSLEDKOVÉ LISTINY JEDNOTLIVKYŇ Z LOH, MS, ME	133
16.5	PŘÍLOHA 2 – VÝSLEDKOVÉ LISTINY PÓDIOVÝCH SKLADEB Z LOH, MS, ME	136
16.6	PŘÍLOHA 3 – ROZHOVOR S RESPONDENTEM 1.....	139
16.7	PŘÍLOHA 4 – ROZHOVOR S RESPONDENTEM 2.....	147
16.8	PŘÍLOHA 5 – ROZHOVOR S RESPONDENTEM 3.....	153

1 ÚVOD

Sport je celosvětovým fenoménem. Pro některé je zdrojem zábavy, vyplněním volného času, pro druhé zaměstnáním nebo životním stylem. Na světě pravděpodobně neexistuje člověk, který by se, ať už s aktivní nebo pasivní formou sportu nesetkal. Pod tímto pojmem si asi většina z nás prvně představí jakoukoliv pohybovou aktivitu, což je naprosto logická úvaha, nicméně sport v sobě zahrnuje daleko více. Je zdrojem navazování vztahů ve společnosti, učí nás dodržovat pravidla a respektovat zásady fair-play a platí zde vysoký stupeň organizovanosti, která je dána existencí rozsáhlé sítě lokálních i mezinárodních institucí a organizací. Aktivní sportování v nás rozvíjí sebekázeň, motivaci, cílevědomost, překračování svých fyzických i psychických hranic a v neposlední řadě i respektování soupeře. Právě respekt k soupeři je společný i pro pasivní sport, kde se lidé, kteří se třeba osobně vůbec neznají, spojí za jediným cílem – vítězstvím oblíbeného týmu, klubu nebo jednotlivce. Sport je odvětvím, které v lidech vyvolává velmi silné emoce.

Není dáno, že všechny státy jsou ve všech sportech stejně úspěšné. Záleží na mnoha aspektech, které ovlivňují úspěšnost daného sportu v zemi. Jsou jimi např. historie a tradice státu, kulturní a náboženské prostředí, sportovní organizace a instituce, vynaložené finanční prostředky na sport, dostupnost vhodných sportovišť, vztah společnosti ke sportu a systém rozvoje mládeže, trenérské zajištění, ale i lokalita daného státu. I Česká republika má na svém kontě mnoho sportovních úspěchů, především v individuálních sportech. Nepochybně vévodíme světovému žebříčku v ženském tenisu, kde se řadíme k těm nejlepším. Dále bychom sem zařadili atletiku, rychlobruslení, biatlon a jiné. Bohužel, ke sportům, kterým se dlouhodobě nedaří prosadit na mezinárodním poli řadíme moderní gymnastiku, jež je tématem této diplomové práce.

Přestože se počátky moderní (dříve umělecké) gymnastiky na tehdejší území Sovětského svazu datují již k roku 1930, nenevidujeme za těch skoro 100 let působení tak výraznou gymnastickou osobnost, která by moderní gymnastiku dostala do povědomí širší společnosti. V souvislosti s gymnastikou se jistě všem vybaví olympijská vítězka Věra Čáslavská, která se však věnovala sportovní gymnastice. To, že moderní gymnastika v České republice nemá žádnou takto výraznou osobnost, má za následek především to, že většina lidí vůbec neví, o jaký sport se jedná, nedokáže ho popsat, a když, tak jen velmi okrajově. Ne jinak je to s konkurenceschopností moderních gymnastek i v současnosti. Přestože trénují velmi srovnatelně s gymnastkami z jiných států, dlouhodobě nejsou

schopny obsazovat na mezinárodních soutěžích přední příčky, a to jak v individuálních sestavách, tak i v pódiových skladbách. Nominace na Olympijské hry (dále „OH“) jsou nyní spíše vytouženým přáním, avšak nedosažitelnou metou. Na mezinárodních šampionátech (Mistrovství Evropy, Mistrovství světa) se před českými gymnastkami umísťují i závodnice ze států, kde podmínky k trénování a podpoře sportu obecně nejsou zdaleka na takové úrovni jako v České republice (dále „ČR“). S tímto je také úzce spjata popularita sportu, ať už mezi širokou veřejností nebo např. obchodními partnery.

Jaká je příčina toho, že české gymnastky nejsou schopny obstát na mezinárodních soutěžích? Podle čeho je vlastně posuzována úspěšnost v gymnastice a čím se lišíme od konkurence? Na základě tohoto byly vybrány tři kritické faktory, jejichž změna nebo alespoň jiný přístup k nim, by mohl znamenat změnu k lepšímu, která by se možná postupně projevila na kvalitě tohoto ženského sportu. Jsou jimi finanční politika, rozvoj talentů a trenérské zajištění. Všechny tyto oblasti se, i nyní, neopírají o reálná, a především, důvěryhodně získaná data a kvalitně zpracované dlouhodobé koncepce a materiály.

Své dlouholeté zkušenosti vykreslují v praktické části této diplomové práce trenéři, trenérky a bývalí členové předsednictva Českého svazu moderní gymnastiky (dále „ČSMG“). Hodnotí nejen současný stav, ale především se vyjadřují, k již zmíněným kritickým faktorům. Jejich podněty jsou nedílnou součástí nejen této práce, ale také by mohly posloužit jako odrazové můstky k případným změnám v systému fungování moderní gymnastiky v České republice. Jelikož nekonkurenceschopnost a umístění českých gymnastek v druhé polovině výsledkových listin na mezinárodních soutěžích jsou vizitkou toho, že je zde prostor pro zlepšení.

TEORETICKÁ ČÁST

V této části práce jsou detailně popsány a rozebrány všechny teoretické pojmy a souvislosti tak, aby bylo pochopeno téma diplomové práce jakožto celku. Pozornost je věnována moderní gymnastice se zaměřením na úspěšnost českých závodnic na mezinárodním poli, vývoji členské základny ČSMG v průběhu let a posouzení vybraných kritických faktorů podle metody studie SPLISS 2.0 (De Bosscher et al., 2015). Tato studie objasňuje celkem devět pilířů sportovní politiky, které ovlivňují úspěšnost elitního sportu na mezinárodní úrovni, a právě tři z nich jsou inspirací pro výzkumnou část a oblastí zájmu této diplomové práce.

2 MODERNÍ GYMNASTIKA

Moderní gymnastika (dříve umělecká gymnastika) je esteticko-koordinační sport, který kombinuje prvky gymnastiky, baletu, akrobacie a čím dál více je kladen důraz i na taneční prvky. Nalezneme spoustu publikací, ve kterých je gymnastika definována, a to jak obecně, tak se zaměřením konkrétně na tu moderní. Kos (1990) popisuje gymnastiku jako „*metodicky uspořádaná tělesná cvičení, zaměřená na rozvoj těla a jeho pohybových schopností.*“ Autorka Fürlová (1962) popisuje uměleckou gymnastiku jako „*správně provedený celistvý a harmonický pohyb s logickou vazbou, který je v dokonalém souladu s hudbou a vnitřně prožíván cvičenkou.*“ Při posuzování výkonu gymnastky je kladen velký důraz nejen na technické provedení sestav, ale právě i na soulad pohybu s hudbou a procítění hudebního doprovodu. Důležitými základními pohybovými vlastnostmi gymnastky jsou především ohebnost, obratnost, rychlost, síla a vytrvalost.

V mnoha publikacích je stále popisována jako ryze ženský sport, což se však v poslední době začíná měnit, neboť např. v Japonsku se těší moderní gymnastika velké oblibě i u mužů. Nejedná se o naprosto identickou podobu a můžeme zde spatřovat odlišnosti oproti ženskému provedení, jelikož je u mužů kladen důraz na fyzickou sílu a výkon a také cvičí na odpružené podlaze. Stejně jako u žen ale rozhodčí hodnotí manipulace s náčiním. A právě náčiní je specifickým znakem moderní gymnastiky. „*Gymnastické pohyby jsou v moderní gymnastice zaměřeny na zvládnutí vlastní techniky cvičení bez náčiní i s náčiním*“ (Fürlová, 1962, s. 19). Gymnastky se od raného věku učí cvičit se švihadlem, následně se přidávají obruč, míč, kužele a stuha. Každé z náčiní má předepsaná kritéria, která mohou být na kterémkoliv závodě namátkově zkontrolována. Pravidla týkající se nejen náčiní, ale také všech prvků obtížnosti, trikotů, hudeb atd. jsou aktualizována vždy v rámci nového olympijského cyklu a jsou platná napříč všemi státy. Tato pravidla vydává Mezinárodní gymnastická federace (Fédération Internationale de Gymnastique, dále „FIG“), jakožto hlavní řídicí světová organizace.

A právě velkou změnou prošla mezinárodní pravidla po Letních olympijských hrách (dále „LOH“) v Londýně v roce 2012. Pozornost byla zaměřena na větší tanečnost, jelikož do té doby byly sestavy často jen po sobě jdoucími prvky obtížnosti a stále více se vytrácela původní myšlenka tohoto sportu. Závodnice mají totiž pohybem vyjadřovat své vnitřní prožívání, emoce a temperament. Moderní gymnastika je ve své podstatě jakýmsi „prostředníkem“ mezi gymnastikou a tancem. Hlavní cíle a úkoly moderní gymnastiky je možné shrnout do následujících bodů. Má za cíl:

- všestrannou tělesnou i speciální přípravou přispívat k výchově a vzdělání dívek a žen;
- upevňovat a posilovat zdraví cvičenek a zvyšovat jejich pracovní schopnost;
- působit na rozvoj důležitých pohybových návyků a vlastností důležitých pro život, práci a obranu vlasti;
- rozvíjet volní, morální a emocionální vlastnosti cvičenek;
- působit na estetickou výchovu cvičenek a zvyšovat jejich cit pro krásno a hudebnost;
- rozvíjet a zvyšovat harmonický pohybový projev vlastní ženám, a tím zvyšovat jejich pohybovou kulturu;
- podporovat zdravou soutěživost a snahu dosáhnout nejlepších výsledků a vrcholného mistrovství.

(Fürlová, 1962, s. 19)

Soutěží se zpravidla ve dvou programech, a to v jednotlivkyních nebo skupinách, kterým se odborně říká pódiové skladby. Programu jednotlivkyň je vždy věnována 1. polovina roku, tedy měsíce leden až červen. Závodnice cvičí své sestavy na koberci samostatně. Pódiové skladby jsou na závodním programu převážně na podzim, kdy závodní sezóna trvá zhruba od září do začátku prosince. Gymnastky jsou, dle ročníků, seskupeny do čtyřčlenných, pětičlenných nebo šestičlenných týmů, v závislosti na pravidlech soutěže. Svou choreografii mají dokonale secvičenou nejen po stránce manipulací s náčiním, ale i naprosté synchronizaci všech členek. Na vyšší výkonnostní úrovni se již závodnice třídí na ty, které celoročně cvičí buď pouze samostatně nebo pouze v pódiových skladbách. V českých podmínkách je to zatím, vzhledem k nízkému celkovému počtu gymnastek, nereálná představa. Program jednotlivkyň v ČR dále dělíme na výkonnostní třídy. Těmi jsou:

- **základní program** – jedná se o nejlehčí výkonnostní úroveň, ve které většina děvčat začíná a má tedy i největší počet členek. Popis sestav i hudba jsou pevně stanoveny.
- **Kombinovaný program** – jedná se již o obtížnější formu, kde je jedna sestava povinná a druhá je plně v režii trenérek gymnastky.
- **Volný program, level B** – výkonnostně méně náročný program než level A. Liší se především nižším počtem sestav. Všechny sestavy jsou tzv. volné, což znamená, že jejich choreografie tvoří trenérky na základě předepsaných

pravidel. Gymnastky levelu B nemohou být členkami reprezentace, Sportovních center mládeže (dále „SCM“) a Sportovních středisek (dále „SpS“).

- **Volný program, level A** – nejprestižnější a nejobtížnější program, který je uznáván mezinárodně. Gymnastky, které cvičí v linii A se mohou kvalifikovat na významné evropské nebo celosvětové soutěže a také na LOH.

2.1 Počátky moderní gymnastiky

Zárodky dnešní podoby moderní gymnastiky můžeme spatřovat už v 19. století, kdy umělci Jean-Georgese Noverre, François Alexandre Nicolas Chéri Delsarte a Rudolf Bode přicházejí s myšlenkou vyjádřit skrze pohyb lidského těla své emoce a pocity. Tuto teorii uvedl později do praxe průkopník tělesné výchovy ve Švédsku, Peter Henry Ling, a vznikl tak švédský systém volných cvičení, ve kterém studenti v rámci estetické gymnastiky vyjadřovali své pocity prostřednictvím pohybů těla. V roce 1880 dal Švýcar Emil Dalcroze vzniknout eurytmii, což můžeme přirovnat k dnešní podobě tance. Následně jsou tyto pohyby doprovázeny hudbou za účelem větší ladnosti, ohebnosti a správného držení těla. Kolem roku 1900 jsou všechny tyto teoretické a praktické poznatky sloučeny do Švédské školy moderní gymnastiky. Následně estonský trenér a pedagog Ernest Idla popsal jednotlivé gymnastické prvky, jejich správné provedení a míru obtížnosti. Překvapivě, 1. škola pro trénink gymnastů vznikla v Berlíně, v roce 1929.

Jakožto sportovní disciplína určená výhradně dívkám a ženám se moderní gymnastika začala formovat okolo roku 1930 na území tehdejšího Sovětského svazu (dále „SSSR“). Čerpala z tradic českého i slovenského tance a ruské disciplíny. Tehdy ještě nesla název „umělecká gymnastika“.

2.2 Vývoj moderní gymnastiky na území ČSR

Na webových stránkách ČSMG autorky Šimůnková a Panská člení historii československé moderní gymnastiky do 4 vývojových etap souvisejících s historickými milníky a vznikem světových soutěží. Jsou jimi:

- I. etapa 1953 – 1963
- II. etapa 1963 – 1978
- III. etapa 1978 – 1987
- IV. etapa 1988 – současnost.

2.2.1 I. etapa 1953-1963

První etapa je započata tímto rokem právě proto, že v prosinci roku 1953 vznikla vůbec první ústřední komise umělecké gymnastiky na území tehdejšího Československa, formovaly se krajské komise a první gymnastické oddíly. Komise sčítala celkem 8 členů ve složení předsedkyně Miroslavy Buriánové a členů Marie Švábové, Dagmar Páclové, Jarmily Jeřábkové, Mirka Fišera, Hermíny Jochové, Blaženy Petrové a Danicy Fürlové (Fürlová, 1962). S tím souviselo i budování organizační struktury a zajištění chodu gymnastiky. Tomuto předcházelo uspořádání semináře o umělecké gymnastice v SSSR. O rok později se již v Praze v Karlínském divadle konala první celorepubliková soutěž, a to v pódiových skladbách, později se přidaly krajské soutěže, a to v Brně, Olomouci a Pelhřimově. Velmi rychle si tento sport získal oblibu u široké veřejnosti, avšak členům komise bylo zřejmé, že nelze uměleckou gymnastiku stavět pouze na pódiových skladbách, které neměly žádná jednotná pravidla. Zanedlouho vznikla myšlenka vytvořit pro žákyně, dorostenky a ženy jednotnou strukturu sestavy¹, se kterou bylo seznámeno celkem 30 krajských cvičitelek (Fürlová, 1962). V roce 1955 se pak uskutečnil i závod jednotlivkyň, kterému předcházelo první oficiální školení trenérek. Následující rok se umělecká gymnastika rozšířila z Prahy do celé země, rostla tak členská základna a důraz byl kladen na odbornou přípravu rozhodčích i trenérek. Forma sestav a systém soutěží se ještě stále lišil od podoby, jakou známe dnes, nicméně už se cvičilo s náčiním i bez něj. V dalších letech následovala série závodů, školení trenérů i rozhodčích a také zpracování soutěžního řádu a ucelených pravidel pro rozhodování. V tomto období, konkrétně 15.6.1958, se konalo i první Mistrovství Československa, jejímž pořadatelem byly Karlovy Vary. Jelikož se na závodě začaly projevovat velké rozdíly mezi závodnicemi, předsednictvo tak přišlo s dalším významným krokem, kterým bylo rozdělení závodnic na mistrovskou třídu a I. výkonnostní třídu. Titul získaly Dagmar Šťastná a Alena Toušlová. Právě první zmíněná byla v té době naší nejúspěšnější reprezentantkou. Dagmar domácí titul obhájila celkově pětkrát, jejím největším úspěchem je však zisk zlaté medaile na velmi významné mezinárodní soutěži té doby – O pohár MDŽ.

¹ Forma povinných sestav funguje v moderní gymnastice i nyní, avšak pouze u základního a kombinovaného programu, o kterých se zmiňuje kapitola 2.

V rámci Mistrovství světa (dále „MS“) ve sportovní gymnastice, jehož hostila Praha, se umělecká gymnastika představila se svým exhibičním vystoupením technické komisi FIG. (Šimůnková a Panská)

Federace se tak poprvé seznámila s koncepcí této disciplíny a přijala ji jakožto svého řádného člena. V roce 1963 se již pod záštitou FIG konala celosvětová soutěž, která byla zpětně uznána za první MS v umělecké gymnastice. To ovládl SSSR, Československo si zajistilo čtvrtou příčku zásluhou výkonu Hany Machatové.

2.2.2 II. etapa 1963-1978

Rok 1963 je významným milníkem ve vývoji umělecké gymnastiky v Československu, jelikož je ustanoven samostatný Československý svaz, kterému předsedá Dagmar Páclová. Ten byl složen z Českého a Slovenského svazu a jeho stěžejním úkolem bylo především zkvalitnění metodiky a vytváření a zajišťování adekvátních tréninkových podmínek pro rozvoj výkonnosti našich gymnastek. (Šimůnková a Panská)

O dva roky později hostí Praha druhé MS a Československo zaznamenává svůj dosavadní největší úspěch v podobě mistryně světa Hany Mičechové Sitnianské. Získala titul absolutní mistryně světa i titul mistryně světa ve cvičení s náčiním. Za ní se umístila Hana Bogušovská, která dosáhla na dělenou stříbrnou a bronzovou pozici. V těsném závěsu za nimi, na 4. místě, byla naše další gymnastka Jana Bérová. (Fürlová, 1962)

Od 1.1.1969 byl přijat nový název pro tento sport, a to již jak ho známe dnes – moderní gymnastika. V následujícím roce byla ustanovena samostatná komise v rámci struktury FIG. V roce 1977 pak do „hry“ vstupuje nová vrcholová soutěž, a sice Mistrovství Evropy (dále „ME“), které mělo svou premiéru v Basileji.

Obecně je toto období ve vývoji moderní gymnastiky charakterizováno jako období rozvoje masové, výkonnostní i vrcholové gymnastiky. Na jeho konci však dochází ke stabilizaci pravidel cvičení jednotlivkyň i společných skladeb napříč všemi státy. Na moderní gymnastiku se pohlíželo zcela jinak, než je tomu nyní, což bylo ale důsledkem mezinárodních úspěchů našich tehdejších gymnastek. O gymnastice se psalo téměř denně v novinách a jednotlivé závody byly k vidění v televizi. (Šimůnková a Panská)

2.2.3 III. etapa 1978-1987

V těchto letech se moderní gymnastika stala olympijským sportem. Po ukázce na LOH v Moskvě roku 1980, se již o čtyři roky později stala součástí sportů startujících pod pěti kruhy na LOH v Los Angeles. Nicméně bez závodnic spadajících do socialistických zemí. V ČSSR nadále rostla členská základna, která roku 1981 sčítala 146 oddílů, provozujících moderní gymnastiku, s celkovým součtem 13 220 členů. Za 30 let utváření moderní gymnastiky na území ČSSR získaly závodnice celkem 24 medailí. (Šimůnková a Panská)

Dalším průlomovým okamžikem byl zisk dvou postupových míst na LOH v Soulu 1988.

2.2.4 IV. etapa 1988 až současnost

Tato poslední, čtvrtá, etapa, jak ji rozdělily Šimůnková a Panská, je etapou olympijskou. Na LOH v Soulu 1988 se probojovala Lenka Oulehlová (dnes Oulehlová Hyblerová) a Denisa Sokolovská. Ty si svou účast zajistily umístěním na postupových místech na ME v Helsinkách. První olympijská účast československých gymnastek přinesla 12. místo Sokolovské a 22. místo Oulehlové. Fungování gymnastiky narušily politické události roku 1989, které zapříčinily ukončení středisek vrcholového sportu i tréninkových středisek mládeže. Tento krok pochopitelně narušil již zaběhnutý systém a příprava sportovně talentované mládeže a reprezentantek byla přesunuta do jednotlivých klubů a oddílů. Oulehlová se stává československou jedničkou a vyhrává mistrovské tituly na domácí scéně. Poslední účast na LOH v rámci Československa se uskutečnila v Barceloně roku 1992, kde Oulehlová dosáhla vůbec nejlepšího výsledku v celé gymnastické historii a umístila se na 8. místě. (Šimůnková a Panská)

Jako samostatná ČR jsme si vybojovali účast na LOH v Atlantě roku 1996, v Sydney roku 2000 jsme, bohužel, žádnou zástupkyni neměli. Rok poté se obnovila funkce SCM, které vychovávají reprezentantky a potenciální naděje tohoto sportu i nyní. Pozornost se soustředila na mladou naději Dominiku Červenkovou, která nakonec zúročila svou tréninkovou píli a ČR zajistila účast na čtvrtých, a pro ČR posledních, LOH v moderní gymnastice. Výraznými jmény té doby jsou seniorky Iva Mendlíková, Nela Radiměřská a Monika Míčková (dnes Vlčková), které se zúčastnily řady ME a MS, účast na LOH se jim však od roku 2004 vybojovat nepodařilo. Nejbližší tomuto byla Monika Míčková, která se, pod vedením reprezentační trenérky Zdeňky Schinzelové,

kvalifikovala do druhého kola kvalifikace na LOH v Riu. Její výkon však na postup nestačil a byl to také impulz k ukončení její kariéry.

V současnosti dostává největší příležitost poměřovat síly se světovou špičkou svěřenkyně reprezentační trenérky a brevetované rozhodčí Jarmily Zajoncové Uherkové – Denisa Štěpánková, působící v oddíle SKP MG Brno. Je také největším příslibem toho, že by se ČR ještě mohla podívat na LOH.

3 ORGANIZACE SPORTU V ČESKÉ REPUBLICE

Dle definice Dvořáka (2016) je sportovní prostředí popisováno jako „*organizace, instituce, spolky a sdružení, kde se realizuje předmětná činnost, nebo se sportovní činností bezprostředně souvisí, navazuje na ní, či jí vytváří podmínky*“. Sportovní prostředí po událostech Sametové revoluce roku 1989 prošlo dynamickým vývojem. Byla upozaděna role sportu z hlediska zdravotního a společenského, což vedlo ke značné redukci finanční podpory sportu z veřejných rozpočtů. Úkolem sportovní politiky ČR je však nadále dle Koncepce podpory sportu 2016-2025 – SPORT 2025 „*na všech úrovních vytvářet podmínky pro pohybové aktivity všech obyvatel bez rozdílu talentu, genderu, věku, původu, vyznání, ale i ekonomického a sociálního statusu, pro organizované i neorganizované sportovce*“. Čáslavová (2009) uvádí, že v prostředí sportu v ČR se nachází velké množství kombinovaných organizací, které můžeme rozdělit do 3 sektorů:

1. sektor – státní správa pro tělesnou výchovu a sport
2. sektor – spolková tělesná výchova a sport
3. sektor – podnikatelský

Garantem pro tělesnou výchovu a sport je dle Čáslavové (2009), v rámci státní správy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“). Novelou zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu z roku 2019 se v této oblasti mění struktura a většina agendy nyní spadá do kompetencí nově vzniklé Národní sportovní agentury (dále „NSA“). NSA je ústředním správním úřadem ve věcech sportu, turistiky a sportovní reprezentace. Byla založena 1.8. 2019 a jejím sídlem je Praha. Působnost je vymezena již zmíněným Zákonem o podpoře sportu. Za dobu svého působení vystřídala již několik předsedů, od roku 2022 je v čele NSA Ondřej Šebek. Působnost NSA je vymezena celou řadou úkolů:

- a) vypracovává návrh plánu státní politiky ve sportu,
- b) koordinuje uskutečňování vládou schváleného plánu,
- c) poskytuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu,
- d) kontroluje použití podpory sportu ze státního rozpočtu,
- e) zřizuje příspěvkovou organizaci za účelem plnění závazků plynoucích z Mezinárodní úmluvy proti dopingu ve sportu²,

² Mezinárodní úmluva proti dopingu ve sportu byla přijata na 33.zasedání Generální konference UNESCO. V platnost vstoupila 1. února 2007.

- f) organizuje a kontroluje uskutečňování antidopingového programu,
- g) vede v elektronické podobě rejstřík³ sportovních organizací a dalších osob žádajících o poskytnutí podpory podle § 6b, sportovců, trenérů a sportovních zařízení
- h) a další.

(Zákon č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu, § 3d)

Výrazně ke správnému rozvoji sportu a tělovýchovy přispívají i některá ministerstva. MŠMT, Ministerstvo obrany (dále „MO“) a Ministerstvo vnitra (dále „MV“) zřizují svá resortní sportovní centra⁴, která vytvářejí podmínky pro přípravu především státním sportovním reprezentantům a sportovním talentům. NSA v součinnosti s těmito ministerstvy vypracovává návrh jejich činnosti, financování atd. a předkládá jej vládě ke schválení.

I orgány krajů a obcí plní důležitou roli. Zajišťují totiž chod tzv. komunálního sportu a tělovýchovy. Vytváření podmínek pro sport je plně v jejich samostatné působnosti, kdy např. zaštiťují finanční podporu pro sportovní spolky nebo sportovní akce pořádané na území daného kraje či obce. Dále zabezpečují sport pro všechny, včetně zdravotně postižených občanů, podílejí se na výstavbě, údržbě a provozu krajských a obecních sportovních zařízení. Mimo jiné zpracovávají také koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu na daném území, což jsou plány rozvoje sportu na určité období.

Druhý sektor představuje spolková tělesná výchova a sport, což jsou tělovýchovné jednoty (dále „TJ“) a sportovní kluby (dále „SK“), které jsou sdruženy v zastřešujících sportovních organizacích. V ČR je v současné době v Rejstříku sportu evidováno 7 477 TJ a SK, což však neznamená finální počet, jelikož povinnosti zapsat se do Rejstříku sportu podléhají pouze ty subjekty, které chtějí zažádat o podporu ze státního rozpočtu. TJ a SK jsou seskupeny v jednotlivých sportovních svazech dle sportovního odvětví a ty spadají pod již zmíněné zastřešující sportovní organizace. Zastřešující sportovní organizací se rozumí *„sportovní organizace, která sdružuje sportovní svazy, sportovní federace, unie a další obdobné sportovní organizace s celostátní, krajskou či okresní*

³ Rejstřík sportu, který uvádí seznam sportovních organizací, celkový počet sportovců a trenérů a sportovních zařízení. Dostupný na <https://rejstrik sportu.cz/dashboard>.

⁴ OLYMP – centrum sportu ministerstva vnitra

DUKLA – armádní sportovní centrum

VICTORIA – vysokoškolské sportovní centrum Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

působností, která případně dále sdružuje sportovní kluby a tělovýchovné či tělocvičné jednoty, a která ve prospěch sportu a sportovních organizací poskytuje podporu, servisní služby a platformu ke vzájemné spolupráci a podílí se na vytváření optimálních podmínek k provozování sportovní činnosti“ (NSA, 2021)⁵. A právě jednou z těchto organizací je i Česká unie sportu (dále „ČUS“).

ČUS je největší střešní a servisní organizací v ČR a vznikla za účelem „*vytváření ideálních podmínek k provozování sportovní činnosti, která se realizuje v jejích členských subjektech, a to ve sportovních klubech, tělovýchovných jednotách a národních sportovních svazech“* (Stanovy České unie sportu, z.s., 2018, čl. I). Vznikla 27.4.2013 z původního názvu Český svaz tělesné výchovy. Jejimi právoplatnými členy jsou národní svazy, TJ a SK. Nyní, dle údajů k únoru 2023, sčítá 75 sportovních svazů, 7 477 TJ/SK což je 14 476 sportovních oddílů. Národním sportovním svazům v ČUS náleží tzv. základní členství, jakožto „*sportovním subjektům s celostátní působností, které řídí a organizují činnost konkrétního sportovního odvětví, reprezentují ČR v daném sportovním odvětví v mezinárodních organizacích, a kterým také výhradně náleží samostatné právo a odpovědnost za přípravu a zabezpečení sportovní reprezentace na mezinárodních sportovních soutěžích v příslušném sportovním odvětví“* (Stanovy ČUS, 2018, čl. II). V současné době eviduje ČUS 75 sportovních svazů mezi nimiž je i Český svaz moderní gymnastiky.

Třetí sektor – podnikatelský. Primárně cílí, jak již název napovídá, na dosahování zisku z hlavní činnosti. Dominantní zastoupení zde mají obchodní společnosti a fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona. Souhrnně je označujeme za ziskové organizace ve sportu (Čáslavová, 2009, s. 70). Setkáme se zde tedy se zařízeními jako jsou fitness centra, wellness centra, lyžařské školy, ale i např. provozování sportovních hal.

3.1 Sportovní svazy

Dle MŠMT je sportovní svaz „*spolek, který zabezpečuje postupové soutěže příslušného sportu, a který je členem příslušné mezinárodní sportovní federace (MSF) a má tím jedinečnou mezinárodní autoritu“*. V české legislativě není problematika svazů nijak specifikována, proto působí obvykle jako spolky a řídí se zákonem č. 89/2012 Sb., Novým občanským zákoníkem (dále „NOZ“). „*Vytvoří-li spolky k uplatňování*

⁵ Výzva 10/2020 Zastřešující sportovní organizace 2021 ve znění dodatku č. 1

společného zájmu nový spolek jako svůj svaz, vyjádří v názvu nového spolku jeho svazovou povahu“ (NOZ, 2012, § 214). Je nutné říct, že tato právní úprava je velmi obecná, a proto mají spolky relativně velkou benevolenci v jejich fungování. Svá vlastní, konkrétní, pravidla fungování mají upravena ve stanovách nebo jiných závazných dokumentech. Svazy nejsou vázány pouze NOZ, ale stěžejní je pro ně i dodržování pravidel mezinárodních federací náležících k daným sportům. Jestliže určité sportovní odvětví je členem mezinárodní federace, pak je nuceno podrobit se určitým pravidlům. Svazům však žádný právní předpis neukládá povinnost být členem dané mezinárodní federace, v takovém případě ale dochází k mnoha omezením. Jedním z nich je např. financování. V případě, že chce sportovní svaz zažádat o některou z dotací ze státního rozpočtu, je podmínkou, aby byl součástí federace. Stejně tak tomu je i u účasti na většině sportovních soutěží a také kvalifikačních závodech na OH.

3.1.1 Český svaz moderní gymnastiky

ČSMG je zastřešující organizací moderní gymnastiky v ČR. Sdružuje pod sebou všechny TJ a SK, které se věnují tomuto sportovnímu odvětví. Jeho historie sahá až do roku 1963, kdy vznikl tehdejší Svaz umělecké gymnastiky v Československu v čele s předsedkyní Dagmar Páclovou. Podstatným činem tohoto svazu bylo začlenění sestavy se švihadlem mezi gymnastické disciplíny namísto skoku přes laťku. Předsednictvo také rozhodlo o vytvoření nových věkových kategorií a začalo se více zajímat i o reprezentaci, když upřesnilo pravidla výběrového řízení do reprezentačního družstva. Rytmická gymnastika tak začala dostávat čím dál jasnější obrysy. Správní institucí je od roku 1881 FIG, která také rozhodla o přejmenování na moderní gymnastiku. Svaz tedy začal fungovat pod novým názvem – Československý svaz moderní gymnastiky. V průběhu celých 70.let 20.století klade předsednictvo důraz především na vytvoření ucelené metodiky, která pomůže nejen zkvalitnit tréninkové jednotky, ale především zacílit na kvalitní přípravu talentů a zvýšit i výkonnost našich reprezentantek. V roce 1993, se vznikem dvou samostatných států – České a Slovenské republiky, vznikly i dva samostatné svazy.

V současné době je ČSMG nositelem české státní sportovní reprezentace v moderní gymnastice, jehož správními institucemi je již zmíněná FIG sídlící v Lausanne ve Švýcarsku a také, na evropské úrovni, Evropská gymnastická federace (dále „EUG“), sídlící ve stejném městě. Po vzájemné dohodě nás u těchto mezinárodních federací

zastupuje Česká gymnastická federace, z.s. (dále „ČGF“), která sdružuje dalších devět gymnastických disciplín.

Nejvyšším orgánem ČSMG je valná hromada, která „se svolává jedenkrát ročně nebo tehdy, když o to požádá nejméně 1/3 registrovaných oddílů svazu...“ (ČSMG, 2018)⁶. Poslední valná hromada se uskutečnila dne 10.12.2022 a současně na ní byla zvolena nová předsedkyně – Liběna Menšíková, která tuto funkci zastává vůbec poprvé. Výkonným orgánem je předsednictvo, jehož funkční období je čtyřleté. Předsednictvo se skládá z předsedy, místopředsedy a předsedů odborných komisí. Nyní funguje v tomto složení:

- **Předsedkyně:** Liběna Menšíková
- **Místopředsedkyně:** Kateřina Kapounková
- **Komise mezinárodních vztahů a reprezentace:** Michaela Obrovský
- **Komise ekonomiky, marketingu a propagace:** Sylva Majerová
- **Komise sportovně talentované mládeže:** Kateřina Rezková Kopáčová
- **Komise rozhodčích:** Blanka Mlejnková
- **Komise sportovně technická:** Jitka Hartmannová
- **Komise trenérsko-metodická:** Kateřina Kapounková
- **Komise všeobecné gymnastiky:** Olga Vodičková
- **Komise estetické gymnastiky:** Soňa Kleinerová
- **Revizní komise:** Hanne Langová + čtyři další volení členové
- **Disciplinární komise:** Markéta Šimečková Neklová + dva další volení členové

(ČSMG, 2023)

Revizní a Disciplinární komise jsou kontrolními orgány ČSMG a nepodléhají řízení ani kontrole předsednictva. Výsledky své činnosti předkládají jednou ročně na valné hromadě. Každá z těchto komisí má kromě předsedkyně ještě čtyři (RK), respektive dva (DK) členy. Jednotlivé odborné komise mají, kromě předsedkyně, ještě další dva až čtyři členy. Ti všichni společně zpracovávají plán činnosti konkrétního odborného úseku na daný rok. Všechny tyto plány jsou po celou dobu vyvěšeny na webových stránkách

⁶ Stanovy Českého svazu moderní gymnastiky, z.s., schválené 24.2.2018).

ČSMG. Základním ustavujícím dokumentem ČSMG jsou Stanovy, které, mimo jiné, rozlišují tyto druhy členství:

- **Kolektivní přidružené** – členem je oddíl, který podá přihlášku a předsednictvo rozhodne o jeho přijetí.
- **Kolektivní řádné** - po uplynutí dvou let od přijetí TJ/SK, jakožto kolektivního přidruženého člena, může tento člen požádat o kolektivní řádné členství. Žádost posuzuje předsednictvo na základě aktivní činnosti tohoto člena a jeho účasti na soutěžích. Jedině řádný kolektivní člen má hlasovací právo na valné hromadě.
- **Evidovaný člen** – je fyzická osoba (dále „FO“), která je členem u některého z předchozích kolektivních členů. Žadatel musí splnit podmínky pro evidenci.
- **Čestný člen** – takový, který se významnou měrou zasloužil o rozvoj moderní gymnastiky. Taková FO je doporučena a nominována předsednictvem ČSMG.

3.1.2 Členská základna

Počet členů ČSMG se v průběhu let příliš nemění. Registrovaní členové se dělí do jednotlivých oddílů a klubů, které připadají k určité územní oblasti ČR. Níže je uveden přehled těchto oblastí a počet gymnastických oddílů a klubů, které k nim náleží⁷:

- Oblast Praha – 26
- Jihočeská oblast – 10
- Severočeská oblast – 12
- Západočeská oblast – 12
- Východočeská oblast – 7
- Oblast Vysočina – 13
- Severomoravská oblast – 9
- Jihomoravská oblast – 22

(ČSMG, 2023)

Údaje o stavu členské základny eviduje ČSMG prostřednictvím dotazníku NSA pro sportovní svazy, jehož pravdivé vyplnění je nezbytnou povinností, jestliže chce ČSMG požádat o dotace ze státního rozpočtu. Zde je nutné uvést počet aktivních registrovaných sportovců, počet aktivních trenérů dle tříd, které moderní gymnastika

⁷ Data jsou uvedena k únoru roku 2023.

rozlišuje a počet aktivních členských nebo přidružených SK a TJ. Aktivním sportovcem se pro účely žádosti o dotace rozumí „sportovec, který je evidovaný svazem, zapsaný v Rejstříku sportu (v minimálním rozsahu v souladu s § 3e, odst. 2. zákona o podpoře sportu) a evidovaný v Registru obyvatel. Současně se v posledních 12 měsících předcházejících datu ... zúčastnil nejméně 3 (tři) oficiálních soutěží organizovaných svazem nebo příslušnou mezinárodní sportovní organizací. Za účast na soutěži se nepovažuje účast na soutěži sportu pro všechny, nebo soutěž školského nebo univerzitního sportu (NSA, 2022, bod 2.3.)⁸.

V moderní gymnastice je možné dosáhnout tří trenérských tříd, ale není podmínkou některou z nich splnit pro vykonávání trenérské činnosti, což může mít značný vliv na kvalitu tohoto sportu (viz. kapitola 9.4). Nicméně z hlediska odpovědnosti za výkon činnosti a pojištění je nezbytné jakoukoliv (není podmínkou gymnastickou) trenérskou či vychovatelskou licenci splnit. NSA (2022) ve svých vypsáních dotačních titulů aktivního trenéra definuje jako „fyzickou osobu vykonávající odbornou činnost v oblasti sportovního odvětví/sportu a v jeho segmentech⁹ na základě odborné způsobilosti získané podle zvláštního předpisu¹⁰ nebo v rámci systému vzdělávání trenérů dle bodu

⁸ Výzva 25/2022, Podpora sportovních organizací svazového charakteru 2023

⁹ „Za segmenty sportu ve vztahu k výkonnosti jsou považovány: sport začínajících sportovců, sport výkonnostních sportovců, sport vrcholových sportovců a dále dle participace ve sportu přidružujeme sport pro všechny-rekreační sport“ (NSA, Výzva 25/2022 - Podpora sportovních organizací svazového charakteru 2023).

¹⁰ Získání odborné kvalifikace „trenér“ je určena následujícími zákony a vyhláškami:

- zákon č. 563/2004 Sb. Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů,
- vyhláška č. 317/2005 Sb. Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků,
- zákon č. 455/1991 Sb. Živnostenský zákon,
- zákon č. 179/2006 Sb. Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů,
- vyhláška č. 176/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti o žádosti o Akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsobu jeho ukončení,
- zákon č. 435/2004 Sb. Zákon o zaměstnanosti,
- zákon č. 111/1998 Sb. Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách),

2.7. u jednotlivých svazů, která je dále podle § 3e odst. 1 zákona o podpoře sportu u sportovní organizace evidována jako trenér v minimálním rozsahu dle § 3e odst. 2 stejného zákona a je ověřen v Registru obyvatel. Trenér v daném kalendářním roce prokazatelně vykonává činnost v souladu se získanou odbornou kompetencí“.

Na základě dostupných dat byla vytvořena Tabulka 1 a 2 reflektující vývoj a současný stav členské základny ČSMG.

VÝVOJ ČLENSKÉ ZÁKLADNY ČSMG	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet členských oddílů (TJ/SK)	109	112	103	110	108	109	111
Počet registrovaných členů celkem	5126	5874	5842	5846	5498	není k dispozici	není k dispozici
Počet aktivních sportovců (moderních gymnastek)	4426	5088	5032	5001	4162	5103	není k dispozici
Počet aktivních trenérů (I., II., III. třída)	614	583	550	618	585	616	není k dispozici
Počet aktivních rozhodčích (I., II., III. třída)	520	467	452	493	481	404	není k dispozici

Tabulka 1 Vývoj členské základny ČSMG v letech 2017-2023 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ČSMG)

-
- Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádí zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

(NSA, Výzva 25/2022 - Podpora sportovních organizací svazového charakteru 2023)

ČLENSKÁ ZÁKLADNA ČSMG 2022			
Počet aktivních registrovaných sportovců	Rozdělení dle ročníků narození	Ženy Dívky	Muži Chlapci
	Počet aktivních registrovaných sportovců do 10 let (ročníky 2012 a mladší)	3 125	0
	Počet aktivních registrovaných sportovců od 11 do 16 let (ročníky 2006 až 2011)	1 582	0
	Počet aktivních registrovaných sportovců od 17 do 20 let (ročníky 2002 až 2005)	325	0
	Počet aktivních registrovaných sportovců od 21 do 23let (ročníky 2001 až 1999)	38	0
	Počet aktivních registrovaných sportovců od 24 do 40 let (ročníky 1982 až 1998)	33	0
	Počet aktivních registrovaných sportovců od 41 let (ročníky 1981 až 1972)	0	0
	CELKOVÝ počet evidovaných sportovců	5 103	0
Počet aktivních trenérů dle tříd	Počet aktivních trenérů k datu vyplnění tohoto dotazníku se základní trenérskou třídou (zpravidla trenérská třída C).	466	3
	Počet aktivních trenérů k datu vyplnění tohoto dotazníku se střední trenérskou třídou (zpravidla trenérská třída B).	102	2
	Počet aktivních trenérů k datu vyplnění tohoto dotazníku s nejvyšší trenérskou třídou (zpravidla trenérská třída A).	43	0
	CELKOVÝ počet evidovaných aktivních trenérů	611	5
Počet aktivních členských (sdružených) sportovních klubů/oddílů tělovýchovných jednot	Počet aktivních členských (sdružených) sportovních klubů / oddílů tělovýchovných jednot spadajících pod sportovní svaz	109	

Tabulka 2 Členská základna ČSMG (Zdroj: ČSMG)

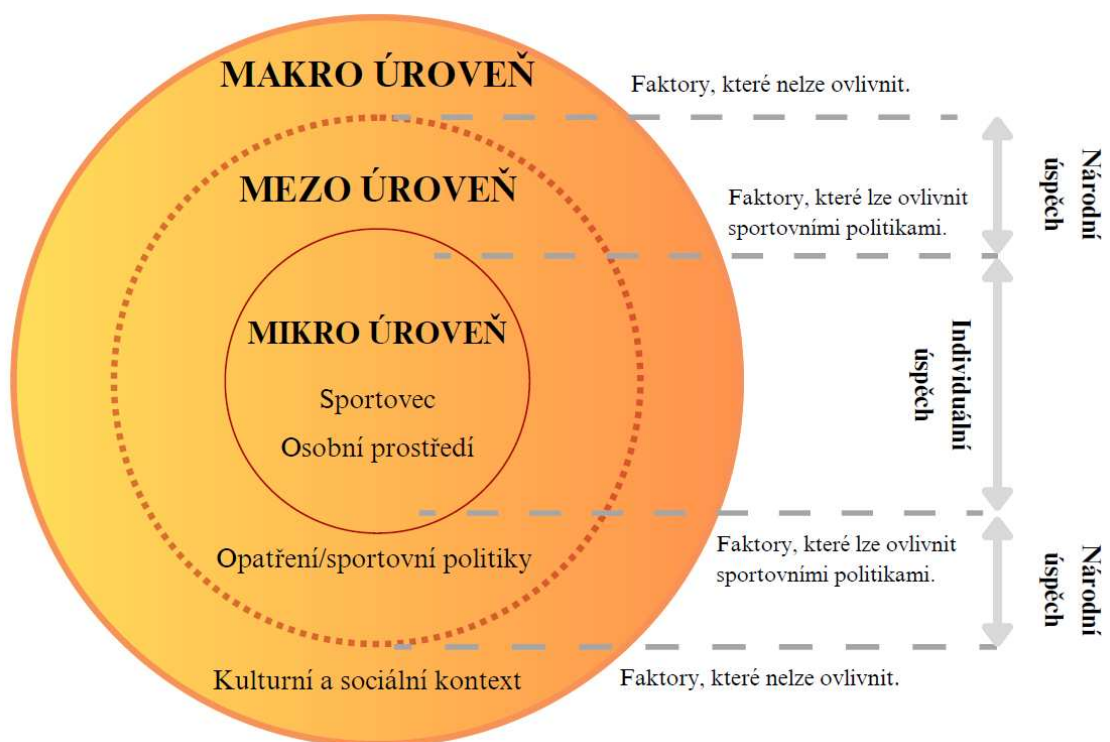
4 ÚSPĚCH VE SPORTU

Je nutné si definovat, jak je vlastně vnímán úspěch. Pro většinu z nás je úspěch dosažením nějakého, námi vytyčeného, cíle. Každý si stanovuje jiný cíl, může být krátkodobý, dlouhodobý, menší i větší. Často se s tímto setkáváme právě ve sportovním světě. Všechny soutěže jsou založeny na principu dosahování výsledků, cílů. Ať už se jedná o získání medaile, kvalifikování se na mezinárodní závod nebo překonání rekordu. To vše zcela bezpochyby za úspěchy pokládáme. Sport je totiž činností, která je ve většině případů spolehlivě měřitelná – u fotbalu evidujeme počet gólů, v atletice změříme délku skoku do dálky a např. v plavání vyhrává sportovec s nejrychlejším časem. Tomu však předchází celá řada faktorů, které se musí spojit, aby sportovec sklízel úspěchy. Dvěma z nich jsou talent a nadání. Nadání je dle Periče (2006) „*spojení vloh s určitou oblastí činnosti*“, zatímco talent Perič a Suchý (2010) definují jako „*příznivé seskupení vloh pro činnost, na kterém se podílí především somatické, popř. kondiční předpoklady, již méně se v nich odráží např. osobnostní vlastnosti a v podstatě minimálně se podílí morálně volní rysy osobnosti*“. Autoři se v náhledu na talent a nadání liší, jelikož někteří z nich je vnímají prakticky jako totéž, zatímco jiní na ně pohlíží jako na dva odlišné fenomény. Shodují se však na tom, že společnými rysy jsou stabilita v čase, která se projevuje tím, že talent ani nadání se nedají postupem života získat ani naučit a je souborem vloh, které jsou jedinci dány už od narození. Vrozenost je tedy dalším kritériem spjatým s těmito pojmy. Perič a Suchý (2010) uvádějí, že pouze 3 % těch nejlepších sportovců jsou označovány za talentované. Výše zmíněné ale nemusí nutně znamenat, že pokud člověk nemá na určitou činnost talent nebo nadání, je automaticky odsouzen k tomu, být v dané činnosti/sportu neúspěšný, čímž se dostáváme k problematice, že samotnou úspěšnost ovlivňuje celá řada faktorů, které jedinec ovlivnit může. Autorka De Bosscher et al. (2015) tyto faktory rozděluje do tří kategorií, a to na:

- makroúrovňové,
- mezoúrovňové,
- mikroúrovňové.

Faktory na makro úrovni jsou geografie a klima, demografie, blahobyt a ekonomika, urbanizace, politika a národní kultura. Ovlivňují sociální a kulturní prostředí, ve kterém lidé žijí, ale pokládáme je za relativně stabilní bez možnosti je příliš změnit přímým zásahem člověka. Přesto jsou stěžejní při určování strategie rozvoje elitního sportu v jednotlivých státech. Mikroúrovňoví činitelé mají největší význam pro sportovce

a jejich osobní úspěchy. Řadíme sem totiž již zmíněný talent, vlohy, zděděné geny a vliv bližší i širší sociální skupiny, tedy rodičů, prarodičů, sourozenců, přátel i trenérů. Tyto faktory mohou hrát značnou roli v úspěšnosti jednotlivce, nikoliv však v budování dlouhodobě úspěšného sportovního odvětví v určitém státě, tudíž ani s nimi nelze příliš pracovat a vytvořit na jejich základě trvalý systém. Zbývají tedy faktory zařazené do kategorie mezoúrovňových, na nichž je založena i studie SPLISS 2.0. Jedná se o jednotlivé politiky vytvářené nebo spravované danými státy, jenž nejvíce ovlivňují politické prostředí států. Dle autorky De Bosscher et al. (2015) může být úspěch budován pouze na jejich základech. Jednotlivé pilíře budou blíže popsány v následující kapitole.

Obrázek 1 Model určující vztah mezi faktory určujícími individuální a národní úspěch (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s.17)

5 VÝZKUM SPLISS 2.0

Profesorka sportovní politiky a managementu Veerle De Bosscher je současně autorkou úspěšného projektu SPLISS – the Sports Policy Leading to International Sporting Success. V překladu se jedná o studii, která definuje faktory sportovní politiky vedoucí k mezinárodnímu sportovnímu úspěchu a do níž bylo zapojeno celkem 15 zemí z celého světa. Je mezi nimi 10 evropských států (např. Belgie, Finsko, Španělsko, Francie, Severní Irsko), 2 asijské (Jižní Korea, Japonsko) a dále Brazílie, Kanada a Austrálie. Důležité tedy je, že poznatky nejsou pouze na úrovni jednoho státu nebo kontinentu, ale projekt vznikl společnou prací národních olympijských výborů, mezinárodních sportovních organizací, politických činitelů a výzkumných pracovníků z celého světa. V každé zemi měl projekt zastoupení místních výzkumných týmů, které koordinovali spolupráci národních řídicích orgánů, tvůrců politik a dalších osob nezbytných pro výzkum. Výsledky spolupráce 58 výzkumných pracovníků a 33 tvůrců politik poté zpracovával tým 13 odborníků v čele s již zmíněnou autorkou (De Bosscher et al., 2015).

SPLISS 2.0 se opírá o poznatky studie SPLISS 1.0, kterou rozšířil o více informací týkajících se jednotlivých pilířů, ale také zapojil další státy a vyzpovídal více respondentů. V celkovém součtu se nejnovější studie zúčastnilo více než 3000 elitních sportovců, přes 1300 trenérů a 241 výkonných ředitelů, kteří jsou schopni poskytnout hlubší vhled do účinnosti jednotlivých politik v oblasti vrcholového sportu (De Bosscher et al., 2015).

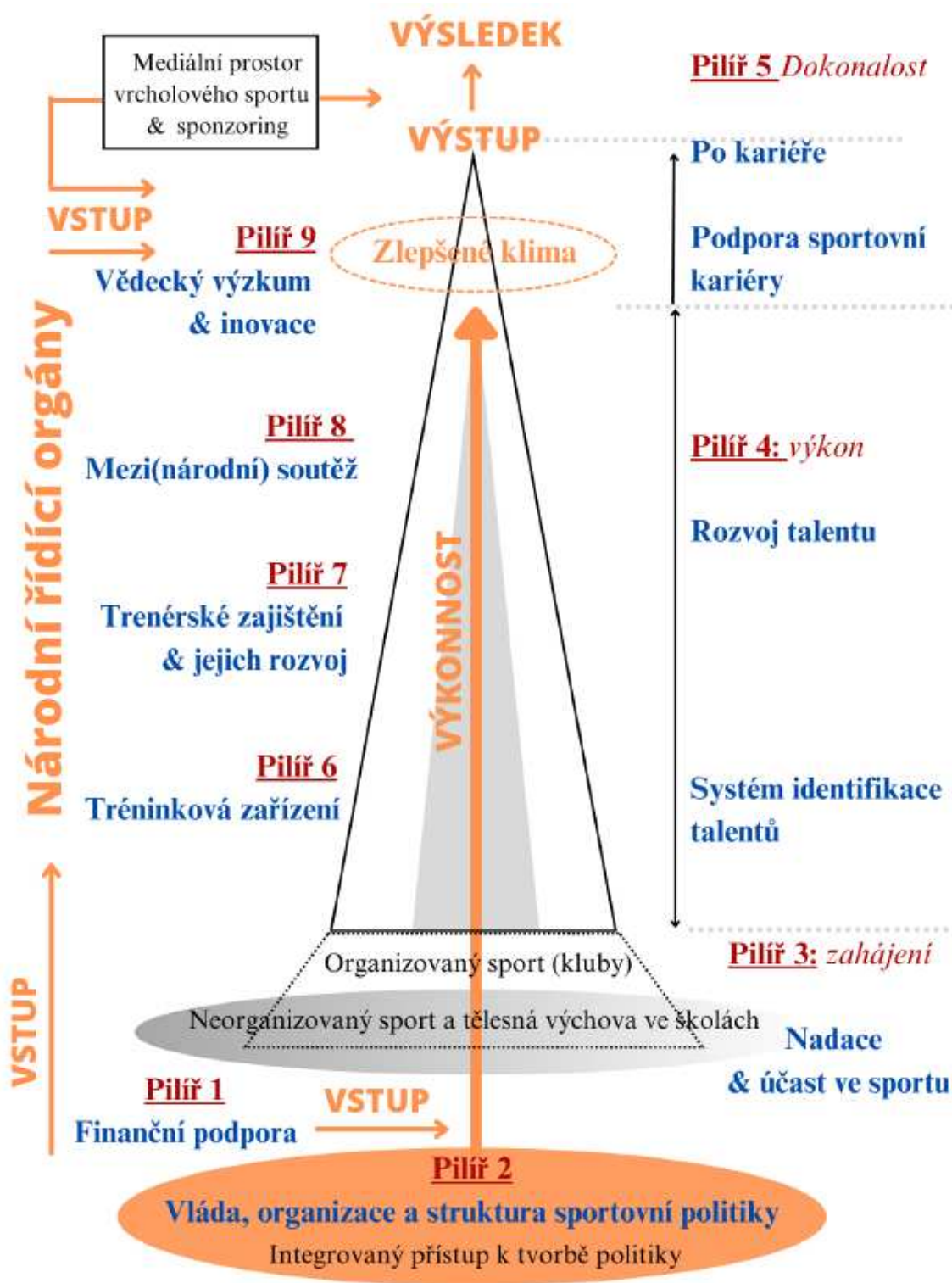
Výzkum počítá s tím, že každý považuje za úspěch něco jiného a existují různé ukazatele, jak úspěšnost měřit. Může to být počet medailí získaných v rámci olympijských her nebo jiných soutěží mezinárodního formátu, počet kvalifikací sportovce do finále nebo kvalifikace na soutěže světového formátu (např. ME, MS nebo OH). V moderní gymnastice není úplně jednoznačné, co je vlastně považováno pro ČR za úspěch. V současném stavu tohoto sportu u nás, si troufám tvrdit, že za úspěch považujeme finálové umístění na ME nebo MS, jelikož kvalifikací zpravidla vždy české gymnastky projdou. Co se týká LOH, tam bychom velký úspěch zaznamenali už postupem do kvalifikace, která se nám v posledních letech vyhýbá. Naposledy do 1. kola kvalifikace na LOH v Riu de Janeiro v roce 2016 zasáhla Monika Míčková, která ale postupové místo do 2. kvalifikačního kola nevybojovala.

Celý výzkum SPLISS 2.0 je založen na určení a následném rozboru jednotlivých politik neboli pilířů, které mají vliv na celkovou sportovní politiku jednotlivých států a současně je lze přetvářet a činit nejrůznější zásahy k jejich zdokonalení. Autorka De Bosscher et al. (2015) ale upozorňuje na fakt, že nestačí vnímat pouze některou z politik a nahlížet na ni separátně, nýbrž je důležité dbát na jejich vzájemné propojování a ovlivňování. Tudíž zavedení daných pilířů do národního sportovního systému je pouhým začátkem a je třeba myslet na to, jak je s jednotlivými politikami dále nakládáno a kolik energie je do nich vloženo. Jedná se o jeden propojený systém, který v konečné fázi může vést ke zvýšení pravděpodobnosti úspěchu sportovců na soutěžích.

Výzkumný tým dospěl k závěru, že většinu kritických faktorů úspěchu lze rozdělit do devíti klíčových pilířů (Obrázek 2), které zahrnují vstupy i výstupy (De Bosscher et al., 2015).

5.1 Pilíře výzkumu

Model SPLISS 2.0 je výsledkem stanovení devíti pilířů, které mohou zajistit lepší úspěšnost sportovních odvětví v jednotlivých státech a zároveň se nejedná o oblasti, které by nebylo možné lidskou činností pozměňovat a zdokonalovat. Nazvat tyto oblasti pilíři je velmi trefné, jelikož opravdu pomyslně podpírají celý systém fungování sportu v daných státech a zboření jednoho může narušit stabilitu celého systému.

Obrázek 2 Model devíti hlavních faktorů sportovní politiky ovlivňující mezinárodní úspěšnost (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s. 42)

Jak je znázorněno na obrázku výše, pilíře jsou rozdělené do dvou kategorií – vstupy a výstupy. Piliř 1 tedy představuje vstupy, což jsou finanční zdroje směřované do sportu a elitního sportu. Finanční podpora je pro chod sportu nezbytná a může tedy poskytnout sportovcům více příležitostí dosáhnout svých sportovních cílů, čímž se také

zvyšuje úspěšnost sportu v daném státu. Důležitost těchto vstupů dokládá Norton (2000), který na příkladu Austrálie poukazuje na to, jak se od 80.let 20.století zvýšila, vlivem investic, úspěšnost australských sportovců na mezinárodním poli. Toto zjištění, že nejlepším prediktorem výstupů je absolutní objem finančních prostředků přidělených na elitní sport, dokládá i studie SPLISS 1.0, byť současně dodává, že v posledních dvaceti letech roste počet zemí, které investují do elitního sportu, čímž se snižuje návratnost základních investic. Země se tak dostávají do situace, kdy musí i nadále finančně podporovat vrcholový a elitní sport alespoň ve stejném objemu, z důvodu udržení si stávající úrovně výkonnosti (De Bosscher et al., 2007).

Za výstupy jsou považovány politiky zpracované v pilířích 2-9. Jednou z klíčových charakteristik tohoto výzkumu je, že jednotlivé pilíře podléhají operacionalizaci do měřitelných položek, které nazýváme „kritické faktory úspěchu“. Tudíž studie se nezabývá pouze tím, z jakých pilířů se úspěšná sportovní politika skládá, ale především jak rozvíjet jednotlivé části těchto pilířů (De Bosscher et al., 2015). Dále autorka upozorňuje na fakt, že jedinečným se tento výzkum stává právě proto, že se nezaměřuje pouze na snadno kvantifikovatelné proměnné, což jsou vstupy (např. finance do sportu) a výstupy (např. počet medailí, počet finálových umístění), ale snaží se pochopit atributy výkonnosti jako takové. Rockart (1981) popisuje kritické faktory úspěchu „*jako několik klíčových oblastí aktivit organizace, ve kterých je nezbytně nutné dosáhnout žádoucích výsledků pro dosažení cílů organizace a naplnění její mise.*“ Jinými slovy se jedná o oblasti, ve kterých musí vše správně fungovat, aby organizace splnila cíle a předsevzetí, které si stanovila. Dle Rockarta (1981) jsou kritické faktory úspěchu:

- realizovatelné,
- ovlivnitelné,
- měřitelné,
- navzájem nezávislé,
- v souladu s posláním a
- vyzývají k aktivitě.

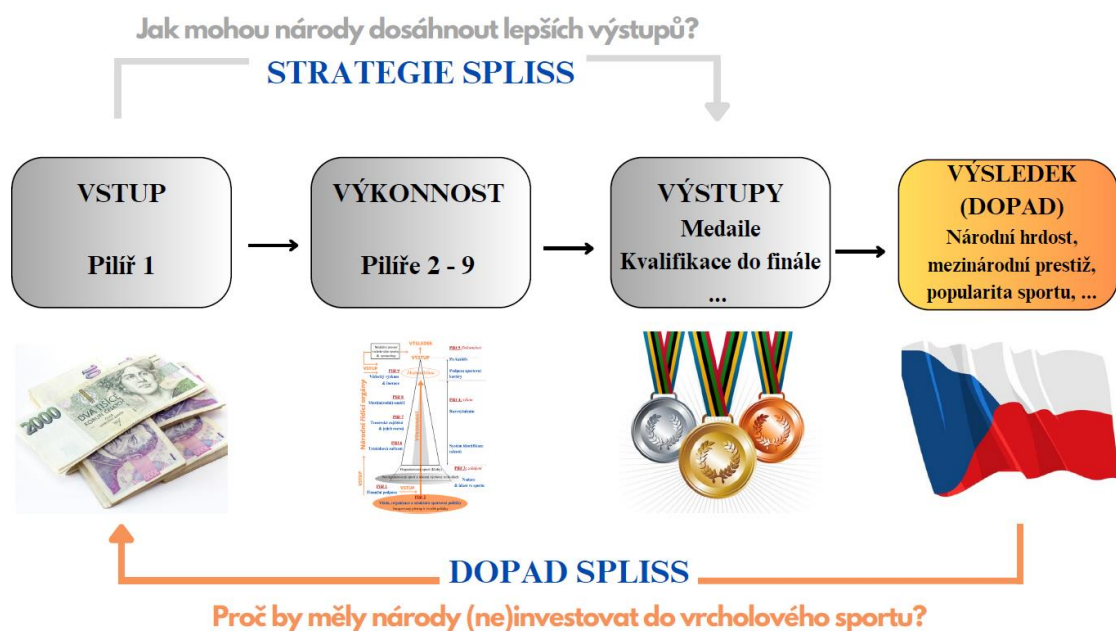
Jsou tedy nezbytnými součástmi a hnacími motory strategie podniku, mají rozhodující význam pro provozní činnost organizace a také rozhodují o jejím úspěchu či neúspěchu. Neslouží jako ukazatele výkonnosti daného sportovního odvětví, ale význam mají především pro samotné pilíře výzkumu. Kritické faktory úspěchu mohou přispět ke zvýšení šancí na úspěch na mezinárodním poli, ale nemohou jej zaručit, vzhledem k tomu,

že je zde mnoho dalších proměnných, které mohou úspěch ovlivnit (De Bosscher et al., 2015). Dá se říct, že kritické faktory úspěchu jsou stavebními kameny jednotlivých pilířů a všechny tyto složky dohromady tvoří ucelený systém vedoucí k možnému zlepšení úrovně elitního sportu.

Doposud byly popisovány pilíře, se kterými je možné pracovat, tedy je postupnými kroky zkoumat, ovlivňovat, rozvíjet a kombinovat. Nicméně Obrázek 2 znázorňuje ještě jednu oblast, která zasahuje do sportovního prostředí, pracovně nazvanou jako „Pilíř 10“. Zcela logicky nemůže být zařazován k mezoúrovňovým faktorům, poněvadž zahrnuje oblasti, které nelze příliš ovlivnit a ani samy o sobě nemohou přispět k rozvoji úspěšnosti sportu. Digel (2000) je souhrnně nazval „prostředím elitního sportu“, pod kterým si můžeme představit např. národní kulturu, politickou situaci, sponzoring sportu neboli vliv soukromého sektoru na sport a v neposlední řadě vliv masmédií, která mohou sehrát roli propagátora, ale i odpůrce nějakého sportovce nebo sportovního odvětví (De Bosscher et al., 2015). Význam těchto proměnných je rozpoznatelný, nicméně těžko měřitelný. Každý stát má totiž jinou kulturu, jiný politický režim, role masmédií bude jiná v totalitních a demokratických státech, stejně jako se bude lišit i podpora sportu ze soukromého sektoru. Srovnat tedy všechny tyto proměnné a nalézt souvislosti je záležitostí samostatného zkoumání.

5.1.1 Studie MESSI

Studii SPLISS 2.0 aplikuje k dalším účelům studie MESSI (Mapping Elite Sports potential Societal Impact), která se zabývá otázkou, jaké pozitivní a negativní dopady má sport na společnost a národ (De Rycke a De Bosscher, 2019). Nezabývá se tedy výstupy, jakými jsou např. počet medailí nebo finálová umístění, ale zkoumá, zda má úroveň úspěšnosti elitního sportu v daném státě vliv na národní hrdost, blahobyt, soudržnost, národní pouto, větší popularitu sportu ve společnosti, mezinárodní prestiž aj. Pro tento výzkum byla, na základě empirických studií, vytvořena škála, která se soustřeďuje na měření veřejného mínění na téma dopadů vrcholového sportu na společnost. Získané informace sice nepomohou napřímo vyřešit problematiku popularity a úspěšnosti daného sportovního odvětví, ale jsou jakýmsi „zrcadlem“ pro tvůrce politik, jelikož jednotlivé politiky vyžadují podporu veřejnosti. Tvůrci prostřednictvím tohoto měření mohou zjistit, jaké obavy sužují obyvatele státu a na základě toho přizpůsobit jednotlivé kroky dané kultuře. Rovněž tato studie poskytuje odpovědi na otázky, zda jsou plněny marketingové, politické a programové cíle.

Obrázek 3 Studie MESSI (Zdroj: De Rycke a De Bosscher, 2019)

5.1.2 Provázanost pilířů

Pro úplné pochopení smyslu celého výzkumu je nutné porozumět provázanosti jednotlivých pilířů, tedy tomu, že se nejedná o „izolované oblasti“, které spolu nesouvisí a je žádoucí na ně nahlížet odděleně. Právě naopak. Informace, na jejichž základě vznikl celý výzkum SPLISS 2.0, se opírají o dlouhodobou spolupráci s vrcholovými a elitními sportovci, trenéry a dalšími činovníky, kteří se dlouhé roky pohybují v prostředí elitního sportu. Ti, dle svých praktických zkušeností, byli schopni identifikovat a definovat problémy, se kterými se sport v daných zemích potýká, což byly a jsou i překážky, které rozvoj sportu brzdí. Devět nejpalcivějších a nejvíce vytýkaných bylo pojmenováno a seskupeno do výzkumu. Jak již bylo zmíněno, pilíř 1 je jedinou vstupní položkou, která je ale naprosto nezbytná pro chod všech ostatních pilířů. Financování sportu bude, v této diplomové práci, věnována samostatná kapitola. Finance samy o sobě mohou sice zvýšit šance sportovců na úspěch, ale rozhodně je nemohou zaručit. K tomu je zapotřebí integrovaný přístup k rozvoji politiky, kterou by měla zajistit silná organizační struktura (De Bosscher et al., 2015). Řadíme sem vlády jednotlivých států a dále všechny instituce zajišťující organizaci a tvořící strukturu sportovní politiky. Jejich hlavním úkolem je nastavit procesy, které povedou k účinnosti sportovních politik, tj. k zajištění optimálních způsobů, jak řídit vstupy, aby bylo dosaženo požadovaných výstupů. Což v podstatě znamená mít vytvořený systém tak, aby prostředky z pilíře 1 byly co nejefektivněji využívány ku prospěchu pilířů výstupních. Dle De Bosscher et al. (2015) je základem

„mít dobrý národní komunikační systém, zapojit do procesu všechny zainteresované strany a mít jasně rozdělené a popsané role v celkovém systému.“ Pilíře 3, 4 a 5 se nenacházejí na stejné straně pyramidy (Obrázek 2) jen tak mimoděk, ale existuje mezi nimi určitá logická souvislost. Můžeme v nich totiž spatřovat „cestu“ sportovce od seznamování se se sportem až po vrchol mezi špičku nejlepších. Tato posloupnost začíná v pilíři 3, což je samotná účast ve sportu. Téměř každý sportovní klub usiluje o širokou členskou základnu, která vytváří základní předpoklady pro fungování daného sportu (stabilitu, finance, zájem sportovců i diváků) a také je zdrojem síly sportovního odvětví vůči poskytovatelům financí. Členská základna sice není 100 % zárukou úspěchu, ale čím více osob daný sport provozuje, tím větší je šance, že se mezi nimi vyskytnou jedinci, kteří mají vhodné genetické předpoklady nebo jsou natolik pracovití, že vytváří základ pro potenciální úspěch v daném sportu. Jsou jim zajišťovány adekvátní podmínky k trénování, kde mohou zdokonalovat své dovednosti i samotné účasti na soutěžích, kde poměřují síly se soupeři. Jestliže sportovec dosahuje kvalitních výsledků a je systémem označen za „talentovaného“, stává se součástí pilíře 4, který se zaměřuje na rozvoj talentu. Zde už tedy nenacházíme všechny sportovce, kteří se začnou sportu věnovat, ale pouze výběr těch, u kterých je reálná šance, že mají předpoklady k tomu, dojít až na vrchol a přispět svými výsledky k úspěšnosti sportovního odvětví. Celá problematika řešená v pilíři 4 se tedy soustředí na objevování a rozvoj talentovaných sportovců. Pro správné určení takových sportovců je nezbytné mít vytvořený monitorovací systém pro identifikaci charakteristik talentů, systém pro odhalování talentů a také dobře zvládnutý a systematický proces skautingu (De Bosscher et al., 2015). Bohužel, spousta sportů, převážně méně populárních nebo s menší členskou základnou, žádný takový vypracovaný a komplexní systém nemá, což je příčinou stagnace daného sportu. S touto nesytemovostí a jen minimální strukturou se potýká i moderní gymnastika, čemuž se budu věnovat v následujících kapitolách. Pilíř 5 je oblastí vynikání. Vyskytuje se zde totiž jen malá část všech sportovců, kteří jsou výsledkem dlouhodobého strategického plánování. NSA definuje vrcholového sportovce jako *„fyzickou osobu, jejíž primární příjem plyne z úplatného provozování sportovní činnosti, která je hlavním předmětem jejího zájmu a (zpravidla) obživy, a která v návaznosti na ujednání se sportovním klubem nemůže poskytovat své (sportovní) služby ostatním klubům.“* Sportovec má mít v rozvoji vrcholového a elitního sportu ústřední postavení a všechny ostatní pilíře by se měly soustředit na to, aby byly zajištěny co nejlepší podmínky pro jeho vývoj. Spadá sem např. finanční podpora (cestovné, startovné, náklady na rehabilitace aj.), podpůrné programy

umožňující přístup ke službám potřebných k realizaci jejich potenciálu, kvalitní tréninkové zázemí, dostatek kvalifikovaných trenérek a další. Důležité je i poskytnutí pomoci při přípravě na život po skončení sportovní kariéry. Mnoho vrcholových sportovců totiž zasvětil celý svůj život pouze sportu, většinu svého času tráví v tělocvičně nebo na hřišti a ukončení kariéry je pro ně často velkým prozřením a mohou se ocitnout v situaci, kdy neví, jak naložit např. s volným časem nebo nemohou najít zaměstnání. Vlivem všech těchto událostí jsou právě vrcholoví sportovci často těmi, kdo se pokusí o sebevraždu. V rozhovoru pro aktuálně.cz sportovní psycholog Jiří Šlégr říká, že *„činnost, kterou sportovec dělá jako hlavní, třeba fotbal, mu najednou přestává cokoli dávat, přestává ho rozvíjet. Člověk fakticky dojde na konec - a co dál? Má určitý věk, a nemůže dál pokračovat v tom, co dělal celý život a co zná, nemá alternativu.“* Náchylnější k těmto situacím jsou jedinci, kteří se věnovali sportu, ve kterém je většina pozic na úrovni dobrovolnictví nebo za drobnou úplatu a neexistuje zde tedy vidina pokračování na pozici trenéra na plný úvazek.

Pilíře zobrazené na levé straně pyramidy, tedy 6-9, jsou pro samotný rozvoj sportu naprosto stěžejní a většina financí jde právě na jejich zabezpečení. Jedná se o tréninkové zázemí, zajištění a rozvoj trenérů, národní a mezinárodní soutěžní struktury a podporu vědeckého výzkumu a sportovní medicíny. Všechny tyto oblasti je nutné vnímat na úrovni sportu pro všechny i na úrovni elitního sportu. Byť samozřejmě, čím blíže je sportovec k vrcholu, tím větší se obrací pozornost na jeho potřeby i péči. Pro účely elitního sportu by měla být vytvořena síť vysoce kvalitních národních a regionálních zařízení, která budou umožňovat propojení se sportovními lékaři, sportovními vědci, inovacemi, technologiemi a také spoluprací s vysokými školami (De Bosscher et al., 2015).

U studie SPLISS 2.0 je důležité pochopit, že jednotlivé národy nemusí investovat do všech pilířů, aby dosáhly většího úspěchu ve sportu. Klíčové je zvolit správnou kombinaci pilířů, kterým je potřeba věnovat větší pozornost v konkrétním státě a sportovním odvětví.

U moderní gymnastiky v ČR byly za kritické zvoleny tři pilíře, a to konkrétně:

- pilíř 1 – Finanční podpora,
- pilíř 4 – Rozvoj talentu a systém rozpoznávání talentu,
- pilíř 7 – Trenérské zajištění a rozvoj trenérů.

5.2 Pilíř 1 – Finanční podpora sportu

Peníze hýbou světem, a ne jinak je tomu i ve sportovním prostředí. Finanční podpora hraje důležitou roli, jelikož může sportovcům, ať už z veřejných nebo soukromých zdrojů, zajistit dostatečné množství finančních prostředků k zajištění kvalitní sportovní přípravy. Výzkum SPLISS 2.0 pracuje se státními výdaji na sport a výzkumný vzorek dokládá, že státy, které investovaly více peněz do sportu, mají na svém kontě také největší množství medailových umístění z LOH a ZOH. Existuje tedy velmi úzký vztah mezi tím, kolik jednotlivé národy do sportu investují a jakých dosáhnou výsledků. Z portfolia států, které se do výzkumu zapojily vynakládá velkou finanční podporu do sportu např. Jižní Korea, Japonsko, Austrálie a Francie. Naopak nejméně sport podporuje Portugalsko, Dánsko, Severním Irsko a Estonsko (De Bosscher et al., 2015). Podrobná analýza vstupů a výstupů SPLISS 2.0 opravdu dokazuje, že jako nejlepší prediktor lepších výstupů a zvýšení výkonnosti, potenciálně úspěšnosti sportovců, se jeví absolutní objem finančních prostředků vyčleněných na sport. V Tabulce 3 je přehled čtyř hlavních oblastí kritických faktorů úspěchu.

KRITICKÉ FAKTORY ÚSPĚCHU - PILÍŘ 1
I. Sport má dostatečnou finanční podporu na národní úrovni.
II. Vrcholový sport má dostatečnou finanční podporu na národní úrovni.
III. Sport má dostatečnou finanční podporu ze společných národních zdrojů (např. národní loterie, vláda, národní olympijský výbor) pro národní řídicí orgány a/nebo sportovní kluby/oddíly.
IV. Národní řídicí orgány a/nebo sportovní kluby/oddíly mají dostatečnou podporu pro konkrétní vrcholové sporty (disciplíny) od národních loterií/ústřední vlády a národního olympijského výboru.

Tabulka 3 Pilíř 1 – kritické faktory úspěchu (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s. 110)

5.2.1 Financování sportu v České republice

Sport je obecně financován ze dvou hlavních zdrojů, kterými jsou zdroje veřejné a soukromé. V souvislosti s ČR hovoříme o tzv. vícezdrojovém financování, což znamená, že finanční podpora přichází z obou těchto zdrojů. Přestože jsou veškeré úrovně a typy sportů dotované z veřejných rozpočtů, jsou největším zdrojem financí soukromé rozpočty domácností (Hobza a Rektořík, 2006). Jejich podíl na celkovém objemu peněz vynaložených do sportu činí zhruba 42 %. Tento fakt řadí ČR mezi země s velmi nízkou podporou z veřejných zdrojů.

Stěžejním úkolem státu by mělo být zabezpečení všeobecné sportovní činnosti, podpora reprezentace a starost o sportovní zařízení. Dle Novotného (2011) má sport ve veřejné politice své místo, jelikož současně přispívá k dosahování dalších, přidružených, cílů, kterými jsou např. podpora zdravého životního stylu, společenská soudržnost, omezení kriminality a vandalismu a rozvoj národního cítění. V rámci veřejného sektoru je český sport financován z několika zdrojů. Hlavním aktérem je NSA, ústřední správní úřad ve věcech podpory sportu, turistiky a sportovní reprezentace, která na základě novely¹¹ zákona č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu přebírá agendu MŠMT v oblasti přerozdělování financí do sportu prostřednictvím dotačních výzev. O tyto dotace si může zažádat sportovní klub, sportovní svaz, střešní sportovní organizace (např. ČUV, ČOV) a ostatní organizace s celostátní působností. Přes MŠMT, MO a MV jsou přerozdělovány finance do konkrétních resortních sportovních center, která spadají pod daná ministerstva.

Regionální zdroje financování sportu představují rozpočty územních samosprávných celků, tj. obcí a krajů. Jejich samostatnou působnost definují §5 a §6 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. Dále je jejich povinností zpracovávat plán rozvoje sportu na daném území a dohlížet na jeho plnění. Kraje a obce mají vytvářet adekvátní podmínky pro všechny sportovce, včetně zdravotně postižených. Dále mají za úkol podílet se na výstavbě, provozu a údržbě svých sportovních zařízení. Kraje zpravidla příliš sportovní infrastruktury nevlastní a jejich dotace do sportu je zhruba třetinová oproti zbytku EU (MŠMT, 2016). Klíčovou roli pro sport hrají rozpočty měst a obcí. Důležité je však zmínit, že výše částek vynaložených obcemi nebo kraji na sport není určena žádným zákonem ani jinou právní normou a je založena pouze na rozhodnutí příslušných krajských a obecních orgánů. Zatímco dotace NSA mají několik možných příjemců, finance na regionální úrovni jsou směřovány převážně přímo do sportovních klubů, nejčastěji jako podpora činnosti a podpora sportovních akcí pořádaných lokálními kluby. Investice a podpora sportu také budují dobré jméno územních samosprávných celků.

Významnou roli hrají ve financování sportu také odvody z loterií a kurzovních sázek. Tyto odvody prošly za posledních 10 let hned několika změnami. S účinností od

¹¹ č. 178/2019 Sb., Zákon, kterým se mění zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

1.1.2012 zavedla novela loterijního zákona¹² tzv. „loterijní daň“, neboli jednotný odvod¹³ do státního rozpočtu ve výši 20 % (KPMG, 2018). Odvody z technických herních zařízení byly rozděleny v poměru 20:80 (státní rozpočet:rozpočty obcí) a u loterií a jiných podobných her to bylo v poměru 70:30 (státní rozpočet:rozpočet obcí). V roce 2014 přichází další zásah do zákona, kdy zainteresovaní provozovatelé mají snížit odvod loterií a kurzovních sázek do státního rozpočtu z 20 % na 15 %, a sice o částku, která byla věnována ČOV jako peněžité dar. Tuto možnost však mění nový loterijní zákon¹⁴, který vstupuje v účinnost 1.1.2017. Nejenom, že ruší slevu na dani o dar adresovaný ČOV, ale mění poměr odvodů z technických her, a to 35:65 (státní rozpočet:rozpočet obcí). Již z roku 2016 zůstává zvýšení odvodu z původních 20 % na 23 %. V současné době¹⁵ se kolem zdaňování hazardu opět rozpoutala diskuse, jelikož Ministerstvo financí navrhuje udělat v tomto systému nová opatření. V případě loterijních společností navrhuje Stanjura¹⁶ snížit daň u kamenných poboček z původních 35 % na 25 % a u internetových na 30 %. Všechny ostatní typy hazardu, včetně sázkových kanceláří z internetových kurzových sázek, by naopak odváděly větší procento svých zisků, než tomu bylo doposud. Vláda bude tento návrh projednávat na začátku června 2023 (Česká televize, 2023).

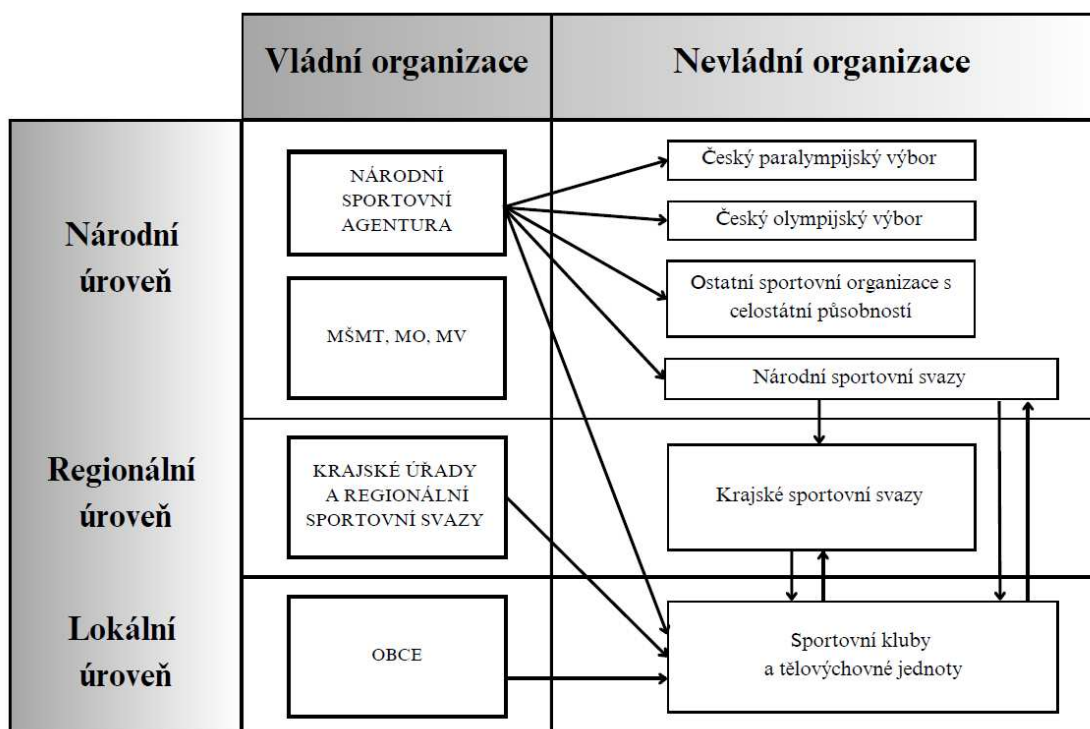
¹² Zákon č. 202/1990 Sb., České národní rady o loteriích a jiných podobných hrách (zrušen k 1.1.2017)

¹³ Původně se jednalo o přímé odvody na veřejně prospěšné účely, správní a místní poplatky a poplatky na státní dozor (KPMG, 2018).

¹⁴ Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách.

¹⁵ Duben 2023

¹⁶ Zbyněk Stanjura je od roku 2021 ministrem financí ČR ve vládě Petra Fialy (Wikipedia, 2023).

Obrázek 4 Organizační struktura sportu v ČR (Zdroj: KPMG, 2018 – aktualizováno)

Další finanční prostředky plynou ze soukromých zdrojů, které dotváří, již zmíněné, vícezdrojové financování. Obecně se tyto zdroje dají rozdělit do čtyř okruhů, kterými jsou:

- výnosy z vlastní hospodářské činnosti,
- výdaje domácností,
- výnosy z reklam,
- poplatky televize a médií a
- podpora podniků a institucí.

Stěžejním rozdělením však je, které z těchto příjmů míří do sportu pro všechny a které naopak primárně na podporu vrcholového či elitního sportu. Sport pro všechny je spolufinancován hlavně prostřednictvím výdajů domácností, což dokládá i moderní gymnastika, která eviduje největší procento dalších příjmů, kromě podpory NSA, právě z registračních a dalších poplatků svých členů. Vrcholový a elitní sport je zaštiťován především z peněz sponzorů (nejčastěji firem) a individuálních dárců. Bruhnen (1991) popisuje sponzoring jako připravenost finančních a materiálních prostředků nebo služeb ze stran podniků. Tyto prostředky jsou přidělovány nejen organizacím, ale také osobám působícím ve sportu a kultuře. Jedním z cílů firem je dosáhnout podnikových marketingových a komunikačních cílů. Mnoho firem sponzoruje sportovní kluby a akce

právě v rámci svých iniciativ společenské odpovědnosti. Dá se tedy říct, že se jedná o formu partnerství, ve které sponzor i sponzorovaný dosahují svých cílů s pomocí druhého (Bruhn, 1991). Sponzor neposkytuje materiální nebo finanční podporu zadarmo, ale žádá za ni určité provize nebo užitky. Ty jsou většinou výsledkem vzájemné domluvy. Nabídka se totiž bude lišit u populárních sportů, které jsou vysílány v televizi a u sportů, které nejsou u veřejnosti známé nebo populární a nanejvýš pořádají své vlastní sportovní akce bez přítomnosti televize a médií. Jelikož záměrem firem je, ve většině případů, zviditelnění, inklinují často k podpoře především atraktivních sportů, kterými jsou v ČR hlavně hokej, fotbal, tenis a v poslední době také florbal. Na regionální úrovni jsou pak podporovány převážně malé kluby nebo neatraktivní sporty. U těchto firem, které uzavírají sponzorskou smlouvu s méně populárními sporty není primárním zájmem se zviditelnit, ale spíše podpořit mládež. Důvodem může být i kontaktní osoba v daném sportovním klubu nebo podpora vlastního potomka, který v klubu působí. Dle Čáslavové (2007) mohou nabídky sponzorům zahrnovat:

- formu sponzorování (titul generálního sponzora, titul hlavního sponzora, titul oficiálního dodavatele, právo na využití jména sponzora v názvu sportovní akce, ligové soutěže, sportovní arény, názvu sportovního týmu aj.).
- Úroveň exkluzivity (exkluzivita mezi sponzory na stejné nebo různé úrovni, exkluzivita v reklamě aj.).
- Licence & reklama (reklama partnera na sportovním oblečení, dresech, mantinelech, billboardech, nářadí, náčiní aj.).
- Public Relations (zařazení do tiskových a jiných médií, reklamní prodej aj.).
- Jiné propagační příležitosti (tradiční design a organizování mediální propagace, tradiční design a organizování propagačního prodeje, tradiční design nové akce aj.).
- Hospitality programy (vstupenky na akci, VIP vstupenky, setkání se sportovci, catering aj.).
- Informační technologie (propagace partnera na webových stránkách sportovní akce, zajištění obsahu pro sponzorovy internetové stránky, označení internetového reklamního banneru aj.).
- Dále autorka zmiňuje poskytnutí práv, specifickou produkci, označování partnera, „loyalty“ marketing, aktivní a pasivní účast zaměstnanců partnera, výzkum a úpravu smluv ve smyslu slev na víceleté kontrakty.

Sponzoring má celou řadu forem. U elitního sportu se setkáváme se sponzorováním jednotlivých sportovců, kde sportovci velmi často mimo finanční pomoci obdrží i pomoc materiální. Další formou je podpora sportovních týmů, která už není pouze výhradou elitního sportu, ale čím dál častěji se objevuje i na úrovni výkonnostního sportu a sportu pro všechny. Nejčastější formou je sponzorování sportovních akcí, což můžeme vidět na celostátní i regionální úrovni. Současně je zde nabídnuta velmi obsáhlá plejáda reklamních možností. Z hlediska šíře možností pro partnera zaujímá prvenství sponzoring sportovních klubů, jelikož kluby zahrnují sportovce, sportovní družstva, produkty, své sportovní akce a rozmezí nabízených protislužeb je velké. V ČR se ve fotbale a v ledním hokeji ještě setkáme s firemní podporou ligových soutěží. Např. titulárním sponzorem tuzemské nejvyšší fotbalové soutěže je sázková kancelář Fortuna, která lize ročně platí zhruba 78 milionů korun¹⁷.

V posledních letech se jako oblíbený způsob financování sportu v ČR jeví také crowdfunding. Crowdfundingové platformy umožňují jednotlivcům i organizacím získávat finanční prostředky od velkého počtu lidí, obvykle prostřednictvím online darů. Dar je formou bezúplatného nabytí majetku, kdy dárce neočekává za poskytnutí daru žádnou protihodnotu a obdarovaný ji neposkytuje (Čáslavová, 2009). Jednou z největších platform je HitHit, která umožňuje vytvářet kampaně a nabízet svým podporovatelům odměny výměnou za jejich finanční pomoc. Platforma si účtuje 4 % z celkové vybrané částky a poplatky za zpracování platby. Vyloženě sportovně zaměřenou platformou je HitHit Sport, který se věnuje pouze projektům týkajících se sportu, což může být sportovní vybavení, akce nebo různé tréninkové programy. Platformě se odvádí 5 % z celkové vybrané částky. Můžeme zde podpořit ať už jednotlivce nebo kolektivy, nejčastěji se projekty týkají finanční podpory pro start na světových soutěžích. Celkově lze říct, že sportovní crowdfunding nabírá na popularitě u klubů i sportovců, jelikož se jedná o způsob, jak získat finanční prostředky a současně zapojit své příznivce.

Největší podíl na financování českého sportu zastávají domácnosti. Dle průzkumu společnosti KPMG (2012) vyplývá, že finanční zdroje sportovních klubů v roce 2011 tvořily ze 42 % výdaje domácností, zatímco státní výdaje jen 2 %. Dnes by graf samozřejmě vypadal jinak, jelikož státní, krajské i obecní finanční prostředky povyrostly, i tak ale nesmíme výdaje domácností zanedbávat. Dle Českého statistického úřadu činily

¹⁷ Údaje k roku 2022.

v roce 2020 průměrné měsíční výdaje na sportovní aktivity na domácnost 878 Kč. Tato částka zahrnovala především členství, sportovní vybavení a poplatky za sportovní akce a kurzy.

V souvislosti se sportem nesmíme opomenout ani, snad nejvíce skloňovaný termín, dobrovolnictví. „*Dobrovolníkem je člověk, který bez nároku a finanční odměny poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti*“ (Sozanská, 2002, s. 35). Vysoká míra zapojení dobrovolníků a jejich velký pracovní přínos je to, co ČR vystihuje. Jedná se nejčastěji o dobrovolné trenéry, asistenty trenérů nebo pomocníky při sportovních akcích. Již zmíněný výzkum KPMG (2012) dokonce dokládá, že celkový příspěvek z dobrovolné činnosti dosáhl výše 10,5 mld. Kč. Dobrovolnictví v ČR doposud nemá žádnou systémovou podporu.

Celkově lze konstatovat, že vícezdrojové financování pomáhá zajistit dostatečnou podporu sportu v České republice a také prostředky žádoucí k dosažení úspěchu.

5.3 Pilíř 4 – Systém identifikace talentů a jejich rozvoj

Dalším pilířem, který je, nejen, předmětem zkoumání studie SPLISS 2.0, ale také této diplomové práce je oblast zabývající se systémem identifikace talentů, kteří mají potenciál stát se úspěšnými sportovci, a jejich následným rozvojem. Jak již bylo zmíněno dříve, studie SPLISS 2.0 zařadila talent do mikroúrovňových činitelů, tedy takových, jež jde jen těžko ovlivnit. Na co však jednotlivé národy vliv mají je právě systém identifikace, výběr talentů a jejich rozvoj. Dle Periče (2006) je celá oblast identifikace talentů velmi složitou činností, jelikož se zde musí spojit především tři důležité aspekty, a to vysoká odbornost, důkladné institucionální zabezpečení a také dobrá návaznost dalších oblastí sportovního tréninku. Současně autor upozorňuje na fakt, kdy na jedné straně by měla být perspektiva talentovanosti rozpoznávána již v raném věku dítěte, na druhou stranu může být, vlivem chybných predikcí, za talentované považováno dítě, které sice má nyní sportovní úspěchy, ale jeho predispozice absolutně nekorrespondují s úspěchy v pozdějším věku. Naopak může být rovnou z výběru vyřazeno dítě, které má předpoklady být v budoucnu úspěšné. Jedná se tedy o velmi křehký systém, který klade extrémní nároky na diagnostické prostředky (např. výběr vhodných testů), kvalitu hodnocení a minimalizaci chybných predikcí. Ucelený institucionální program pro výběr a péči o talenty by měl být rozdělen do následujících okruhů:

1. Určení talentu – vytvoření modelu sportovce a nalezení podstaty talentu.

2. Výběr talentu – určení výběrových indikátorů (tj. testů, škál, expertního hodnocení aj.).
3. Vyhledávání talentu – kde a jakým způsobem nalézt potencionální talenty, kdo se do tohoto procesu zapojuje.
4. Rozvoj talentu – zahrnuje tréninkový program, tréninkové podmínky a požadavky na trenéra vzhledem k optimálnímu výkonnostnímu rozvoji talentovaného jedince.
5. Péče o talenty – zajištění takových podmínek, aby talentovaní neodcházeli z klubu (tj. materiální zabezpečení, sociální zabezpečení aj.).

(Perič, 2006, s. 29-30)

Každý sport by si měl stanovit model výběru, který bude aplikovat. Pro každý sport bude pravděpodobně ideální nějaký jiný v závislosti na měřitelnosti zvolených testů.

Perič (2006) rozlišuje tři modely výběru:

- Kompenzační model – je určena kritická hranice součtu bodů a vybráni jsou pouze ti sportovci, kteří tuto hranici pokořili.
- Konjunkční model – není vybrán ten sportovec, který byť jen v jediném testu nezískal požadovaný počet bodů, přestože ve všech ostatních mohl být nejlepší.
- Disjunkční model – slučuje model kompenzační a konjunkční, což znamená, že vybráni jsou ti sportovci, kteří dosáhli v součtu bodů určité hodnoty, přičemž ani jedna z těchto hodnot není pod požadovanou hranicí úspěšnosti.

Výběrových kritérií může být hned několik, jsou jimi např. spontánní výběr, expertní pohled, speciální testy výkonnosti, interdisciplinární výzkumné metody, tělesná výška, tělesné znaky a sociální znaky.

Systém identifikace talentů ve studii SPLISS 2.0 se snaží co nejobektivněji vybrat ty sportovce, kteří mají největší potenciál stát se úspěšnými v daném sportu. Studie se snaží, za pomoci zapojených národů, získat odpovědi na otázky týkající se míry zapojení vlády a národních řídicích orgánů s cílem vyvinout ucelený efektivní systém pro rozvoj mladých talentů. Dále si klade otázku vlivu přítomnosti či nepřítomnosti národně koordinovaného systému identifikace talentů na úspěšnost a zda talentovaní sportovci mají dostatečnou podporu ze strany státu při kombinaci sportovního rozvoje a současně studia, ať už na středních nebo vysokých školách.

KRITICKÉ FAKTORY ÚSPĚCHU - PILÍŘ 1
I. Sport má dostatečnou finanční podporu na národní úrovni.
II. Vrcholový sport má dostatečnou finanční podporu na národní úrovni.
III. Sport má dostatečnou finanční podporu ze společných národních zdrojů (např. národní loterie, vláda, národní olympijský výbor) pro národní řídicí orgány a/nebo sportovní kluby/oddíly.
IV. Národní řídicí orgány a/nebo sportovní kluby/oddíly mají dostatečnou podporu pro konkrétní vrcholové sporty (disciplíny) od národních loterií/ústřední vlády a národního olympijského výboru.

Tabulka 4 Pilíř 4 – kritické faktory úspěchu (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s.)

Výzkum bohužel ukázal, že pouze Švýcarsko, Severní Irsko a Japonsko buduje systém identifikace talentů a děti jsou již v nízkém věku testovány. Uprostřed tohoto hodnocení se nachází Španělsko a Belgie a velmi nízkou propracovanost systému identifikace talentů mají ostatní zapojené země (De Bosscher et al., 2015). Vzhledem k tomu, že byl tento výzkum prováděn v patnácti zemích světa, není třeba dodávat, že této oblasti se opravdu příliš pozornosti nevěnuje. Nejčastěji uváděným problémem je nedostatek odborných pracovníků a specializovaných trenérů, což dokazuje fakt, že méně než 40 % dotázaných ředitelů národních řídicích orgánů potvrdilo, že je jejich systém založen na vědeckých poznatcích a relevantních datech. V mnoha vybraných zemích je také určitá zdrženlivost k budování systému identifikace a rozvoje talentů, přičemž klíčové důvody jsou následující:

1. Nejistá návratnost investic.
2. Dlouhá časová prodleva mezi investicí a viditelným přínosem – státy vnímají tuto prodlevu příliš dlouhou na to, aby se vyplatila.
3. Obtížná prokazatelnost vlivu systému identifikace a rozvoje talentu na úspěch sportovce.

(De Bosscher et al., 2015, s. 223)

Je možné, že právě tyto důvody přispívají k tomu, že vytvoření systému není bráno jako stěžejní oblast, která by měla být nějak výrazně financována. K tomu, v konečném důsledku, nepřispěla ani tato studie, která přichází s názorem, že přítomnost či nepřítomnost systému identifikace a rozvoje talentu na celostátní úrovni není přímo důsledkem úspěchu sportovců. Současně ani žádný z dalších osmi pilířů významně nesouvisí s účinností pilíře 4. Pozornost by se tedy, více než centrálnímu systému, měla věnovat systémům jednotlivých sportovních odvětví.

Další oblastí, která je důležitá v životě vrcholového sportovce je tzv. duální kariéra. Duální kariérní programy poskytují studentům možnost plánovat a koordinovat své studijní a sportovní aktivity tak, aby nejen stíhali plnit všechny školní povinnosti a studium úspěšně dokončit, ale také se naplno věnovat sportu. Studie SPLISS 2.0 v tomto směru potvrdila, že duální kariérní programy mohou mít pozitivní vliv na výkonnost sportovce v dané sportovní disciplíně. Nicméně úspěšnost programů, potažmo sportovců, souvisí se zajištěním adekvátní podpory vlády, sportovních federací, vzdělávacích institucí a vzájemná spolupráce mezi nimi navzájem a mezi nimi a sportovci. De Bosscher (2006) upozorňuje na fakt, že je téměř nemožné pro sportovce, aby se věnoval běžnému studiu a současně stíhal odtrénovat třeba 15 hodin týdně, aniž by nezačal ztrácet v jednom nebo druhém směru. K tomu se přidává tlak ze strany trenérů podávat co nejlepší výkony na poli sportovním a tlak rodičů plnit roli vzorného studenta. Proč se musely zavést duální kariérní programy lze částečně vysvětlit tím, že v Evropě neexistuje cesta k elitnímu sportu přes základní školu nebo meziuniverzitní sporty, jak je tomu ve Spojených státech amerických. Austrálie, Francie, Belgie a Finsko mají tyto programy do svého systému začleněny již od 90. let minulého století, zatímco Japonsko a Švýcarsko je zavedly zhruba o 15 let později. Rozlišují se 4 úrovně koordinace:

- Centrální koordinace na úrovni státu – školám v těchto státech je nařízeno poskytovat flexibilní příležitosti studentům, kteří sportují, obvykle je to dáno zákonem, nařízením vlády nebo jiným právních předpisem. Typickým představitelem tohoto systému jsou Nizozemsko a belgická provincie Flandry. Sportovní školy jsou propojeny s tréninkovými centry pro různá sportovní odvětví. Studenti mohou dvanáct vyučovacích hodin v týdnu chybět kvůli tréninkům a také jim jsou omluveny některé absence z důvodu závodů. Celý tento systém je dotován Ministerstvem školství.
- Stát nebo NSA jakožto zprostředkovatelé – stát nebo NSA v tomto případě nemá tak velkou intervenční roli, ale spíše umožňuje specifické potřeby studentů, kteří sportují. Tento režim funguje např. ve Francii, Španělsku, Austrálii, Dánsku, Portugalsku a dalších.
- Sportovní federace jakožto zprostředkovatelé – neexistují zde žádné zákony ani jiné právní předpisy, studenti jsou zcela závislí na sportovních federacích jako na zprostředkovateli. Sportovní federace mají své uznávané sportovní

obhájce, kteří jednají jménem studentů v záležitostech týkajících se flexibilní možnosti vzdělávání.

- Laissez-faire – neexistuje zde žádná struktura, ani zákony. Speciální zacházení se studenty, kteří se chtějí současně věnovat sportu je dáno uzavřením individuální smlouvy mezi vzdělávací institucí a studentem. Tyto školy jsou řízeny ministerstvy a současně školskými radami. Typickým zástupcem této kategorie je Kanada.

(De Bosscher et al., 2015, s. 212-213)

Neexistuje tedy jediný nejlepší přístup. Každá země se s touto problematikou vypořádává jinak, důležité však je, aby studenti nebyli závislí na individuálních rozhodnutích a flexibilitě vzdělávacích institucí. Mladí sportovci by měli být chráněni před tím, aby si museli vybírat mezi tréninkem a vzděláním. Výzkum dále dokládá, že ačkoliv méně než 30 % dotazovaných vrcholových sportovců-studentů navštěvovalo specializovanou školu, která by jim nabízela kombinaci studia i sportu, 68 % z těchto studentů bylo spokojeno s podporou, které se jim, v rámci středoškolského studia, dostalo.

5.4 Pilíř 7 – Zajištění a rozvoj trenérů

Doposud byl úspěch připisován spíše sportovcům a jejich talentu. Za každým úspěchem (tj. lepší výkon, vyhraná soutěž, kvalifikace na mezinárodní závod aj.) nestojí pouze sportovec, ale také, a někdy především, trenér a jeho tréninkové procesy. Být trenérem je čest, ale také velká zodpovědnost, která vyžaduje poctivou přípravu na každou tréninkovou jednotku. V ČR je stále ještě profese trenéra relativně podceňovaná a společnost většinou nevnímá všechny aspekty, které se s ní pojí. Úspěšní a dobří trenéři však představují mnohem více a vyhraný zápas není jediným vítězstvím. Hlavním kritériem úspěšnosti trenéra je jeho vnitřní soutěž. Spousta z nich podceňuje vlastní tréninkový proces a o to více jsou vidět při soutěžích. Primární je však role trenéra během tréninku (Martens, 2006). Dobří trenéři jsou dostatečně proškolení v technice a taktice daného sportu, umí tyto poznatky převést do praxe a také připravují své svěřence na etické a morální požadavky, které na ně bude klást společnost. Bývalý hráč amerického fotbalu a nynější trenér a analytik Lou Holtz tvrdí, že *„trenéři musí ze svých svěřenců dostat to nejlepší, co v nich je. Lidé většinou nedosáhnou svých cílů, pokud je někdo nedonutí riskovat. Musíte je vyburcovat z pohodlnosti. Není většího pocitu uspokojení než z poznání, že jste někoho přiměli udělat nemožné. Pokud nevyžadujete po svém týmu*

maximální výkon, nikdy nevyužijete jeho skutečný potenciál. “ Proces trénování především představuje vedení a řízení lidí, a proto by i role trenéra měla být brána stejně vážně jako role jakéhokoliv jiného pracovníka v řídicí funkci, což tak stále ještě není. Alespoň ne u všech sportů. „*Trénování je vlastně řízení kolektivu, které dává dohromady lidi s rozdílným zázemím, talentem, zkušenostmi a zájmy, podporuje v nich zodpovědnost, cílevědomost a pocit sounáležitosti. Trénování neznamena jen výuku techniky nebo vytvoření perfektního herního plánu. Trénování je o skutečném zájmu o lidi – o skutečné důvěře, o skutečné péči o ně,*“ píše ve své knize *Vášeň pro dokonalost* Tom Peters (1985). Trenér velmi často přichází do kontaktu hlavně s mládeží. U raně specializovaných sportů, kterými je i moderní gymnastika, dostane na starost už třeba čtyřleté děti. A může být současně i první osobou, která u těchto dětí utváří vztah ke sportu. Jestliže trenér bude na děti křičet, ponižovat je, nedá jim prostor si přijít na některé cviky postupně, může to mít za následek negativní postoj dítěte ke sportu, a to nejen teď, ale i v budoucnosti. Proto je důležité, aby trenér znal své svěřence, jejich povahy a ke každému přistupoval individuálně tak, aby u něj dosáhl co největší motivace a radosti ze sportu. Martens (2006) rozděluje 3 trenérské styly:

- Autoritativní styl – tzv. trenér diktátor, který uděluje rozkazy svým svěřencům a všechna rozhodnutí činí sám. Opírá se o své zkušenosti a dlouholetou praxi. Často je tento typ viděn ve vrcholovém prostředí moderní gymnastiky (zvláště v zemích východní Evropy).
- Submisivní styl – tzv. trenér opatrovatel. Tento typ dělá jen nezbytná rozhodnutí, vydává minimum pokynů a téměř vůbec nezasahuje do tréninku. Opatrovatel se mu říká především proto, že je ve své funkci velmi laxní, neví, jak vést trénink a řídit skupinu, tudíž je spíše takovou „chůvou“.
- Kooperativní styl – tzv. trenér učitel. Tento typ si je vědom své funkce a odpovědnosti za vedení a řízení lidí, ale rozhoduje spolu s nimi. Cílem je vytvořit rovnováhu mezi vedením sportovců a tím, nechat je řídit sami sebe.

Pilíř 7 studie SPLISS 2.0 se snaží nalézat všechny odpovědi na otázky týkající se právě trenérského zajištění a podpory současných i budoucích trenérů. Zhruba ¼ výzkumného vzorku tvoří švýcarští trenéři, následuje Estonsko, Austrálie a Flandry. Dohromady tyto tři země a jedna provincie zastávají 62 % všech dotazovaných trenérů. Pouze 14 % z celkového vzorku byly ženy. Ukazuje se, že existuje vysoká korelace mezi celkovou kvalitou trenérského zabezpečení a medailovými úspěchy v olympijských

sportech (De Bosscher et al., 2015). Potvrdilo se tedy, že tento pilíř je v pyramidě kritických faktorů úspěšnosti zařazen zcela oprávněně. Výzkumníci se zabývají především čtyřmi oblastmi (Tabulka 5) a těmi jsou počet dobrých trenérů v zemi, možnosti jejich vzdělávání, podpora trenérů a jejich životních podmínek (De Bosscher et al., 2015).

KRITICKÉ FAKTORY ÚSPĚCHU - PILÍŘ 7
I. V zemi je dostatečný počet dobře vyškolených a zkušených trenérů.
II. Trenérům je poskytnut dostatek příležitostí pro rozvoj jejich trenérské kariéry tak, aby měli možnost se stát elitními trenéry světové úrovně.
III. Individuální životní podmínky trenérů jsou dostačující pro to, aby se stali profesionálními trenéry.
IV. Postavení trenérů: práce trenérů je v celé zemi uznávána a je brána jako cenná profese.

Tabulka 5 Pilíř 7 – kritické faktory úspěchu (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s. 283)

Trenérství se v některých zemích již dostává do fáze, kdy je veřejností uznáváno jako samostatná a naprosto adekvátní profese, a tudíž slábne názor, že právě trenéři jsou slabou stránkou při rozvoji úspěšnosti. Existují však studie, které dokazují, že v rozvojových a menších zemích působí méně kvalifikovaní a zkušení trenéři, což může být dáno např. finančními možnostmi. Dobrou zprávou ale je, že se posunujeme k národně koordinovaným trenérským kvalifikačním strukturám. Nejvyšší skóre, ze zemí zapojených do výzkumu, v souvislosti s propracovaným systémem, má Francie, Kanada, Austrálie a Švýcarsko. Naopak nejhůře je na tom Brazílie, která má velmi slabou podporu rozvoje trenérů. Ukázalo se také, že zimní sporty dbají na zajištění a důkladný rozvoj trenérů daleko více než sporty letní.

Francie má také nejvyšší počet evidovaných profesionálních trenérů na plný úvazek. Není pochyb o tom, že trenérská práce je prací na plný úvazek, kde průměrná týdenní pracovní doba sčítá nejméně 40 hodin. Přesto je stále ještě mnohem větší procento těch, kteří si k trénování musí najít další práci, jelikož nevydělají měsíčně tolik, aby jim to stačilo na pokrytí všech životních nákladů. Taková je situace i v moderní gymnastice, o níž se zmíním v následujících kapitolách. Přibližně 31 % trenérů také uvedlo, že nemají se sportovním svazem/klubem podepsanou žádnou smlouvu. I tohle by mělo být do budoucna velkým tématem, neboť řešení potřeb trenérů v oblasti zaměstnanosti a

zabezpečení bude tím, co může pomoci udržet kvalitní trenéry u sportu a s jejich prací tak může být dosaženo udržitelné úspěšnosti ve sportu (De Bosscher et al., 2015).

Výzkum také ukázal, že pro trenéry jsou velkou konkurencí právě vrcholoví a elitní sportovci. Přibližně 57 % trenérů zapojených do výzkumu potvrdilo, že jsou bývalými vrcholovými sportovci na mezinárodní úrovni, a tudíž převládá fakt, že více trenérů má spíše praktické zkušenosti, které předává dále než získanou trenérskou kvalifikaci. Otázkou je, zda je tohle považováno za špatné. Některé státy argumentují tím, že sportovci mají jednodušší cestu k roli trenéra a neplatí pro ně tak striktní podmínky. Někteří tito sportovci jsou ale velmi často dobrými trenéry, získané zkušenosti aplikují v praxi, pamatují si, v čem se jim práce a přístup jejich trenéra líbil a nelíbil, a právě s těmito informacemi poté mohou pracovat. Někteří bývalí sportovci však kromě pozitivních metod aplikují i špatné návyky, které převzali od svých trenérů. Ne všichni elitní sportovci jsou tedy dobrými trenéry a naopak. V moderní gymnastice jsou ve většině případů trenérkami bývalé gymnastky různých výkonnostních úrovních. Ideální by samozřejmě bylo, aby se trenéři opírali nejen o zkušenosti praktické, ale i teoretické. Z velké části mají dotazovaní sportovci splněnou nějakou úroveň trenérské kvalifikace, konkrétně 82 % respondentů, bohužel jen necelá polovina hodnotí tohle vzdělání za přínosné. Zajímavostí je, že pouze v některých zemích platnost získaných trenérských kvalifikací vyprší a trenéři tak musí na přezkoušení. Ve Švýcarsku je povinností trenéra si obnovit kvalifikaci, jestliže chce získat dotaci od Federálního úřadu pro sport. V Portugalsku trenérům licence automaticky vyprší, jestliže se déle než 5 let neúčastní se svými svěřenci soutěží. Podobná pravidla jsou nastavena i v Austrálii, Kanadě a Japonsku. Zbývající země se spíše řídí heslem „jednou trenérem, navždy trenérem“ a nekladou na trenéry, v tomto směru, žádné nároky (De Bosscher et al., 2015). Což je docela zarážející vzhledem k tomu, že práce ve sportu je velmi dynamickou profesí a vyžaduje sledování nových trendů. Také není možné mít pořád stejný tréninkový plán, na což doplácí především samotní sportovci.

V závěru studie pilíře 7 se autorka se svým týmem zabývala tématem uznání trenérské práce v daných zemích světa. Položila jim otázku, zda je práce trenéra na vrcholové úrovni dostatečně uznávána. Pouze 16 % odpovědělo, že souhlasí. Dalších 22 % absolutně nesouhlasí a zbylých 62 % nesouhlasí nebo spíše nesouhlasí (De Bosscher et al., 2015). Není třeba dodávat, že tohle není pozitivní výsledek pro trenérskou činnost a je třeba zřejmě podniknout určité kroky k vylepšení.

Pilíř 7 shrnuje všechny podstatné body. Je potvrzeno, že tento pilíř ovlivňuje celkovou úspěšnost daného sportovního odvětví. Je tedy potřeba zabývat se otázkami, jak zajistit dostatečný počet vyškolených a zkušených trenérů a jakým způsobem jim poskytnout možnost rozvoje a kariérního růstu ze strany státu. Více států by se také mělo zamýšlet nad pravidelnou rekvalifikací trenérů, jelikož i tohle je důvod, proč klesá úspěšnost daného sportu. Je zapotřebí jít s dobou a sledovat trendy ve sportovní oblasti.

6 SHRNU TÍ

Teoretická část této diplomové práce se soustředila na souhrnný a kritický pohled na téma týkající se moderní gymnastiky v České republice a jednotlivých kritických faktorů úspěšnosti, které byly vybrány v rámci studie SPLISS 2.0. Byly zde shrnuty základní informace a pojmy tak, aby bylo pochopeno celkové zaměření této práce týkající se financování sportu obecně a konkrétní finanční zdroje směřující do sportu v ČR, a dále také systém identifikace sportovních talentů a zajištění a rozvoj trenérů dle výsledků studie SPLISS 2.0. Detailně bylo také popsáno prostředí české moderní gymnastiky, její vývoj a zaznamenané úspěchy v průběhu desítek let. Kapitola je věnována také ČSMG a jeho členské základně v průběhu posledních let. Všechny tyto informace poskytují základ pro další kapitoly této práce, které budou obsaženy v následujících kapitolách obsažených v praktické části.

PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část této diplomové práce se již konkrétně zaměřuje na vybrané pilíře v kontextu moderní gymnastiky v českém prostředí. Nejprve budou analyzovány dokumenty, konkrétně výsledkové listiny z ME, MS a LOH, které jsou důkazem klesající úspěšnosti moderních gymnastek v mezinárodním měřítku. Poté budou postupně rozebírány jednotlivé pilíře, a to nejen na základě dostupných dat, ale také se zde promítne názor respondentů, kteří budou podrobni polostrukturovaným rozhovorům. Jejich pohled na současnou situaci tohoto sportu může potvrdit nebo vyvrátit výběr těchto tří pilířů, tedy financování, identifikace talentů a trenérské zajištění, jakožto těch nejpálčivějších a nejvíce ovlivňujících současný stav moderní gymnastiky. V neposlední řadě budou důležité také výsledky elektronického dotazování, do kterého jsou zapojeny seniorské gymnastky.

7 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Cílem této diplomové práce je posouzení vybraných kritických faktorů úspěšnosti moderní gymnastiky v ČR dle studie SPLISS 2.0 v rámci aktuálního systému fungování a vývoje úspěšnosti na mezinárodních závodech v předchozích letech.

Níže jsou uvedeny dílčí úkoly, které je zapotřebí splnit, aby bylo možné konstatovat výsledky hlavního cíle:

- Určit kritéria pro posouzení úspěšnosti moderních gymnastek.
- Analyzovat výsledkové listiny z ME, MS a LOH a vytvořit přehled úspěšnosti moderních gymnastek v komparaci s ostatními státy.
- Analyzovat dokumenty týkající se hospodaření moderní gymnastiky v ČR a posoudit financování v posledních letech.
- Posoudit práci s mládeží, systém identifikace talentů a jejich následný rozvoj.
- Posoudit výběr a zajištění trenérů a požadavky na jejich průběžný rozvoj.

8 METODIKA PRÁCE

Jak již bylo řečeno v teoretické části, tato práce vychází ze studie SPLISS 2.0 od autorky De Bosscher et al. (2015). Vybrané pilíře budou zasazeny do prostředí moderní gymnastiky v ČR. Tato kapitola zahrnuje podrobný popis toho, jakým způsobem byla práce provedena, jaké kroky byly přijaty k dosažení požadovaných cílů a poskytuje informace o metodách sběru dat a metodách analýzy dokumentů.

8.1 Metody sběru dat

Praktická část je založena na smíšeném výzkumu, který kombinuje kvalitativní i kvantitativní typ výzkumu. Pro dosažení komplexních informací vztahujících se ke všem vybraným pilířům byli do výzkumu zapojeni členové ČSMG, trenérky i gymnastky. Je respektováno vzestupné pořadí jednotlivých pilířů SPLISS 2.0, tudíž budou analyzovány a popisovány v pořadí – Pilíř 1, 4 a 7.

8.1.1 Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum je metoda sběru a analýzy dat zaměřující se na získání hlubšího porozumění sociálním a kulturním jevům. Pomocí tohoto výzkumu jsou většinou sesbírána nejednoznačná a subjektivní data, proto je mnohými autory stále považován pouze za doplněk k tradičním kvantitativním metodám. Creswell (1998) tuto metodu popisuje jako proces hledání porozumění danému sociálnímu nebo lidskému problému. Kvalitativnímu výzkumu je často vytýkán jeho nepružný a nestrukturovaný charakter. Jeho výsledky jsou často subjektivními dojmy a názory, které jsou získávány od omezeného množství respondentů, jejichž odpovědi lze jen těžko zobecnit (Hendl, 2006). Někdy je kritizována také jeho neprůhlednost a neúplné informace o tom, proč byl zvolen tento vzorek jedinců. Naopak jeho velkou výhodou je hloubkový popis, což znamená, že se nejedná pouze o povrchové informace, ale získáváme vhled do jádra dané problematiky, čehož u kvantitativních metod nedocílíme. Výzkumník, v tomto případě, postupuje tak, že na začátku určí téma a základní okruh otázek, který může být modifikován a doplňován v průběhu celého sběru dat. Někdy je funkce takového výzkumníka přirovnávána k roli detektiva, neboť se na základě vyřčených odpovědí doptává na další informace. Je tedy dán základní plán výzkumu, jehož základ se v průběhu mění a rozvíjí (Hendl, 2006).

Pro účely této diplomové práce byly zvoleny polostrukturované rozhovory a potřebných analýza dat.

8.1.1.1 Polostrukturované rozhovory

Jednou z metod sběru dat v kvalitativním výzkumu je polostrukturovaný rozhovor, který byl zvolen i v této práci. Polostrukturovaný rozhovor využívá připravených otázek, které systematicky směřují k identifikaci výzkumných témat za pomoci dalších detailních odpovědí skrze doplňující otázky. Stěžejní je tedy jádro rozhovoru. Jedná se o efektivní a výhodný prostředek získávání informací, přičemž výzkumník může po dobu rozhovoru měnit styl, rychlost i pořadí otázek. Právě flexibilita, dostupnost a pochopitelnost jsou výhodami polostrukturovaných rozhovorů. (Mišovič, 2019)

V této práci budou polostrukturované rozhovory vedeny se třemi respondenty z prostředí moderní gymnastiky, konkrétně se bude jednat o trenéry/trenérky a bývalé členy předsednictva ČSMG. Každý z těchto respondentů je také aktivní v nějakém z gymnastických klubů a pracuje s dívkami různých výkonnostních kategorií. Jejich přínos spočívá tedy hlavně v tom, že si prošli, za dobu působení v gymnastickém prostředí, různými pozicemi i situacemi, které formovaly náhled na nynější úroveň tohoto sportu.

8.1.1.2 Analýza dokumentů

Další použitou metodou v rámci kvalitativního výzkumu je analýza dokumentů. Za dokumenty považujeme všechno psané nebo zaznamenané, např. knihy, novinové články, deníky, plakáty, obrazy aj. (Hendl, 2006). Dá se říct, že se jedná o všechna data, která vznikla v minulosti, byla pořízena někým jiným než výzkumníkem a za jiným účel, než jaký je účel aktuálního výzkumu (Hendl, 2006). Pro tuto práci budou analyzovány dva typy dokumentů. Pro kapitolu týkající se úspěšnosti moderní gymnastiky v ČR budou vyhledávány a posuzovány výsledkové listiny z ME, MS a LOH za posledních zhruba 50 let, a to v jednotlivkyních i pódiových skladbách. Na základě této analýzy bude možné vyhodnotit, zda jsou české gymnastky na mezinárodním poli konkurenceschopné a zda úspěšnost v průběhu těchto let klesala nebo stoupala. Dalšími dokumenty budou zprávy o hospodaření ČSMG, a to především zpráva z roku 2022. Nicméně budou analyzována i data ze zpráv z let předchozích. Tyto budou především důležité pro kapitolu zabývající se finanční podporou moderní gymnastiky, ať už ze zdrojů veřejných nebo soukromých.

8.1.2 Kvantitativní výzkum

Druhou částí smíšeného výzkumu je výzkum kvantitativní. Ten je zpravidla založen na testování hypotéz a jejich potvrzení či vyvrácení. Zahrnuje velké množství respondentů a výsledky mohou být zobecněny. Jedná se o časově méně náročný sběr dat, který má však vysokou míru strukturovanosti. Využívány jsou především testy, pozorování nebo dotazování. A právě poslední zmíněné bude i součástí této práce.

8.1.2.1 Elektronické dotazování

Elektronické dotazování se stává stále populárnější především proto, že umožňuje výzkumníkům rychle a snadno získat velké množství informací od respondentů. Hlavními výhodami jsou především flexibilita, rychlost, nízké náklady, širší dosah a snadná analýza získaných dat. Kozel (2006) rozlišuje dotazování osobní, písemné, elektronické a telefonické. Pro účely této práce elektronickému dotazování podléhají gymnastky zařazené do kategorie seniorek. Jedná se o nejstarší a současně nejzkušenější gymnastky, které již mají na určité záležitosti svůj názor a jejich pohled na danou problematiku by mohl výrazně přispět k celkovému hodnocení daných pilířů úspěšnosti.

8.2 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor představuje skupinu osob, která byla zapojena do výzkumu. Zde byl zvolen záměrný výběr. V případě polostrukturovaných rozhovorů byli osloveni tři respondenti z prostředí moderní gymnastiky, kteří mají dlouholeté zkušenosti, o které byli ochotni se podělit a přispět k celkovým výsledkům týkajícím se úspěšnosti moderní gymnastiky. Z důvodu dodržení anonymity těchto osob nebudou zmíněna jejich jména ani kluby, ve kterých působí. Jedná se však o jednoho muže a dvě ženy.

Pro elektronické dotazování byly osloveny seniorské gymnastky, které v kategorii seniorky závodily v loňském a stále ještě závodí v letošním roce. Jsou to „služebně“ nejstarší gymnastky, mnohé z nich mají osobní zkušenost s působením v SCM, SpS nebo SA a také se řada z nich účastnila evropských a světových šampionátů. Gymnastkám obecně není dávám příliš velký prostor se k palčivým tématům vyjádřit, proto by anonymní elektronické dotazování mohlo být dobrou příležitostí k tomu zjistit, jaký názor mají na problematiku probíranou v rámci výzkumu SPLISS 2.0 právě ony.

8.3 Sběr dat

Sběr dat byl proveden v rámci:

1. polostrukturovaných rozhovorů se třemi respondenty a
2. elektronického dotazování seniorských gymnastek.

Rozhovory se uskutečnily osobně formou schůzky v tichém a uzavřeném prostoru tak, abychom se mohli plně soustředit na danou problematiku. Tu tvořily tři kritické oblasti vybrané v rámci výzkumu SPLISS 2.0. Základní okruh otázek k polostrukturovaným rozhovorům je znázorněn ve schématu 1.

Druhou oblastí, kde byl prováděn sběr dat je, již zmíněné, elektronické dotazování.

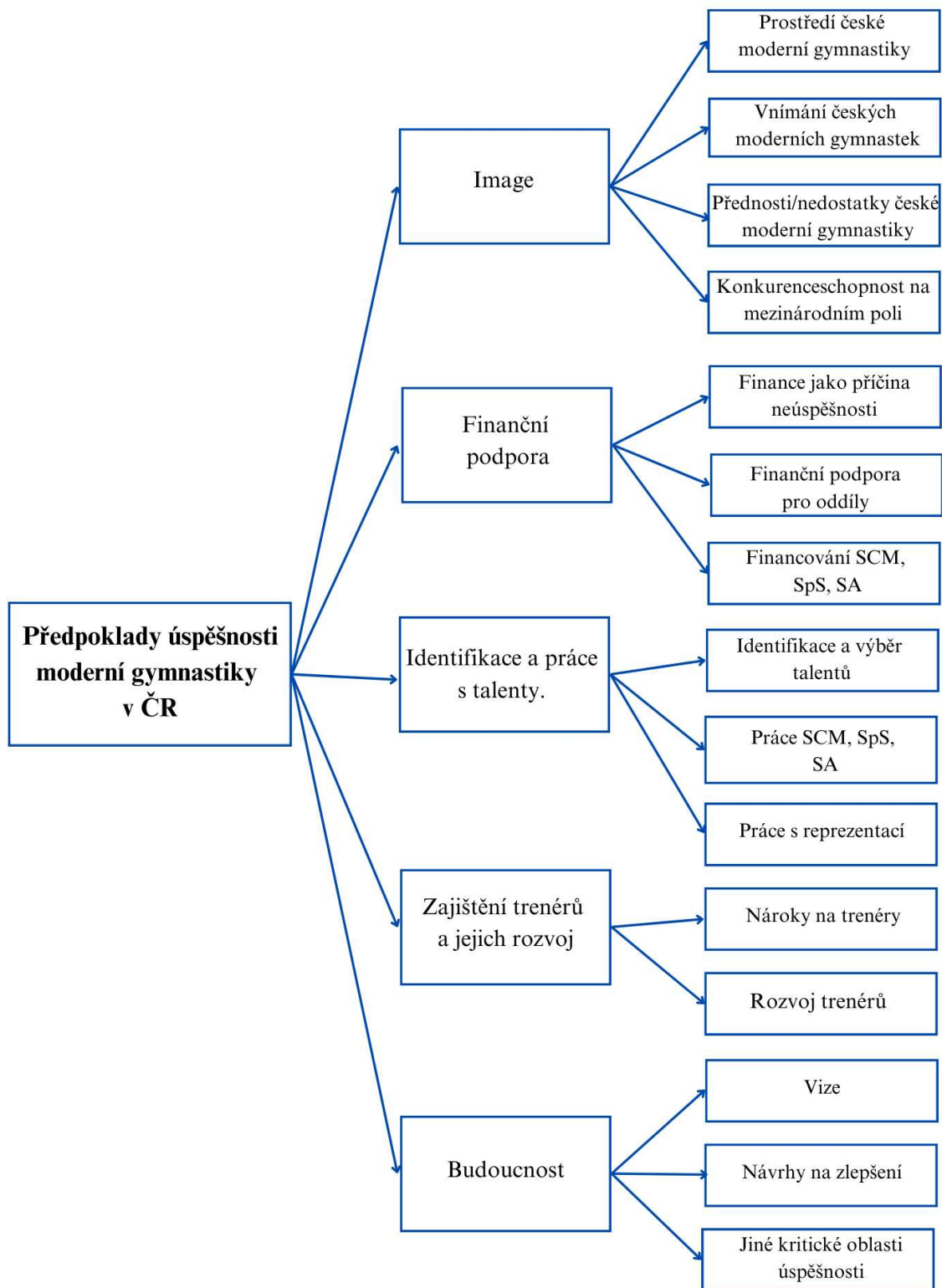

Schéma 1 Operacionalizace polostrukturovaných rozhovorů (Zdroj: Vlastní zpracování)

9 SOUČASNÝ STAV MODERNÍ GYMNASTIKY V ČR

V následujících kapitolách je již pozornost zaměřena pouze na prostředí moderní gymnastiky v ČR. Nejprve bude zanalyzována úspěšnost tohoto sportu v průběhu let, následně budou okomentovány jednotlivé vybrané pilíře úspěšnosti. Pro tyto kapitoly jsou informace čerpány částečně z dostupných dokumentů, což jsou především i části týkající se financování, kde jsou zpracována data ze zpráv o hospodaření, které jsou zveřejněny na webových stránkách ČSMG. U všech tří pilířů budou dále hrát stěžejní roli informace a názory vyplývající z polostrukturovaných rozhovorů, a také z elektronického dotazování. Na základě analýzy dokumentů a informací od respondentů je sepsáno shrnutí a závěr, které potvrzují nebo vyvrací hlavní vliv těchto faktorů na úspěšnost české moderní gymnastiky.

9.1 Úspěšnost a konkurenceschopnost československé a české moderní gymnastiky v průběhu let 1963 - 2022

Jak již bylo zmíněno v teoretické části, úspěch je velmi široký pojem, jelikož pro každého z nás vyjadřuje něco jiného. Ani ve sportu není jeho definice jednoznačná. Pro jednoho sportovce může být úspěchem kvalifikace na Mistrovství České republiky (dále „MČR“), pro jiného medaile z MS. Na úspěšnost a konkurenceschopnost českých moderních gymnastek byli tázáni i trenéři a trenérky (dále „respondenti“) v rámci polostrukturovaných rozhovorů. Všichni shodně odpovídají, že úspěšnost našich gymnastek je klesající a spíše se bavíme o neúspěšnosti. Nicméně to nedávají za vinu závodnicím, nýbrž systému nastavení fungování české moderní gymnastiky. Kritizují především nedostatek komunikace, porušování zásad fair-play a protěžování určitých gymnastek a oddílů. Klesající úspěšnost přisuzují především tomu, že ČSMG nenastavil žádný systém a metodiku trénování talentovaných gymnastek, na což závodnice doplácí. Klesá také konkurenceschopnost českých moderních gymnastek, kdy našimi hlavními soupeři už nejsou pouze postsovětské země, ale velmi kvalitně se jeví také Itálie, Ázerbájdžán, Izrael, Řecko aj. Za nejkritičtější pilíře, podle výzkumu SPLISS 2.0 (De Bosscher et al. 2015) považují trenérské zajištění a rozvoj trenérů, systém identifikace talentů a tréninková zařízení.

	STÁT	ME [počet medailí]	MS [počet medailí]	LOH [počet medailí]	Celkem [počet medailí]
	RUSKÁ FEDERACE	175	218	16	409
	BULHARSKO	122	181	5	308
	UKRAJINA	92	91	5	188
	SSSR	60	120	2	182
	BĚLORUSKO	79	79	7	165
	ITÁLIE	28	49	3	80
	ŠPANĚLSKO	24	39	3	66
	IZRAEL	27	16	1	44
	ÁZERBAJDŽÁN	15	9	0	24
	ČESKOSLOVENSKO ČESKÁ REPUBLIKA	5	17	0	22
	ŘECKO	10	6	1	17
	JAPONSKO	0	13	0	13
	FRANCIE	9	2	0	11
	NĚMECKO	3	5	1	9
	MAĎARSKO	3	1	0	4
	RUMUNSKO	2	1	1	4
	ČÍNA	0	3	1	4
	TURECKO	1	0	0	1
	ESTONSKO	1	0	0	1
	SLOVENSKO	0	1	0	1
	SEVERNÍ KOREA	0	1	0	1
	JIŽNÍ KOREA	0	1	0	1
	KANADA	0	0	1	1

Tabulka 6 Úspěšnost československých a českých gymnastek na ME, MS a LOH (Zdroj: Vlastní zpracování)

Přestože pro českou moderní gymnastiku by, v současné době, byl zlomovým okamžikem i postup gymnastek do finále ME, MS nebo kvalifikace na LOH, bude úspěšnost, pro účely této práce, posuzována na základě získaných medailových umístění právě z těchto šampionátů. Důvodem zvolení tohoto hlediska posouzení úspěšnosti je dohledatelnost umístění ve výsledkových listinách a porovnání zisku medailí pro ČR a ostatní země. Postupové klíče do finále těchto závodů se v průběhu let lišily, a ne všechny jsou zveřejněny, což by mohlo vést ke značnému zkreslení reálných výsledků. Tabulka 6 znázorňuje počet medailí získaných jednotlivými státy na ME, MS a LOH. Jedná se o součet medailových umístění jednotlivkyň i pódiových skladeb, přičemž je započítána každá medaile, tedy nejen medaile za víceboj, ale také za jednotlivá náčiní. Jak můžete vidět, ČR se ziskem 22 medailí zastává 10.místo v tabulce, což na první pohled vůbec nevypadá jako zlý výsledek. Znepokojující však může být fakt, že všechna tato medailová umístění byla získána za doby Československa, kdy se nám velmi dařilo v jednotlivkyních i pódiových skladbách. Velmi úspěšnými závodnicemi té doby byly Hana Mičechová, která obsadila na MS v Praze v roce 1965 zlatou příčku, a na tomtéž závodě se Hana Machatová Bogušovská umístila na příčce bronzové. Na ME a LOH jsme, bohužel, žádnou medaili nezískali, ale československá děvčata se až zhruba do roku 1983 pravidelně umísťovala v první desítce startovní listiny. Také v pódiových skladbách se Československu velmi dařilo, což potvrzuje fakt, že v rozmezí let 1967 až 1982 vybojovaly závodnice pro Československo celkem 9 medailových umístění, z toho 3 z ME a 6 z MS. Ani tady se však nepodařilo dosáhnout na medaili z LOH. Nicméně od této doby se již československá ani česká moderní gymnastika dalších „cenných kovů“ nedočkala. Mimo tyto, jsou nejvýraznějšími úspěchy pro československou a českou moderní gymnastiku trojnásobná účast Lenky Hyblerové Oulehlové na LOH, a to v čínském Soulu v roce 1988, španělské Barceloně v roce 1992, kde obsadila neuvěřitelné 8.místo, a v Atlantě v roce 1992. Dále je to účast československé odchovankyně Dominiky Červenkové na LOH v Aténách v roce 2004, což byla také poslední olympiáda, na které se představila česká gymnastka. Nejblíže tomu měla v roce 2016 Monika Míčková, která se probojovala do olympijské kvalifikace, zde však neuspěla.

Jak vyplývá z Tabulky 6, moderní gymnastice dlouhodobě vévodí Rusko, Bulharsko a Ukrajina. V těsném závěsu je Bělorusko a také Itálie, jejíž úroveň posledních pár let prudce roste. Především ve společných skladbách je opravdu silná. Velmi kvalitní gymnastky vychovává také Ázerbájdžán, kde se pořádají pravidelné tréninkové kempy a

mají zde zázemí také české gymnastky. Další velmi výraznou zemí posledních let je Izrael. Byť jejich systém neprodukuje velké množství závodnic, mají velmi úspěšné závodnice, což dokazuje Izraelka Liony ASHRAM, která v roce 2021 vyhrála LOH v Tokiu a porazila tak všechny nasazené ruské závodnice, což se dlouhá léta žádné jiné zemi nepovedlo.

Kompletní přehled umístění českých závodnic v průběhu let je součástí Příloh 4 a 5 této diplomové práce. Jsou zde zpracované kompletní výsledky všech ročníků konání ME (tj. 1978-2022), MS (tj. 1963-2022) a LOH (tj. 1984-2021). Výsledky jsou zpracovány pro jednotlivkyně i pódiové skladby v kategorii seniorek, což je jediná kategorie, ve které je možnost kvalifikovat se na LOH.

9.2 Vliv financování na úspěšnost českých moderních gymnastek

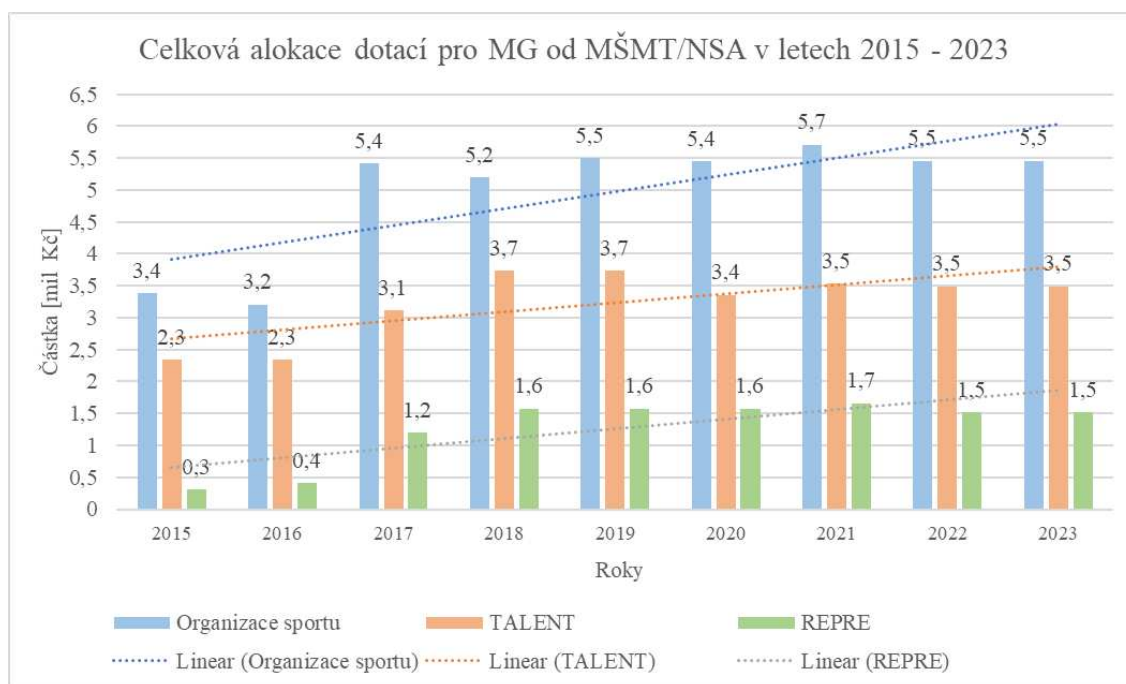
Moderní gymnastika se v českém prostředí řadí spíše mezi sporty, za kterými nestojí velká fanouškovská základna, příliš často ji nevidíme v televizi, a tím pádem ani není hlavním objektem zájmu firem k případnému navázání spolupráce. Hlavní zdroj příjmu zajišťují primárně dotace od NSA a také výdaje domácností, kde hlavní položku představují členské příspěvky. ČSMG každoročně žádá o dotaci prostřednictvím neinvestiční výzvy NSA s názvem Podpora sportovních organizací svazového charakteru¹⁸ (dále „Výzva“), což je nejdůležitější finanční zdroj české moderní gymnastiky. Využití Výzvy je poměrně široké a je rozepsáno do celkem čtrnácti bodů, primárním účelem však je „realizace sportovní, organizační a obsahové činnosti, včetně zabezpečení zdravotních, metodických, technicko - servisních podmínek pro činnost sportovců jednotlivých svazů dle svých registrovaných stanov“. Finance této dotace se dělí do celkem tří oblastí podpory:

1. Organizace činnosti sportovní organizace svazového charakteru (dále „Organizace sportu“).
2. Péče o talentovanou mládež (dále „TALENT“).
3. Zabezpečení státní sportovní reprezentace (dále „REPRE“).

Pro účely této diplomové práce budu využívat nejnovější dostupné údaje, a ty jsou z roku 2022. Pro rok 2023 byl zatím zveřejněn pouze předběžný rozpočet, který se neopírá o podložená data. Graf 1 znázorňuje celkové množství financí přidělených

¹⁸ Poslední vyhlášenou výzvou je výzva 18/2021 Podpora sportovních organizací svazového charakteru, č.j.: NSA-0058/2020/A/81.

MŠMT, později NSA, pro podporu moderní gymnastiky v ČR. Rozmezí let je určeno vzhledem k dostupnosti informací na webových stránkách ČSMG, kde nejstarší dokument, týkající se čerpání rozpočtu, je z roku 2015.

Graf 1 Celková alokace dotací od MŠMT/NSA v letech 2015-2023 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)

V letech 2015–2019 přidělovalo dotace ještě MŠMT pod různými programy. V těchto letech ČSMG žádalo o dotaci na tehdejší Program I-Reprezentace, Program II-Sportovně talentovaná mládež a Program V-Činnost sportovních svazů. V některých letech také žádalo v Programu IV-Údržba a provoz sportovních zařízení, který se dělil mezi dva brněnské kluby, jenž vlastní tréninkové prostory. Od roku 2020 přidělovalo dotace NSA a zde již ČSMG žádalo o jednotnou dotaci týkající se podpory svazů. Celková částka vyčleněná ze státního rozpočtu pro moderní gymnastiku byla v roce 2022 necelých 10,5 mil. Kč.

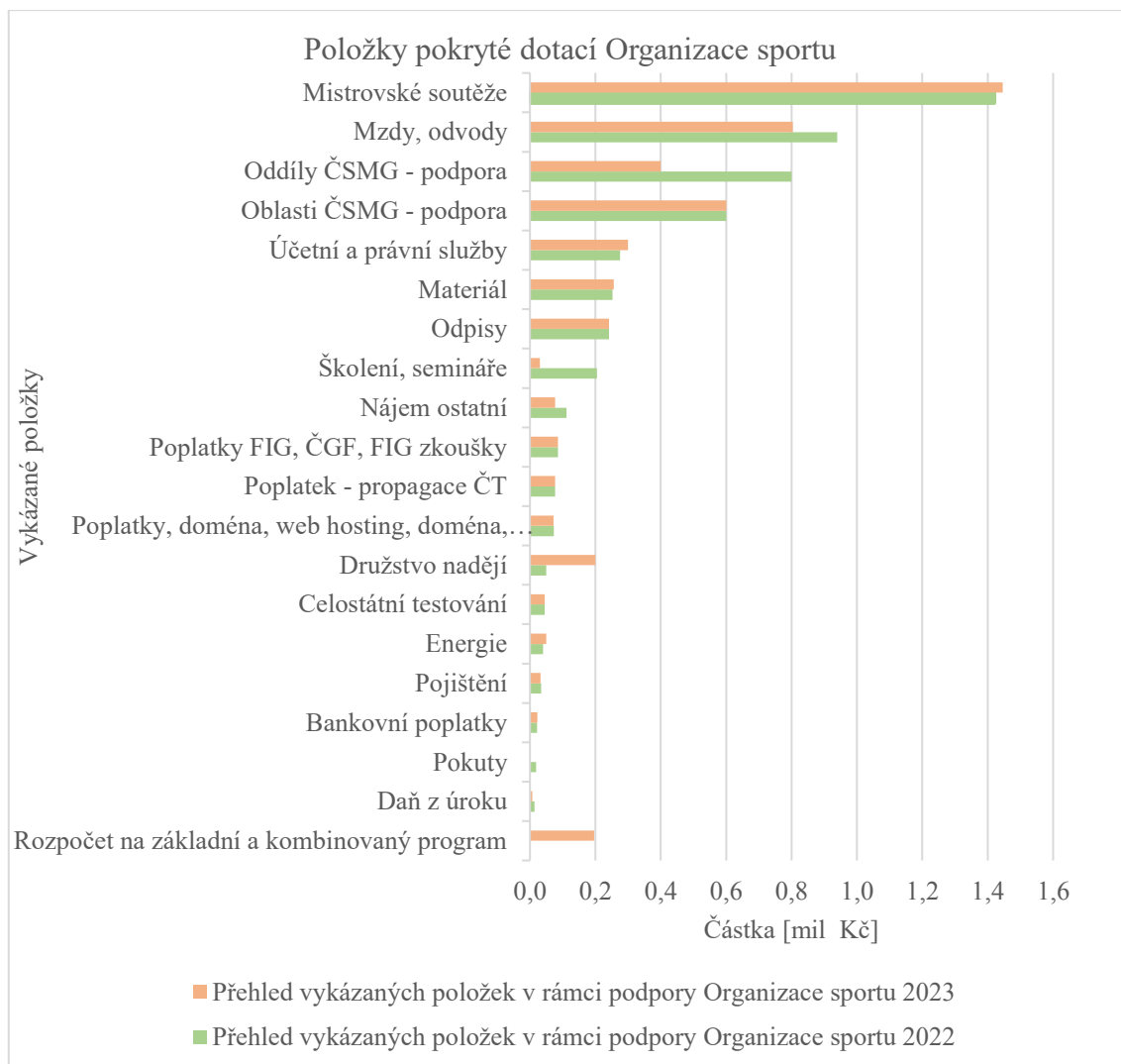
Úvodem je třeba zmínit, že způsobilé náklady v jednotlivých třech oblastech (Organizace sportu, TALENT, REPRE) se dle znění výzvy NSA do jisté míry překrývají a je tedy možné např. z oblasti Organizace sportu financovat i talentovanou mládež a reprezentaci.

Položka Organizace sportu vlastně zajišťuje samotný chod a fungování ČSMG. Obdržené finanční obnosy se za dobu fungování NSA příliš nemění a vždy je v rámci této

oblasti vyčleněno pro ČSMG zhruba 5,5 mil. Kč. Mezi položkami, které jsou hrazeny z této částky, nalezneme např.:

- činnost ČSMG – sekretariát, web hosting, doména, pronájem prostor, energie
- poplatky – FIG, ČGF, OSA/Intergram
- pořádání mistrovských soutěží – organizace, technické zabezpečení, odměny, ubytování, cestovné,
- pojištění,
- materiální zabezpečení – medaile, kancelářské potřeby, ceny na závody, diplomy aj.
- účetní a právní služby,
- školení a semináře,
- zajištění činnosti oblastí,
- podpora oddílů ČSMG.

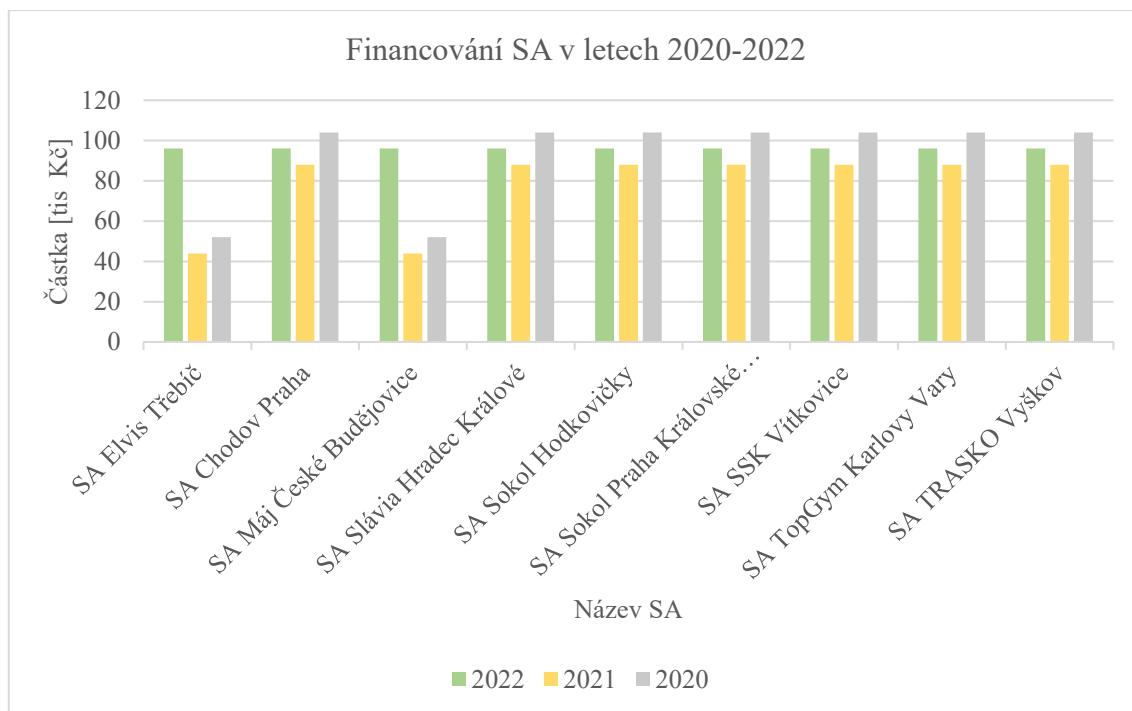
Z tohoto „balíku“ peněz je také možné částečně financovat přípravu reprezentace na světové soutěže, což je doloženo ve výkazech z let 2020 a 2021. Kompletní přehled vykázaných položek v rámci Organizace sportu shrnuje Graf 2, který současně porovnává výdaje z roku 2022 a plánované výdaje na rok 2023. Předsednictvo, které data zpracovalo k prosinci roku 2022 předpokládalo, že v tomto roce stoupne celková cena energií o 20 %, dále bude necelých 200 000 Kč investováno do základního a kombinovaného programu, kde je zapotřebí vytvořit nové sestavy a složit hudební doprovod. Stejná částka by měla být vynaložena i na přípravu Družstva nadějí. Naopak výrazně by ČSMG mělo ušetřit na školeních a seminářích, kterých v tomto roce nebude tolik jako v roce předešlém. Stejně tak bude o ½ snížena podpora oddílů, a to na pouze na základní výši podpory, která činí 400 000 Kč. V rámci úspor se také předsednictvo ČSMG zřeklo svých odměn.

Graf 2 Položky pokryté dotací Organizace sportu (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)

Sportovní akademie (dále „SA“) začaly pro ČSMG fungovat v roce 2018 (tehdy ještě pod názvem Rozvojová střediska mládeže) díky prostředkům od ČOV ze strany odvodů loterijních společností. Tyto prostředky byly v následujících letech až do roku 2020 postupně čerpány a zůstatek těchto prostředků byl následně převeden do rezervního fondu ČSMG k dalšímu využití v souladu s podmínkami daru. Původně bylo zřízeno pět SA, ty se v následujících letech rozrostly až na sedm plně financovaných a k tomu dvě další s poloviční podporou. Pro rok 2023 se počet SA zredukoval opět na původních pět.

Množství financí vyčleněných pro podporu SA v letech 2020-2022 znázorňuje Graf 3. V roce 2020 bylo proplaceno 13 měsíců a v roce 2021 o jeden méně, a to kvůli menším ostatním nákladům souvisejícím s pandemií COVID-19.

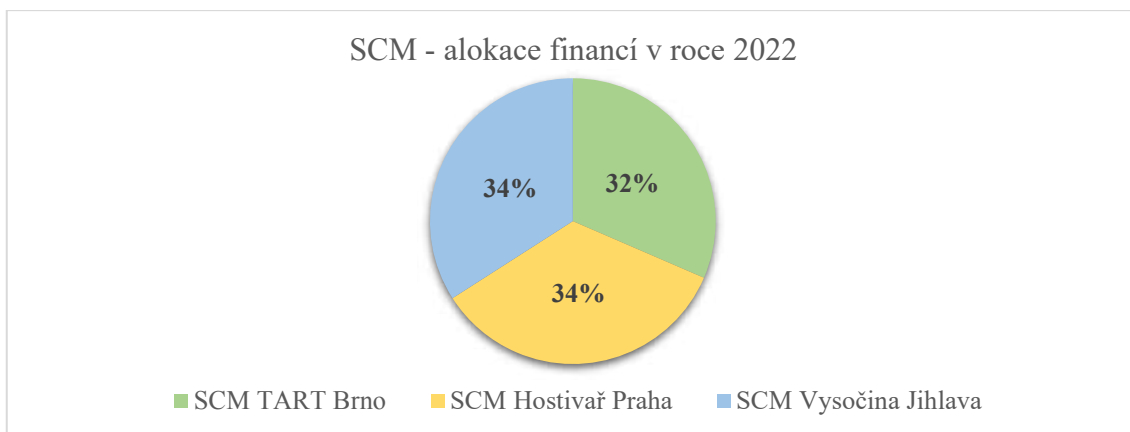

Graf 3 Financování SA v letech 2020-2022 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)

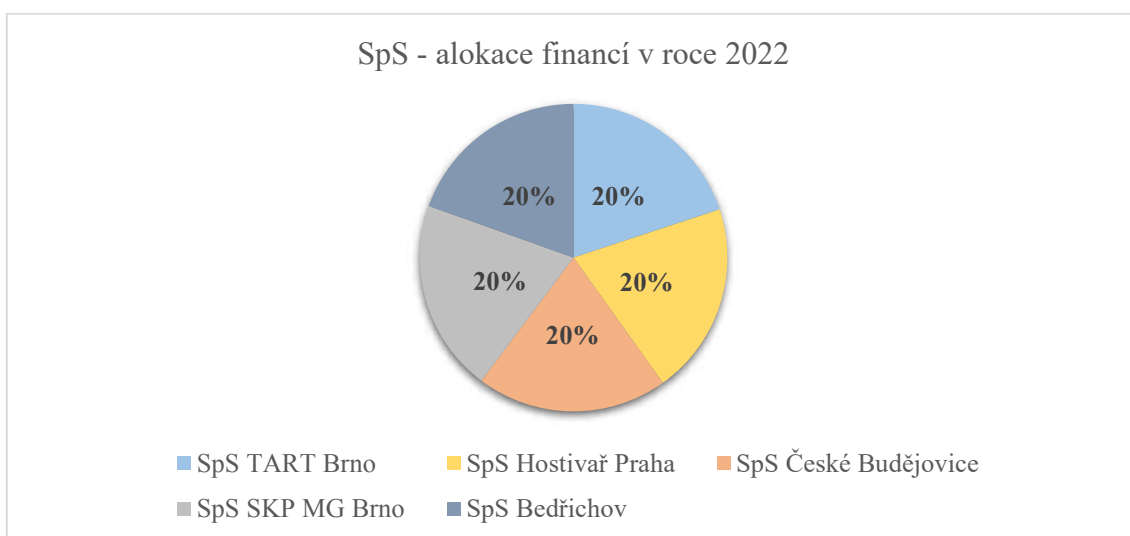
Další oblastí podpory je TALENT. Z tohoto rozpočtu jsou hrazeny výdaje související s SCM a Sportovními středisky (dále „SpS“). V loňském roce činila částka přidělená od NSA necelých 3,5 mil. Kč, z toho 1 887 000 Kč bylo určeno pro chod SCM a 1 607 000 Kč pro SpS. Z těchto částek jsou hrazeny např.:

- mzdové náklady DPP, DPČ a fakturace,
- nájemné a energie tělocvičen a hal,
- startovné na závodech,
- pojištění,
- regenerace, zdravotní služby a materiál,
- spotřební materiál,
- cestovné, doprava a ubytování a
- odměny za sportovní výsledky.

Z TALENTU je také částečně pokryta příprava seniorské skladby na ME v Baku v roce 2023, konkrétní částka však uvedena nebyla. Na Grafech 4 a 5 je znázorněno procentuální rozdělení financí mezi konkrétní SCM a SpS.

Graf 4 Alokace financí SCM v roce 2022 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)

Graf 5 Alokace financí SpS v roce 2022 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)

Třetí oblastí podpory v rámci dotace je REPRES. Ta slouží k zabezpečení státní sportovní reprezentace a částka je dělena mezi jednotlivé soutěže, které mají reprezentantky absolvovat. Primárně je tedy potřeba zajistit ME a MS, z případných zbývajících financí se zaplatí další závody a kontrolní tréninky a závody reprezentace. V roce 2022 představovala dotace částku 1 519 622 Kč, avšak příprava byla daleko nákladnější a vyšplhala se až na více než dvojnásobek, a to 3 269 230 Kč. Zbýlých 1 749 608 Kč bylo tedy uhrazeno z rozpočtu Organizace sportu. Nejnákladnějším výdajem byla společná seniorská skladba, u které se samozřejmě hradily všechny náklady spojené nejen s trenérskými službami a přípravou, ale také tréninkový kemp v Bulharsku a samotné MS v bulharské Sofii. Reprezentantky jednotlivkyň se účastnily celkem pěti mezinárodních závodů – 2x Atény, Sofie, Gdyně a ME v TEL Avivu. Celkové náklady, pouze za tyto

závody, se vyšplhaly na zhruba 1 300 000 Kč. Ostatní položky se příliš neliší od těch, které jsou uvedeny v rámci TALENTU.

Předpokládá se, že v tomto roce bude rozpočet REPRE překročen ještě o něco více, jelikož se současně ME v Baku účastní společná skladba juniorek, seniorek a také jednotlivkyň, což není úplně běžné. Přestože výdaje vynaložené na podporu jednotlivkyň by měly klesnout zhruba o ½, velká investice bude do seniorské skladby, která nejen, že se bude účastnit ME, ale také ji čeká kvalifikační závod na LOH v Paříži. Dle návrhu rozpočtu ČSMG půjde značná část finanční podpory půjde tímto směrem.

Další samostatnou kapitolou týkající se příjmů jsou příjmy z vlastní hospodářské činnosti, jejichž výše je každý rok velmi proměnlivá. Opírá se především o členské poplatky, startovné ze závodů a příjmy ze školení. V roce 2021 se vybralo na členských poplatcích 480 000 Kč, zatímco v loňském roce už částka stoupla na 595 000 Kč. Stejně tak se razantně zvýšil celkový objem peněz za startovné, což souvisí primárně s dražšími nájmy a energiemi pronajímaných prostor (tělocvičny, haly aj.). Oproti roku 2021 vzrostla částka na čtyřnásobek, tedy zhruba 300 000 Kč. V loňském roce se konalo poměrně velké množství školení a seminářů, což znamená i větší obnos v rámci vlastních příjmů ČSMG. Také to ale znamená více výdajů z jiné složky rozpočtu. Výrazný příspěvek poskytla firma Level sport concept, která přispěla na nákup teplákových souprav Mizuno pro reprezentantky. V roce 2023 se stanovená výše členských příspěvků zvýšila na dvojnásobek a o zhruba 28 % vzrostlo i startovné. Naopak školení a semináře se velmi omezily a v plánu jsou pouze 3 workshopy, tudíž na této položce budou až 2/3 loňské částky ušetřeny.

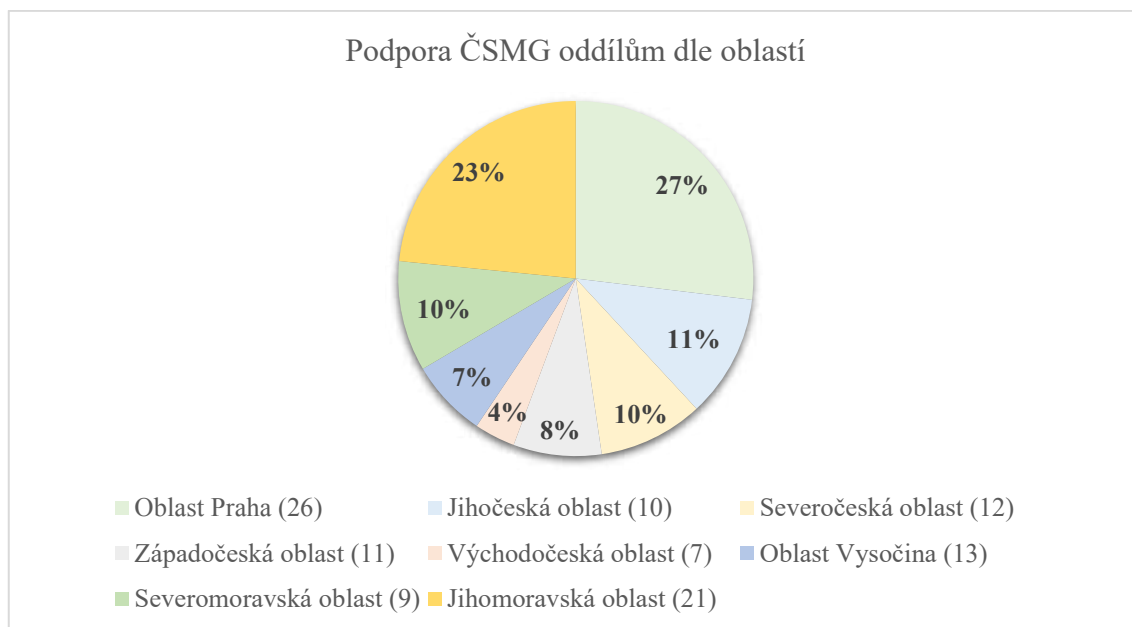
9.2.1 Financování oblastí a oddílů moderní gymnastiky

Finanční pomoc pro členské oddíly ČSMG plyne primárně ze dvou zdrojů. Prvním z nich je neinvestiční státní dotace Můj klub, o kterou si oddíly a kluby mohou zažádat u NSA. Jedná se o program, který napřímo financuje všechny mládežnické kluby v ČR, a to podle počtu sportovců do 23 let. Důležitou roli zde tedy hraje velikost členské základny jednotlivých klubů. Dalším zdrojem je podpora přímo od ČSMG, který vyčlení z oblastí Organizace sportu vždy 800 000 Kč. Ty pak rozdělí mezi jednotlivé oddíly. V loňském roce bylo oddílů 109, v letošním je jich ještě o dva více. Procentuální rozložení mezi oddíly na základě oblastí vyjadřuje Graf 6. V závorce je uveden údaj o počtu oddílů v jednotlivých oblastech. Klíčem k rozdělení jsou hlavně účast a výsledky na MČR. Tato

podpora oddílům ze strany svazu je však v jejich rozpočtech v drtivé většině zcela marginální složkou příjmů, přibližně v řádu nižších jednotek procent.

Ve velké míře se zapojuje také lokální podpora, a to skrze dotace a granty krajů a měst. I u těchto dotací se téměř vždy jedná hlavně o podporu mládeže do 18 nebo do 20 let. Jejich výše je závislá na počtu registrovaných členů výsledcích nebo předloženém rozpočtu. Rozdělení mají na starosti zpravidla sportovní komise v jednotlivých krajích a obcích, každá z nich si vytváří svoje kritéria dle představ místní politické reprezentace. Výhodou je, že na tyto příspěvky dosáhnou kluby již od 8 členů, tudíž i tyto dosáhnout alespoň na malou odměnu. Finanční podpora se netýká pouze samotného chodu klubu, ale i pořádání sportovních akcí, čehož moderní gymnastika hojně využívá a téměř každý závod je realizován za příspěvku daného kraje a města, ve kterém se akce pořádá.

Částečně oddílům přispívají i různé komerční subjekty (firmy). Nejčastější je podpora firem, ve kterých pracují rodiče a známí dětí, a ti tak chtějí podpořit fungování oddílu. Jedná se nejčastěji o hmotné dary. V případě přímé finanční podpory je tato poskytnuta na základě darovací smlouvy nebo smlouvy o reklamě. Největší plejádu sponzorů můžeme tradičně vidět na mezinárodním závodě Grand Prix v Brně, kde se pravidelně utká gymnastická špička z celého světa.

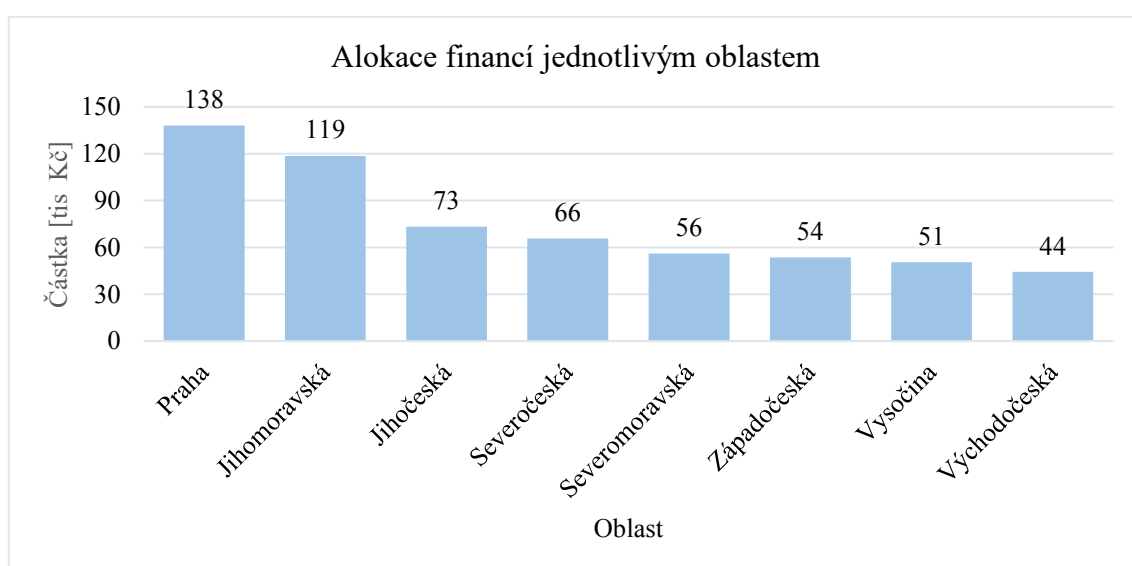

Graf 6 Podpora ČSMG oddílům dle oblastí (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)

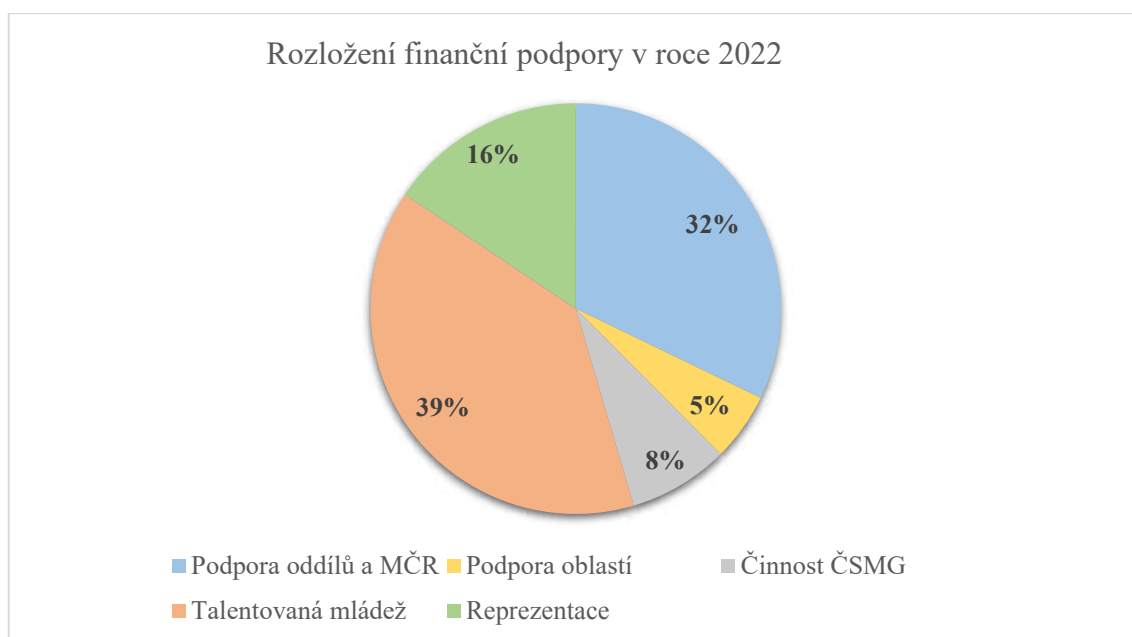
Na rozdíl od ostatních krajů a měst mohou pražské oddíly, které jsou členy ČSMG a současně jsou registrovány a provozují svoji činnost na území hlavního města Prahy čerpat prostředky přidělené v rámci Programu podpory sportu a tělovýchovy v hlavním

městě Praze. Za všechny tyto oddíly žádá ČSMG jakožto žadatel a následně má za povinnost tyto peněžní prostředky přerozdělit mezi všechny pražské oddíly. Žádá v rámci účelu Programu I. Systémový rozvoj sportu dětí a mládeže, z něhož prostředky mohou být využity na odměny trenérek s kvalifikací, tj. licenci, na pořízení materiálního vybavení, krátkodobý pronájem sportovního zařízení na území hlavního města Prahy nebo na zdravotní prohlídky (Program podpory sportu a tělovýchovy v hlavním městě Praze, 2023). Lhůta pro podání žádostí je vždy v prosinci předcházející rok. Pro rok 2022 bylo prostřednictvím ČSMG přiděleno 1 380 000 Kč, což je zhruba 0,4 % z celkové alokace peněz vyčleněných na granty na podporu sportu a tělovýchovy na území Prahy v roce 2022. Není tedy pochyb o tom, že i tato částka je pro gymnastický rozpočet jednotlivých pražských oddílů velmi žádoucí.

Z podpory Organizace sportu je dále vyčleněno 600 000 Kč na podporu oblastí. Územních oblastí je celkem 8 a každá z nich dostává z této částky určitou část. Hlavním hlediskem je především počet registrovaných členů, což také může, ale nemusí souviset s počtem oddílů v jednotlivých oblastech. Tato podpora je určena především do rukou zástupců daných oblastí, tzv. předsedkyní, které využívají tyto peníze na zaplacení nezbytných výdajů souvisejících s pořádáním oblastních přeborů a činností oblastní komise. Přebory se konají na jaře i na podzim, tudíž částka běžně nevystačí na pokryjí všech nákladů a zbylou část si oblast musí zajistit výběrem startovního či místních grantů. Největší podporu v tomto směru mají oblast Praha a Jihomoravská oblast, což potvrzuje Graf 7.

Graf 7 Finanční podpora jednotlivých oblastí (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)

Graf 8 Rozložení finanční podpory v roce 2022 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)

Graf 8 znázorňuje procentuální rozložení financí z dotace NSA v roce 2022. Největší podíl celkové částky byl vyčleněn pro talentovanou mládež, tedy především podporu SCM, SpS a SA. Naopak nejmenší částka byla vyčleněna podpoře oblastí. Do podpory oddílů byl započítán i grant hl.m.Prahy.

9.3 Vliv identifikace a rozvoje talentů na úspěšnost českých moderních gymnastek

Vliv na úspěšnost českých gymnastek v mezinárodní konkurenci má i systém, jakým jsou identifikovány talentované gymnastky a také následná práce s nimi. Tyto gymnastky by měly mít vynikající pohybovou koordinaci, sílu a pružnost. Měly by také vykonávat gymnastické prvky s maximální lehkostí a elegancí. V ideálním případě by měly i ovládat techniku s náčiním. Často se při výběru zapomíná na tu, snad nejdůležitější, součást vrcholového sportovce, což je psychická stabilita. Jelikož výkon sportovce, a u gymnastky si troufám tvrdit, že ještě více, není dán pouze sportovním výkonem, ale také psychickou odolností. Na gymnastky je totiž již od raného věku vyvíjen obrovský tlak, a to na trénincích i závodech. Jak zmiňuje jedna z respondentek při rozhovoru, často to souvisí právě s tím, že trenéři i rodiče jsou velmi netrpěliví a chtějí výsledky ideálně hned. A právě tento tlak ne každá závodnice ustojí. Na tuto stránku ale není při výběru brán příliš zřetel. Samotného výběru se neúčastní žádný sportovní psycholog a děvčata nepodléhají žádnému posudku, zda jsou psychicky odolná a silná. Svou zkušenost popsala i v knize *Bez frází 2* i bývalá reprezentantka Monika Míčková,

kteřá se v roce 2016 rozhodla ukončit kariéru a s brněnským klubem, ve kterém působila, už nechtěla mít nic společného. Nutno říct, že neexistuje žádný systém identifikování talentovaných gymnastek. Jsou nastavena určitá pravidla, ale nedá se mluvit o systému, jelikož zde neexistuje žádná provázanost. Respondenti poukazují na fakt, že se často pravidla výběru tvoří až zpětně, aby výsledky vyšly tak, jak byly předem určeny. Zjednodušená kritéria výběru do reprezentačních celků jsou zveřejněna na webových stránkách ČSMG, ale pouze v interní sekci. Pro nominaci do reprezentačního družstva jsou sčítány body dosažené na dvou ze čtyř kontrolních závodů, body získané při testování a počet bodů za MČR. V případě, že mají některé gymnastky shodný počet bodů, rozhoduje vyšší bodové skóre za MČR. Do reprezentačního družstva jednotlivkyň je vybráno 6 seniorek s nejvyšším dosaženým počtem bodů a 6 juniorek, přičemž se jedná o 4 juniorky s nejvyšším dosaženým počtem bodů, které doplňují 2 závodnice postupujícího ročníku (letos ročník narození 2009) z kategorie nadějí starších A, jestliže se na MČR umístily do 3.místa. V případě, že některá z nadějí starších daného ročníku nesplní umístění do 3.místa, automaticky místo ní postupuje další juniorská gymnastka, která se umístila na 5.místě v bodovém skóre. ČSMG může, v ojedinělých situacích, udělit tzv. zelené karty, a to celkem čtyři – dvě pro seniorskou reprezentaci a dvě pro juniorskou. Zelenou kartu může závodnice obdržet v případě, že se ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů nemohla zúčastnit MČR, kontrolního závodu nebo testování a tato absence významně ovlivnila její bodové skóre. Současně se musí jednat o elitní a perspektivní gymnastku, která již v minulosti členkou reprezentace byla. Celý proces výběru je zobrazen na Schématu 2.

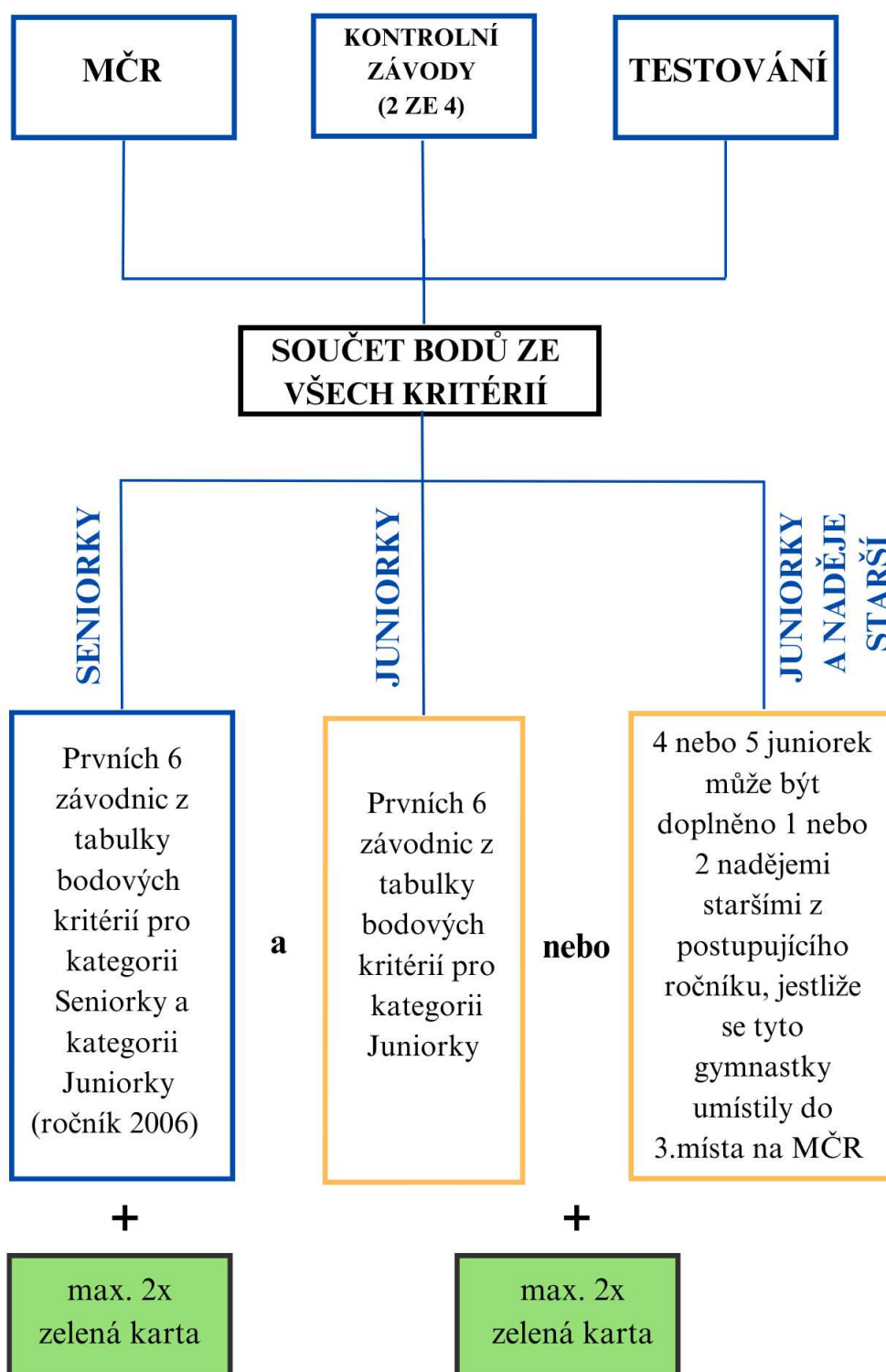

Schéma 2 Postupový klíč do reprezentace (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z dokumentu Kritéria a podmínky zařazení seniorek a juniorek do reprezentačních celků pro rok 2022 od ČSMG, 2022)

Ze všech složek, které musí gymnastka splnit, je nejvíce kritizováno testování, které probíhá tak, že jsou gymnastky pozvány na jedno místo a před porotou ukazují dané prvky a manipulace s náčiním, které jsou jim hodnoceny na škále 0-5, přičemž nula

označuje minimální počet bodů za jednu zkoušku, naopak 5 bodů je maximální možné množství bodů za jednu zkoušku. Samotný výběr zahrnuje celkem 22 zkoušek, tedy prvků a technik s náčiním. Nikde jsem však nedohledala, jak by měl např. vypadat prvek za 2 body a jaká by měla být podoba prvku za 4 body. V porotě mnohdy usedají trenérky a funkcionáři ČSMG, což kritizují respondenti z řad trenérů, kteří si stojí za tím, že ČSMG by mělo být expertní skupinou, která pravidla vytváří, nikoliv těmi, kteří posuzují jejich aplikaci. Také se shodují na tom, že hodnocení je ve značné míře subjektivní, a je tedy na každém, zda jej považuje za spravedlivé. Pro rok 2023 bylo do reprezentace vybráno 12 jednotlivkyň (6 juniorek a 6 seniorek) a byly postaveny dvě společné skladby, juniorská a seniorská. Klíč výběru dívek do společné skladby jsem nikde nedohledala a ani dotazovaní trenéři, kteří se v tomto prostředí pohybují mnoho let, nedokázali přesně říct, na základě, jakých kritérií jsou gymnastky zvoleny. Velké emoce vzbuzuje především seniorská společná skladba, na kterou je vynakládáno velké množství financí. V zemích, kde je moderní gymnastika úspěšným sportem je totiž zvykem, že se společná skladba tzv. postaví na celý olympijský cyklus. Což znamená, že jsou vybrány závodnice, poskládá se choreografie, a jestliže je to možné, tak v tomto složení závodí celé 4 roky. Je zde tedy větší šance, že se gymnastky „sehrají“. V ČR je životnost společné skladby vždy pouze rok a následně se tvoří nová. Jestliže by se toto změnilo, byla by mnohem větší šance, že se výkon skladby vyrovná soupeřkám a zvýší se i šance na úspěch, který by mohl posunout celou českou moderní gymnastiku. Jeden z respondentů, který se účastnil rozhovoru dodává, že je naprosto nereálné myslet si, že kvalitní společná skladba se natrénuje za 1 rok a upozorňuje na absenci dlouhodobého plánování.

Reprezentační společné skladby vznikají především za účelem zúčastnění se, a podání co nejlepšího výkonu, na ME a MS. Nicméně paralelně s tímto jsou také vybírány gymnastky do Družstva nadějí. V letošním roce bylo do Družstva nadějí zařazeno 35 gymnastek ročníku narození 2010-2012. I tato děvčata podléhají podobnému výběru jako reprezentantky. Nechystají se však na žádné závody a hlavním účelem tohoto „projektu“ je vypracovat a připravit si gymnastky do navazujících kategorií, ve kterých už se mohou účastnit velkých závodů a dosáhnout mezinárodních úspěchů. Děvčata se pravidelně účastní soustředění a vystupují na různých tuzemských závodech, např. na Grand Prix v Brně. Hlavní myšlenka tohoto projektu vůbec není špatná a soustředění mohou gymnastkám přinést nové zkušenosti i dovednosti. Ze strany respondentů je kritizována metodika trénování, která spíše metodikou není. Dívky trénují v přísných podmínkách,

což má za následek to, že hlavní účel, pro který je Družstvo nadějí sestaveno, ani není naplněn, jelikož gymnastky skončí s kariérou ještě dříve, než nějaká stihne začít. A to v takovém rozsahu, že např. Družstvo nadějí, které vzniklo v roce 2017 a sčítalo 19 gymnastek, u kterých se předpokládalo, že budou ČR reprezentovat ve vyšších kategoriích, skončilo tak, že nyní, když mají být tyto gymnastky na vrcholu kariéry, už zůstaly pouze dvě. To poukazuje na fakt, že práce s talenty není systematická a propracovaná. V některých oddílech (především těch větších) jsou stále aplikovány tréninkové metody převzaté ze zemí východní Evropy s domněním, že to je ten správný tréninkový systém, jelikož ruské, ukrajinské a běloruské gymnastky pravidelně atakují medailové příčky. Každopádně tento systém není možné aplikovat na české gymnastky, které na něj nejsou připraveny mentálně ani fyzicky. Tabulky 7 a 8 zobrazují postup sčítání bodů za jednotlivá kritéria, které musí gymnastky splnit, přičemž 50 % celkového součtu tvoří body získané na MČR, zbylé čtyři kontrolní závody a jedno testování tvoří zbývajících 50 %.

Příklad:

Hanička

Boženka

Evička

Maruška

Podíl na celkovém hodnocení : 50%						10%	10%	10%	10%	10%
Umístění	Mistrovství české republiky					Kontrolní závod 1	Kontrolní závod 2	Kontrolní závod 3	Kontrolní závod 4	Testování
	obruč	míč	kuzele	stuha	víceboj					
1. místo	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
2. místo	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
3. místo	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
4. místo	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
5. místo	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
6. místo	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
7. místo	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
8. místo	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
9. místo	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
10. místo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tabulka 7 Bodová kritéria pro zařazení jednotlivkyň do reprezentačního družstva (Zdroj: ČSMG, 2021)

Výsledná tabulka příkladu:

Podíl na celkovém hodnocení : 50%						10%	10%	10%	10%	10%	Výsledný počet bodů	Výsledné pořadí
Jméno:	Mistrovství české republiky					KZ 1	KZ 2	KZ 3	KZ 4	Testy		
	o	m	ku	st	víceboj							
Hanička	10	8	9	6	9	9	10	10	7	9	87	2.
Boženka	9	10	4	9	7	7	8	9	8	10	81	3.
Evička	8	9	10	10	10	10	9	8	10	8	92	1.
Maruška	7	6	8	7	8	8	6	7	9	6	72	4.

Tabulka 8 Výsledek bodových kritérií pro zařazení jednotlivkyň do reprezentačního družstva (Zdroj: ČSMG, 2021)

Dále mohou být talentované gymnastky zařazeny do SCM nebo SpS. SCM mohou sloužit jako platforma pro talentované mladé sportovce, kteří mohou být objeveni a

začlenění do výběrových týmů. Může to být tedy klíčové pro rozvoj kariéry a úspěch v daném sportovním odvětví. SCM jsou místa, kde se setkávají mladí talentovaní sportovci, kteří jsou vedeni profesionálními trenéry. Cílem je nejen rozvíjet dovednosti a schopnosti, ale také podporovat zdravý životní styl a vytvářet komunitu mladých lidí, kteří sdílejí stejné zájmy a cíle. Mladí sportovci mají, díky tomuto, přístup ke kvalitnímu tréninku, profesionálnímu vybavení a tréninkovým programům, které pomáhají rozvíjet jejich sportovní kariéru. V ČR jsou nyní 3 SCM soustředící se na výchovu 24 talentovaných moderních gymnastek. Jsou jimi TJ ZŠ Hostivař Praha, SK TART MS Brno a SK MG Vysočina Jihlava. ČSMG s těmito oddíly, při kterých jsou centra zřízena, uzavírá smlouvu o zajištění podmínek pro činnost, a to zpravidla na 1 rok s možností prodloužení. SCM je určena dívkám ve věkovém rozmezí 13-23 let, které jsou zařazeny do juniorské nebo seniorské státní reprezentace nebo k tomuto směřují (ČSMG, 2021)¹⁹. SCM pořádají pravidelná gymnastická soustředění, kterých se účastní právě závodnice vybrané do jednotlivých center. Samotné gymnastky v dotaznících uvádí, že jediné 2 povinnosti z tohoto členství vyplývající, jsou právě účast na soustředěních a psaní si tréninkového deníku, přičemž tyto povinnosti nepovažují za příliš náročné. ČSMG každoročně přispívá na chod SCM částkou vyčleněnou z dotace od NSA, konkrétně z podpory TALENT. V roce 2022 činila tato částka necelých 1 900 000 Kč, které byly rozděleny mezi 3 SCM. V letošním roce se předpokládá, že podpora v celkovém součtu klesne zhruba o 500 000 Kč. Dále jsou ekonomicky zajištěny z podpory výdajů loterijních společností a vlastní hospodářské aktivity. Respondenti z řad trenérů se domnívají, že tato finanční podpora je dostačující k zajištění chodu SCM. Systému fungování nic nevytýkají ani seniorské gymnastky. Samotná kritéria výběru gymnastek jsou podrobně sepsána na webových stránkách ČSMG, kde se touto oblastí zabývá Komise sportovně talentované mládeže, jejíž předsedkyní je Kateřina Rezková Kopáčová. Gymnastky jsou do centra zařazeny po dobu jednoho roku, tedy od 1.1. do 31.12. daného kalendářního roku, jestliže splní výběrová kritéria zahrnující splnění věkové hranice, somatické, funkční a zdravotní předpoklady a také předpoklady k dalšímu výkonnostnímu růstu (ČSMG, 2021)²⁰. Kritéria jsou, dle Směrnice pro sportovně talentovanou mládež (2021), následující:

- České státní občanství

¹⁹ Směrnice pro talentovanou mládež platná od 28.2.2021

²⁰ Koncepce přípravy talentované mládeže ČSMG platná od 25.3.2021

- Registrace u ČSMG jako evidovaný člen s členstvím u kolektivního řádného nebo kolektivního přidruženého člena
- Věk 13-23 let
- Písemný souhlas zákonných zástupců u gymnastek mladších 18 let
- Písemný posudek od sportovního lékaře o zdravotní způsobilosti k výkonu vrcholového sportu v plném rozsahu
- Písemný souhlas mateřského klubu, jestliže není gymnastka registrovaná v klubu, při kterém je SCM zřízeno
- Umístění v 1.polovině startovního pole na MČR v kategoriích seniorky A, juniorky A a naděje starší A (platí u gymnastek, které by následující rok přecházely do kategorie juniorky A)

Předsednictvo si vyhrazuje právo, přednostně zařazovat členky juniorského a seniorského reprezentačního výběru, a to bez ohledu na to, jak se umístí na MČR.

Požadavkům podléhají také samotné trenérky. Rolí vedoucí trenérky může zastávat pouze trenér/ka, která má splněnou minimálně kvalifikace druhého stupně, tedy licenci B. Tyto požadavky musí splňovat i další smluvní trenéři. Mezi povinnosti vedoucího trenéra náleží:

- Činnost SCM
- Zpracování, plnění a vyhodnocení tréninkového a finančního plánu SCM
- Optimální výběr gymnastek
- Průběžné testování zařazených gymnastek
- Účelné využívání finančních prostředků
- Vedení tréninku v rozsahu nejméně 20 hodin týdně
- Zastupování SCM ve všech otázkách sportovní přípravy jeho členů
- Rozvíjení svých odborných kompetencí
- Vedení tréninkové dokumentace

(Koncepte přípravy talentované mládeže ČSMG, 2021)

Dále předsednictvo ČSMG zřizuje SpS. Ta mnohdy předchází SCM, neboť je zde posunuta věková hranice od 9 do 15 let. SpS jsou tedy učena talentovaným gymnastkám a jejich posláním je vytvoření podmínek pro systematickou přípravu a plynulý přechod těchto závodnic do SCM nebo státní reprezentace. V roce 2023 byla SpS zřízena u pěti oddílů a jsou jimi TJ Sokol Bedřichov, TJ ZŠ Hostivař Praha, SKP MG

Brno, SKMG Máj České Budějovice a TJ Sokol Hodkovičky. Celkem sdružují 47 gymnastek. Kritéria zařazení gymnastek jsou stejná jako u SCM, liší se pouze v následujících bodech:

- Věk 9-15 let
- Umístění v 1.polovině startovního pole na MČR v kategoriích juniorky A, naděje starší A a naděje mladší A.

Povinnosti vedoucího trenéra i dalších smluvních trenérů se také příliš nemění v porovnání s SCM. Jediná odlišnost je v počtu odtrénovaných hodin týdně, kdy u SpS musí trenér splnit rozsah alespoň 15 hodin.

Talentované gymnastky ve věku od 6 do 12 let mají dále možnost rozvíjet svůj potenciál v SA. Oproti SpS a SCM je SA zaměřena primárně na vytváření podmínek pro rozvoj moderní gymnastiky v dané oblasti. Gymnastky, u kterých vedoucí trenér a předsednictvo ČSMG usoudí, že jsou talentované, mohou být následně vybrány do SpS. Primárně však SA vznikly za účelem udržení členské základny a také využití financí z loterií. Jelikož právě fungování SA je financováno odvody z loterijních společností. V současné době má ČR 5 akademií, kterými jsou SSK Vítkovice, SK Trasko Vyškov, TopGym Karlovy Vary, TJ Slavia Hradec Králové a TJ SK Prague. V těchto akademiích jsou většinou zařazeny pouze svěřenkyně daného klubu, jelikož výběr členek schvaluje, na návrh vedoucího trenéra, předsedkyně komise STM. Vedoucí trenér je také vázán stejnými povinnostmi, jako je tomu u SCM a SpS. Kritéria výběru závodnic se také v mnohém podobají, přesto se v některých bodech liší.

- Gymnastka má české státní občanství nebo má podanou žádost o něj
- Musí splňovat věkové rozmezí 6-12 let
- Musí doložit platný písemný posudek od lékaře o zdravotní způsobilosti ke sportu (oproti SCM a SpS není nutný posudek od sportovního lékaře a nejedná se o vrcholovou sportovní úroveň)
- Pro zařazení musí splnit úcast na MČR v kategoriích naděje starší A, naděje mladší A (není třeba se umístit v 1.polovině startovní listiny)
- Pro zařazení se závodnice musí umístit v 1.polovině startovní listiny na oblastních přeborech nadějí nejmladších
(Koncepte přípravy talentované mládeže ČSMG, 2021)

Z výše uvedeného vyplývá, že primární funkcí SA opravdu není vychovávat vrcholové gymnastky, ale spíše udržet dívky u moderní gymnastiky a pečovat o stabilitu členské základny. Na závodnice nejsou kladeny takové nároky, a to ani při výběru, ani při samotných trénincích.

9.4 Vliv zajištění a rozvoje trenérů na úspěšnost českých moderních gymnastek

Jestliže by měl být určen pilíř, který má na neúspěšnost českých moderních gymnastek největší vliv, je to bezpochyby oblast týkající se zajištění kvalitních trenérů a rozvoj jejich znalostí. Shodují se na tom, v převážné většině, seniorské gymnastky v dotazníkovém šetření, ale především respondenti, kteří byli součástí polostrukturovaných rozhovorů. Stejný názor mají i na to, že trenérů moderní gymnastiky je v ČR dost, což už se ale nedá tvrdit v případě, že se ptáme na trenéry kvalitní. Celkový počet evidovaných aktivních trenérů k roku 2022 byl 616, z toho 611 žen a 5 mužů. Jedná se o trenéry, kteří získali některou z trenérských tříd a jsou tak evidováni v žádosti ČSMG o dotaci od NSA. A právě požadavek získané trenérské licence považují všichni tři respondenti za naprostou samozřejmost. V moderní gymnastice ale není stanovena, pro výkon trenérské funkce, povinnost mít některou z trenérských tříd, čímž se odlišujeme od mnoha jiných sportů. Byť se to zdá být naprostou součástí výkonu této funkce, po trenérkách ani zkušených závodnicích to nikdo nevyžaduje a nejsou k tomu ani nijak motivovány. V tomto směru je ČSMG kritizován za to, že jim nenabízí dostatek příležitostí k tomu se vzdělávat, prohlubovat si znalosti, inovovat tréninkové procesy apod. Otázkou je, jak moc jsou trenérky ochotny se, ve svém volném čase, vzdělávat, jezdit na semináře, workshopy aj. Mít však alespoň III.trenérskou třídu by mělo být povinností už jen z bezpečnostního hlediska, kdyby se nějakému dítěti na tréninku něco stalo. Respondenti se také shodují na tom, že trenérky, které již licenci mají, by se alespoň 1x do roka měly účastnit přeškolení a licenci si tak potvrdit. „*V dnešní době neexistuje obor, ve kterém by se člověk, aby si udržel informace, nemusel účastnit přeškolení a seminářů. Vývoj i výzkum a věda ve sportovní oblasti jdou strašně rychle dopředu. Moje generace začínala tak, že jsme se na začátku tréninku rozběhaly a posilovaly až na konci, dnešní gymnastky posilují na začátku tréninku a já nevím, jaká verze je ta správná. Smutné na tom je, že mnohdy to nevědí ani na těch trenérských školách a učí to špatně. I tohle už jsem zažila*“, dodává jedna z respondentek. A právě nedostatek znalostí má často za následek to, že gymnastky, vlivem špatně nastavené přípravy, předčasně ukončují, ze

zdravotních důvodů, svou sportovní kariéru. Není to však chybou pouze trenérů. Neexistuje totiž žádná metodika, podle které by se mohly trenéři řídit. V tomto směru se nabízí velký prostor právě ČSMG, který by měl v tomto konat. Nicméně se tak neděje a doplácí na to především gymnastky, které jsou součástí špatného nebo zastaralého tréninkového procesu, který jim ničí zdraví i psychiku.

Dalším problémem, se kterým se tento pilíř potýká je odchod gymnastek, po jejich závodní kariéře, pryč z gymnastického prostředí. Což znamená také odchod potenciálních trenérek. Důvodů, které je k tomuto rozhodnutí vedou, může být celá řada. Nejčastěji je to nějaká negativní zkušenost z gymnastiky, špatné vztahy se svými trenérkami nebo zkrátka přehlcenost tímto sportem a touha zažít něco nového. Výrazně ale rozhodnutí, zda zůstat nebo ne ovlivňuje také fakt, že trenérky nejsou v moderní gymnastice finančně ohodnoceny. Plat od ČSMG dostávají trenérky působící v reprezentaci, SCM, SpS a SA, u zbývajících trenérek je pouze na uvážení klubu a jeho finančních možnostech, zda si může dovolit je platit. Většinou se tedy jedná o dobrovolnictví, kterému se ale obětuje spousta volného času. Bývalé závodnice proto, zcela pochopitelně, dají přednost jinému zaměstnání, za které jsou adekvátně ohodnoceny a možná je nestojí ani tolik času. Protože kromě tréninků, které jsou většinou 3x až 4x týdně, minimálně 3 hodiny, se ještě o víkendu jezdí na závody. I dotazovaní trenéři jsou přesvědčeni o tom, že kdyby se situace odměňování trenérů zlepšila, nejen, že by klesl počet gymnastek (budoucích trenérek) odcházejících z prostředí tohoto sportu, ale i trenérky, které setrvaly, by měly mnohem větší motivaci se vzdělávat, účastnit se seminářů, školení a dalších přidružených aktivit, které by pozvedly úroveň české moderní gymnastiky. V některých jiných zemích je systém nastaven tak, že trenéři, kteří se starají o mládež do 15 let, jsou placeni státem. Jedna z respondentek popisuje dokonce vlastní zkušenost, kdy po vypuknutí války na Ukrajině přijala pár ukrajinských gymnastek do svého klubu a dívky nedokázaly pochopit, proč trenérka, která vlastní gymnastický klub, musí ještě chodit do běžné práce.

Poslední výraznou oblastí, která je v rámci trenérek moderní gymnastiky opomíjená, je práce s psychikou. V tomto směru se, především velké oddíly, stále drží systému, který byl zachován v postsovětských zemích, tedy že sportovní výkon lze postavit primárně na fyzické zdatnosti. České trenérky se neúčastní žádných specializovaných seminářů zaměřených na to, jak pracovat s dětskou psychikou a ani ony samy nejsou povinny mít potvrzení od psychologa k výkonu dané funkce. Bohužel, právě toto je často důvodem odchodu gymnastek z tohoto prostředí. Rivalita některých oddílů

situaci vůbec nepřispívá a na gymnastky je na závodech vyvíjen obrovský tlak s cílem být lepší než „oni“. Nicméně se to děje ve velmi nízkém věku dítěte, kdy si ještě situaci nedokáže racionálně zhodnotit a může to mít značný vliv na jeho vztah ke sportu, sportovní prožitek i sportovní výkon.

Není tedy pochyb o tom, že absence metodiky tréninku talentovaných dětí je jedním z důvodů, proč se české gymnastky dlouhodobě neumísťují v 1.polovině startovního pole na ME a MS. Neadekvátní finanční ohodnocení je pak velmi často rozhodujícím faktorem, zda v gymnastickém prostředí trenérky chtějí setrvat či nikoliv.

10 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Druhou částí smíšeného výzkumu bylo dotazníkové šetření, kterému se podrobily gymnastky zařazené v letech 2022 a 2023 do seniorské kategorie. Ta, dle platných pravidel, zahrnuje dívky ročníku narození 2007 a starší. Tyto gymnastky byly vybrány záměrně, a to z důvodu, že se jedná o věkově nejstarší a zároveň nejzkušenější závodnice, které za sebou mají nesčetně tréninků a závodů v ČR i zahraničí, popřípadě jsou členkami reprezentace. Na základě tohoto se domnívám, že již racionálně vnímání fungování systému české moderní gymnastiky a mohou tedy vyjádřit ucelený názor, a to především na problematiku spojenou s trenérským zajištěním a identifikací a rozvojem talentů. Většina otázek se tedy týkala těchto oblastí. Závodnice, se kterými se osobně znám ještě z dob mé aktivní závodní kariéry, byly osloveny napřímo prostřednictvím sociálních sítí, ostatním byl odkaz na elektronický dotazník rozeslán prostřednictvím hlavních trenérek daných klubů, ve kterých gymnastky působí. Pro přehledné zpracování odpovědí byl dotazník vytvořen v Google formulářích. Své odpovědi odeslalo celkem 19 seniorských závodnic, což je, vzhledem k velmi nízkému celkovému počtu těchto závodnic, uspokojivý vzorek, ze kterého se dá vycházet a dělat závěry. Seniorky odpovídaly na celkem 44 otevřených i uzavřených otázek. Jelikož se šetření účastnily gymnastky závodící v linii B, v linii A, a některé z nich jsou také reprezentantkami nebo členkami SCM a SpS, byly otázky rozděleny do celkem čtyř skupin. Ne všechny však byly určeny všem respondentům. Jsou jimi:

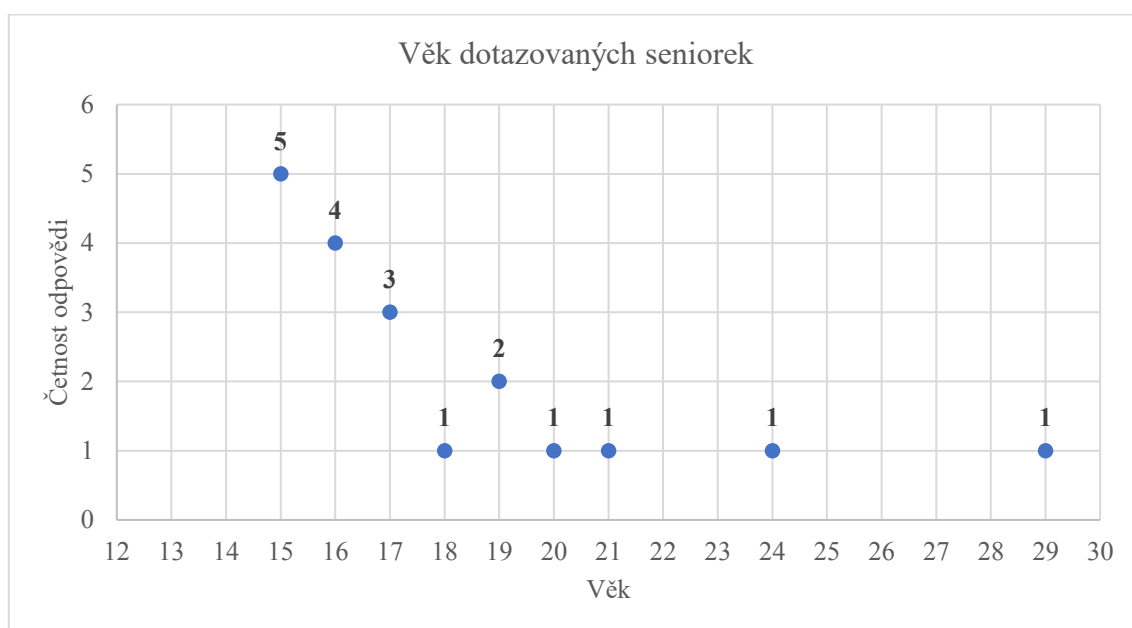
- Identifikační otázky a úspěšnost moderní gymnastiky
- Reprezentace ČR (určeno pouze gymnastkám, které byly někdy zařazeny do reprezentačního výběru)
- Podpora a práce s talentem (určeno pouze gymnastkám, které byly nebo stále jsou členkami SCM nebo SpS)
- Trenérské zajištění a rozvoj trenérů.

10.1 Identifikační otázky a úspěšnost moderní gymnastiky

Všech 19 respondentů byly ženy, tudíž zde není zakomponována otázka na pohlaví. Moderní gymnastika je ryze ženským sportem, a jelikož byly gymnastky oslovovány přímo, ať už mnou nebo jejich hlavní trenérkou, bylo zcela zřejmé, že budou odpovídat pouze ženy. První 4 otázky jsou identifikační, otázky 5-12 jsou zaměřeny na posouzení úrovně a úspěšnosti gymnastiky.

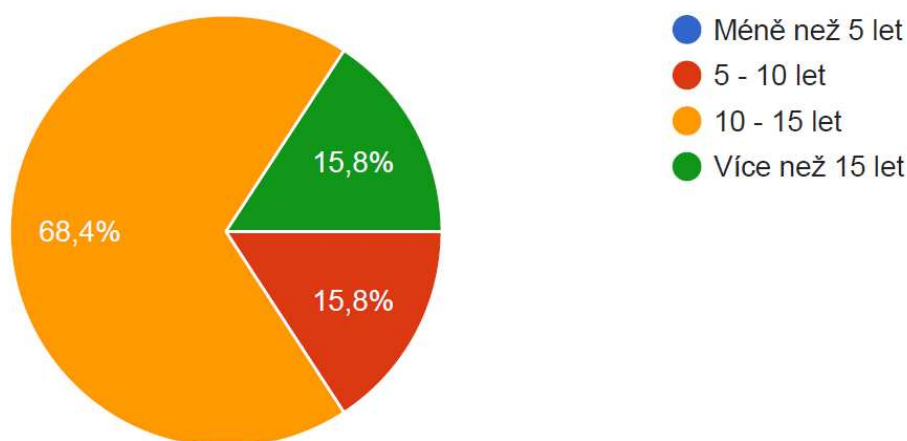
1. Otázka: Kolik je Vám let?

Jelikož je seniorská kategorie věkově prakticky neomezená, byla tato otázka zaměřena na získání informace, jak velké věkové rozpětí mezi gymnastkami je. Ukázalo se, že nejmladším respondentkám je 15 let, naopak nejstarší dotazované 29 let. Dá se předpokládat, že čím starší dívka je, tím větší zkušenosti má a může mít i racionálnější pohled na dané téma.

Graf 9 Věkové rozmezí dotazovaných senierek (Zdroj: Vlastní zpracování)

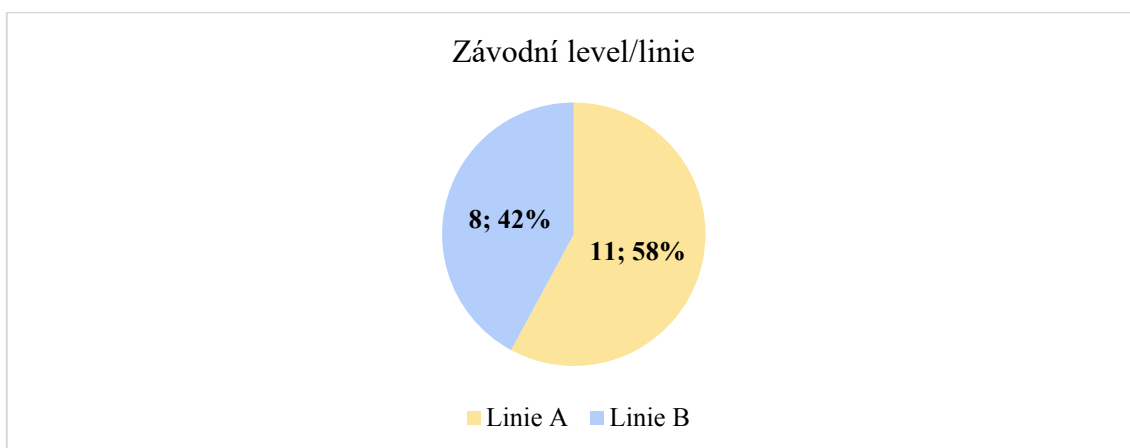
2. Otázka: Jak dlouho se moderní gymnastice věnujete?

Graf 10 Délka aktivní závodní kariéry (Zdroj: Vlastní zpracování)

Opět se dá předpokládat, že délka věnování se moderní gymnastice může mít vliv na to, jak gymnastky tohle prostředí vnímají. V tomto případě 13 z 19 gymnastek uvedlo, že se gymnastice věnují 10-15 let.

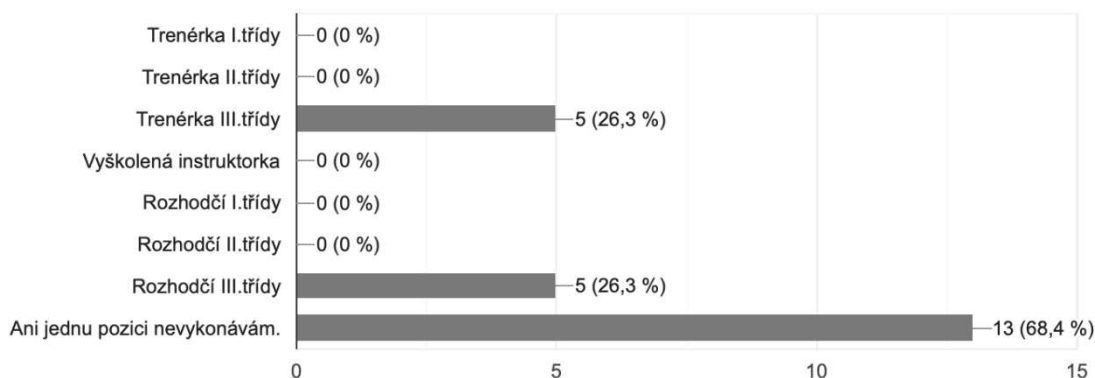
3. Otázka: V jakém levelu/linii závodíte?

Graf 11 Závodní linie (Zdroj: Vlastní zpracování)

V moderní gymnastice se závodí ve dvou levellech. Level B představuje o něco lehčí formu cvičení a není možné se z ní kvalifikovat na soutěže jako je ME, MS nebo LOH. Gymnastky levelu A jsou tím nejlepším, co česká moderní gymnastika nabízí. Mnohé z nich také byly nebo jsou reprezentantkami nebo členkami SCM či SpS. K mému překvapení odpovědělo více senierek A, které později odpovídají na otázky určené Reprezentaci a Talentu. Na dvě linie se pak rozdělují gymnastiky cvičící ve společných skladbách.

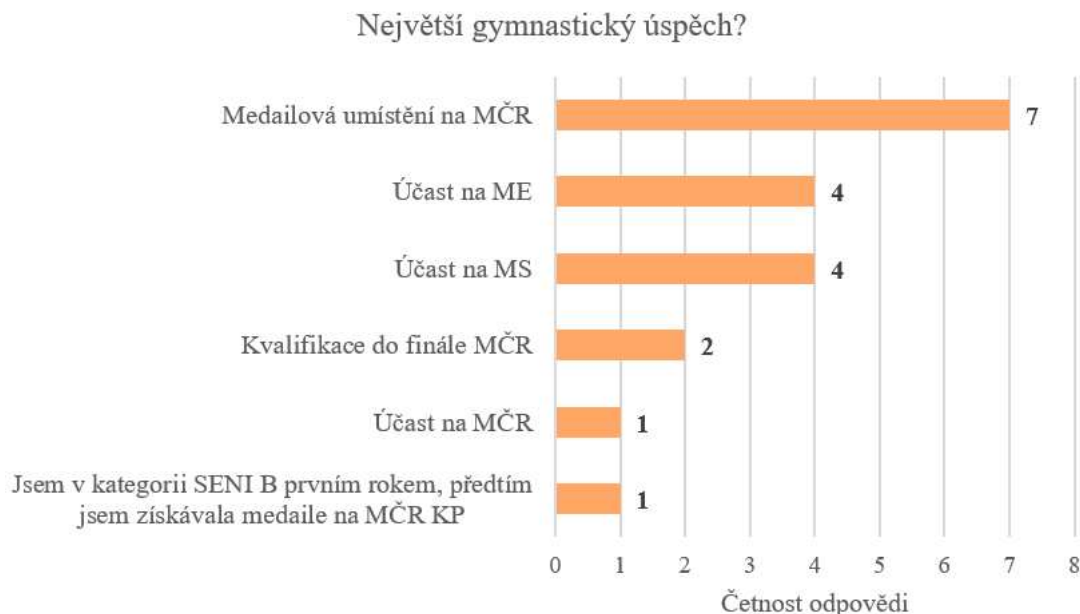
4. Otázka: Jste současně:

Graf 12 Další vykonávané funkce (Zdroj: Vlastní zpracování)

V 18 letech již může gymnastka také rozhodovat nebo si udělat trenérské zkoušky. Mnoho senierek, hlavně z levelu B, tak současně závodí i rozhoduje. Tato otázka byla zařazena z toho důvodu, že právě vykonávání některé z těchto funkcí může výrazně ovlivnit názor na daná téma. V této diplomové práci hlavně na oblast zajištění a rozvoje trenérů. Celkem 10 z 19 seniorských gymnastek je trenérkou, rozhodčí nebo vykonává obě tyto funkce.

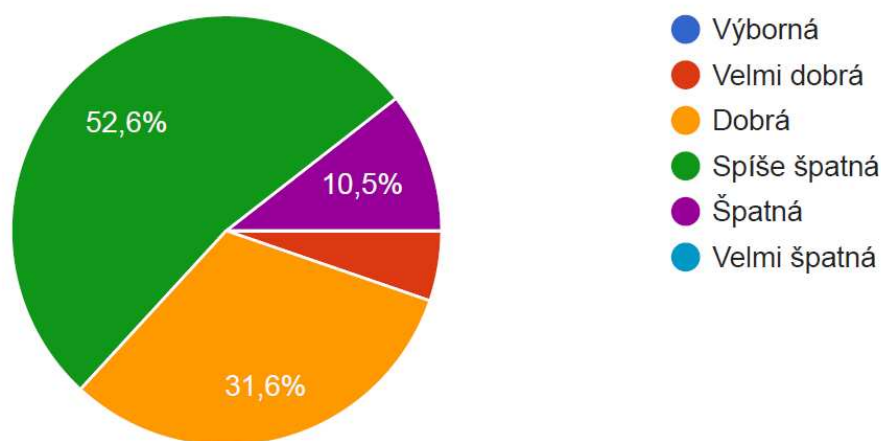
5. Otázka: Jaký je Váš dosavadní největší gymnastický úspěch?

Graf 13 Největší úspěch v gymnastické kariéře (Zdroj: Vlastní zpracování)

Opět se mohou výrazně lišit odpovědi od závodnic, které se účastní mezinárodních závodů a šampionátů a od závodnic, které převážně závodí v ČR. 7 gymnastek uvedlo, že za největší úspěch považují medailové umístění na MČR a 8 gymnastek jako největší úspěch vnímá účast na ME a MS. Mezi dalšími odpověďmi byla účast na MČR a kvalifikace do finále.

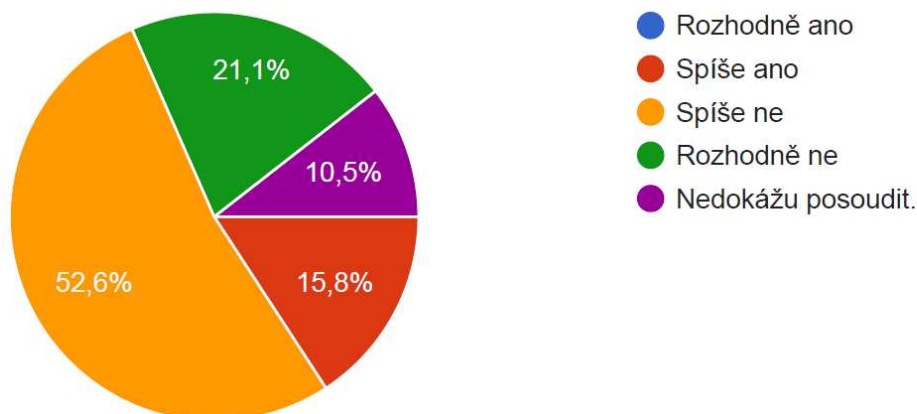
6. Otázka: Jaká je, podle Vás, celková úroveň moderní gymnastiky v ČR.

Graf 14 Posouzení úrovně moderní gymnastiky v ČR (Zdroj: Vlastní zpracování)

První otázka zjišťující, jak samotnou úroveň a úspěšnost tohoto sportu vnímají závodnice. 12 z 19 závodnic popisuje úroveň jako „spíše špatnou“ a „špatnou“, což není pro gymnastické prostředí příliš pozitivní.

7. Otázka: Jsou, podle Vás, české gymnastky konkurenceschopné na mezinárodních závodech?

Graf 15 Konkurenceschopnost českých moderních gymnastek (Zdroj: Vlastní zpracování)

Poslední roky je česká moderní gymnastika zařazena mezi státy, které se na světových soutěžích umísťují nejhůře, což vnímají i samotné gymnastky, jelikož celých 73,7 % dotázaných odpovědělo negativně, tedy že česká gymnastika spíše není nebo rozhodně není konkurenceschopná.

8. Otázka: Co považujete doposud za největší úspěch pro českou moderní gymnastiku?

Jedním z důvodů, proč jsem si za respondentky zvolila právě gymnastky seniorské kategorie byl i fakt, že si pamatují opravdu velké úspěchy moderní gymnastiky v ČR. Tato otázka byla nepovinná a otevřená, přičemž většina odpovědí zmiňovala účast Dominiky Červenkové na LOH v Athénách v roce 2004, což je bezmála 20 let zpět. Dále jedna respondentka odpověděla účast na třech LOH Lenky Hyblerové Oulehlové a jednou byla zmíněna také účast v kvalifikace na LOH v Riu Moniky Míčkové. Párkrát také zazněla odpověď, že největším úspěchem je účast na MS, což jedna ze seniorek upřesnila, když uvedla, že, konkrétně pro ni, to byl úspěch Aliny Chamziny, která obsadila 47.místo ze 112 závodnic.

9. Otázka: Jaké vnímáte nedostatky stávajícího systému moderní gymnastiky v ČR?

Opět se jednalo o nepovinnou a otevřenou otázku, která reflektuje názor gymnastek na konkrétní negativa české moderní gymnastiky. Níže jsou vypsány nejčastěji se opakující odpovědi.

- „Nedostatek kvalifikovaných trenérů, málo spolupráce mezi trenéry.“

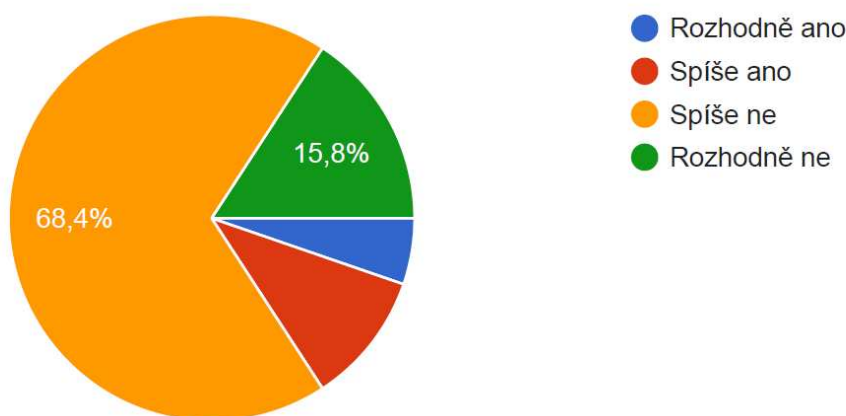
- „Nedostatečná výkonnost vrcholových gymnastek. Když už se někdo nadějný objeví, velmi brzy skončí.“
- „To, že není žádný systém. Vše je naprosto nahodilé.“
- „Nespravedlnost.“
- „Absolutní nekomunikace ČSMG s oddíly, špatná práce s talenty, nemožnost vzdělaných lidí do prostředí moderní gymnastiky příliš promlouvat (pořád se zde točí stejní trenéři a děti ze stejných oddílů.“

Z odpovědí vyplývá, že gymnastky se velmi často, dle jejich názoru, potýkají s nespravedlností, nahodilostí a nekomunikací. Také velmi často zmiňují nedostatek spolupráce, ať už mezi ČSMG a oddíly nebo mezi trenéry.

10. Otázka: Jaké vnímáte přednosti stávajícího systému moderní gymnastiky v ČR?

Nepovinná otázka, která si ale získala hodně odpovědí. Ve většině se však gymnastky shodly na tom, že systém žádné přednosti nemá, stejně jako celá česká moderní gymnastika. Ve dvou odpovědích pak bylo pochváleno rozdělení na různé kategorie a také na volný, kombinovaný a základní program.

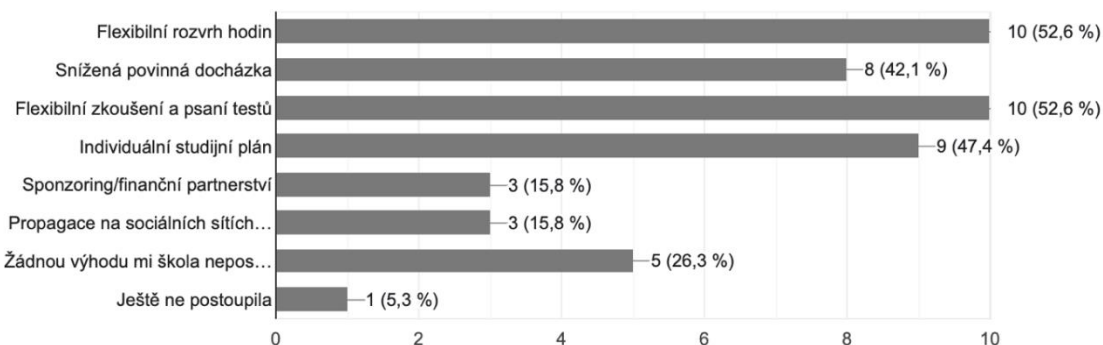
11. Otázka: Myslíte si, že bude mít ČR gymnastické zastoupení na některých z následujících tří Letních olympijských hrách? (2024 Paříž, 2028 LA, 2032 Brisbane)

Graf 16 Účast na LOH (Zdroj: Vlastní zpracování)

16 z 19 závodnic se shoduje, že není reálná představa o účasti českých gymnastek na následujících třech LOH. Zbylé 3 seniorky se domnívají, že se na nich česká gymnastika ukáže. Tento pohled je smutný už jen z toho důvodu, že právě tyto gymnastky by se o tato postupová místa měla ucházet, ale zřejmě vnímají současný stav gymnastiky a tudíž nepředpokládají, že by měla být jejich kariéřním vrcholem právě účast na LOH.

12. Otázka: Poskytlo Vám školní zařízení během studií (na SŠ nebo VŠ) některé z uvedených výhod, které Vám pomohly ve sportovní kariéře?

Graf 17 Přístup školních zařízení (Zdroj: Vlastní zpracování)

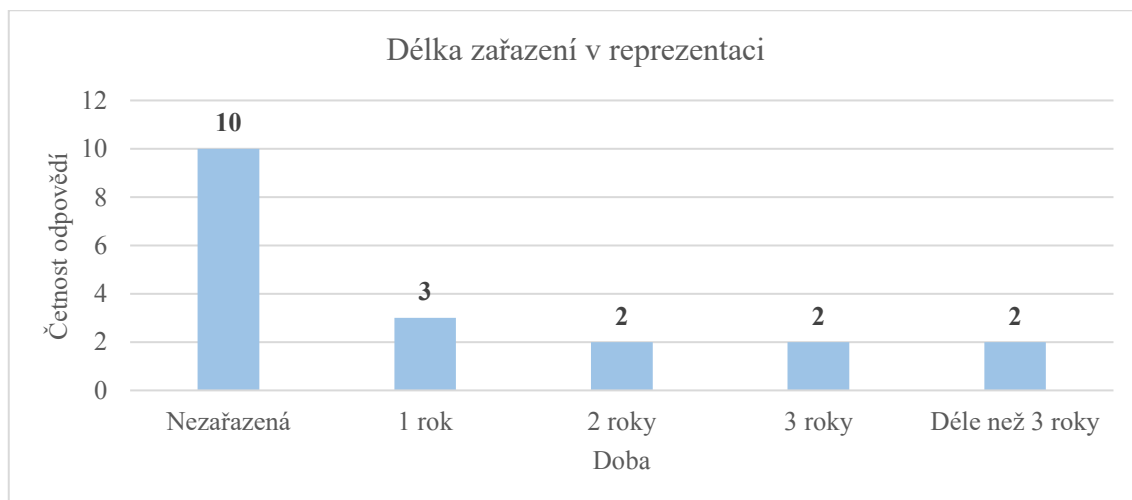
Z odpovědí je patrné, že ve většině případů školní zařízení sportovcům vstříci vycházejí. Gymnastky na této úrovni velmi často trénují i dopoledne, účastní se soustředění nebo několikadenních závodů, tudíž je nezbytně nutné spolupracovat se školou. Nejčastěji se jednalo o flexibilitu týkající se rozvrhu hodin, zkoušení a psaní testů. Zhruba polovina gymnastek má také individuální studijní plány.

13. Otázka: Byla jste někdy zařazena nebo stále jste v reprezentaci?

Tato otázka je rozřazovací, jelikož tento dotazník vyplňují děvčata levelu A i B, avšak pouze gymnastky zařazené do levelu A mohou být zvoleny do reprezentačního výběru. Následující otázky, tedy 14-24 jsou určeny pouze těmto gymnastkám, kterých je celkem 9.

10.2 Reprezentace ČR

14. Otázka: Jak dlouho jste již zařazena do reprezentace?

Graf 18 Délka působení v reprezentaci (Zdroj: Vlastní zpracování)

Délka působnosti v Reprezentaci může mít značný vliv na to, jak ji gymnastka vnímá. Jinak celý tento systém může vnímat závodnice, které je v Reprezentaci zařazena rok a jinak ta, která je tam už více než 3 roky.

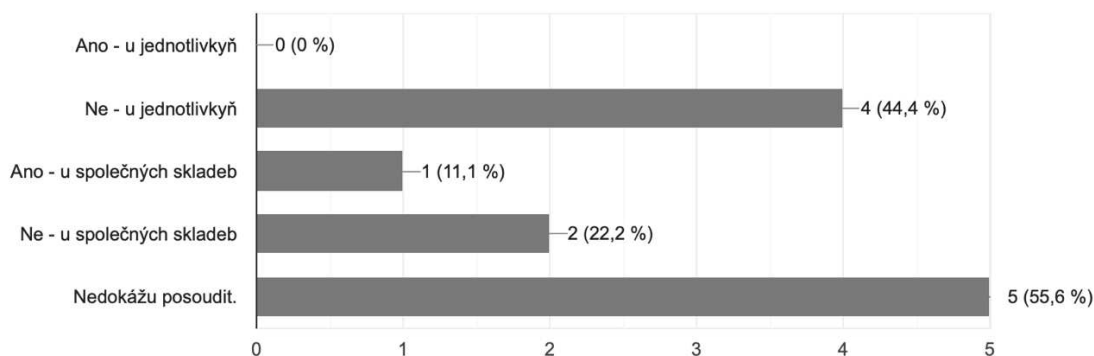
15. Otázka: Reprezentujete ČR v?

ČR je možné reprezentovat v jednotlivkyních i společných skladbách, kde cvičí choreografii současně většinou 5 závodnic na jednom koberci. Nepodléhají stejnému tréninkovému procesu, a tak mohou mít na určité záležitosti jiný pohled. Tohoto výzkumu se zúčastnilo 5 gymnastek závodících v jednotlivkyních a 6 gymnastek zařazených do společných skladeb, což znamená, že 2 z nich mají zkušenost s oběma těmito směry.

16. Otázka: Víte, na základě, jakých pravidel jsou vybrány gymnastky do reprezentace?

Tato otázka byla zvolena zcela záměrně, jelikož ne vždy gymnastky vědí, jaký je výběrový klíč do reprezentace. Navíc velmi často výběr podléhá různým zákulisním dohodám. Zřejmě existuje základní rámec pravidel, ale určitě se nedá hovořit o systému. Přesto 6 z 9 seniorek uvedlo, že daná pravidla znají. Jejich názor může být ovlivněn tím, že jim jejich trenérka podá instrukce o tom, na základě, čeho byly nebo nebyly vybrány.

17. Otázka: Považujete systém výběru gymnastek do reprezentace za spravedlivý?

Graf 19 Spravedlivost systému výběru reprezentantek (Zdroj: Vlastní zpracování)

Na tuto otázku se názor velmi lišil, ani jedna z dotazovaných však nepovažuje za spravedlivý výběr jednotlivkyň. Naopak potvrzují, že výběr jednotlivkyň, dle jejich názoru, opravdu spravedlivý není. Některé také uvedly, že danou situaci nedokážou posoudit, což je zcela pochopitelné, jelikož jim je často sdělen akorát výsledek bez nějakého obsáhlejšího vysvětlení, jak se k verdiktu dospělo.

18. Otázka: Jsou Vám hrazeny výdaje související s přípravou v reprezentaci (např. závody, ubytování, startovné aj.)?

Zde se gymnastky téměř shodovaly na tom, že jsou jim částečně hrazeny náklady související s přípravou. Pouze dvě z nich uvedly, že nic hrazeno nemají.

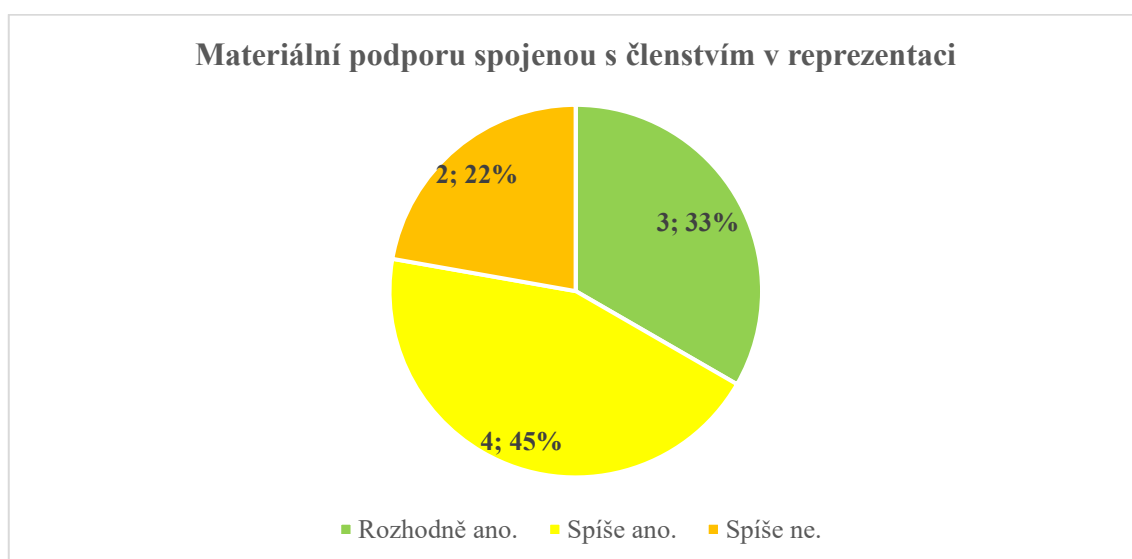
19. Otázka: Obdržela jste někdy, jakožto reprezentantka, finanční podporu ze strany svého klubu?

2/3 dotazovaných reprezentantek uvedly, že finanční podporu ze strany svého klubu někdy obdržely. Může se jednat o příspěvek na náčiní, gymnastické trikoty nebo finanční pomoc při hrazení služeb spojených se sportovní přípravou.

20. Otázka: Je Vám vyplácen pravidelný finanční příjem za reprezentování ČR?

Tato otázka byla nepovinná a odpovědi na ni mají reflektovat stav současné české moderní gymnastiky. Všechny dotazované se shodly na tom, že žádný pravidelný příjem nikdy neobdržely. Je to tedy ukázkou toho, že ani nejlepší české gymnastky nejsou nijak finančně ohodnoceny, a tudíž tento sport nevykonávají za účelem nějaké finanční motivace. Nicméně gymnastika je velmi časově náročným sportem, kdy gymnastky tráví v tělocvičnách celé dny. Jestliže jim není vyplácena ani minimální odměna za jejich výkony, často se po ukončení kariéry vyskytují ve velmi nevýhodné pozici, kdy nejsou nijak finančně zajištěné, přestože gymnastice obětovaly všechny svůj čas a patřily mezi nejlepší v republice.

21. Otázka: Považujete materiální podporu spojenou s členstvím v reprezentaci za adekvátní?

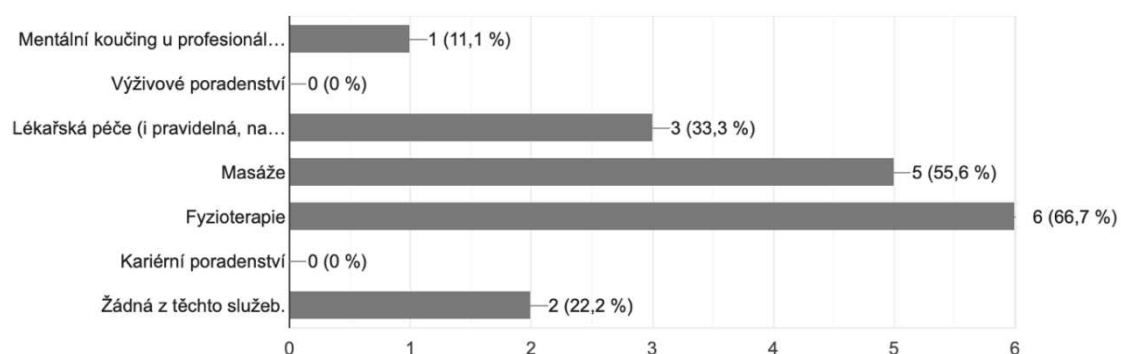
Graf 20 Finanční a materiální podpora v reprezentaci (Zdroj: Vlastní zpracování)

Z grafu 20 vyplývá, že téměř 80 % reprezentantek je spokojených s materiální podporou, které se jim dostává ze strany ČSMG a domovského klubu. Tato podpora nejčastěji zahrnuje reprezentační teplákové soupravy, trikoty, náčiní a cestovní zavazadla.

22. Otázka: Jak hodnotíte přístup ČSMG k reprezentaci?

Tato otázka byla nepovinná a odpověděly na ni pouze dvě závodnice. Může to být z toho důvodu, že gymnastky příliš do této problematiky „nevidí“, pokud se jich konkrétně netýká. Jedna z nich považuje přístup ČSMG za zmatečný, netransparentní a nedůvěřivý, založený tzv. na systému „jak se komu hodí“. Druhá uvedla, že v poslední době se přístup ČSMG lepší, ale i tak ani zdaleka nedosahuje úrovně, jaké by měl.

23. Otázka: Které z těchto služeb jsou Vám pravidelně zajišťovány (např. klubem nebo svazem)?

Graf 21 Zajištění služeb (Zdroj: Vlastní zpracování)

Závodnice měly na výběr z celkem sedmi odpovědí, přičemž mohly zvolit více variant. Ukázalo se, že již běžnou součástí jejich sportovní kariéry je zajištění fyzioterapií nebo masáží, nejčastěji ze strany klubu, ve kterém působí. Naopak pouze jedna gymnastka uvedla mentální koučing, což je stále v tomto prostředí poměrně tabuizované téma. Mnoho trenérek nevnímá mentální koučing nebo sportovního psychologa jako službu, která by se měla využívat pravidelně, a ne až v momentě, kdy je to opravdu nezbytně potřeba.

24. Otázka: Je něco, co byste systému reprezentace vytkla?

V tomto případě byly zaznamenány dvě odpovědi. Jedna z nich pouze uvádí, že systém je spíše zmatkem a druhá z respondentek si stěžuje na to, že je úplně opomíjena strava. Jako příklad uvádí, že je nechávali hladovět a jejich denní jídelníček vypadal tak, že k snídani měly jogurt, k obědu rýži, ke svačině 1/6 banánu a k večeři okurku, přičemž strávily v tělocvičně zhruba 8 hodin denně.

25. Otázka: Byla jste někdy zařazena nebo stále jste členkou SCM (Sportovního centra mládeže)?

Jedná se o rozřazovací otázku, jelikož do SCM mohou být opět zařazeny pouze závodnice startující v levelu A. 9 gymnastek tak bude odpovídat na otázky 26-29.

10.3 Talent

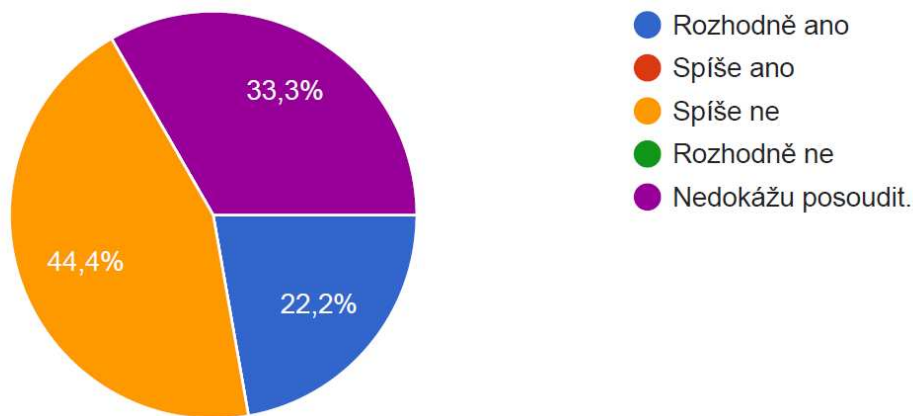
26. Otázka: Uved'te, jako povinnosti pro Vás vyplývají ze zařazení do SCM.

Tato otázka byla povinná, otevřená a reflektuje souhrn povinností spjatých s působením v SCM z pohledu samotných gymnastek. Zde jsou vypsány nejvíce se opakující odpovědi.

- „Dojíždění na tréninková soustředění.“
- „Psaní tréninkového deníku.“
- „Nevím.“

Z odpovědí vyplývá, že závodnice nejsou vázány nějakými obsáhlými a náročnými požadavky. Shodně téměř všechny uvedly, že si musí psát tréninkový deník a účastnit se povinných soustředění.

27. Otázka: Pokládáte povinnosti spjaté se členstvím v SCM za náročné?

Graf 22 Náročnost povinností SCM (Zdroj: Vlastní zpracování)

4 z 9 gymnastek uvedly, že jim povinnosti spíše náročné nepřijdou. Nicméně 2 gymnastky uvedly, že jim povinnosti rozhodně náročné přijdou. Pohled na tuto věc však podléhá jisté míře subjektivity. Překvapivě 3 závodnice tvrdí, že danou věc nemohou posoudit, což je zvláštní vzhledem k tomu, že povinnosti se týkají konkrétně jich samotných a měly by tedy umět zhodnotit, do jaké míry jsou pro ně omezující a náročné.

28. Otázka: Vyplývají Vám z členství v SCM nějaké výhody? Jestli ano, uved'te, prosím, stručně, jaké to jsou.

Tato otázka si příliš odpovědí nezískala, a když už se nějaké objevily, většinou pouze potvrzovaly, že gymnastky s výhodami vlastně nejsou dostatečně srozuměny. Některé z nich o žádných výhodách nevědí, jedna uvedla, že jim snad SCM platí masáže. Objevil se také názor, že klub, na základě členství gymnastky v SCM, získává finanční podporu.

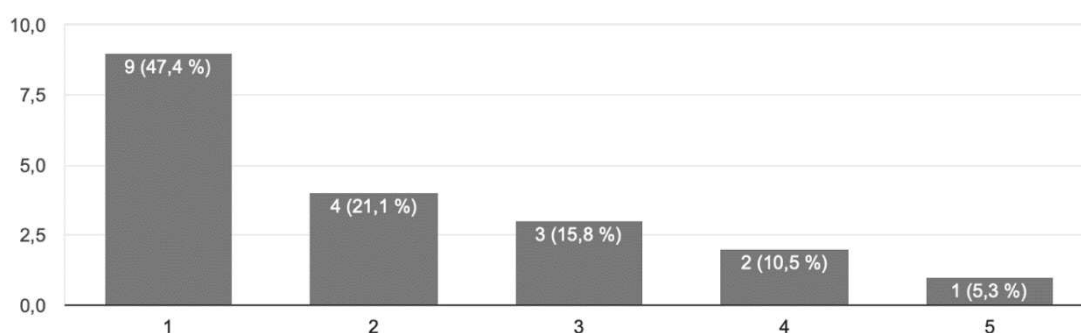
29. Otázka: Je něco, co byste systému SCM vytkla?

Zde byla uvedena pouze jediná a velmi stručná odpověď „ne“.

10.4 Trenérské zajištění a rozvoj trenérů

Následující otázky, tedy otázky 30-44, jsou již adresovány všem dotázaným gymnastkám a týkají se, především, jejich názoru na práci trenérů.

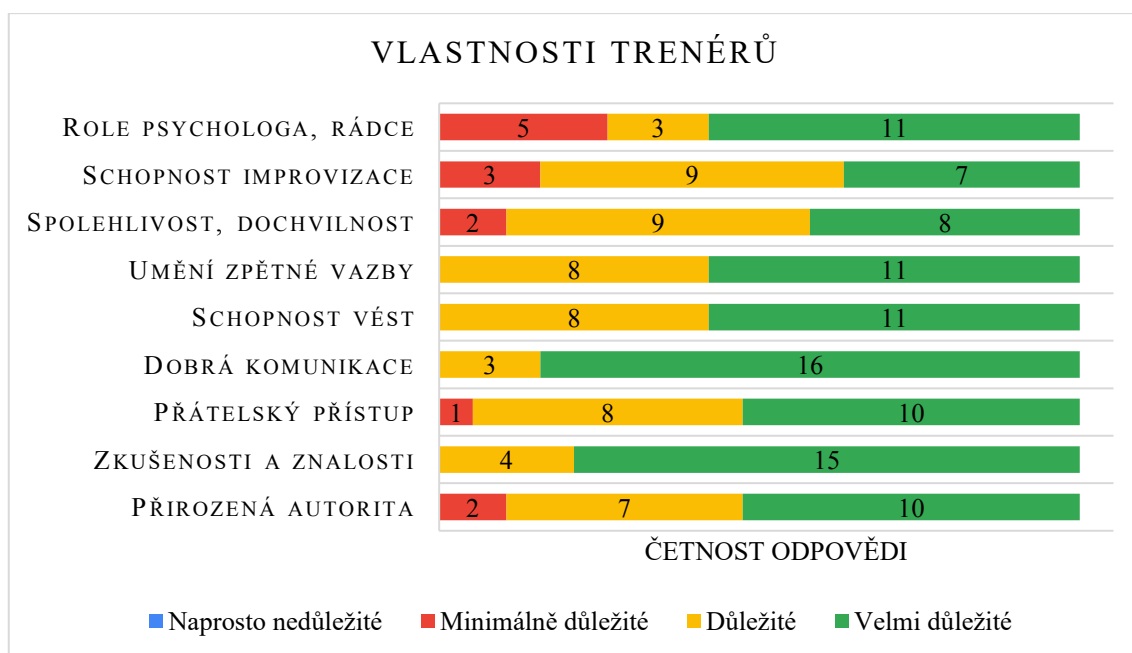
30. Otázka: Ohodnot'te práci svojí hlavní trenérky na škále od 1 do 5 (známkování jako ve škole).

Graf 23 Hodnocení práce trenérky (Zdroj: Vlastní zpracování)

Práce trenérek je mnohdy v prostředí moderní gymnastiky velmi palčivým tématem, neboť některé trenérské praktiky mohou být kolikrát za hranou snesitelnosti. Některé z trenérek se inspirojí východními zeměmi, kde je moderní gymnastika velmi populární, ale také gymnastky podléhají velmi tvrdému režimu a absentuje zde jakýkoliv lidský přístup. Z dotazníku, naštěstí, vyplývá, že většina gymnastek je s prací své trenérky spokojena nebo alespoň částečně spokojena. Pouze jedna gymnastka hodnotila známkou 5.

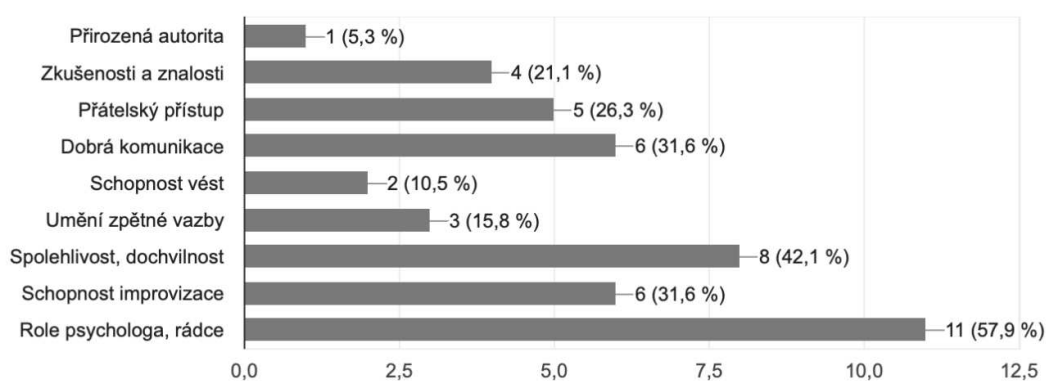
31. Otázka: Jak důležité jsou pro Vás tyto vlastnosti trenérů?

Graf 24 Důležitost vlastností trenérů (Zdroj: Vlastní zpracování)

Bylo vybráno 9 vlastností, které by měl trenér mít. Z odpovědí vyplývá, že jako nejdůležitější hodnotí gymnastky komunikaci, možná i proto, že právě komunikace je v gymnastickém prostředí velmi špatná a její nedostatek často pociťují i gymnastky. Dále je pro ně velmi důležité, aby měla trenérka potřebné znalosti a zkušenosti. 5 gymnastek odpovědělo, že za minimálně důležité považují to, aby byla trenérka také rádcem nebo zastávala roli psychologa. Pro zbylé závodnice je však tato vlastnost velmi důležitá.

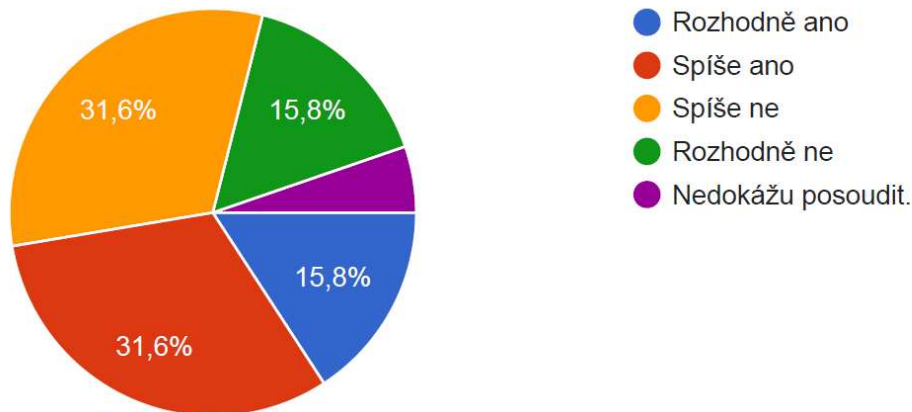
32. Otázka: Které z těchto vlastností chybí Vaší trenérce/trenérovi?

Graf 25 Absence vlastností u trenérky (Zdroj: Vlastní zpracování)

Tato otázka byla povinná a vyplývá z ní, že nejvíce gymnastky u své trenérky postrádají roli psychologa nebo rádce. Dle 8 gymnastek také nejsou trenérky příliš spolehlivé a dochvilné. Následuje dobrá komunikace a přátelský přístup. Na druhou stranu přirozená autorita českým trenérkám, dle průzkumu, nechybí, stejně jako schopnost vést.

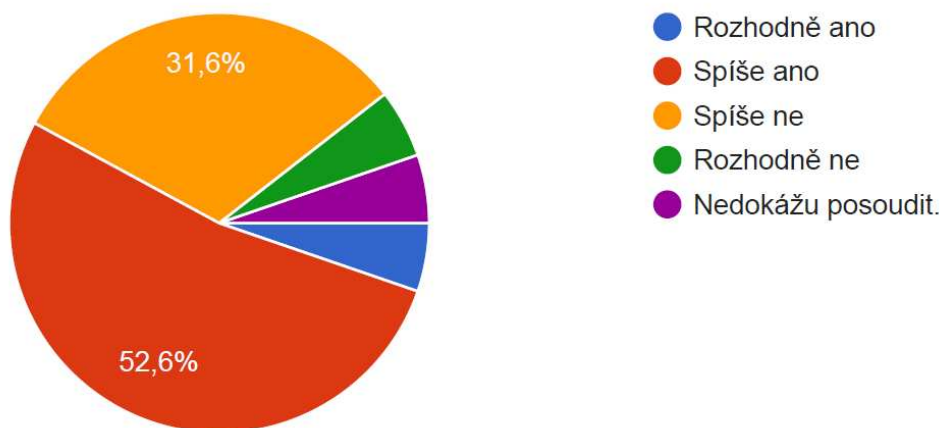
33. Otázka: Je pro Vás důležité, jestli má trenér/ka nějakou z trenérských tříd?

Graf 26 Důležitost trenérské třídy (Zdroj: Vlastní zpracování)

Mnoho trenérů pohybujiících se v moderní gymnastice nemá žádnou z trenérských tříd, jelikož to pro trénování není povinností. Zde shodně 9 gymnastek uvedlo, že to pro ně není nebo spíše není důležité, naopak 9 gymnastek zvolilo opačnou variantu, tedy že trenérská třída je něco, co vyžadují a je pro ně důležité. 1 gymnastka nezvolila ani jednu z těchto odpovědí, jelikož danou situaci nedokáže posoudit.

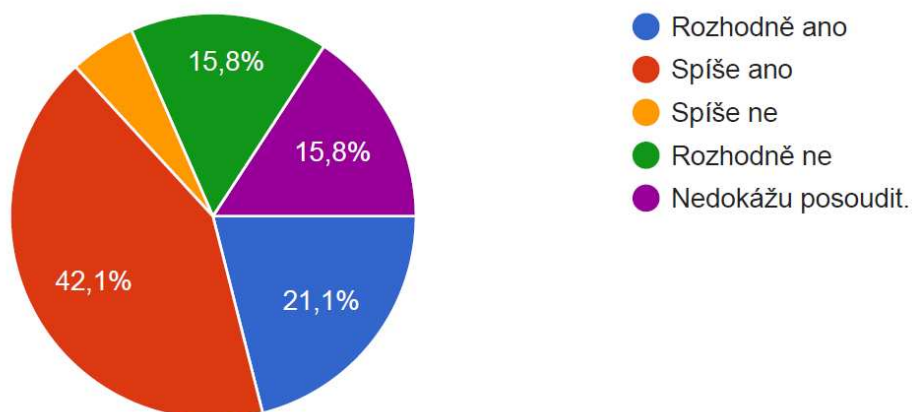
34. Otázka: Vnímáte vážněji zkušenosti a rady, které Vám předává trenér/trenérka s trenérskou třídou?

Graf 27 Vnímání trenérek s trenérskou třídou (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka navazuje na tu předchozí a 11 závodnic uvedlo, že rady od certifikovaných trenérek považují za odbornější a přikládají jim větší vážnost. 7 gymnastek tohle nepovažuje u trenéra za důležité a není to pro ně ukazatelem toho, že by rady od certifikovaných trenérek vnímaly vážněji.

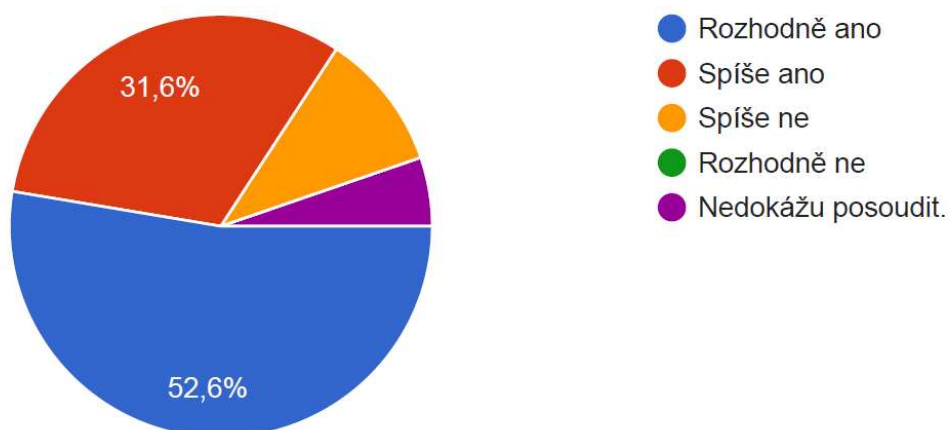
35. Otázka: Myslíte si, že by všechny trenérky/trenéři v moderní gymnastice měli mít některou z trenérských tříd, aby mohli tuto činnost vykonávat?

Graf 28 Povinnost trenérské třídy (Zdroj: Vlastní zpracování)

12 z 19 dotázaných gymnastek si myslí, že by trenérky měly mít k vykonávání své funkce některou z trenérských tříd, 4 gymnastky s tímto nesouhlasí a nedomnívají se, že trenérská třída je hlavní podmínkou výkonu funkce.

36. Otázka: Měli by se trenéři/trenérky účastnit pravidelných seminářů, workshopů v rámci získání nových informací, seznámení se s novými trendy v gymnastice aj.?

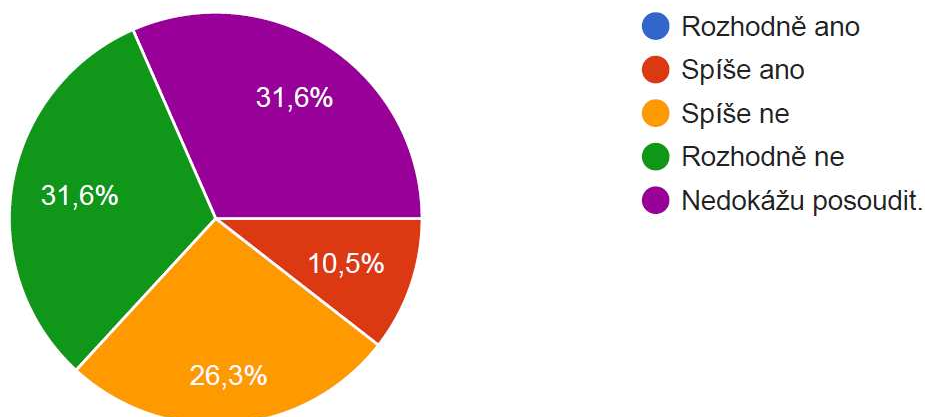
Graf 29 Účast na seminářích, workshopech aj. (Zdroj: Vlastní zpracování)

Na tuto otázku nebylo příliš rozporuplných odpovědí, jelikož 16 seniorek uvedlo, že by se měly trenérky pravidelně vzdělávat a účastnit se nejrůznějších seminářů. Jejich odpovědi možná pramení z toho, že se velmi málo trenérek drží aktuálních trendů a stále se řídí spíše zaběhnutým systémem, kde se sází na jistotu.

37. Otázka: Měli by se trenéři/trenérky podrobovat pravidelnému přezkoušení, např. 1x za dva roky? V případě, že by se nezúčastnili, nemohli by dále tuto funkci vykonávat.

Tato otázka rozdělila gymnastky do dvou „táborů“, jelikož 10 z nich považuje pravidelná přezkoušení za nezbytnou součást, zatímco zbylých 9 si nemyslí, že je potřeba něco takového podstupovat.

38. Otázka: Domníváte se, že trenéři/trenérky jsou za svou práci adekvátně ohodnoceni/y?

Graf 30 Adekvátnost finančního ohodnocení trenérek (Zdroj: Vlastní zpracování)

Mezi odpověďmi nebylo ani jednou zvoleno, že by trenérky byly rozhodně adekvátně ohodnoceny. Naopak převládá názor, že rozhodně adekvátně ohodnoceny nejsou nebo tuto problematiku nemohou gymnastky posoudit, což je naprosto logické, jelikož pro každého je míra adekvátnosti jiná a také nemusí mít povědomí o tom, zda je jejich trenérka placená a v jaké výši.

39. Otázka: Co na Vaší trenérce/trenérovi oceňujete nejvíce?

Tato otázka byla otevřená a odpovědělo na ni celkem 14 gymnastek. Jejich nejčastější odpovědi jsou shrnuty níže.

- „Tvrdou a poctivou práci.“
- „Práci s náčiním, jinak bych nevyzdvihla nic.“
- „Upřímnost, snaha se pořád učit nové věci, snaha pracovat s každým dítětem individuálně.“
- „Autoritativní a přátelský přístup“
- „Odevzdanost sportu, vytrvalost“

40. Otázka: Co Vás na Vaší trenérce/trenérovi nejvíce rozčiluje?

Níže jsou sepsány vlastnosti a chování trenérek, které gymnastky svým trenérkám vytýkají. Na tuto otázku odpovědělo 13 gymnastek.

- „Neschopnost vcítit se do pocitů svých závodnic.“

- „*Neochota, nespolupracuje, neschopnost rozumné komunikace, tvrdohlavost.*“
- „*Psychická labilita*“
- „*Občasná neschopnost rozvržení si práce a prosazování si jen svého názoru.*“
- „*Neumí s námi komunikovat, vždy má pravdu jen ona.*“
- „*Nevhodné poznámky*“

41. Chtěla byste, po ukončení závodní kariéry, vykonávat funkci trenérky moderní gymnastiky?

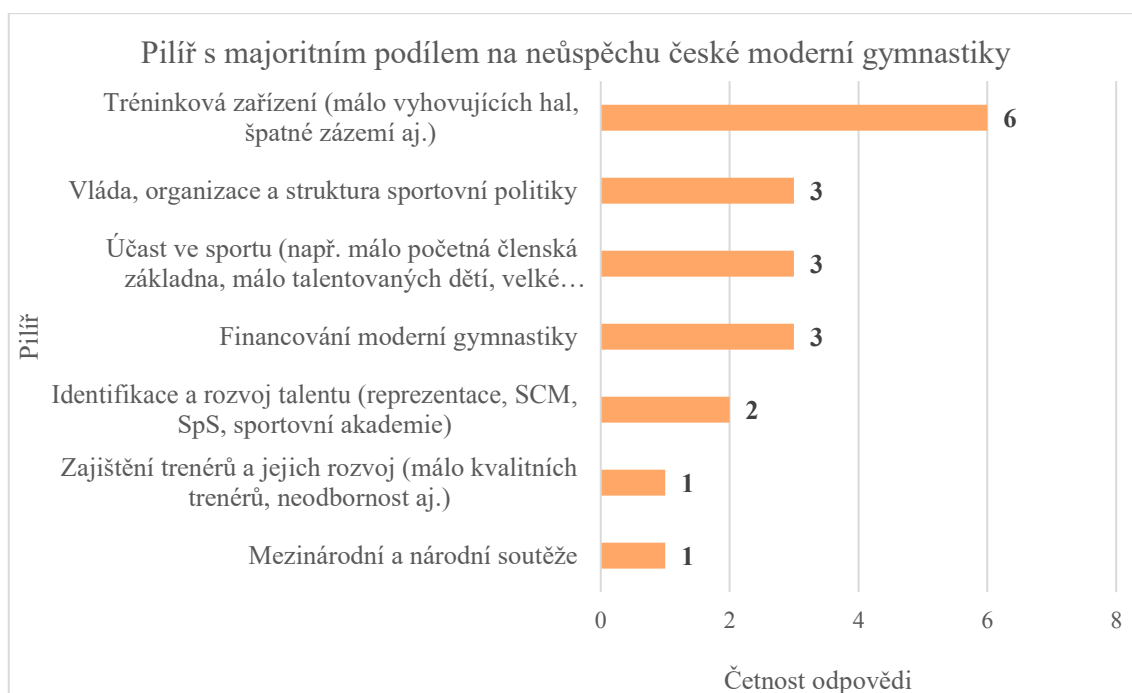
Moderní gymnastika se dlouhodobě potýká s tím, že závodnice po ukončení aktivní kariéry již nechtějí v tomto prostředí zůstat na pozicích trenérek a odcházejí. Důvodů může být mnoho, např. toxické prostředí, špatná zkušenost, špatné zacházení nebo minimální finanční ohodnocení. Na tuto otázku odpovědělo všech 19 seniorek, přičemž 11 z nich by chtělo dále zůstat a trénovat, dalších 8 ještě neví.

42. Ať už jste v předchozí otázce odpověděla jakkoliv, uveďte důvody, které Vás k Vašemu stanovisku vedou.

Otázka navazuje na předchozí a zjišťuje konkrétní důvody toho, proč chtějí nebo nechtějí gymnastky v tomto prostředí zůstat. Níže jsou vypsány některé z odpovědí.

- „*Gymnastiku miluji, ale teď ji mám v hlavě až moc.*“
- „*Protože bych chtěla pomáhat menším holčičkám rozvíjet se v tomto sportu tak, aby je to bavilo.*“
- „*Nevím, jestli bych zvládla trénovat mladší generace.*“
- „*Chci předávat své zkušenosti dále.*“
- „*Baví mě trénovat a chtěla bych určitě svým holkám nějak pomoci a předat jim vše, co jsem si ze svojí kariéry odnesla, ale zatím nevím, jestli je to přesně to, co bych chtěla v životě dělat.*“
- „*Určitě bych se tím nechtěla živit, ale možná bych pomohla.*“

43. Vyberte z následujících možností jeden pilíř, který je, podle Vás, hlavní příčinou neúspěšnosti moderní gymnastiky na mezinárodním poli.

Graf 31 Pilíř s majoritním podílem na neúspěchu české moderní gymnastika (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka zjišťuje, který pilíř by si, podle studie SPLISS 2.0, zvolily samotné gymnastky a co pokládají za ten největší faktor, který ovlivňuje českou moderní gymnastiku, a jehož zlepšení by napomohlo i k lepší konkurenceschopnosti samotných závodnic. Seniorky za největší „kámen úrazu“ považují tréninková zařízení, což je naprosto oprávněné, jelikož právě podmínky, ve kterých trénují se jich dotýkají nejvíce. Často tělocvičnám chybí např. vysoké stropy, které jsou potřebné pro vyhazování náčiní. Jediné dva pilíře, které nebyly zvoleny byly vědecký výzkum a podpora po kariéře.

44. Chtěla byste českou moderní gymnastiku ještě za něco pochválit nebo zkritizovat?

Nepovinná a otevřená otázka směřovala především k tomu, aby gymnastky vyjádřily svůj názor na oblast, která nebyla zmíněna v dotazníku. Závodnice zde vyjádřily nespokojenost s fungováním ČSMG, dále je kritizována nespolečenská spolupráce napříč celou českou moderní gymnastikou a zmíněna byla také nespravedlnost při rozhodování.

10.5 Shrnutí poznatků dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 19 seniorek cvičících v levelu/linii A i B, kterým byly pokládány otázky týkající se úspěšnosti české moderní gymnastiky a dále byl zjišťován jejich úhel pohledu na jednotlivé pilíře, kterými se zabývá tato diplomová práce. Jelikož gymnastky nemají příliš široké povědomí o financování tohoto sportu, byly otázky pokládány především pro oblast talentu a také trenérského zajištění.

Seniorky se převážně shodly na tom, že úspěšnost české moderní gymnastiky ve světě je spíše špatná a naše závodnice, v současné době, nejsou konkurenceschopné. Mnohé z nich nevidí nadějně ani naši účast na LOH v Paříži, Los Angeles a Brisbane. Za největší milník pro tento sport stále považují účast Dominiky Červenkové na LOH v Athénách, čímž se vracíme zpět do roku 2004. Od té doby, podle nich, české závodnice nezaznamenaly větší úspěch. Kritizován je také současný systém, který se vyznačuje především nekomunikací mezi ČSMG a oddíly a také mezi samotnými trenéry. Pozastavují se také nad tím, že gymnastky jsou jako malé podrobny velmi vysoké zátěži, kterou však nejsou schopny zvládnout a končí s gymnastikou ještě dříve, než dokážou ČR přinést světové úspěchy. Jako plusy pak uvádějí, že je gymnastika rozdělena do mnoha kategorií a výkonnostních úrovní, takže je věnována pozornost opravdu všem.

Celkem 9 gymnastek, které byly nebo ještě stále jsou zařazeny do Reprezentace odpovídalo na dalších 11 otázek týkajících se výhradně tohoto tématu. Reprezentantky uvedly, že systém výběru převážně nepovažují za spravedlivý, a to primárně u kategorie jednotlivkyň. Částečně jsou jim hrazeny výdaje související s přípravou, a také velké většině z nich přispívá klub. Žádná z nich ale nepobírá pravidelný finanční příjem.

Všechny tyto reprezentantky byly nebo stále jsou také členkami SCM, čemuž byly věnovány další 4 otázky. Dle gymnastek je jedinou povinností spjatou s členstvím psaní si tréninkového deníku a účast na tréninkových soustředěních. Většina z nich však tyto povinnosti nepovažuje za náročné nebo za něco, co by je výrazným způsobem ovlivňovalo.

Zbylé otázky byly věnovány poslednímu pilíři, což je problematika spojená s trenérkami. Zde už odpovídaly seniorky A i seniorky B. Za nejdůležitější vlastnost, kterou by měla jejich trenérka mít, považují dobrou komunikaci, což dokazují i v mnoha otevřených odpovědích, kde právě komunikace je velmi častým bodem kritiky. Za nejčastější vlastnost, která jejich trenérkám chybí uvedly to, že trenérka by měla být také rádcem a, alespoň částečně, zastávat roli psychologa. O tomto se ve světě moderní gymnastiky všeobecně ví a trenérky se jen velmi zřídka účastní nějakého semináře týkajícího se práce s dětmi a psychickou stránkou sportovce. V tomto směru přebíráme spíše vzorce z východní Evropy, kde je na 1. místě dril. Avšak už si neuvědomujeme, že nemáme zas tak velkou základnu a ani na místo jedné gymnastky, která ukončí kariéru, nečeká dalších deset, které zaujmou její místo, jako je tomu třeba v Rusku nebo Bělorusku. Velmi rozporuplné názory vzbudila otázka, zda je pro závodnice důležité, aby

trenérka měla trenérskou třídu. Dá se říct, že polovina seniorek byla pro a polovina proti. Nicméně zcela určitě by se trenérky měly účastnit seminářů, workshopů a různých školení, které jim budou pomáhat v rozvoji a také je budou seznamovat s nejnovějšími trendy. Stejně tak gymnastky souhlasí s tím, že by se trenérky měly pravidelně účastnit přezkoušení, aby mohly tuto funkci vykonávat. Na svých trenérkách nejvíce oceňují tvrdou a poctivou práci, přátelský přístup, vytrvalost a snahu pomáhat. Naopak terčem kritiky je neempatičnost, nekomunikace a neustálé si prosazování svého názoru bez možnosti připustit názor nebo postoj své svěřenkyňě.

Za nejkrizovější faktor úspěšnosti vnímají seniorky tréninková zařízení, což souvisí především s tím, že česká moderní gymnastika nemá, kromě jednoho oddílu, žádnou svoji vlastní halu a většina pronajatých hal nesplňuje potřebné podmínky, tj. vysoké stropy pro házení náčiní, dostatek kobercových ploch, aj. Následuje financování a účast ve sportu. Obecně je však ze strany těchto závodnic systému vytýkáno to, že vlastně žádný systém není, nikdo s nikým nekomunikuje, ČSMG příliš nefunguje a výběr talentů a rozhodování na závodech je značně subjektivní a nespravedlivé.

Tohle dotazníkové šetření bylo důležité už jen proto, že gymnastkám není dávám příliš velký prostor na to, vyjádřit svůj vlastní názor a pohled na daný stav nebo situaci. Tudíž se domnívám, že spousta dalších činovníků vůbec netuší, jak se na danou problematiku dívají ty, které většina změn ovlivňuje nejvíce. Také je zajímavé sledovat porovnání názorů respondentů, kteří se zúčastnili polostrukturovaného rozhovoru, tj. bývalí členové ČSMG a trenéři, a samotných gymnastek. V mnoha ohledech se jejich názor zcela lišil, což může být dáno tím, že gymnastky nemají přístup ke všem informacím ani nemají takový vhled do interních záležitostí.

11 DISKUZE

Moderní gymnastika je krásným sportem, který se těší v historii naší země velkým úspěchům. Především za dob Československa naše gymnastky pravidelně obsazovaly medailová umístění na světových šampionátech a do roku 2004 se nám také dařilo kvalifikovat se na LOH. Bohužel, účast Dominiky Červenkové na LOH v Aténách byla tou doposud poslední. V roce 2016 v kvalifikaci bojovala Monika Míčková, avšak postup na LOH do Ria de Janeiro jí nevyšel. Postup Moniky do kvalifikace po tolika letech byl spíše výsledkem její dlouhodobé péle a úsilí než propracovaným systémem české moderní gymnastiky. Důvody, proč se českým moderním gymnastkám dlouhodobě nedaří dosahovat takových výsledků, jako tomu bylo dříve, se zabývá tato diplomová práce.

Ta vychází ze studie SPLISS 2.0 (De Bosscher et al. 2015), která, na základě zkoumání v mnoha zemích světa, definovala kritické faktory sportovní politiky ovlivňující mezinárodní úspěšnost sportovců. Z celkem devíti pilířů byly vybrány tři, které jsem považovala za ty nejkrizovější a nejvíce úspěšnost a konkurenceschopnost českých gymnastek ovlivňující. Jsou jimi financování, systém identifikace talentů a jejich následný rozvoj a práce s nimi a také zajištění a rozvoj trenérů. Tyto tři pilíře byly následně hlavními tématy praktické části této práce.

Pro praktickou část byly zvoleny polostrukturované rozhovory a dotazníkové šetření. První část tvoří polostrukturované rozhovory, kterých se zúčastnili tři respondenti z řad trenérů a bývalých či současných funkcionářů ČSMG. Tito respondenti se v prostředí české moderní gymnastiky pohybují dlouhé roky a mají za sebou bohatou zkušenost s rozhodováním, trénováním, zastáváním funkce v některé z komisí předsednictva ČSMG a také oni sami oddíly moderní gymnastiky vedou. Současně má každý z nich zkušenosti s vedením jiné úrovně moderní gymnastiky, takže může posoudit např. jaká je aktuální situace a úroveň gymnastek volného programu linie A i B, dále kombinovaného nebo základního programu. Na základě jejich výpovědí mohl být tedy utvořen ucelený pohled na českou moderní gymnastiku jakožto celek, ne pouze na některou „odnož“. Respondenti se jednohlasně shodují na tom, že tomuto sportu v ČR chybí jasný systém a koncepce, na což doplácet všichni, kteří se v tomto prostředí pohybují – trenéři, gymnastky i oddíly jako takové. Nastavení systému by mělo být prvním krokem a následně by se měly aplikovat všechny přidružené oblasti, tedy i samotné pilíře. Jelikož bez stabilního systému je naprosto zbytečné investovat čas a úsilí např. do talentů nebo trenérů, stejně jako investovat finance, jejichž využití a

přerozdělování je neefektivní. Nastavit změny se, dle respondentů, zatím nedaří ani novému předsednictvu, které bylo zvoleno v prosinci roku 2022. Kritizován je také za nedostatečnou komunikaci s oddíly a zveřejňování informací na poslední chvíli, což vzbuzuje v gymnastickém prostředí akorát další negativní emoce. Značná dávka kritiky je adresována také protěžování konkrétních oddílů a závodnic, na což nicméně doplácí především gymnastky z jiných, např. menších, oddílů. Trenéři se domnívají, že nyní české gymnastky konkurenceschopné nejsou, což není dáno gymnastkami jako takovými, jelikož se můžeme pyšnit šikovnými a talentovanými závodnicemi, ale spíše podmínkami, ve kterých trénují. Není zavedena srozumitelná a efektivní metodika práce s talenty, gymnastky často v nízkém věku podléhají velmi tvrdým požadavkům a následně končí s gymnastikou, ať už z důvodů psychických nebo fyzických. Jako nereálná se jim jeví také účast ČR na některých z následujících tří LOH. Abychom však nebyli jen kritičtí, respondenti se domnívají, že byt' je zde veden spíše „garážový systém“, i přesto dokážeme vychovat vrcholové gymnastky, což může být dáno tím, že se nacházíme na pomyslném středu mezi Východem a Západem, což znamená, že se zde kloubí tréninková morálka z Východu, ale současně se dbá na adekvátní tréninkové zajištění, což je typické především pro západní země. Překvapivé výsledky přinesly odpovědi týkající se financování. Respondenti totiž nevnímají oblast financí jako kritickou a domnívají se, že podpora ze strany státu by sice mohla být lepší, ale rozhodně není špatná. Shodují se na tom, že finance jsou určitě faktorem, který úspěšnost sportu ovlivňuje, ale upozorňují hlavně na jejich neefektivní rozdělování. Důležité je si uvědomit, že se stále jedná o podporu, ne o investici ze strany státu, jak upozorňuje jeden z respondentů. Také dodává, že stát nebude přeci více finančně podporovat něco, co nemá výsledky a je na čase, aby se nejen ČSMG, ale také jednotlivé oddíly zasadily o to, aby byly finance získávány i jinými způsoby. Nelze spoléhat pouze na dotační podporu z NSA. Respondenti jsou za jedno v tom, že dostatečné finanční prostředky jsou investovány do fungování SCM, SpS a SA. Takto už tomu úplně není v reprezentaci, kde finance dlouhodobě chybí a berou se i z rozpočtu Organizace sportu. I přesto není reprezentantkám poskytována taková finanční podpora, jakou by si zasloužily. Finance dlouhodobě chybí také oddílům, které čerpají především z dotace NSA, příspěvku ze strany svazu a z vlastního hospodaření, což jsou především členské příspěvky. Bohužel, většina oddílů není schopna nebo ochotna investovat alespoň minimální množství času do marketingu, a tak nejsou podporovány např. lokálními firmami. V tomto má gymnastika stále velké mezery, nicméně impuls by měl přijít i ze strany svazu, který by

měl oddíly nabádat k tomu, aby si finanční a materiální prostředky získávaly i samy. Pro zlepšení úspěšnosti by se, dle jedné z dotazovaných, muselo začít prioritizovat a nejvíce peněz investovat do pár „vyvolených“ závodnic, které by byly schopny, se značnou finanční a materiální podporou, dosáhnout takových výsledků, které by následně přinesly české moderní gymnastice nejen pozornost, ale také další finance.

Druhou probíranou oblastí byl systém identifikace talentů a následná práce s talenty, což všichni respondenti bezpochyby považují za problematiku, která má nesporný vliv na úspěšnost českých závodnic. Shodují se na tom, že existují nějaká pravidla pro výběr talentů, avšak není na místě nazývat je systémem. V této oblasti se, údajně, nejvíce zobrazuje, již zmíněné, protěžování a nadřezování konkrétním oddílům nebo závodnicím. Gymnastka tak při tomto výběru musí mít především štěstí v tom, aby pocházela ze správného oddílu. Není tedy překvapením, že nikdo z respondentů tento výběr nepovažuje za spravedlivý a dodávají, že pravidla jsou většinou ujasněna až zpětně, aby výběr vyšel tak, jak byl předurčen. Přestože jsou na webových stránkách ČSMG pravidla reprezentačního výběru vysvětlena, a věnuje se jim i kapitola 9.3 této diplomové práce, praxe údajně bývá jiná a pravidla plní pouze roli formální. Jedna z respondentek dále objasňuje, že předsednictvo by mělo zastávat pouze funkci expertní skupiny, která určuje pravidla a vytváří koncepci, nikoliv hodnotit tato pravidla v praxi. Propracovaná není ani práce s talentovanými gymnastkami. Respondenti upozorňují na to, že zde hraje hlavní roli netrpělivost, a to ať ze strany trenérů nebo také rodičů. Následně jsou tedy gymnastky pod velkým fyzickým i psychickým tlakem, což má za následek akorát to, že ukončí kariéru ještě předtím, než se dostanou do kategorií, ve kterých by mohly zaznamenat světový úspěch. Zcela podceňovány jsou také veškeré služby spojené se sportovní přípravou (např. masáže, fyzioterapie, mentální koučing) a jsou vyhledány až v momentě, kdy nastane problém. Pod velkou kritikou jsou i reprezentační společné skladby, kde výběr členek podléhá značné subjektivitě a množství investovaných peněz neodpovídá výsledkům. Problémem může být i to, že v ČR se složení společné skladby obměňuje každý rok, zatímco v jiných státech gymnastky závodí ve stejném složení celý jeden olympijský cyklus. Jejich sladěnost a stálost jim tedy dává daleko větší šanci uspět.

Třetí probíranou sportovní politikou bylo trenérské zajištění a rozvoj trenérů. K mému překvapení právě tuto oblast považují trenéři za tu nejdůležitější ve spojení s úspěšností českých gymnastek. Nutno zmínit, že v moderní gymnastice v ČR není trenérská třída nutností k vykonávání této činnosti. Trenérky tedy často nejsou k tomuto

ani nuceny, ani motivovány. Všichni respondenti však některou z trenérských tříd splněnou mají. Všichni shodně tvrdí, že máme dostatek trenérek, ale těch kvalitních, které by např. mohly vést reprezentaci, je skutečně málo. Shodují se také na tom, že by trenérka měla mít splněnou trenérskou třídu, jelikož to také znamená, že prošla školením. Byla jim také položena otázka, zda trenérky mají dostatek příležitostí pro rozvoj svých trenérských znalostí a dovedností. V tomto respondenti vnímají velký prostor právě pro ČSMG, který by měl, alespoň částečně, zajistit určitou formu pravidelného vzdělávání za účelem získání informací o nových trendech, postupech atd. V současnosti není trenérům poskytována prakticky žádná možnost na to se pravidelně vzdělávat. S tím souvisí i povinnost pravidelného přeškolení. Jedna z respondentek upozorňuje na to, že trenérství, stejně jako každý jiný obor, se velmi rychle rozvíjí a je potřeba s ním udržet krok. Pravidelné přezkoušení by tak mělo být naprostou nezbytností. Druhý respondent by přidal pravidelná posouzení způsobilosti od psychologa, jelikož trenéři pracují s dětmi, a právě jednání trenérů je častým ukončením kariéry gymnastek.

Je nutné si uvědomit, že máme v ČR jen pár trenérek, které jsou placeny, zbylé mají své vlastní zaměstnání a gymnastika je pro ně volnočasovou aktivitou, rozhodně ne výdělkem. I to je důvodem, proč gymnastky po ukončení závodní kariéry odcházejí. Jelikož pokud se mají rozhodnout, zda půjdou do dobře placené práce nebo stráví hodiny denně gymnastikou za minimální finanční odměnu, vyberou si povětšinou první variantu. Absenci kvalitních trenérek nahrazujeme zaplacením těch ruských. Ne všechna česká děvčata jsou ale stavěna na ruský způsob trénování, spíše je tomu naopak, což se podepisuje především na jejich zdraví. V tomto se názory respondentů liší, jelikož zatímco jeden z nich si stojí za tím, že peníze placené ruským trenérkám by měly být raději investovány do rozvoje našich trenérek, aby se i ony dostaly časem na tuto úroveň, druhý respondent nevidí na využití služeb ruské trenérky nic špatného, jelikož odvádí vždy kvalitní práci a přiváží do ČR propracovaný tréninkový systém. V budoucnu by se především měla věnovat pozornost právě rozvoji našich trenérek a motivaci pro získání trenérských tříd.

Druhou částí výzkumu bylo dotazníkové šetření, pro které byly osloveny gymnastky závodící v kategorii Seniorky, a to v levelu/linii A i B. Jejich účast na této práci je zcela opodstatněná, neboť i ony vnímají prostředí moderní gymnastiky a jsou schopny popsat situace kolem sebe. Současně nemají takový vhled do daných problematik, ale zase je vnímají z jiného úhlu, což může, ale nemusí být v kontrastu

s odpověďmi respondentů z řad trenérů. Nezaměřovala jsem, v tomto případě, tolik pozornost na oblast financování, neboť tu závodnice přímo neřeší a nemají ani tolik informací, aby ji mohly racionálně posoudit. Velmi mě však zajímal názor na výběr talentů, neboť mnohé z nich se takového výběru zúčastnily a také jejich hodnocení trenérské práce a požadavky na ně. Na elektronický dotazník odpovědělo celkem 19 seniorek, z toho 11 jich závodí v levelu/linii A a 8 v levelu/linii B. Ani ony nevnímají celkovou úroveň české moderní gymnastiky příliš pozitivně a stejně tak, momentálně, nepovažují české závodnice za konkurenceschopné na mezinárodním poli. Nedostatky vnímají především v absenci systému, špatné komunikaci mezi ČSMG a oddíly a také v nedostatečné spolupráci jednotlivých trenérů. Reprezentantkám pak byly pokládány otázky týkající se přímo reprezentace, jejího fungování a výběrového klíče. Většina seniorek uvádí, že rozumí tomu, jaký je postupový klíč do reprezentace, byť se jim nezdá být spravedlivý. Tato odpověď je částečně v rozporu s tím, co uváděli trenéři, kteří byli podrobeni rozhovorům, jelikož právě ti upozorňovali na fakt, že žádný klíč k postupu nebo výběru do reprezentace neexistuje. Je tedy možné, že závodnicím je, ze strany jejich trenérek, uveden nějaký důvod, proč byly nebo nebyly vybrány. Nemusí to být však důvod spojený s oficiálními pravidly výběru. Dále reprezentantky potvrzují, že jsou jim částečně hrazeny výdaje související s přípravou, avšak už velmi rozporuplné odpovědi jsou na otázku, zda jim tato finanční a materiální podpora přijde adekvátní. Většinou se shodují alespoň na tom, že materiální podpora uspokojivá je. Potvrzují také, že jsou jim ze strany ČSMG nebo klubu zajišťovány služby se sportovní přípravou spojené, tedy masáže, fyzioterapie, lékařská péče aj. Tohle tvrzení je opět v rozporu s tím, jak situaci vnímají trenéři, kteří udávají, že tyto služby jsou vyhledávány až v případě, kdy už jsou opravdu nutně potřeba.

Následně 10 dívek odpovídalo v sekci Talent, kde se zjišťovaly především podmínky a procesy spjaté s členstvím v SCM nebo SpS. Z odpovědí vyplynulo, že závodnice nevnímají povinnosti spjaté s členstvím za náročné a musí splnit hlavně účast na organizovaných tréninkových soustředěních a také psaní si tréninkového deníku. Na otázku, jaké výhody jim tohle členství přináší, ale odpovědět nedokázaly.

Na sekci týkající se práce trenérek již opět odpovídalo všech 19 děvčat, tedy závodnice levelu/linie A i B. Velká většina z nich uvedla, že hlavními vlastnostmi, které by měla mít dobrá trenérka jsou především komunikace a dále znalosti a zkušenosti v daném sportovním odvětví. Naopak u svých trenérek nejvíce postrádají spolehlivost a

trenéra jakožto rádce a psychologa. Což je obecně velký problém v moderní gymnastice napříč celým světem. Jsou stále aplikované tvrdé a nekompromisní praktiky, které příliš neuznávají to, že pro sportovce je nejen důležitý fyzický výkon, ale také správné nastavení mysli. Zatímco respondenti v rozhovorech byli jednoznačně pro to, aby trenéři měli splněnou nějakou z trenérských tříd, gymnastky se v tomto směru dost rozcházejí a nepanuje zde jednoznačný názor. Každopádně uznávají, že vnímají vážněji rady, které jim poskytuje trenérka s trenérskou třídou. Svůj souhlas vyjádřily i s tím, že by mělo být povinností trenérek účastnit se seminářů a workshopů a zajímat se tak o nové trendy v tomto sportu. Jelikož jsou seniorky ve věkovém rozmezí od šestnácti let a starší, nabízí se otázka, zda chtějí v gymnastickém prostředí, po ukončení závodní kariéry, setrvat a zůstat zde na pozici trenérek a rozhodčích. Zhruba polovina uvedla, že stále neví. Uvedenými důvody bylo většinou to, že nyní mají gymnastiky ve svém životě až moc a chtěly by si od ní odpočinout. Dále také to, že neví, jaká je budoucnost tohoto sportu u nás anebo nevěří svým vlastním schopnostem a dovednostem vést mladší dívky a předávat zkušenosti. Obecně je tohle v gymnastice velký problém, jelikož dívky odcházejí a na pozicích trenérek zůstávají stále ty samé tváře. Což nemusí znamenat nic špatného, ale mnohdy je právě tohle příčinou zastaralého systému bez jakýchkoliv inovací a nového „náboje“. Ze závodnic, které zůstanou, se jen minimum snaží gymnastické prostředí posunout, inovovat, modernizovat a většina z nich sklouzne do zajetých kolejí a nastavených systémů. I proto je důležité, aby se dbalo na pravidelné semináře, workshopy, ukázkové tréninky aj. Dalším důvodem je také to, že v moderní gymnastice není žádná finanční motivace a poměr vynaloženého úsilí a času a finanční návratnosti je kritický. Některé z dívek tak raději volí variantu jiného zaměstnání a na gymnastiku už jim prostě nezbyvá čas. Pro samotný sport to však znamená, že ztrácí nejen zkušené gymnastky, ale třeba i kvalitní trenérky, které by do tohoto zkostnatělého systému vnesly novou energii.

Odpovědi trenérů v polostrukturovaných rozhovorech a seniorek v dotazníkovém šetření se v mnohém příliš neliší. Společné je především to, že obě strany vnímají absenci systému a jasných pravidel platících pro všechny stejně. Velkým terčem kritiky je také nedostatečná komunikace ČSMG s oddíly, vydávání informací na poslední chvíli nebo dokonce vůbec. To potvrzuje i fakt, že při psaní této práce bylo velmi těžké najít některé informace na svazových webových stránkách, kde buď chyběly úplně nebo byly uvedeny velmi stručně. Musím ale pochválit sekretariát, který mi na všechny mé dotazy vždy

odpověděl a jestliže informace měl, tak mi je sdělil. Nicméně v české moderní gymnastice, zdá se, vše stojí a padá na komunikaci, která zde zkrátka chybí. A chybí i mezi trenéry oddílů navzájem, což vytváří zbytečné negativní prostředí.

12 VÝSLEDNÁ DOPORUČENÍ

Z výzkumu této diplomové práce vyplynula některá doporučení vedoucí ke zlepšení situace české moderní gymnastiky a zvýšení konkurenceschopnosti českých závodnic.

Primárně se gymnastky i trenéři shodují na tom, že je potřeba stanovit systém, jasná pravidla a koncepci. Učinit taková opatření, která povedou k větší transparentnosti, informovanosti a fair-play ve smyslu stejných povinností, ale i práv všem oddílům i závodnicím. Ze strany ČSMG by měla být zlepšena komunikace s oddíly a včasné zveřejňování všech informací, ať už na webových stránkách nebo prostřednictvím emailové komunikace. Předělo by se minimálně takovým situacím jako např. nedávné prokazování občanství u zahraničních juniorských gymnastek 2 dny před samotným konáním MČR. V takových situacích se akorát zvedne negativní vlna emocí a upevňuje se kritický názor na fungování ČSMG.

V oblasti identifikace talentů by členy „výběrové komise“ neměli být funkcionáři ČSMG, ale pokud možno maximálně nezávislí členové poroty, jejichž primárním zájmem není dostat vlastní závodnici např. do reprezentace. Bylo by žádoucí dostat se do stavu, kdy jsou si všichni členové poroty vědomy toho, že je potřeba vybrat skutečně talentované gymnastky, které mohou dosáhnout úspěchu a pozvednout tak úroveň české moderní gymnastiky jako celku. Což je, v mnoha případech, stále spíše sci-fi scénář. Také samotná práce s talenty není systematická a efektivní. Mladší ročníky často podléhají velkému psychickému i fyzickému tlaku, což má za následek akorát to, že gymnastka se sportem skončí úplně. Což dokazuje příklad z roku 2017, kdy bylo do Družstva nadějí vybráno 19 gymnastek ročníku narození 2005 a 2006. Tyto gymnastky by dnes měly být na vrcholu své kariéry, avšak z původních devatenácti dnes cvičí už jen dvě. Metodika není nastavena tak, aby dovedla maximální množství závodnic až do kategorie seniorek. Jsme v situaci, kdy bychom měli udělat nepopulární gesto a soustředit se primárně na maximální podporu pár „vyvolených“ gymnastek, poskytnout jim adekvátní tréninkové podmínky a podporu pro to, aby se dokázaly probojovat na přední příčky ME, MS nebo LOH a přinést české moderní gymnastice úspěchy a vše, co s nimi následně souvisí.

Tahle problematika je však úzce spjata s trenérským zajištěním a rozvojem trenérů. ČSMG by měl dbát na to, aby se trenérky pravidelně vzdělávaly a inovovaly své trenérské procesy. Jen tak můžeme zajistit, že trénink bude veden takovým způsobem,

aby dívky vydržely a současně přinášely výsledky. Trendy ve sportu se velmi rychle mění a vyvíjejí a nelze spoléhat na tréninkové praktiky osvojené desítky let zpět. Současně by měl ČSMG přijít s koncepcí rozvoje trenérů. Nabízet a zajišťovat semináře, proplácet alespoň základní výdaje s tímto spojené, aby trenérky byly motivovány se jich účastnit. Jelikož poté investujeme spoustu peněz do zahraničních trenérek na úkor vzdělávání těch našich. A rozhodně to není o tom, že bychom měly nekvalitní trenérky. Naopak. Jen jim není dáván dostatek příležitostí se rozvíjet a vzdělávat.

V oblasti financování by se měly zaktivizovat především samotné oddíly, které mnohdy spoléhají pouze na podporu ze strany NSA a ČSMG, aniž by rozvíjely svou vlastní iniciativu. Zde je samozřejmě prostor i pro ČSMG, aby oddílům zajistil, alespoň minimální, marketingovou „gramotnost“, ale není to jeho povinností. Oddíly by samy měly zkoušet získávat finance od soukromých podniků. Nejprve např. oslovit rodiče závodnic, kteří ve firmách pracují. Následně se snažit navázat spolupráci s lokálními firmami. Nicméně v případě oddílů moderní gymnastiky, je nutné především uvědomit si, že gymnastika není sportem, který získává pravidelně medaile na světových soutěžích, tudíž není ani příliš v televizi a nemůžeme tedy čekat, že se firmy budou nabízet samy. V tomto musí být iniciátorem oddíly.

Shrnutí výsledných doporučení:

- Vytvoření systému a koncepce moderní gymnastiky v ČR
- Zlepšení komunikace mezi ČSMG a oddíly
- Zahájení marketingových aktivit ČSMG
- Zahájení marketingových aktivit gymnastických oddílů
- Vytvoření metodiky práce s talenty tak, aby prošly systémem až do nejvyšších kategorií
- Zaměření se primárně na úzkou skupinu závodnic, u kterých je předpoklad, že za dostatečné materiální a finanční podpory mohou dosáhnout takových výsledků, které pozvednou úroveň české moderní gymnastiky
- Seniorskou společnou skladbu ponechat ve stejném složení a se stejnou choreografií po celý olympijský cyklus
- Poskytnutí trenérkám dostatečného množství příležitostí k jejich kariérenímu rozvoji
- Apel na kariérení rozvoj trenérek
- Apel na získání trenérských tříd u trenérek

13 ZÁVĚR

Moderní gymnastika je velmi náročnou sportovní disciplínou, která vyžaduje vysokou úroveň kondice, síly, pružnosti a koordinace vlastního těla i gymnastického náčiní. V historii naší země sahají její začátky do roku 1953, kdy byly zakládány první komise a gymnastické oddíly. O 10 let později byl již ustanoven Svaz umělecké gymnastiky a československé gymnastky začaly sbírat medaile na evropských i světových soutěžích. V letech 1965-1982 se československým gymnastkám podařilo na ME a MS vybojovat celkem 22 medailí. Následně si ještě československé (později české) závodnice vybojovaly postup na LOH v Soulu, Barceloně a Atlantě. Naposledy se konaly LOH s českou účastí v roce 2004 v Athénách, kdy kvalifikací prošla českobudějovická gymnastka Dominika Červenková. Od té doby však úspěšnost a konkurenceschopnost české moderní gymnastiky klesá a dlouhodobě se závodnicím vyhýbá i finálová účast na ME nebo MS, natož postup na LOH.

Cílem této diplomové práce bylo, na základě studie SPLISS 2.0 (De Bosscher et al. 2015), určit sportovní politiky, které jsou největší příčinou neúspěchu českých gymnastek na mezinárodním poli, podrobit je bližšímu zkoumání, potvrdit nebo vyvrátit jejich značný vliv na úspěch a následně navrhnout možná opatření nebo doporučení. Pozornost byla zaměřena na financování moderní gymnastiky, systém identifikace talentů a následnou práci s nimi a na trenérské zajištění a péči o rozvoj trenérů. Tyto oblasti byly také ústředními tématy při polostrukturovaných rozhovorech a dotazníkovém šetření, jež tvořily praktickou část práce.

Ukázalo se, že moderní gymnastice v ČR chybí především samotná podstata fungování, tedy nastavení systému a koncepce, na což upozorňují trenéři i seniorské gymnastky. K mému údivu, financování je určitě zdrojem neúspěšnosti, ale samotní respondenti uvádí, že skutečným problémem ani tak není nedostatek financí, ale spíše neefektivní nakládání s nimi. Velký prostor pro zlepšení je v dalších dvou pilířích. Moderní gymnastika nemá žádný propracovaný systém identifikace talentů a vše podléhá velké subjektivitě a ve velké míře záměrnému výběru konkrétních gymnastek. Ani samotná práce s talenty není ideální, jelikož jí chybí metodika. Tudíž i zde by měla být učiněna náprava, a to tak, aby gymnastky neukončovaly kariéru předčasně a také dosahovaly výsledků odpovídajících počtu hodin strávených tréninkem. Poslední zvolený pilíř řeší problematiku trenérského zajištění. Trenérek má moderní gymnastika velké množství, nicméně kvalitních a kvalifikovaných trenérek minimum. Výzkum ukázal, že

je potřeba dbát na rozvoj trenérských znalostí a dovedností a věnovat tomuto tématu větší pozornost.

Názor trenérů účastnících se polostrukturovaných rozhovorů i seniorských gymnastek, které odpovídaly v dotazníkovém šetření by měl být odrazovým můstkem pro ČSMG, který by se měl seznámit s tím, jak situaci kolem české moderní gymnastiky vnímá jedna i druhá strana a pokusit se aplikovat alespoň některá z výsledných doporučení. Málokdy se totiž v moderní gymnastice stane, že by se někdo k palčivým tématům vyjádřil nebo se jimi zabýval. Závodnicím k tomu navíc není dáván prostor a jejich názory nejsou předmětem zájmu ČSMG.

Máme kvalitní a pracovité gymnastky, které však, vlivem stávajícího fungování gymnastického prostředí, nemohou svých maximálních výkonů dosahovat. Je tedy třeba změnit systém a nepsvádět všechen neúspěch na lenost a neschopnost gymnastek, které už tak v tělocvičně denně tráví obrovské množství svého času. Moderní gymnastika v ČR má zcela určitě potenciál dostat se zase na vrchol a zasahovat do umístění světové špičky, všichni činovníci si však musí uvědomit, že je třeba upozadit individuální zájmy a táhnout za jeden provaz. Hlavním cílem celého gymnastického prostředí, všech rozhodčích, trenérek, gymnastek i rodičů by mělo být dostat, prostřednictvím výkonů českých závodnic, moderní gymnastiku opět na vrchol, nehledě na to, ze kterého oddílu dané gymnastky pochází.

Tato diplomová práce tedy detailně popsala vybrané kritické faktory úspěchu, včetně možných opatření do budoucna. Současně také nabídla téma pro další práci, jelikož mnoho respondentů z řad gymnastek i trenérů uvedlo, jako další kritický pilíř bránící v úspěšnosti, tréninková zařízení a neadekvátní tréninkové podmínky pro moderní gymnastiku v ČR.

14 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

14.1 Literatura

1. BÉROVÁ, J. ČESKOSLOVENSKÝ SVAZ TĚLESNÉ VÝCHOVY. *Moderní gymnastika: příručka pro školení trenérek II. třídy*. Praha: Olympia, 1969.
2. BRUHN, M., MUSSLER, D. *Sponsoringfibel. Deutscher Sportbund*. Frankfurt am Main: Deutscher Sportbund, 1991. ISBN 3-89152-144-8.
3. CRESWELL, John W. *Research design: qualitative & quantitative approaches*. Thousand Oaks: Sage, 1994. ISBN 0-8039-5255-4.
4. ČÁSLAVOVÁ, E. *Management a marketing sportu 21. století*. Jesenice: Ekopress, 2020. ISBN 978-80-87865-62-0.
5. ČÁSLAVOVÁ, E. *Management a marketing sportu*. Praha: Olympia, 2009. ISBN 978-80-7376-150-9.
6. DE BOSSCHER, V., DE KNOP, P., BOTTENBURG VAN, M., SHIBLI, S. a BINGHAM, J. Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport management review* [online]. Elsevier, 2009. ISSN 1441-3523. Dostupné z: doi:10.1016/j.smr.2009.01.001
7. DE BOSSCHER, V., SHIBLI, S., WESTERBEEK, H. a BOTTENBURG VAN, M. *Successful elite sport policies: an international comparison of the sports policy factors leading to international sporting success (SPLISS 2.0) in 15 nations*. Maidenhead: Meyer & Meyer Sports, 2015. ISBN 978-178255-076-1.
8. DE BOSSCHER, V. A mixed methods approach to compare elite sport policies of nations. A critical reflection on the use of composite indicators in the SPLISS study. *Sport in society* [online]. ABINGDON: Routledge, 2018. ISSN 1743-0437. Dostupné z: doi:10.1080/17430437.2016.1179729
9. DE BOSSCHER, V. Theory Of Sports Policy Factors Leading To International Sporting Success (SPLISS) 1. *Routledge Handbook of Theory in Sport Management* [online]. 1. Routledge, 2016. ISBN 1138803847. Dostupné z: doi:10.4324/9781315753461-9

10. DE RYCKE, J., DE BOSSCHER, V. Mapping the potential societal impacts triggered by elite sport: a conceptual framework. *International journal of sport policy and politics* [online]. Routledge, 2019. ISSN 1940-6940. Dostupné z: doi:10.1080/19406940.2019.1581649
11. DIGEL, H. Strukturelle Merkmale der Zeitschrift „Sportwissenschaft“: Rückblick und Ausblick am Ende eines Jahrhunderts. *German journal of exercise and sport research* [online]. 2000. ISSN 2509-3142. Dostupné z: doi:10.1007/BF03175678
12. DOVALIL, J. *Výkon a trénink ve sportu*. 2. vyd. Praha: Olympia, 2005. ISBN 80-7033-928-4.
13. FÜRLOVÁ-VOTAVOVÁ, D., LIVOROVÁ, H., PETROVÁ, B. *Základy umělecké gymnastiky*. [1. vyd.]. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1962.
14. FÜRLOVÁ-VOTAVOVÁ, D., LIVOROVÁ, H., PETROVÁ, B. *Základy moderní gymnastiky*. 2. přepr. vyd. Praha: Olympia, 1972.
15. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. vyd. Praha. 2008. ISBN 978-80-736-7485-4.
16. HOBZA, V., REKTOŘÍK, J. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-04-3.
17. JASTRŽEMBSKAIA, N., TITOV, Y. *Rhythmic gymnastics*. Brattleboro: Echo Point Books & Media, 2016. ISBN 978-1-62654-478-9.
18. KOENIG, S. *Moderní gymnastika pro všechny*. Praha: Český ústřední výbor ČSTV, 1977.
19. KOS, B. *Gymnastické systémy: historický vývoj a charakteristika*. [přeprac. vyd.]. Praha: Univerzita Karlova, 1990.
20. KOSTKOVÁ, J., MIHULE, J., ŠŤASTNÁ, D., WÁLOVÁ, Z., HORÁKOVÁ, D. *Rytmická gymnastika*. Praha: Olympia, 1990. ISBN 80-7033-030-9.
21. KOZEL, R. *Moderní marketingový výzkum*. Praha. 2006. ISBN 978-80-2470-966-6.
22. MARTENS, R., SOULEK, I. *Úspěšný trenér*. 3. dopl. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1011-0.

23. MIŠOVIČ, J. *Kvalitativní výzkum se zaměřením na polostrukturovaný rozhovor*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2019 – 2019. ISBN 978-80-7419-285-2.
24. NOVOTNÝ, J., ČÁSLAVOVÁ, E., SYNEK, M. *Sport v ekonomice*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-666-0.
25. PALMER, Heather C. *Teaching rhythmic gymnastics: a developmentally appropriate approach*. Champaign, IL: Human Kinetics, 2003. ISBN 0-7360-4242-3.
26. PERIČ, T., DOVALIL, J. *Sportovní trénink*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2118-7.
27. PERIČ, T., SUCHÝ, J., POTMĚŠIL, J., KARGER, J. *Identifikace sportovních talentů*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1881-4.
28. PERIČ, T. *Výběr sportovních talentů*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1827-8.
29. PETERS, T., J., KUBÍN, M., WATERMAN H., R. *Hledání dokonalosti: poučení z nejlépe vedených amerických společností*. Praha: Svoboda-Libertas, 1993. ISBN 80-205-0313-7.
30. ŠŤASTNÁ, D., MIHULE, J. *Rytmická gymnastika*. [2. přepr. vyd.]. Praha: Univerzita Karlova, 1993. ISBN 80-7066-728-1.
31. TOŠNER, J., SOZANSKÁ, O. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích / [jak získávat a řídit dobrovolníky v občanských sdruženích, sociálních a zdravotnických organizacích, školách i dalších formách pomoci člověka člověku]*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-514-8.

14.2 Diplomové práce

1. HUSÁKOVÁ, G. *Rytmická gymnastika a její využití ve školní TV*. Praha, 2012. Bakalářská práce na UK FTVS. Vedoucí bakalářské práce Šárka Panská.
2. KADEŘÁBKOVÁ, A. *Budoucnost motokrosového sportu v ČR*. Praha, 2021. Diplomová práce na UK FTVS. Vedoucí diplomové práce Irena Slepíčková.
3. KUBIČÍK, J. *Hospodaření vybraného sportovního svazu*. Brno, 2020/2021. Diplomová práce na MUNI. Vedoucí diplomové práce Eduard Bakoš.
4. MAHDALÍKOVÁ, K. *Využití prvků moderní gymnastiky ve výuce tělesné výchovy na 1.stupni ZŠ*. Brno, 2014. Diplomová práce na MUNI. Vedoucí diplomové práce Hana Šeráková.
5. SVOBODOVÁ, L. *Moderní gymnastika, vývoj a aplikace do tělovýchovně-sportovního procesu*. Brno, 2008. Diplomová práce na MUNI. Vedoucí práce Dagmar Šimberová.
6. ŠIMŮNKOVÁ, I. *Základy sportovní přípravy v moderní gymnastice*. Praha, 2014. Disertační práce na UK FTVS. Školitelka práce Viléma Novotná.

14.3 Elektronické zdroje

1. BOHÁČ, J. *Česká unie sportu – sportovní svazy, TJ, sportovní kluby* [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://ftvs.cuni.cz/FTVS-677-version1-7112016_cus_sportovni_svazy_ja.pdf.
2. BRODEC, J., DUŠEK, L. *K principům fungování sportovních svazů a k postavení a vzdělávání trenérů* [online]. ©1999-2023, 21.2.2017 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-principum-fungovani-sportovnich-svazu-a-k-postaveni-a-vzdelavani-treneru-105007.html>.
3. BULLEN V., CH., ROCKART F., J. *A primer on critical success factors* [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/5175561_A_primer_on_critical_success_factors.
4. ČOV. *Kompletní výsledky – Moderní gymnastika* [online]. ©1999-2023, [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.olympijskytym.cz/sport-category/55?page=results#table_results.

5. ČOV. *Loterie pro sport* [online]. ©1999-2023, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/loterie/>.
6. ČSMG. *Stanovy Českého svazu MG schválené VH* [online]. ©2023, 24.2.2018 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.csmg.cz/files/dokumenty/zakladni-dokumenty/zakladni-dokumenty-csmg/2018-stanovy-csmg-24022018.pdf>.
7. ČSMG. *Organizační a jednací řád předsednictva ČSMG a odborných komisí ČSMG* [online]. ©2023, 6.12.2022 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.csmg.cz/files/dokumenty/zakladni-dokumenty/zakladni-dokumenty-csmg/2021-zakladni-dokumenty/2021-organizacni-a-jednaci-rad-predsednictva-csmg.pdf>.
8. ČSMG. *Zprávy o hospodaření ČSMG pro valnou hromadu 12/2022* [online]. ©2023, 10.12.2022 [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.csmg.cz/files/csmg/valna-hromada/valna-hromada-2022/2022-zpravy-o-hospodareni-csmg-vh-final.pdf>.
9. ČT24. *Ministerstvo navrhuje vyšší zdanění některého hazardu. Loteriím se ale daně mají snížit* [online]. ©1996-2021, 8.4.2023 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/3577724-ministerstvo-navrhujevyssi-zdaneni-nektereho-hazardu-loteriim-se-ale-maji-dane>.
10. ČUS. *Co je ČUS* [online]. [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.cuscz.cz/o-nas/co-je-cus.html>.
11. ČUS. *Stanovy České unie sportu, z.s.* [online]. [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.cuscz.cz/files/2235YmR.pdf>.
12. DANIEL D., R., ROCKART F., J. *Critical Success Factors* [online]. ©2023, [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.mindtools.com/atlnutup/critical-success-factors>.
13. DE BOSSCHER, V., VAN BOTTENBURG, M., SHIBLI, S. A Conceptual Framework for Analysing Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success. *European Sport Management Quarterly* [online]. Londýn, 2006, [cit. 2023-03-18]. DOI: 10.1080/16184740600955087
14. DVOŘÁK, F. *Organizační struktura a postavení sportovních spolků v ČR* [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: https://ftvs.cuni.cz/ftvs-677-version1-14112016_organizacni_struktura.pdf.

15. EUROPEAN GYMNASTICS. *Events* [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.europeangymnastics.com/events>.
16. FIG. *Results* [online]. [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: <https://www.gymnastics.sport/site/events/searchresults.php>.
17. FIG. *Results for FIG Rhythmic Gymnastics World Championship* [online]. [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://database.fig-gymnastics.com/public/results/14877>.
18. FITVIT. *Vlastnosti pro úspěch ve sportu* [online]. ©2009-2023, [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.fitvit.cz/clanek/vlastnosti-pro-uspech-ve-sportu>
19. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. *Plán rozvoje sportu a sportovních zařízení v hl.m. Praze 2021-2032* [online]. 31.10.2020, [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: https://www.praha.eu/public/3f/8b/cd/3580872_1278654_Plan_rozvoje_sportu_a_sportovnich_zarizeni_v_hlavnim_meste_Praze_2021_2032.pdf.
20. CHVALNÝ, J., ZACHOVALOVÁ, M. *Hlavní město Praha vypsalo program podpory sportu na rok 2023* [online]. ©2000-2016, 31.10.2022, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.ptupraha.cz/2022/10/hlavni-mesto-program-podpory-2023/>.
21. iSPORT. *České gymnastky se neprobojovaly na OH* [online]. ©2001-2023, [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-dalsi-sporty/25432/ceske-gymnastky-se-neprobojovaly-na-oh.html>.
22. JELÍNEK, M. *V čem tkví vlastnosti špičkových sportovců?* [online]. ©2023, [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.sportmentor.cz/v-cem-tkvi-uspech-spickovych-sportovcu/>.
23. KLOBOUČKOVÁ, S. a kolektiv. *Financování sportu statutárními městy a kraji* [online]. ©2016, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/Publikace-Financovan%C3%AD-sportu-statutarn%C3%ADmi-mesty-a-kraji.pdf>.
24. KMPG. *Koncepce financování sportu v České republice* [online]. 13.4.2012, [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: https://www.sportjihlava.cz/_ke_stazeni/1519371045_LPUrl.pdf.
25. KPMG. *Koncepce financování sportu v České republice* [online]. ©2018, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: https://www.olympijskytytym.cz/files/documents/1652689961_koncepce-financovani-sportu-v-cr-2017.pdf.

26. KOMISE SPORTOVNĚ-TALENTOVANÉ MLÁDEŽE ČSMG. *Dokumenty* [online]. ©2023, [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.csmg.cz/cs/csmg/komise/komise-scm-a-sps/>.
27. KUBÍČEK, J. *Organizace sportovního prostředí v ČR* [online]. ©2010-2023, [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: https://www2.jirikubicek.cz/data/sportovni_diplomacie/1.%20Sportovn%C3%AD%20diplomacie%20-%20přednášky/4.1%20Organizace%20sportu%20v%20ČR.pdf.
28. MÍČKOVÁ, M. *Bez cukru* [online]. ©2016-2023, [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.bezfrazi.cz/pribehy/monika-mickova/bez-cukru#>.
29. MŠMT. *Koncepce podpory sportu 2016-2025* [online]. ©2013-2023, [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/koncepce-podpory-sportu-2016-2025>.
30. NOVÁ, J. *Utilization of Research for Elite Sport in the Czech Republic* [online]. ©2017, [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: http://www.sportmont.ucg.ac.me/clanci/SMJ_October_2017_Nova_35-38.pdf.
31. NSA. *Definice profesionálního sportovce* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://agenturasport.cz/definice-profesionalniho-sportovce/>.
32. NSA. *Národní sportovní agentura výrazně navyšuje přímou podporu malým klubům* [online]. 11.2.2021, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://agenturasport.cz/narodni-sportovni-agentura-vyrazne-navysuje-primou-podporu-malym-klubum/>.
33. NSA. *NSA vypíše novou výzvu „Můj klub 2023 – Pohyb a zdraví“* [online]. 10.10.2022, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://agenturasport.cz/nsa-vypise-novou-vyzvu-muj-klub-2023-pohyb-a-zdravi/>.
34. NSA. *Výzva 21/2022 Můj klub 2023, č.j.: NSA-0058/2020/A/136* [online]. [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://agenturasport.cz/dotace-neinvesticni/21-2022-muj-klub-2023/>.
35. OLYMPICS. *History of rhythmic gymnastics* [online]. ©2023, [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://olympics.com/en/sports/rhythmic-gymnastics/>.
36. OLYMPICS. *Rhythmic gymnastics and the Olympics: sport returns to debut city at LA 2028* [online]. ©2023, [cit. 2023-03-15]. Dostupné z:

- <https://olympics.com/en/news/rhythmic-gymnastics-and-the-olympics-los-angeles-1984-2028>.
37. OLYMPICS. *Tokyo 2020 Rhythmic Gymnastics All-Around Results* [online]. ©2023, [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: <https://olympics.com/en/olympic-games/tokyo-2020/results/rhythmic-gymnastics/group-all-around>.
 38. PANSKÁ, Š. *Valná hromada ČSMG a vyjádření k návrhu na změnu stanov* [online]. ©2008, [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: https://ftvs.cuni.cz/ftvs-677-version1-14112016_organizacni_struktura.pdf.
 39. PANSKÁ, Š., ŠIMŮNKOVÁ, I. *Historie moderní gymnastiky* [online]. ©2023, [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.csmg.cz/cs/historie-mg/>.
 40. PRAHRAN RHYTHMIC GYMNASTICS SPECIALIST CENTRE. *History of rhythmic gymnastics* [online]. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://www.prahranrg.com.au/our-club-info.html>.
 41. PRAŽSKÝ PATRIOT s.r.o. *Praha chce dát v roce 2023 na sportovní granty 388 milionů, je to více kvůli dražším energiím* [online]. ©2012-2023, 2.11.2022, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.prazskypatriot.cz/praha-chce-dat-v-roce-2023-na-sportovni-granty-388-milionu-je-to-vice-kvuli-drazsim-energiim/>.
 42. RSG. *Events and Results* [online]. ©1996-2010, [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: <http://www.rsg.net/cgi-bin/show?events>.
 43. SPLISS. *Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success* [online]. [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://spliss.research.vub.be/sites/default/files/2022-10/CSF%20that%20are%20measured%20in%20the%20SPLISS%20project.pdf>.
 44. ŠKUBA, J. *Proč vrcholoví sportovci páchají sebevraždy? Na konci kariéry je čeká naprosté pusto, říká psycholog* [online]. ©1999-2023, 7.5.2018 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/ostatni-sporty/proc-vrcholovi-sportovci-pachaji-sebevrazdy-na-konci-kariery/r~673c28164f4e11e885e30cc47ab5f122/>.
 45. UK FTVS. *Gymnastika I., 1. a 2. lekce* [online]. [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: https://ftvs.cuni.cz/FTVS-1323-version1-g1_1_2lekce.pdf.
 46. VICAR, M. *Sportovní talent vs nadání* [online]. 2017, [cit. 2023-04-10]. Dostupné z:

- https://www.researchgate.net/publication/323146193_Sportovni_talent_versus_nadani.
47. VUB. *About Spliss* [online]. [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://spliss.research.vub.be/about-spliss>.
48. WIKIPEDIA. *List of medalists at the FIG World Cup Final* [online]. [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_medalists_at_the_FIG_World_Cup_Final#Rhythmic_gymnastics.
49. WIKIPEDIA. *Rhythmic Gymnastics European Championship* [online]. [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Rhythmic_Gymnastics_European_Championships.
50. WIKIPEDIA. *Rhythmic Gymnastics World Championship* [online]. [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Rhythmic_Gymnastics_World_Championships.
51. WIKIPEDIE. *Moderní gymnastika* [online]. [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Modern%C3%AD_gymnastika.
52. ŽELEZNÁ, M. *Financování sportu v ČR* [online]. ©2017-2023, 28.2.2022, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.cach.cz/novinky/2022-02-28-financovani-sportu-v-cr>.

14.4 Zákony

1. Zákon č. 115/2001 Sb., *o podpoře sportu* [online]. ©2010-2023, poslední revize 30.3.2001, [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115?text=Zákon+o+podpoře+sportu#p5>.
2. Zákon č. 186/2016 Sb., *o hazardních hrách* [online]. ©2010-2023, poslední revize 1.1.2017, [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/nabidka/cs/2016-186/zneni-20170101#p140-1_p140-1-1.
3. Zákon č. 326/1999 Sb., *o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů* [online]. ©2010-2023, poslední revize 1.1.2000, [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326>.
4. Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník* [online]. ©2010-2023, poslední revize 1.1.2014, [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text=spolky>.

15 PŘEHLED OBRÁZKŮ, GRAFŮ, TABULEK A SCHÉMAT

15.1 Přehled obrázků

Obrázek 1 Model určující vztah mezi faktory určujícími individuální a národní úspěch (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s.17).....	29
Obrázek 2 Model devíti hlavních faktorů sportovní politiky ovlivňující mezinárodní úspěšnost (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s. 42).....	32
Obrázek 3 Studie MESSI (Zdroj: De Rycke a De Bosscher, 2019)	35
Obrázek 4 Organizační struktura sportu v ČR (Zdroj: KPMG, 2018 – aktualizováno).....	41

15.2 Přehled grafů

Graf 1 Celková alokace dotací od MŠMT/NSA v letech 2015-2023 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG)	65
Graf 2 Položky pokryté dotací Organizace sportu (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG).....	67
Graf 3 Financování SA v letech 2020-2022 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG).....	68
Graf 4 Alokace financí SCM v roce 2022 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG).....	69
Graf 5 Alokace financí SpS v roce 2022 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG).....	69
Graf 6 Podpora ČSMG oddílům dle oblastí (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG).....	71
Graf 7 Finanční podpora jednotlivých oblastí (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG).....	72
Graf 8 Rozložení finanční podpory v roce 2022 (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze zpráv o hospodaření ČSMG).....	73
Graf 9 Věkové rozmezí dotazovaných senierek (Zdroj: Vlastní zpracování)	85
Graf 10 Délka aktivní závodní kariéry (Zdroj: Vlastní zpracování).....	85
Graf 11 Závodní linie (Zdroj: Vlastní zpracování)	86
Graf 12 Další vykonávané funkce (Zdroj: Vlastní zpracování).....	86
Graf 13 Největší úspěch v gymnastické kariéře (Zdroj: Vlastní zpracování).....	87
Graf 14 Posouzení úrovně moderní gymnastiky v ČR (Zdroj: Vlastní zpracování)	87

Graf 15 Konkurenceschopnost českých moderních gymnastek (Zdroj: Vlastní zpracování).....	88
Graf 16 Účast na LOH (Zdroj: Vlastní zpracování)	89
Graf 17 Přístup školních zařízení (Zdroj: Vlastní zpracování).....	90
Graf 18 Délka působení v reprezentaci (Zdroj: Vlastní zpracování).....	90
Graf 19 Spravedlivost systému výběru reprezentantek (Zdroj: Vlastní zpracování).....	91
.....	
Graf 20 Finanční a materiální podpora v reprezentaci (Zdroj: Vlastní zpracování).....	92
.....	
Graf 21 Zajištění služeb (Zdroj: Vlastní zpracování)	93
Graf 22 Náročnost povinností SCM (Zdroj: Vlastní zpracování).....	94
Graf 23 Hodnocení práce trenérky (Zdroj: Vlastní zpracování).....	95
Graf 24 Důležitost vlastností trenérů (Zdroj: Vlastní zpracování)	96
Graf 25 Absence vlastností u trenérky (Zdroj: Vlastní zpracování).....	96
Graf 26 Důležitost trenérské třídy (Zdroj: Vlastní zpracování).....	97
Graf 27 Vnímání trenérek s trenérskou třídou (Zdroj: Vlastní zpracování)	97
Graf 28 Povinnost trenérské třídy (Zdroj: Vlastní zpracování)	98
Graf 29 Účast na seminářích, workshopech aj. (Zdroj: Vlastní zpracování).....	98
Graf 30 Adekvátnost finančního ohodnocení trenérek (Zdroj: Vlastní zpracování).....	99
.....	
Graf 31 Pilíř s majoritním podílem na neúspěchu české moderní gymnastika (Zdroj: Vlastní zpracování).....	101

15.3 Přehled tabulek

Tabulka 1 Vývoj členské základny ČSMG v letech 2017-2023 (Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ČSMG).....	26
Tabulka 2 Členská základna ČSMG (Zdroj: ČSMG).....	27
Tabulka 3 Pilíř 1 – kritické faktory úspěchu (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s. 110).....	38
Tabulka 4 Pilíř 4 – kritické faktory úspěchu (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s.).....	46
.....	
Tabulka 5 Pilíř 7 – kritické faktory úspěchu (Zdroj: De Bosscher et al., 2015, s. 283).....	50

Tabulka 6 Úspěšnost československých a českých gymnastek na ME, MS a LOH (Zdroj: Vlastní zpracování).....	62
---	----

Tabulka 7 Bodová kritéria pro zařazení jednotlivkyň do reprezentačního družstva (Zdroj: ČSMG, 2021)	77
---	----

Tabulka 8 Výsledek bodových kritérií pro zařazení jednotlivkyň do reprezentačního družstva (Zdroj: ČSMG, 2021)	77
--	----

15.4 Přehled schémat

Schéma 1 Operacionalizace polostrukturovaných rozhovorů (Zdroj: Vlastní zpracování).....	60
--	----

Schéma 2 Postupový klíč do reprezentace (Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z dokumentu Kritéria a podmínky zařazení senierek a junierek do reprezentačních celků pro rok 2022 od ČSMG, 2022)	75
---	----

16 PŘÍLOHY

16.1 Příloha 1 – Žádost o vyjádření Etické komise UK FTVS

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešelavín

Žádost o vyjádření Etické komise UK FTVS

k projektu výzkumné, kvalifikační či seminární práce zahrnující lidské účastníky

Název projektu: Předpoklady úspěšnosti moderní gymnastiky v České republice

Forma projektu: výzkumná práce - diplomová práce

Období realizace: duben 2023 - květen 2023

Předkladatel: Bc. Michaela Šlosarová (UK FTVS + Katedra managementu sportu)

Hlavní řešitel: Bc. Michaela Šlosarová (UK FTVS + Katedra managementu sportu)

Místo výzkumu (pracoviště): Osobní rozhovory s respondenty budou probíhat po předchozí domluvě, v kancelářích sportovních hal, kde tyto trenérky a trenéři působí a mají zde své zázemí. Elektronické dotazování bude probíhat pomocí Google Forms.

Vedoucí práce (v případě studentské práce): doc. PhDr. Irena Slepíčková, CSc.

Finanční podpora: Nemá finančně podporována.

Popis projektu: Tato diplomová práce je zaměřena na posouzení úspěšnosti moderní gymnastiky (dále MG) v České republice a na základě tohoto jsou, dle metody studie SPLISS 2.0, zvoleny kritické faktory, které se domnívám, jsou relevantním důvodem nekonkurenceschopnosti českých moderních gymnastek na světových soutěžích. Mezi tyto faktory patří finance (tj. zdroje financování a čerpání rozpočtu), identifikace talentů a jejich rozvoj a trenérské zajištění a rozvoj trenérek a trenérů. Tyto oblasti jsou podrobeny detailnímu rozboru.

V praktické části diplomové práce bude použit smíšený výzkum. Kvalitativní výzkum zahrnuje polostrukturované rozhovory se třemi respondenty, kteří se v oblasti MG pohybují již řadu let na pozici trenérek/trenérů, a právě jejich postoj a zkušenosti mohou výrazně pomoci k ucelenému názoru na současný stav české MG. Dotazování byli vybráni tak, aby se v prostředí MG pohybovali na odlišných pozicích (např. reprezentační trenérka, trenérka malého klubu, člen předsednictva ČSMG) a mohli tak do výzkumu přispět svými zkušenostmi.

Kvantitativní výzkum je založen na elektronickém dotazování, kterému budou podrobeny gymnastky vedené ČSMG v kategorii Seniorky pro rok 2022 a 2023. Jedná se o dívky ročníku narození 2007 a starší.

Potvrzuji, že otázky nebudou zjišťovat žádná citlivá data.

Charakteristika účastníků výzkumu: Polostrukturovaným rozhovorům budou podrobeny tři osoby ve věku zhruba 45 let. Tito respondenti se dlouhodobě pohybují v prostředí MG na pozicích trenérek/trenérů a bývalých členů předsednictva ČSMG. Elektronické dotazníky budou rozeslány seniorským gymnastkám, tj. dívkám ročníku narození 2007 a starší. Vzhledem k tomu, že se česká moderní gymnastika dlouhodobě potýká s předčasným ukončením aktivní závodní kariéry těchto gymnastek (z důvodu zranění, školních povinností, konfliktu s trenérkou/trenérem aj.), nepřekročí tento vzorek 50 respondentů. Seniorské gymnastky byly zvoleny na základě toho, že se jedná o věkově nejstarší a nejzkušenější závodnice, které za sebou mají mnoho tréninků i závodů v České republice a zahraničí, některé z nich i aktivní zkušenost v reprezentaci. Na základě tohoto se domnívám, že mi mohou podat ucelený názor především na problematiku spojenou s rozvojem talentů a trenérským zajištěním.

Účastníky na rozhovory budu kontaktovat emailem, kde budu oslovovat s žádostí o spolupráci konkrétní osoby (viz níže **Pozvání k účasti osobám podílejícím se na rozhovorech v rámci výzkumu předpokladů úspěšnosti MG v ČR**). Emailové adresy účastníků jsou uvedené na Českém svazu moderní gymnastiky nebo na webových stránkách klubů, ke kterým trenér/ka přísluší.

Respondenty k dotazníkům budu oslovovat prostřednictvím sociálních sítí, kde většina těchto dívek již funguje. V případě, že některá ze senierek nebude mít facebookový nebo instagramový profil, budu kontaktovat hlavní trenérku klubu, ke kterému gymnastka náleží, s prosbou, zda by jí (nebo zákonným zástupcům) mohl být tento dotazník přeposlán (viz níže **Pozvání k účasti hlavním trenérkám, které budou pozvány předávat seniorským gymnastkám podílejícím se na elektronickém dotazování v rámci výzkumu předpokladů úspěšnosti MG v ČR**).

Zajištění bezpečnosti: Jedná se o neinvazivní metodu. Plánovaný kvalitativní i kvantitativní výzkum není spojen s žádnou fyzickou aktivitou. Nemá tedy vyžadována lékařská prohlídka ani přítomnost lékařského dozoru. Polostrukturované rozhovory budou probíhat v uzavřené místnosti pouze za přítomnosti respondenta a hlavního řešitele.

Etické aspekty výzkumu: Součástí elektronického dotazování mohou být i děti, tj. osoby mladší 18 let, a to vzhledem k tomu, že výzkum se bude týkat gymnastek zařazených do kategorie Seniorky, kde je stanovena věková hranice dívek. Nejmladší z těchto dívek tedy v letošním roce dosáhnou věku 16 let. Byť se dívky na první pohled zdají být stále ještě ve velmi nízkém věku, v moderní gymnastice se jedná o nejvyspělejší gymnastky, které za sebou mají roky tvrdých tréninků a mnoho závodních zkušeností v ČR i zahraničí. Hlavní přínos spatřuji především v tom, že tyto dívky jsou již schopné reálně zhodnotit stav moderní gymnastiky, práci trenérek a vyjádřit svou spokojenost nebo nespokojenost se stavem moderní gymnastiky. Celkový přínos zařazení těchto dívek vnímám tedy jako cenný pro celou českou moderní gymnastiku, jelikož není dán gymnastkám příliš velký prostor vyjádřit svůj názor. A současně není v ČR vyspělejších gymnastek, než jsou právě ty, zařazené do kategorie senierek.

Dotazník je však anonymní a otázky nebudou kladeny tak, aby nebylo zřejmé, které závodnice daná odpověď patřila.

Potenciální střet zájmů: Nemám žádný zájem na tom, jakkoliv využít získaná data a informace ve svůj prospěch. V prostředí MG se pohybuji již 21 let, a to nejdříve v rámci své aktivní závodní kariéry (období 2002-2020), poté jako trenérka a rozhodčí oddílu TJ Spartak Přešov. Tento klub nebude do výzkumu zařazen. Jelikož ale nadále nechci v prostředí MG působit a ani v tomto směru budovat svou profesní kariéru, nemám žádný důvod a zájem na tom ovlivnit objektivitu výzkumu a využít data a informace ve prospěch svůj nebo jiné osoby.

Prohlášení s vlastnoručným podpisem o tom, že nijak nezneužiji informace od respondentů ve svůj prospěch nebo prospěch či poškození jiné osoby předám před rozhovory dotazovaným osobám a budou i součástí příloh mé diplomové práce.

Ochrana osobních dat: Data budou shromažďována a zpracovávána v souladu s pravidly vymezenými nařízením Evropské Unie č. 2016/679 a zákonem č. 110/2019 Sb. – o zpracování osobních údajů. V rámci výzkumu budou pořizovány:

Dotazníky – pohlaví, ročník narození, oblast, ve které gymnastka působí (např. severomoravská oblast atd.) a odpovědi na otázky. U gymnastek, které nebude možné kontaktovat přes sociální sítě, budou osloveny hlavní trenérky příslušných klubů prostřednictvím emailů, které jsou uvedeny na webových stránkách klubů.

Rozhovory – odpovědi na otázky v rozhovoru, v rámci rozhovorů budou emailové adresy respondentů použity pouze v počáteční fázi při komunikaci. Během samotného rozhovoru nebudou, z mé strany, zmiňována žádná jména osob ani názvy klubů.

Odpovědi na otázky v rozhovoru, budou zaznamenány ve formě audio nahrávky s účastníky rozhovorů, které budou bezpečně uchovány v heslem zajištěném počítači hlavní řešitelky a přístup k nim bude mít pouze ona. Osobními údaji budou jméno, příjmení, pohlaví, věk a odpovědi na otázky.

Uvědomuji si, že text je anonymizován, neobsahuje-li jakékoli informace, které jednotlivě či ve svém souhrnu mohou vést k identifikaci konkrétní osoby – budu dbát na to, aby jednotliví účastníci nebyli rozpoznatelní v textu práce. Osobní data, která by vedla k identifikaci účastníků výzkumu, budou do 1 dne po testování anonymizována. Získaná data budou zpracovávána, bezpečně uchována a publikována v anonymní podobě v diplomové práci, případně v odborných časopisech, monografiích a prezentována na konferencích, případně budou využita při další výzkumné práci na UK FTVS.

Pořizování fotografií/videí/audio nahrávek účastníků: Během výzkumu nebudou pořizovány žádné fotografie a video záznamy.

Audio nahrávky: Během výzkumu budou pořizovány celkem tři audio nahrávky s osobami, které byly přizvány k polostrukturovaným rozhovorům. K neanonymizovaným audio nahrávkám bude mít přístup pouze hlavní řešitelka, tedy Michaela Šlosarová. Rozhovory budou nahrávány jako zvuková stopa na mobilní telefon hlavní řešitelky, který je chráněn funkcí Face ID, popřípadě heslem, jenž zná pouze ona. Všichni dotazovaní budou o tomto nahrávání informováni před započítím rozhovoru. Do 24 hodin od uskutečnění rozhovorů budou audio nahrávky uloženy do počítače hlavní řešitelky a z mobilního telefonu ihned smazány. Po přepsání rozhovorů a anonymizaci osobních dat budou audio nahrávky smazány, přibližně do jednoho týdne od jejich pořízení. Neanonymizované nahrané verze rozhovorů budou pečlivě a bezpečně uchovány u hlavní řešitelky na heslem zajištěném počítači a nebudou nikde zveřejňovány. Po přepsání bude účastníkům výzkumu text předložen ke schválení. Zveřejněny budou pouze přepsané anonymizované a účastníkem schválené rozhovory či jejich části.

V maximální možné míře zajistím, aby získaná data nebyla zneužita.

Text informovaného souhlasu (IS): Příložen.

Povinností všech účastníků výzkumu na straně řešitele je chránit život, zdraví, důstojnost, integritu, právo na sebeurčení, soukromí a osobní data zkoumaných subjektů, a podniknout k tomu veškerá preventivní opatření. Odpovědnost za ochranu zkoumaných subjektů leží vždy na účastnících výzkumu na straně řešitele, nikdy na zkoumaných, byť dali svůj souhlas k účasti na výzkumu. Všichni účastníci výzkumu na straně řešitele musí brát v potaz etické, právní a regulační normy a standardy výzkumu na lidských subjektech, které platí v České republice, stejně jako ty, jež platí mezinárodně.

Potvrzuji, že tento popis projektu odpovídá návrhu realizace projektu a že při jakékoli změně projektu, zejména použitých metod, zašlu Etické komisi UK FTVS revidovanou žádost.

V Praze dne: 10.3.2023

Podpis předkladatele:

Vyjádření Etické komise UK FTVS

Složení komise: **Předsedkyně:** doc. PhDr. Irena Parry Martínková, Ph.D.

Členové: prof. MUDr. Jan Heller, CSc.

prof. PhDr. Pavel Slepíčka, DrSc.

PhDr. Pavel Hráský, Ph.D.

Mgr. Eva Prokešová, Ph.D.

Mgr. Tomáš Ruda, Ph.D.

MUDr. Simona Majorová

Projekt práce byl schválen Etickou komisí UK FTVS pod jednacím číslem: 110/2023

dne: 14. 4. 2023

Etická komise UK FTVS zhodnotila předložený projekt a **neshledala rozpor** s platnými zásadami, předpisy a mezinárodními směrnici pro provádění výzkumu zahrnujícího lidské účastníky.

Řešitel projektu splnil podmínky nutné k získání souhlasu Etické komise UK FTVS.

Fakulta tělesné výchovy a sportu
Josef Martího 31, 162 52, Praha 6

razítko UK FTVS –

podpis předsedkyně EK UK FTVS

16.2 Příloha 2 – Informovaný souhlas k žádosti 110/2023

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešelavín

INFORMOVANÝ SOUHLAS k žádosti 110/2023

Vážený pane/vážená paní,

v souladu se Všeobecnou deklarací lidských práv, nařízením Evropské Unie č. 2016/679 a zákonem č. 110/2019 Sb. – o zpracování osobních údajů a dalšími obecně závaznými právními předpisy (jakož jsou zejména Helsinská deklarace, přijatá 18. Světovým zdravotnickým shromážděním v roce 1964 ve znění pozdějších změn (Fortaleza, Brazílie, 2013); Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zejména ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb.) a Úmluva o lidských právech a biomedicině č. 96/2001, jsou-li aplikovatelné), Vás žádám o souhlas s Vaší účastí ve výzkumném projektu na UK FTVS v rámci diplomové práce s názvem Předpoklady úspěšnosti moderní gymnastiky v České republice prováděné na Katedře managementu sportu pod Fakultou tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy.

- Projekt bude probíhat v měsících dubnu 2023 a květnu 2023
- Výzkum bude realizován v souladu s platnými epidemiologickými opatřeními Ministerstva zdravotnictví ČR
- Projekt není nikým financován.
- Cílem výzkumného projektu je posoudit úspěšnost české moderní gymnastiky za posledních cca 30 let a na základě tohoto detailně rozebrat kritické faktory, které ovlivňují stav současné moderní gymnastiky i nekonkurenceschopnost českých gymnastek na mezinárodních soutěžích. Mezi tyto faktory autorka projektu zařadila financování, rozvoj talentů a jejich identifikaci a trenérské zajištění a jejich rozvoj. Cílem rozhovorů bude zjistit, jak dotazovaní pohlíží na tyto problematiky, která z nich má na úroveň české moderní gymnastiky největší vliv, a zda oni sami vnímají slabou stránku fungování moderní gymnastiky ještě v jiné oblasti.
- Způsob zásahu je neinvazivní. Budete součástí osobního polostrukturovaného rozhovoru s autorkou projektu. Rozhovor se uskuteční na předem sjednaném, Vámi vybraném, klidném místě, nejpravděpodobněji v zázemí sportovní haly, kde působíte. Tak, aby Vám byl zajištěn maximální komfort a nebyl pro Vás rozhovor příliš časově náročný.
- Časová náročnost projektu je přibližně 1 hodina.
- Celý rozhovor bude zaznamenán jako zvuková stopa na mobilní telefon autorky projektu (tj. řešitelky práce). K neanonymizované audio nahrávce bude mít přístup pouze hlavní řešitelka, tedy slečna Michaela Šlosarová. Rozhovor bude nahráván na mobilní telefon hlavní řešitelky, který je chráněn funkcí Face ID, popřípadě heslem, jenž zná pouze ona. Dotazovaný bude o tomto nahrávání informován před začátkem rozhovoru. Do 24 hodin od uskutečnění rozhovoru bude audio nahrávka uložena do počítače hlavní řešitelky a z mobilního telefonu ihned smazány. Po přepsání rozhovoru a anonymizaci osobních dat bude audio nahrávka smazána, a to přibližně do jednoho týdne od jejího pořízení. Neanonymizované nahrané verze rozhovorů budou pečlivě a bezpečně uchovány u hlavní řešitelky na heslem zajištěném počítači a nebudou nikde zveřejňovány. Po přepsání bude účastníkovi výzkumu text předložen ke schválení. Zveřejněn bude pouze přepsaný anonymizovaný a účastníkem schválený rozhovor či jeho část.
- Projekt je neinvazivní a nepodléhá tak vyloučení některých osob z výzkumu.
- Přínosem pro Vás bude zapojení se do výzkumného projektu, který si klade za cíl, na základě získaných poznatků, upozornit na oblasti, které mohou vést ke zhoršující se konkurenceschopnosti českých gymnastek. Váš názor na stav MG může být podstatnou součástí případných změn systému tohoto krásného sportu.
- Vaše účast ve výzkumném projektu je dobrovolná a nenáleží za ni finanční odměna.
- Ochrana osobních údajů:
Data budou shromažďována a zpracovávána v souladu s pravidly vymezenými nařízením Evropské Unie č. 2016/679 a zákonem č. 110/2019 Sb. – o zpracování osobních údajů. –

Rozhovory – v rámci rozhovorů budou emailové adresy respondentů použity pouze v počáteční fázi při komunikaci a odpovědi na otázky v rozhovoru. Během samotného rozhovoru nebudou, z mé strany, zmiňována žádná jména osob ani názvy klubů.

V rámci výzkumu budou zaznamenány audio nahrávky s účastníky rozhovorů, které budou bezpečně uchovány v heslem zajištěném počítači hlavní řešitelky a přístup k nim bude mít jen ona.

Uvědomuji si, že text je anonymizován, neobsahuje-li jakékoliv informace, které jednotlivě či ve svém souhrnu mohou vést k identifikaci konkrétní osoby – budu dbát na to, aby jednotliví účastníci nebyli rozpoznatelní v textu práce. Osobní data, která by vedla k identifikaci účastníků výzkumu, budou do 1 dne po testování anonymizována. Získaná data budou zpracovávána, bezpečně uchována a publikována v anonymní podobě v diplomové práci, případně v odborných časopisech, monografiích a prezentována na konferencích, případně budou využita při další výzkumné práci na UK FTVS.

- S celkovými výsledky a závěry výzkumného projektu se můžete seznámit v mé diplomové práci na e-mailové adrese: michaelaslosarova@seznam.cz nebo v digitálním repozitáři Univerzity Karlovy (dspace.cuni.cz).

V maximální možné míře zajistím, aby získaná data nebyla zneužita.

Jméno a příjmení předkladatele a hlavního řešitele projektu: Michaela Šlosarová

Jméno a příjmení osoby, která provedla poučení: Michaela Šlosarová Podpis:.....

Prohlašuji a svým níže uvedeným vlastnoručním podpisem potvrzuji, že dobrovolně souhlasím s účastí ve výše uvedeném projektu a že jsem měl(a) možnost si řádně a v dostatečném čase zvážít všechny relevantní informace o výzkumu, zeptat se na vše podstatné týkající se účasti ve výzkumu a že jsem dostal(a) jasné a srozumitelné odpovědi na své dotazy. Byl(a) jsem poučen(a) o právu odmítnout účast ve výzkumném projektu nebo svůj souhlas kdykoli odvolat bez represí, a to písemně Etické komisi UK FTVS, která bude následně informovat předkladatele projektu. Dále potvrzuji, že mi byl předán jeden originál vyhotovení tohoto informovaného souhlasu.

Místo, datum

Jméno a příjmení účastníka Podpis:

Souhlasím s textem přepsaného a anonymizovaného rozhovoru v rámci výše uvedeného výzkumu.

Místo, datum

Jméno a příjmení účastníka Podpis:

16.3 Příloha 3 – Zjednodušený IS pro dotazníky

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešelavín

Zjednodušený IS pro dotazníky

Dobrý den,

Jmenuji se Michaela Šlosarová a jsem studentkou oboru Management tělesné výchovy a sportu, na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy (UK FTVS). Obracím se na Vás se žádostí o pomoc při vyplnění krátkého dotazníku souvisejícího s výzkumem k mé diplomové práci s názvem Předpoklady úspěšnosti moderní gymnastiky v České republice. Cílem výzkumného projektu je posouzení úspěšnosti moderní gymnastiky v České republice a ověření, zda jsou mnou zvolené kritické faktory (financování, práce s talenty a trenérské zajištění) skutečně nejvíce úspěšnost ovlivňujícími kritérii.

Dotazník byl vytvořen pomocí funkce Google Forms a nezabere Vám více než 15 minut Vašeho času.

Dotazník je určen výhradně pro gymnastky zařazené v roce 2022 nebo 2023 (případně v obou těchto letech) do kategorie Seniorky. U osob mladších 18 let je nutné vyplnit dotazník pod dozorem zákonného zástupce.

Dotazník je možné vyplnit nejpozději do 7.5.2023 do půlnoci. Poté bude elektronické dotazování ukončeno a již nebude možné se do něj dostat.

Výzkum byl schválen Etickou komisí UK FTVS pod číslem: 175/23.

Získaná data budou zpracována, publikována a uchována v **anonymní podobě**, budou využita pro výzkum na UK FTVS a ochráněna před jiným užitím. S výsledky studie se můžete seznámit na emailové adrese: michaelaslosarova@seznam.cz.

Vyplněním a odevzdáním dotazníku potvrzujete, že dobrovolně souhlasíte se svojí účastí v této výzkumné studii, o které jste byl/a informován/a, jakož i o právu odmítnout účast nebo svůj souhlas kdykoli odvolat bez represí, a to písemně Etické komisi UK FTVS.

Předem děkuji za Vaši ochotu a za Váš čas, který jste vyplnění dotazníku věnovaly!

16.4 Příloha 4 – výsledkové listiny jednotlivkyň z LOH, MS, ME

LETNÍ OLYMPIJSKÉ HRY 1984-2021 [Jednotlivkyň]		1.		2.		3.	
Los Angeles, USA 1984		Lori FUNG		Doina STAICULESCU		Regina WEBER	
Soul, ČÍNA 1988		Marina LOBACH		Adriana DUNAVSKA		Aleksandra TIMOSCHENKO	12. Denisa SOKOLOVSKÁ 22. Lenka OULEHLOVÁ
Barcelona, ŠPANĚLSKO 1992		Aleksandra TIMOSCHENKO		Carolina GRACIA		Oksana SKALDINA	8. Lenka OULEHLOVÁ 16. Jana ŠRÁMKOVÁ
Atlanta, USA 1996		Kateryna SEREBRIANSKA		Yana BATYRSHINA		Olena VITRYCHENKO	22. Lenka OULEHLOVÁ 28. Andrea ŠEBESTOVÁ
Sydney, AUSTRÁLIE 2000		Yuliya BARSUKOVA		Yulia RASKINA		Alina KABAEVA	bez české účasti
Athény, ŘECKO 2004		Alina KABAEVA		Írina TCHACHINA		Anna BESSONOVA	20. Dominika ČERVENKOVÁ
Peking, ČÍNA 2008		Yevgeniya Kanaeva		Inna ZHUKOVA		Anna BESSONOVA	bez české účasti
Londýn, SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ 2012		Yevgeniya Kanaeva		Dariya Dmitriyeva		Lyubov CHERKASHINA	bez české účasti
Rio de Janeiro, BRAZÍLIE 2016		Margarita MAMUN		Yana KUDRYAVTSEVA		Ganna RIZATDINOVA	bez české účasti
Tokio, JAPONSKO 2021		Linoy ASHRAM		Dina AVERINA		Alina HARNASKO	bez české účasti

LETNÍ OLYMPIJSKÉ HRY 1984-2021 [Jednotlivkyně]	1.	2.	3.	
Los Angeles, USA 1984	 Lori FUNG	 Doina STAIUCULESCU	 Regina WEBER	
Soul, ČINA 1988	 Marina LOBACH	 Adriana DUNAVSKA	 Aleksandra TIMOSCHENKO	12. Denisa SOKOLOVSKÁ 22. Lenka OULEHLOVÁ
Barcelona, ŠPANĚLSKO 1992	 Aleksandra TIMOSCHENKO	 Carolina GRACIA	 Oksana SKALDINA	8. Lenka OULEHLOVÁ 16. Jana ŠRÁMKOVÁ
Atlanta, USA 1996	 Kateryna SEREBRIANSKA	 Yana BATYRSHINA	 Olena VITRYCHENKO	22. Lenka OULEHLOVÁ 28. Andrea ŠEBESTOVÁ
Sydney, AUSTRÁLIE 2000	 Yuliya BARSUKOVA	 Yulia RASKINA	 Alina KABAEVA	bez české účasti
Athény, ŘECKO 2004	 Alina KABAEVA	 Irina TCHACHINA	 Anna BESSONOVA	20. Dominika ČERVENKOVÁ
Peking, ČINA 2008	 Yevgeniya Kanaeva	 Inna ZHUKOVA	 Anna BESSONOVA	bez české účasti
Londýn, SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ 2012	 Yevgeniya Kanaeva	 Dariya Dmitriyeva	 Lyubov CHERKASHINA	bez české účasti
Rio de Janeiro, BRAZÍLIE 2016	 Margarita MAMUN	 Yana KUDRYAVTSEVA	 Ganna RIZATDINOVA	bez české účasti
Tokio, JAPONSKO 2021	 Linoy ASHRAM	 Dina AVERINA	 Alina HARNASKO	bez české účasti
Valladolid, ŠPANĚLSKO 1985	 Diliana GEORGIEVA	 Lilia IGNATOVA	 Bianka PANOVA	11. Daniela ZAHOROVSKÁ 37. Denisa SOKOLOVSKÁ
Varna, BULHARSKO 1987	 Bianca PANOVA	 Adriana DUNAVSKA Elizabeth KOLEVA		13. Denisa SOKOLOVSKÁ 25. Andrea KOPPOVÁ 30. Lenka OULEHLOVÁ
Sarajevo, JUGOSLÁVIE 1989	 Aleksandra TIMOSHENKO	 Bianka PANOVA	 Adriana DUNAVSKA Oksana SKALDINA	12. Lenka OULEHLOVÁ 19. Jana VESELÁ
Atény, ŘECKO 1991	 Oksana SKALDINA	 Alexandra TIMOSHENKO	 Mila MARINOVA	11. Lenka OULEHLOVÁ 34. Jana VESELÁ
Brusel, BELGIE 1992	 Oksana KOSTINA	 Maria PETROVA	 Larisa LUKYANENKO	9. Lenka OULEHLOVÁ 29. Jana ŠRÁMKOVÁ
Alicante, ŠPANĚLSKO 1993	 Maria PETROVA	 Kateryna SEREBRIANSKA	 Amina ZARIPOVA	15. Lenka OULEHLOVÁ 121. Kateřina ŠLÉGROVÁ 122. Ivana ŠMITÁKOVÁ
Paříž, FRANCIE 1994	 Maria PETROVA	 Larisa LUKYANENKO Amina ZARIPOVA		13. Lenka OULEHLOVÁ 20. Andrea ŠEBESTOVÁ
Viedeň, RAKOUSKO 1995	 Maria PETROVA Kateryna SEREBRIANSKA		 Yana BATYRSHINA Larisa LUKYANENKO	26. Lenka OULEHLOVÁ 29. Andrea ŠEBESTOVÁ
Berlín, NĚMECKO 1997	 Olena VITRYCHENKO	 Natalia LIPKOVSKAYA	 Yana BATYRSHINA	59. Lucie BARKOVÁ 28. Andrea ŠEBESTOVÁ 53. Renata HOSTINSKÁ 157. Kamila KRYNICKÁ
Osaka, JAPONSKO 1999	 Alina KABAEVA	 Yulia RASKINA	 Yulia BARSUKOVA	nedohledáno
Madrid, ŠPANĚLSKO 2001	 Tamara YEROFEEVA	 Simona PEYCHEVA	 Anna BESSONOVA	nedohledáno
Budapešť, MAĎARSKO 2003	 Alina KABAEVA	 Anna BESSONOVA	 Irina TCHACHINA	20. Dominika ČERVENKOVÁ
Baku, ÁZEBÁJDŽÁN 2005	 Olga KAPRANOVA	 Anna BESSONOVA	 Irina TCHACHINA	16. Dominika ČERVENKOVÁ
Patra, ŘECKO 2007	 Anna BESSONOVA	 Vera SESSINA	 Olga KAPRANOVA	68. Iva MENDLÍKOVÁ 50. Monika MÍČKOVÁ 67. Nela RADIMĚŘSKÁ
Prefektura, JAPONSKO 2009	 Evgeniya KANAeva	 Daria KONDAKOVA	 Anna BESSONOVA	48. Nela RADIMĚŘSKÁ 94. Iva MENDLÍKOVÁ 131. Monika MÍČKOVÁ
Moskva, RUSKO 2010	 Evgeniya KANAeva	 Daria KONDAKOVA	 Melitina STANIOUTA	54. Monika MÍČKOVÁ 68. Nataly HAMŘÍKOVÁ 101. Zuzana VÁLKOVÁ
Montpellier, FRANCIE 2011	 Evgeniya KANAeva	 Daria KONDAKOVA	 Ajiya GARAYEVA	47. Monika MÍČKOVÁ 87. Nataly HAMŘÍKOVÁ 109. Tereza WÁGNEROVÁ
Kyjev, UKRAJINA 2013	 Yana KUDRYAVTSEVA	 Ganna RIZATDINOVA	 Melitina STANIOUTA	48. Monika MÍČKOVÁ
Izmir, TURECKO 2014	 Yana KUDRYAVTSEVA	 Margarita MAMUN	 Ganna RIZATDINOVA	51. Monika MÍČKOVÁ 72. Anna ŠEBKOVÁ
Stuttgart, NĚMECKO 2015	 Yana KUDRYAVTSEVA	 Margarita MAMUN	 Melitina STANIOUTA	48. Monika MÍČKOVÁ 55. Anna ŠEBKOVÁ
Pesaro, ITÁLIE 2017	 Dina AVERINA	 Arina AVERINA	 Linoy ASHRAM	63. Daniela NĚMEČKOVÁ 69. Denisa ŠTĚPÁNKOVÁ
Sofie, BULHARSKO 2018	 Dina AVERINA	 Linoy ASHRAM	 Aleksandra SOLDATOVA	49. Alina CHAMZINA 92. Sabina ZÁLEŠÁKOVÁ
Baku, ÁZEBÁJDŽÁN 2019	 Dina AVERINA	 Arina AVERINA	 Linoy ASHRAM	52. Alina CHAMZINA 75. Sabina ZÁLEŠÁKOVÁ
Kitakjúšú, JAPONSKO 2021	 Dina AVERINA	 Alina HARNASKO	 Arina AVERINA	50. Gaľa GAROFOLO
Sofie, BULHARSKO 2022	 Sofia RAFFAELI	 Darja VARFOLOMEEV	 Stiliana NIKOLOVA	59. Denisa ŠTĚPÁNKOVÁ

16.5 Příloha 2 – výsledkové listiny pódiových skladeb z LOH, MS, ME

LETNÍ OLYMPIJSKÉ HRY 1996-2021 [Pódiové skladby]		1.		2.		3.	
Atlanta, USA 1996		Španělsko		Bulharsko		Ruská federace	bez české účasti
Sydney, AUSTRÁLIE 2000		Ruská federace		Bělorusko		Řecko	bez české účasti
Athény, ŘECKO 2004		Ruská federace		Itálie		Bělorusko	bez české účasti
Peking, ČÍNA 2008		Ruská federace		Čína		Bělorusko	bez české účasti
Londýn, SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ 2012		Ruská federace		Bělorusko		Itálie	bez české účasti
Rio de Janeiro, BRAZÍLIE 2016		Ruská federace		Španělsko		Bělorusko	bez české účasti
Tokio, JAPONSKO 2021		Bulharsko		ROC (olympijská sportovci z Ruska)		Itálie	bez české účasti

MISTROVSTVÍ SVĚTA 1983-2022 [Pódiové skladby]		1.		2.		3.	
Kodaň, DÁNSKO 1967		SSSR		Československo		Bulharsko	
Varna, BULHARSKO 1969		Bulharsko		SSSR		Československo	
Havana, KUBA 1971		Bulharsko		SSSR		Itálie	7. ČSSR (9)
Rotterdam, NIZOZEMSKO 1973		SSSR		Československo		Německo	
Madrid, ŠPANĚLSKO 1975		Itálie		Japonsko		Španělsko	bez československé účasti
Basilej, ŠVÝCARSKO 1977		SSSR		Bulharsko		Československo	
Londýn, VELKÁ BRITÁNIE 1979		SSSR		Československo		Bulharsko	
Mnichov, NĚMECKO 1981		Bulharsko		SSSR		Československo	
Štrasburk, FRANCIE 1983		Bulharsko		SSSR		Severní Korea	4. ČSSR (21)
Valladolid, ŠPANĚLSKO 1985		Bulharsko		SSSR		Severní Korea	bez československé účasti
Varna, BULHARSKO 1987		Bulharsko		SSSR		Španělsko Čína	8. ČSSR (20)
Sarajevo, JUGOSLÁVIE 1989		Bulharsko		SSSR		Španělsko	11. ČSSR (22)
Atény, ŘECKO 1991		Španělsko		SSSR		Severní Korea	bez československé účasti
Brusel, BELGIE 1992		Ruská federace		Španělsko		Severní Korea	bez československé účasti
Paříž, FRANCIE 1994		Ruská federace		Španělsko		Bulharsko	13. ČR (29)
Vídeň, RAKOUSKO 1995		Bulharsko		Španělsko		Bělorusko	12. ČR (15)
Sevilla, ŠPANĚLSKO 1998		Bělorusko		Španělsko		Ruská federace	17. ČR (27)
Osaka, JAPONSKO 1999		Ruská federace		Řecko		Bělorusko	17. ČR (26)
New Orleans, USA 2002		Ruská federace		Bělorusko		Řecko	bez české účasti
Budapešť, MAĎARSKO 2003		Ruská federace		Bulharsko		Bělorusko	bez české účasti
Baku, ÁZERBÁJDŽÁN 2005		Ruská federace		Itálie		Bělorusko	18. ČR (21)
Patra, ŘECKO 2007		Ruská federace		Itálie		Bělorusko	bez české účasti
Prefektura, JAPONSKO 2009		Itálie		Bělorusko		Ruská federace	23. ČR (24)
Moskva, RUSKO 2010		Itálie		Bělorusko		Ruská federace	bez české účasti
Montpellier, FRANCIE 2011		Itálie		Ruská federace		Bělorusko	bez české účasti
Kyjev, UKRAJINA 2013		Bělorusko		Itálie		Ruská federace	16. ČR (29)
Izmir, TURECKO 2014		Bulharsko		Itálie		Bělorusko	27. ČR (31)
Stuttgart, NĚMECKO 2015		Ruská federace		Bulharsko		Španělsko	bez české účasti
Pesaro, ITÁLIE 2017		Ruská federace		Bulharsko		Japonsko	bez české účasti
Sofie, BULHARSKO 2018		Ruská federace		Itálie		Bulharsko	28. ČR (36)
Baku, ÁZERBÁJDŽÁN 2019		Ruská federace		Japonsko		Bulharsko	bez české účasti
Kitakjúú, JAPONSKO 2021		Ruská gymnastická federace		Itálie		Bělorusko	bez české účasti
Sofie, BULHARSKO 2022		Bulharsko		Israel		Španělsko	23. ČR (29)

MISTROVSTVÍ EVROPY 1978-2022 [Pódiové skladby]		1.		2.		3.	
Madrid, ŠPANĚLSKO 1978		Bulharsko		SSSR		Československo	
Amsterdam, NIZOZEMSKO 1980		Bulharsko		SSSR		Československo	
Stavanger, NORSKO 1982		SSSR		Bulharsko		Československo	
Viedeň, RAKOUSKO 1984		Bulharsko		SSSR		Španělsko	6. ČSSR (14)
Florencie, ITÁLIE 1986		Bulharsko		SSSR		Španělsko	bez československé účasti
Helsinky, FINSKO 1988		Bulharsko		SSSR		Maďarsko	5. ČSSR (14)
Göteborg, ŠVÉDSKO 1990		Bulharsko		SSSR		Španělsko	8. ČSSR (11)
Štuttgart, NĚMECKO 1992	 	Rusko Španělsko				Maďarsko	bez československé účasti
Solun, ŘECKO 1994		Řecko		Bulharsko		Rusko	16. ČR (20)
Patras, ŘECKO 1997		Rusko		Řecko		Ukrajina	bez české účasti
Budapešť, MAĎARSKO 1999		Řecko		Rusko		Bělorusko	14. ČR (23)
Ženeva, ŠVÝCARSKO 2001		Rusko		Řecko		Bělorusko	12. ČR (19)
Riesa, NĚMECKO 2003		Rusko		Bělorusko		Itálie	nedohledáno
Moskva, RUSKO 2005		Bělorusko		Rusko		Řecko	nedohledáno
Moskva, RUSKO 2006		Rusko		Itálie		Bělorusko	bez české účasti
Baku, ÁZEBÁJDŽÁN 2007		Rusko		Bulharsko		Izrael	10. ČR (25)
Turín, ITÁLIE 2008		Rusko		Bělorusko		Itálie	13. ČR (16)
Brémy, NĚMECKO 2010		Rusko		Itálie		Bělorusko	16. ČR (21)
Nižnij Novgorod, RUSKO 2012		Rusko		Bělorusko		Itálie	14. ČR (17)
Baku, ÁZEBÁJDŽÁN 2014		Rusko		Itálie		Izrael	16. ČR (21)
Holon, IZRAEL 2016		Rusko		Bělorusko		Izrael	15. ČR (16)
Guadalajara, ŠPANĚLSKO 2018		Rusko		Itálie		Bulharsko	bez české účasti
Kyjev, UKRAJINA 2020		Izrael		Ázerbájdžán		Ukrajina	nedohledáno
Varna, BULHARSKO 2021		Ruská gymnastická federace		Itálie		Izrael	bez české účasti
Tel Aviv, IZRAEL 2022		Izrael		Itálie		Ázerbájdžán	bez české účasti

16.6 Příloha 3 – rozhovor s respondentem 1

I. Okruh – Prostředí moderní gymnastiky

1. Jak byste popsal současné prostředí moderní gymnastiky v ČR (vztahy, komunikace atd.)?

Kdybych měl popsat prostředí jedním slovem, volil bych slovo „pokrytecké“. Bohužel se dlouhodobě potýkáme s tím, že mezi činovníky (tedy trenéry, členy ČSMG a dalšími) nefunguje fair play. Zatímco navenek se vše tváří tak, že se všechny kroky podnikají pro české gymnastky, ve skutečnosti jsou zde však konkurenční boje, zákulisní dohody, nekalé praktiky a prospěchářství. Alespoň takovou mám osobní zkušenost za těch 10 let, co v tomto prostředí působím.

2. Vnímáte nějaké změny, ať už pozitivní nebo negativní, s působením nového složení ČSMG?

Bohužel změny nevnímám žádné. Stále naprosto chybí komunikace a informace, pokud nějaké jsou, pak nejsou adresovány přímo klubům, ale jsou pouze vyvěšeny na webových stránkách ČSMG. Často jsou tyto informace zveřejňovány s minimálním časovým předstihem nebo dokonce po termínu. Stále jsme spíše v situaci, kdy si informace musíme dohledávat sami a nikdo nic neví. Velké nejasnosti jsou také např. v soutěžním řádu, kdy se tyto nejasnosti řeší až v průběhu závodní sezóny, což je samozřejmě špatně.

3. Jak byste popsal/a vývoj moderní gymnastiky v ČR za dobu, co se v tomto sportu pohybujete?

Aktivně se pohybuji v moderní gymnastice od roku 2012. Za těchto 11 let vnímám negativně časté změny v pravidlech, rozhodčí se nestíhají vše naučit, což se podepisuje na kvalitě rozhodování i přípravě sestav. Naopak vidím posun k jisté profesionalizaci oddílů, kdy, zatímco dříve se jednalo spíše o spolky založené na dobrovolnictví, dnes se již oddíly naučily pracovat s reklamou a odměňují své trenéry, což je velmi důležité. Dále se zkvalitňuje úroveň soutěží, a to po stránce organizační i po stránce cen a medailí. Určitě dochází i k vylepšování sportovišť. Také se již využívají sociální sítě k propagaci moderní gymnastiky a velkou pomocí je i elektronické vyhodnocování známek. Používání techniky v gymnastice je určitě velkým krokem kupředu.

4. V čem spatřujete nedostatky systému moderní gymnastiky v ČR?

Již jsem se o některých nedostacích, jako je komunikace, vztahy, zmínil, ale vnímám je jako takové průvodní jevy. Ale nedostatky jako takové jsou systémové,

především tedy absence profesionality. Příčinu, mimo jiné, spatřuji v tom, že jednotliví funkcionáři jsou voleni, za svou práci nejsou adekvátně ohodnoceni a těžko se tedy vymáhá odpovědnost. Řekl bych „za málo peněz, málo muziky“. Tyto pozice by měli zastávat lidé, kteří jsou odborníky, profesionály a také si vyhradí na tuto funkci svůj čas. Druhý nedostatek vnímám v malém zájmu oddílu o dění v gymnastice. Chybí jim uvědomění, že i oni jsou zodpovědní za to, jak bude Svaz fungovat.

5. Má česká moderní gymnastika nějaké přednosti oproti ostatním státům světa?

Přiznám se, že mě žádné nenapadají. Jediná přednost, která mě napadá je, že jsme na pomezí Východu a Západu. Kloubí se zde tedy tréninková morálka z Východu, ale také máme západní možnosti ve smyslu zajištění adekvátních podmínek k tréninku. Otázkou je, jak s tímto naložíme a kterou cestou se v budoucnu vydáme.

6. Jak byste ohodnotil konkurenceschopnost českých gymnastek na světových soutěžích typu ME a MS?

Upřímně si myslím, že v současné době české gymnastky konkurenceschopné nejsou. Je to dáno systémem, který není schopen najít správné talenty a když je třeba i najde, tak je neumí správně vychovat. Není to chybou gymnastek, ale chybou systému, jelikož máme spoustu talentovaných a šikovných děvčat, ale bohužel je systém nedokáže dostat tam, kde by mohly a měly být.

7. Myslíte si, že je reálné, že se na některé z následujících tří Letních olympijských her kvalifikuje česká gymnastka?

Myslím, že tohle je z 95 % matematika. Zde se bavíme o třech OH v průběhu devíti let, nicméně zavést nějaký ucelený systém moderní gymnastiky zabere mnohem více času, a také tímto systémem musí gymnastka teprve projít. To se bavíme o zhruba dvaceti letech fungování nějakého funkčního systému.

8. To mě přivádí k otázce, že ČR vychovává velké množství malých gymnastek, které podléhají tvrdému režimu, ale málokterá dojde ve své kariéře až do seniorské kategorie, ve které se právě sbírají ta důležitá umístění.

To není pouze problémem moderní gymnastiky, ale sportu obecně. U nás je to samozřejmě znásobeno absencí systému. Gymnastky prochází v průběhu let různými změnami a samozřejmě hodnotí, v čem je perspektiva a často se rozhodnout raději věnovat něčemu jinému.

9. Co by, pro vás, v současné situaci české moderní gymnastiky představovalo úspěch pro ČR?

Umístění na mezinárodních soutěžích by, samozřejmě, bylo velkým úspěchem. Tento úspěch by však měl být až následkem fungování systému, fungování Svazu. To by pro mě byl opravdový úspěch. Myslím, že i kdyby teď některá z našich gymnastek získala medaili na ME nebo MS, byl by to sice fenomenální úspěch, ale nedokázali bychom ho využít.

II. Okruh – Financování

11. Souhlasíte s tím, že financování moderní gymnastiky v ČR (ať už na jakékoliv úrovni) ovlivňuje úspěšnost české moderní gymnastiky ve světě?

Na tuto otázku není jednoduchá odpověď. Opět se dostáváme k absenci systému, jelikož pokud nebudeme mít vybudovaný systém, můžeme do něj dávat peněz, kolik chceme a výsledek se nedostaví. Tudiž jsou to spojené nádoby. Financovat něco, co nefunguje, je zbytečné.

12. Myslíte si, že má moderní gymnastika ze strany státu dostatečnou finanční podporu?

Asi každý sport může oprávněně říct, že má peněz málo. Nemyslím si ale, že má moderní gymnastika podporu úplně špatnou, přeci jen se jedná o olympijský sport, podpora tedy není zanedbatelná. Minimálně je podpora dostatečná na to, aby Svaz vybudoval koncepci a vytvářel předpoklady k tomu, aby se finanční podpora v čase navyšovala, a to ne pouze od NSA.

13. Je, podle Vás, věnována dostatečná finanční a materiální podpora děvčatům zařazeným do Reprezentace ČR?

Prvně si musíme uvědomit, že se jedná o podporu, jak vyplývá z názvu, ne o pokrytí nákladů. Položka Repre v dotaci od NSA tedy zdaleka nepokrývá náklady spojené s Reprezentací. Ale nemůžeme čekat, že stát bude finančně podporovat něco, co nemá výsledky. Mělo by se cílit na sponzory a rodiče gymnastek, jelikož velmi často mnohem více přispívají rodiče dívek, které v reprezentaci nejsou.

14. Myslíte si, že je věnována dostatečná finanční podpora SCM, SpS a SA na jejich fungování?

Myslím, že v rámci dotace TALENT je poskytnuta dostačující částka na to, aby SCM a SpS fungovaly. Je pak otázkou, jak moc efektivně jsou tyto prostředky využity.

15. Myslíte si, že mají gymnastické oddíly dostatečnou finanční podporu (od ČSMG a z grantů) pro své fungování?

Zastávám názor, že Svaz primárně neslouží k tomu, aby zajišťoval finanční podporu oddílům. Svaz má jinou funkci, není dotační agenturou. K tomu slouží NSA

a jeho dotace Můj klub adresovaná přímo klubům. Svaz může oddíly finančně motivovat, ale nemůže je, kvůli velkému počtu oddílů, dotovat. Svaz by mohl být nápomocný v tom, že by oddílům zajistil semináře týkající se marketingových strategií a komunikace s partnery tak, aby byly oddíly schopné s nimi jednat.

16. Jsou oddíly schopny si sehnat sponzory samy? Jelikož v ČR není moc oddílů, které by měly dlouhodobou spolupráci např. s nějakou firmou.

Moc jich není, ale je potřeba, aby se na tomto začalo pracovat, jelikož když budeme mít bohaté oddíly, bude bohatý i samotný Svaz. Jsou tady oddíly, které jsou schopny peníze pro samotný chod sehnat, ale záleží na tom, zda oddíly vůbec tuto iniciativu vyvíjet chtějí a zda mají lidi, kteří se o to budou starat a budou se tomuto věnovat. Což znamená oslovit partnery, vědět alespoň základ o marketingu, umět se prodat. To může být, dle mého názoru, kámen úrazu. Toho by se měl opět „chopit“ Svaz a nabídnout členům oddílů semináře a workshopy zaměřené právě na toto téma. Bohužel tohle si stále neseme představy z minulého režimu, kdy byl sport financován státem a nikdo se moc nezamýšlel nad tím, že by bylo potřeba získat peníze i z jiných zdrojů.

17. Daří se konkrétně Vašemu oddílu sehnat sponzory?

Myslím, že nám se tohle daří dobře. Máme pravidelné sponzory, kteří přispívají nejen na závody, ale i na samotné zajištění chodu klubu. V roce 2016 se nám dokonce podařilo vybrat částku 150 000,- na Startovači. Jde o to se hlavně nebát a být kreativní.

18. Jaká část v systému moderní gymnastiky (je-li nějaká) je nadfinancovaná?

Určitě je to oblast Reprezentace, která je dotována na úkor jiných oblastí, ale i tak je to stále málo. Je to tak trochu začarovaný kruh. Svaz by se měl zaměřit na marketing a získávat finance pro Reprezentaci skrze sponzory.

19. Do jakých částí systému moderní gymnastiky by se naopak mělo poskytnout větší množství financí?

V podstatě už to tady bylo zmíněno, ale je to opět Reprezentace a částečně také Talent. Tyto peníze už si ale musí umět Svaz sehnat sám.

20. Co by se muselo v oblasti financování moderní gymnastiky změnit, aby byla podpořena větší úspěšnost moderních gymnastek ve světě?

Budu se opakovat, ale dokud není systém, je úplně zbytečné přemýšlet nad tím, do čeho budeme investovat více a do čeho méně.

III. Okruh – Identifikace a práce s talenty

21. Vnímáte oblast identifikace a práce s talentovanými gymnastkami jako tu, která má vliv na úroveň a úspěšnost české moderní gymnastiky?

Určitě, jelikož pokud nebude kvalitní práce s talenty, není možné dosáhnout světové úrovně.

22. Má česká moderní gymnastika systém, podle kterého identifikuje talentované gymnastky, které jsou případně zařazeny do Reprezentace, SCM nebo SpS?

Bohužel nemá. Stávající systém je převzatý z minulých let a funguje tak trochu ad hoc. Vnímám to tak, že když je někde talentovaná gymnastka a má štěstí, že si jí všimne nějaká trenérka, tak musí mít ještě to štěstí, aby pocházela ze „správného“ oddílu. Neexistenci systému dokazuje i fakt, že spousta gymnastek, které jsou vybrány do družstva nadějí, brzy skončí a mnohdy nedojdou ani do kategorie juniorek, natož seniorek. Je to všechno hodně nahodilé. Nemáme ani trenérku, která by objížděla soutěže a mohla vytipovávat talentové gymnastky.

23. Snažila jsem se dohledat pravidla výběru gymnastek do společných skladeb, ale na stránkách ČSMG byly už uvedeny pouze výsledky ve formě tabulky se jmény gymnastek a počet získaných bodů. Chyběla však jakákoliv vysvětlivka, jak se k těmto bodům došlo. Působilo to na mě hrozně subjektivně. Je to tak?

Je to správná myšlenka. Mnohdy se nějaký systém tvořil až zpětně, aby výběr vyšel tak, jak byl předem určen. Rozhodně výběr do společných skladeb není transparentní a je na každém, zda ho tím pádem považuje za spravedlivý.

24. Přijde Vám tento systém (je-li nějaký) spravedlivý?

Jak jsem již řekl, nepřijde. Měl by být totiž alespoň nějakým způsobem transparentní. I kdyby to znamenalo, že bude určena reprezentační trenérka a bude dáno, že má plnou pravomoc sestavit si tým dle svého uvážení. Člověk by alespoň věděl, dle jakých pravidel je skladba sestavena.

25. Myslíte si, že se někdy do reprezentačního výběru dostaly gymnastky, které nedosahovaly takové výkonnostní úrovně, ale hodilo se je tam mít nebo tam byly „protlačeny“?

Zcela nepochybně a vím o mnoha případech. Bohužel některé z nich byly nasazeny na ME nebo MS a vzápětí, po tomto závodě, ukončily kariéru.

26. Dostává se reprezentantkám a gymnastkám zařazeným do SCM a SpS dostatečné péče (např. fyzioterapeut, masáže, mentální koučing aj.)?

Tohle je naše velká slabina. Nejčastěji na tyto služby nezbyývají peníze, čas nebo vůle trenérů tyto služby považovat za naprostou součást tréninku. Masáže a

fyzioterapie se většinou vyhledají až v okamžiku, kdy už je problém. A to vůbec nemluví o péči o psychiku a mentální koučing. Minimálně 50 % výkonu, ne-li více, tvoří psychika a gymnastka by měla být v klidu a hlavně vědět, za čím si jde a vnímat dlouhodobé hledisko toho, proč se gymnastice věnuje. Často gymnastky totiž končí kvůli tomu, že s nimi za celou jejich kariéru nikdo neprobírá, co od tohoto sportu očekávají a proč se mu věnovat i po ukončení kariéry.

27. Zmínil jste, že v této oblasti není příliš vůle nějaké služby navíc zajišťovat. Opravdu jsme v roce 2023 ve stavu, kdy nepokládáme fyzioterapie, masáže, mentální kouče, sportovní psychology za nezbytnou součást kariéry sportovce?

Nevím, kde je problém, ale opravdu tomu tak je. Sám nevím, jestli je příčinou neodbornost trenérek nebo fakt, že fungují v zaběhnutém systému, ve kterém sami vědí všechno nejlépe a nechtějí si nechat poradit nebo se dále vzdělávat.

28. Vychází, z Vašeho pohledu, školní zařízení gymnastkám dostatečně vstříc (např. individuálním studijním plánem, prominutím absencí aj.)?

Z vlastní zkušenosti musím říct, že školy vstříc vychází. Je to většinou dáno tím, co škola může umožnit a také, jestli je vůle ze strany vedení školy.

29. Vytkl byste něco současnému systému identifikace talentů v moderní gymnastice?

Asi to, že žádný neexistuje.

30. Jak hodnotíte práci reprezentačních společných skladeb?

Nevím, jestli se vůbec o nějaké práci dá hovořit. Sám jsem se snažil koncepci týkající se společných skladeb vytvořit, byla sepsána, nicméně už si to zase každý dělá po svém. Nestavíme ani na předchozích zkušenostech.

31. Myslíte si, že by České republice prospělo, kdyby byla jedna pódiová skladba sestavena na celý olympijský cyklus tak, jak je to v jiných státech? U nás se skladba mění každý rok, obměňují se gymnastky, trenérky i sestava.

Určitě. Jestliže chceme uspět na závodech typu ME nebo MS, pak ale nemůžeme počítat s tím, že zvládneme skladbu natrénovat za rok, to je naprosto nereálná představa. Zase jsme ale u toho, že v české moderní gymnastice chybí dlouhodobé plánování. Zde jsou plány vytvářeny na rok, dva, maximálně na olympijský cyklus, což prostě nestačí. Dle mého názoru, příprava kvalitní společné skladby trvá cca tři roky. Vracíme se ale k identifikaci talentů, kdy na základě tohoto bychom také museli důkladně vybírat děvčata, která jsou schopna psychicky i fyzicky déle než jeden rok vydržet. Ted' jsme v situaci, kdy nominujeme reprezentační skladbu

a za pár měsíců ji musíme obměnit, jelikož holkám odchází zdraví nebo psychika. Je to běh na dlouhou trať, který se musí důkladně naplánovat.

32. Co by se, podle Vás, v systému práce s talenty mělo změnit?

Musím pominout fakt, že gymnastky nehodnotí nestranné trenérky, tudíž je zde určitá subjektivita. Je potřeba klást důraz na gymnastku jakožto celek. Můžete mít super talentovanou gymnastku, ale jestliže nebude mít v pořádku psychiku, bude jí její talent k ničemu a mnohem lepších výsledků dosáhnou holky sice méně talentované, ale psychicky vyrovnané. Zkrátka nepohlížet na talent jen jako na aktuální výkon gymnastky na výběrovém tréninku, ale i zohledňovat hledisko, jak je na tom mentálně a zde bych se vůbec nebál přizvání odborníka, který ověří, jak je gymnastka schopna pracovat se stresem, jaké je její sociální zázemí atd. Působení v Reprezentaci totiž neklade nároky jen na gymnastku samotnou, ale i na její okolí a rodina musí být schopna přípravu zabezpečit.

IV. Okruh – Trenérské zajištění a jejich rozvoj

33. Myslíte si, že oblast trenérského zajištění a jejich rozvoje (tedy nedostatek trenérů, nedostatek kvalifikovaných trenérů) ovlivňuje úspěšnost české moderní gymnastiky?

Nepochybně. Znalosti trenérů často vycházejí spíše z vlastních dovedností než znalostí, které si nastudovali. Trenér by měl pružně reagovat na změny v pravidlech, trendy, novinky atd.

34. Máme v ČR dostatek trenérů/trenérek?

Myslím, že ano. Nabízí se otázka, jestli mají dostatek zkušeností a vědomostí.

35. Máme v ČR dostatek kvalifikovaných a zkušených trenérů/trenérek?

Jestliže se bavíme o špičkových trenérkách, které by měly zajišťovat Reprezentaci a talentované závodnice, tak těch opravdu moc není.

36. Myslíte si, že tohle může být důvodem, proč se často platí ruské trenérky?

Je to jeden z důvodů, ale domnívám se, že to není úplně šťastné řešení problému. Místo toho, aby dal Svaz šanci mladým trenérkám a poskytl jim dostatek vzdělání k tomu, aby mohly být schopny vést reprezentační skladbu, tak se raději zaplatí ruská trenérka, která tzv. stojí nad všemi českými trenérkami a představuje autoritu. Peníze, které se věnují na zaplacení Rusky, bych raději investoval do vzdělání našich trenérek. Nutno podotknout, že ruská trenérka tuto úlohu bere z čistě

byznysového hlediska a chybí zde ta národní hrdost vychovat úspěšné české gymnastky.

37. Jsou vůbec české gymnastky připraveny na režim, který sem taková ruská trenérka přiveze?

Je potřeba si uvědomit, že u nás již dlouho východní systém nefunguje a ruská trenérka, která je sem pozvána, tento způsob trénování aplikuje na děvčatech, která na něj nejsou stavěna. Nejsou vůbec schopny do něj zapadnout a ustát ho. Nevidím tedy důvod, aby zahraniční trenérky jezdily trénovat naše gymnastky, jelikož se domnívám, že bychom stále měli být schopni zabezpečit trenérky z vlastních zdrojů.

38. Je pravdou, že o trénování českých reprezentačních skladeb není příliš zájem?

Asi je, a to z mnoha důvodů. Trenérka se může bát takové zodpovědnosti nebo třeba nevěří svým tréninkovým procesům natolik, aby vedla reprezentační skladbu. Také se možná bojí velkého tlaku.

39. Myslíte si, že by měli mít všichni trenéři/všechny trenérky některou z trenérských tříd, aby mohli/y tuto pozici vykonávat?

Ano. Nemusí to být trenérská třída z moderní gymnastiky, ale z jakéhokoliv sportu, už jen proto, kdyby se některé gymnastce na tréninku něco stalo. Pokládám to za povinnost.

40. Je trenérům/trenérkám poskytnut dostatek příležitostí pro seberozvoj a rozvoj jejich trenérské kariéry?

Myslím, že není a opět je zde prostor pro Svaz, aby na tomto zapracoval. Zájem ze strany trenérek by asi byl, ale samozřejmě i tady jsou trenérky, které se chtějí vzdělávat a potom ty, které se domnívají, že už všechno ví. V takových případech by měl být vyvíjen jistý tlak na jejich rozvoj.

41. Považujete za důležité, aby se trenéři/trenérky s trenérskou třídou účastnili/y (např. 1x za dva roky) nějaké formy přeškolení?

Minimálně by měly procházet přeškolením. Formu zkoušku bych pak volil u trenérek II.třídy, trenérky I.třídy by pravidelné zkoušky měly mít za povinnost. Dovedu si představit i pravidelná posouzení od psychologa, přeci jen trenérky denně pracují s dětmi.

42. Myslíte si, že stanovení pravidelné měsíční mzdy pro trenéry/trenérky (např. dle dosažených trenérských tříd) by motivovalo gymnastky po ukončení závodní kariéry zůstat u gymnastiky?

Stanovení mzdy by bylo krásné, ale není, kdo by ji zafinancoval.

I. Okruh – Prostředí moderní gymnastiky

1. Jak byste popsal/a současné prostředí moderní gymnastiky v ČR (vztahy, komunikace atd.)?

Vysoké klientelské/ Cílem činnosti Svazu není úspěšná česká gymnastika na evropských a světových soutěžích, ale pouze účast vybraných klubů a gymnastek, které zajistí dostatečné množství financí, aby se tzv. „dobře žilo“.

2. Vnímáte nějaké změny, ať už pozitivní nebo negativní, s působením nového složení ČSMG?

Bohužel pouhá obměna paní předsedkyně nic nezmění, jestliže zbytek zůstává stejný. Měla by být z její strany větší razance, která jí, zatím, chybí.

3. Jak byste popsal/a vývoj moderní gymnastiky v ČR za dobu, co se v tomto sportu pohybujete?

Myslím, že existují dva klíčové body, kdy jsme začali ztrácet kvalitní umístění. První z nich je ten, kdy se moderní gymnastika stala olympijským sportem, což znamená, že ostatní státy, které do té doby gymnastiku nepodporovaly, najednou musely, jelikož byly vázány předpisy olympijský sport podporovat. Druhý významný okamžik je rozpad SSSR, kdy razantně vzrostl počet gymnastek, a tím pádem více gymnastek zasahovalo do umístění. Taktéž i ruské trenérky měly najednou mnohem více možností, kde předávat svoje zkušenosti, často za hranicemi svého vlastního státu. Ruku v ruce s tím jde i fakt, že post-sovětské gymnastky mohou startovat za jiné státy.

4. V čem spatřujete nedostatky systému moderní gymnastiky v ČR?

Prvně je nutné říct, že se nejedná o žádný systém. Kde není koncepce, nemůže být systém. Ale samozřejmě je to zcela účelové, jelikož v chaosu se snadno zakryje ledasco. A systém především předpokládá dodržování jasných a srozumitelných pravidel, a to není žádáno. Systém tedy není a nejsou ani výsledky.

5. Má česká moderní gymnastika nějaké přednosti oproti ostatním státům světa?

I v takových podmínkách dokážeme vychovávat slušné gymnastky, byť jde o „garážový systém“.

6. Myslíte si, že je reálné, že se na některé z následujících tří Letních olympijských her kvalifikuje česká gymnastka?

Ne. Při současném nastavení určitě ne.

7. Co by, pro vás, v současné situaci české moderní gymnastiky představovalo úspěch pro ČR?

Já bych považovala za úspěch postup na olympiádu, což je ale zcela nereálné. Jinak by bylo úspěchem i umístění juniorek do 10.místa a seniorek do 15.místa na MS ve společných skladbách. V jednotlivkyních by to bylo umístění juniorek do 30.místa a seniorek do 40.místa na MS.

8. V čem vnímáte hlavní rozdíly mezi moderní gymnastikou v ČR a jiných, úspěšnějších, státech (neboli, co jiné státy mají a nám to chybí)?

Jestliže se bavíme o srovnání naší gymnastiky a úspěšné gymnastiky v jiných státech, což už jsou téměř všechny, tak je to hlavně absence systému a koncepce. Ale ať nejsem příliš kritická, za hlavní problém vnímám to, že je předsednictvo složeno z dobrovolných funkcionářů. Což je v dnešní době prostě nerealizovatelné. Dochází k tomu, že každý člen předsednictva to tedy dělá z nějakého osobního důvodu. A nechci to nazývat přímo prospěchem, ale vlastně je to tak, je to vždy něco za něco. Vlastně je to ale celkem pochopitelné, jelikož ta práce vyžaduje extrémní množství času, a dokud předsednictvo nebude pouze expertní tým, tak jsme stále 20 let zpátky.

II. Okruh – Financování

10. Souhlasíte s tím, že financování moderní gymnastiky v ČR (ať už na jakékoliv úrovni) ovlivňuje úspěšnost české moderní gymnastiky ve světě?

Ano.

11. Myslíte si, že má moderní gymnastika ze strany státu dostatečnou finanční podporu? *Ve vztahu k výsledkům ano.*

12. Je, podle Vás, věnována dostatečná finanční a materiální podpora děvčatům zařazeným do Reprezentace ČR?

Jak kterých. Bohužel se stále rozlišuje na základě oddílové příslušnosti. Když bych uvedla příklad, tak se třeba stala situace, kdy jsme platili zahraniční trenérku, ale tréninku se účastnily jen některé gymnastky z reprezentace.

13. Myslíte si, že je věnována dostatečná finanční podpora SCM, SpS a SA na jejich fungování?

V této chvíli za mě asi ano. Jde spíše o to, že je s těmito prostředky nakládáno neefektivně.

14. Myslíte si, že mají gymnastické oddíly dostatečnou finanční podporu (od ČSMG a z grantů) pro své fungování?

Nemají. Příspěvky od Svazu klesly na polovinu, naopak příspěvky pro členskou základnu Svazu od NSA se o polovinu zvedly. Samozřejmě všechno podléhá určitým procesům, rankingům, výsledkům. Nemáme sponzory, jelikož když nejsou výsledky, tak nejsme ani v televizi, a tedy nemáme ani sponzory. Je to takový začarovaný kruh. Podle mého názoru se z tohoto kruhu dostaneme pouze tehdy, když se zaměříme na podporu konkrétního „projektu“, např. juniorské reprezentace a do té budeme investovat na úkor ostatních. Ale bude se očekávat, že tyto vynaložené prostředky přinesou výsledek, který může generovat další finance. Trvá čtyři až pět let, než se sport dostane z těch úplně neúspěšných do neúspěšných nebo docela úspěšných.

15. Jaká část v systému moderní gymnastiky (je-li nějaká) je nadfinancovaná?

Záleží, kde zrovna určité gymnastky z nejmenovaných protěžovaných klubů jsou. Bohužel je to tak. Ale vlastně myslím, že je zbytečně financované všechno. Stále tady razíme názor, že je potřeba se zavděčit všem tak, aby nás měli všichni rádi. Tedy každému dáme trochu, ale ve skutečnosti nemáme nic. Což není dobrý postup. Nemůžeme dělat x věcí naráz, neumíme si stanovit priority. V tomto je v nás stále ještě zakořeněný ten socialistický přístup.

16. Do jakých částí systému moderní gymnastiky by se naopak mělo poskytnout větší množství financí?

Asi péče o trenérky, ale zase je to jen o tom, že tato oblast není brána jako priorita a nikdo si o tyto peníze, na rozvoj trenérek, neřekne.

17. Co by se muselo v oblasti financování moderní gymnastiky změnit, aby byla podpořena větší úspěšnost moderních gymnastek ve světě?
Stanovit si priority a zaměřit se pouze na některé oblasti, a ne fungovat ve stylu, že každému dáme kousek, ale nic nám to, jako české moderní gymnastice, nepřinese.

III. Okruh – Identifikace a práce s talenty

19. Vnímáte oblast identifikace a práce s talentovanými gymnastkami jako tu, která má vliv na úroveň a úspěšnost české moderní gymnastiky?
Jednoznačně.

20. Má česká moderní gymnastika systém, podle kterého identifikuje talentované gymnastky, které jsou případně zařazeny do Reprezentace, SCM nebo SpS?
Nevím, jestli neurážím systém, ale řekněme, že má jakási pravidla. Ale není to systém, jelikož zde není žádná provázanost. Když to uvedu na příkladu, tak juniorská společná skladba ukončí v daném roce svou závodní sezónu a my místo toho, abychom s nimi dále pracovali a připravovali je na další MS, tak se jim nevěnujeme a zase pár měsíců před závodem začínáme konat. Bohužel, systém se většinou stanovuje až zpětně podle toho, jak dopadnou výsledky a jak se umístí určité gymnastky, které se mají do výběru dostat. Mnohdy ani nevíme, kolik má reprezentantek být. Takže, jak jste se ptala, jestli existují pravidla, tak neexistují, jelikož kdyby bylo dáno, že postupují tři gymnastky, těžko by se vysvětlovalo, proč najednou postupují dvě nebo čtyři.

21. Přejde Vám tento systém (je-li nějaký) spravedlivý?
Není spravedlivý.

22. Je něco, co byste na tomto systému změnil/a?
Hlavně bych ho nejdříve vytvořila. Myslím si, že samotná pravidla výběru, ve smyslu, jak má vypadat daný prvek, který gymnastka provádí, vůbec nemá patřit do kompetencí předsednictva. Předsednictvo má být expertní skupinou, která určuje pravidla a vytváří koncepci, ale to, jak mají pravidla vypadat v praxi, má určit nějaký prováděcí pokyn.

23. Myslíte si, že se někdy do reprezentačního výběru dostaly gymnastky, které nedosahovaly takové výkonnostní úrovně, ale hodilo se je tam mít nebo tam byly „protlačeny“?
Stoprocentně. A bavíme se pořád o tom samém, upřednostňovaném oddílu.

24. Dostává se reprezentantkám a gymnastkám zařazeným do SCM a SpS dostatečné péče (např. fyzioterapeut, masáže, mentální koučing aj.)?
Myslím, že trenérky, které v těchto centrech a střediscích působí, tak to považují za naprosto nezbytnou součást sportovní přípravy. Problém by spíše mohl být v tom, že gymnastka odtrénuje např. 5 hod. denně, kdy jde tedy ráno na trénink, potom rychle do školy a opět znovu na odpolední trénink. Večer je tak akorát ráda, že si napíše úkoly. Tudiž na nějakou masáž a další servis není příliš prostoru. Většinou se tyto služby zajišťují až už jsou opravdu nezbytně nutné. Většinou je to také tak, že si to musí klub zařídit sám. Svaz tohle vůbec nezajímá a nemá potřebu něco takového zajišťovat. Např. dostat gymnastku k odborníkům z týmu pana profesora Koláře je prakticky nemožné. A tohle je, dle mého názoru, ten hlavní servis, který by měl Svaz zajišťovat. On přece nemusí říkat, jak má vypadat prvek, ale měl by vytvářet zázemí, aby systém fungoval soběstačně.

25. Vychází, z Vašeho pohledu, školní zařízení gymnastkám dostatečně vstříc (např. individuálním studijním plánem, prominutím absencí aj.)?

Jak která, je to hodně individuální. Ale také záleží na tom, jestli toho gymnastky nezneužívají. I s tímto mám zkušenost. Pak může nastat akce-reakce. Ale v principu, minimálně sportovní školy, jsou na tohle připravené. Je ale pravdou, že klasické školy se zase rády chlubí úspěchy svých studentů a snad by za to měly být i bodovány v hodnocení České školní inspekce.

26. Vytkl/a byste něco současnému systému identifikace talentů v moderní gymnastice?

Všechno (smích). Myslím, že dokážeme identifikovat talent, ale dělají to kluby. Talent v klubech rozpoznají, ale problém je v tom, že trenérky i rodiče chtějí rychlé výsledky, což prostě není možné. Proto práce s talenty mnohdy vede akorát k tomu, že to dítě zničí. Myslím ale, že takovým krásným indikátorem toho, jestli se s dětmi pracuje dobře je to, zda se gymnastky po své aktivní závodní kariéře do klubu vrací a pokračují zde jako trenérky. Největší problém je ale ta netrpělivost, kdy se pracuje rychle a chybí jakákoliv metodika, což gymnastky odnáší především zdravotně. Mnohdy trpím, když to vidím.

27. Jak hodnotíte práci reprezentačních společných skladeb?

U současné seniorské pódiové skladby se doslova vyhodily 3 miliony oknem. Jelikož loni byla postavena krásná skladba s krásnými dlouhonoхими hubenými gymnastkami, které si vybojovaly postup do kvalifikace LOH, nicméně s koncem roku byla tato skladba rozpuštěna a začíná se nanovo v novém složení. Veškeré investice byly tedy pohřbeny. Stoprocentně by bylo nejlepší, kdyby byla stejná skladba složena na celý olympijský cyklus tak, jak je to zvykem v jiných státech, u nás se vždy trénuje akorát na období jednoho roku.

IV. Okruh – Trenérské zajištění a jejich rozvoj

28. Myslíte si, že oblast trenérského zajištění a jejich rozvoje (tedy nedostatek trenérů, nedostatek kvalifikovaných trenérů) ovlivňuje úspěšnost české moderní gymnastiky? Jednoznačně.

29. Máme v ČR dostatek trenérů/trenérek?

Jestli bereme kvantitu, tak snad asi i ano.

30. Máme v ČR dostatek kvalifikovaných a zkušených trenérů/trenérek?

Ne.

31. Myslíte si, že by měli mít všichni trenéři/všechny trenérky některou z trenérských tříd, aby mohli/y tuto pozici vykonávat?

Nějakou ano, jelikož získat trenérskou třídu znamená absolvovat školení. Ale nemyslím si, že to jde ruku v ruce, nicméně na každou činnost by měla být nějaká kvalifikace, a tím pádem asi i nějaká třída.

32. Je trenérům/trenérkám poskytnut dostatek příležitostí pro seberozvoj a rozvoj jejich trenérské kariéry?

Seberozvoj ano, jelikož to je z 99,9 % jen na trenérkách, jestli se vzdělávají nebo ne. Když si ale představím, že většina trenérek (včetně těch, které trénují v centrech) mají gymnastiku jako volnočasovou aktivitu, kdy přes den jsou v práci a poté se rychle přesouvají na trénink, víkendy tráví na závodech, tak už opravdu nemají prostor na to se sebevzdělávat. Na to už prostě není kapacita. Od tohoto musí být profesionální trenéři, kteří s nimi pracují. Tady je určitě prostor a měla by to být jedna ze základních povinností Svazu.

33. Považujete za důležité, aby se trenéři/trenérky s trenérskou třídou účastnili/y (např. 1x za dva roky) nějaké formy přeškolení?

Určitě bych to obrátila, což znamená 2x za rok nejméně. V dnešní době neexistuje obor, ve kterém by se člověk, aby si udržel informace, nemusel účastnit přeškolení a seminářů. Vývoj i výzkum a věda ve sportovní oblasti jde strašně rychle dopředu. Moje generace začínala tak, že jsme se na začátku tréninku rozběhaly a posilovaly až na konci, dnešní gymnastky posilují na začátku tréninku a já nevím, jaká verze je ta správná. Smutné na tom je, že mnohdy to nevědí ani na těch trenérských školách a učí to špatně. I tohle už jsem zažila.

34. Jak se díváte na to, že si platíme ruské trenérky?

Ono nám nic moc jiného nezbývá. Na druhou stranu Rusky byly vždy dobré a jejich systém je promakaný.

35. Myslíte si, že stanovení pravidelné měsíční mzdy pro trenéry/trenérky (např. dle dosažených trenérských tříd) by motivovalo gymnastky po ukončení závodní kariéry zůstat u gymnastiky?

Asi ano. Peníze, které máme teď nejsou motivační, je to spíše stabilizátor.

36. V čem vidíte největší úskalí týkající se této oblasti, tedy trenérského zajištění a rozvoje trenérů/trenérek?

Vím, jak to funguje v jiných zemích, které mají úspěšnou moderní gymnastiku. Tam je státní systém nastaven tak, že trenéři, kteří se starají o mládež do 15 let, jsou státem placeni. Taktéž děti do 15 let neplatí příspěvky. A opravdu jsou případy, kdy si rodiče nemohou dovolit sport zafinancovat, nicméně pak můžeme zbytečně přijít o talenty. Jelikož naše trenérky ale placeny státem nejsou, tak ztrácíme i je. V dnešní době se musí každý otáčet. Stala se mi reálná situace, kdy se ukrajinské gymnastky, které sem přijely po vypuknutí války na Ukrajině, divily, proč trenérky chodí do práce, když mají přece gymnastický klub. Bylo pro ně naprosto nepochopitelné, že někdo vlastní klub, ale musí chodit i do běžné práce. Problém je také v tom, že velká většina trenérek nemá problém se účastnit seminářů, ale musí jim být proplaceny, jelikož když si má platit seminář, cestovné, hotel, tak vlastně odjíždí v mínusu.

V. Okruh – Kritické faktory úspěšnosti

37. Z následujících možností, prosím, vyberte dvě, u kterých se domníváte, že jsou zdrojem klesající mezinárodní úspěšnosti českých moderních gymnastek. Svou volbu zdůvodněte.

- Financování moderní gymnastiky v ČR
- Vláda, organizace a tvorba sportovní politiky
- Nadace & účast ve sportu (zahájení sportování, tj. problematika členské základny, ukončení kariéry ještě v dětství,...)
- Systém identifikace a rozvoj talentu
- Podpora sportovní kariéry a podpora elitních sportovců po kariéře (např. zajištění sportovců, práce v daném odvětví atd.)
- Tréninková zařízení (tj. nevyhovující tréninková prostředí, špatné zázemí, málo vyhovujících hal atd.)
- Zajištění trenérů a jejich rozvoj (nedostatek kvalitních trenérů, neodbornost, rozvoj trenérů atd.)

- Mezinárodní a národní soutěže (např. systém těchto soutěží, postupové klíče, systém samotných soutěží atd.)
- Vědecký výzkum a inovace

System identifikace a rozvoj talentů, tréninková zařízení a do třetice zajištění trenérů.

I. Okruh – Prostředí moderní gymnastiky

1. Jak byste popsal/a současné prostředí moderní gymnastiky v ČR (vztahy, komunikace atd.)?

My jsme klub, který se výhradně zaměřuje na základní a kombinovaný program a musím říct, že podpora ze strany svazu není žádná, dokonce jsme přemýšleli o tom, že přejdeme pod Českou gymnastickou federaci. Svaz se na podpoře podílí akorát tak, že nám financuje MČR, ale to ještě tak malou částkou, že si stejně většinu prostředků musíme sehnat sami. Také jsme asi jediným sportem, kde za svoji práci nejsou odměňováni rozhodčí, což je tragédie a spěje to k tomu, že rozhodčích je čím dál méně a do závodů se rekrutují akorát rozhodčí, jejichž děti tam závodí, což je samozřejmě špatně.

2. Vnímáte nějaké změny, ať už pozitivní nebo negativní, s působením nového složení ČSMG?

Zatím ne. Stále je jejich práce velmi pomalá a nepružná. Největší problém je ale v tom, že všechny tyto funkce jsou dobrovolné a takhle to dále nejde. Členové předsednictva hodiny sedí na schůzi, projednávají, co vše se musí změnit a nic za to nemají. Dokud v předsednictvu nebude alespoň pár osob profesionálů, tak se gymnastika nikam nepohne. Já sama jsem musela z předsednictva odejít a nechtěla bych dále fungovat ve vrcholové gymnastice, jelikož šance, že se zde něco prosadí nebo změní, je mizivá. Myslím, že i Stanovy jsou zpracované špatně a měly by se změnit. V jiných sportech to funguje tak, že zvolený předseda si k sobě vybere tým, se kterým chce pracovat. Je to totiž nelogické tak, jak je to nyní, kdy v předsednictvu spolu mají jednat lidé, kteří se navzájem nemohou vystát, natož aby se na něčem shodli.

3. Jak byste popsal/a vývoj moderní gymnastiky v ČR za dobu, co se v tomto sportu pohybujete?

Je to pořád stejné, možná ještě horší, než to bylo dříve, protože se nevzdělávají trenérky a rozhodčí se vzdělávají velmi pofidérně. Nejsme schopni si udržet ani mladé trenérky, jelikož je prostě nezaplatíme a odchází nám raději někam na brigádu.

4. V čem spatřujete nedostatky systému moderní gymnastiky v ČR?

Je to těžké. Nejvíce stagnuje asi komunikace a také není vůbec žádná propagace moderní gymnastiky. To je největší nedostatek. Například na závodech se vůbec nesnažíme přilákat diváky. Na závody už chodí jen rodiče a lidi z ulice tam nenajdete, jelikož se na závodech nic nedozví. Nehlásí se známky, takže divák vůbec netuší, co se během dne děje a na konci se pouze dozví umístění. Dříve to bylo úplně jinak, hlásila se známka po každé závodnici, diváci si ji zapisovali a byli součástí závodu, žili jím. Ale dnes? Vždyť na MČR se ani nehlásí, z jakého je gymnastka oddílu. Natož aby se zmínilo, kdo ji trénuje nebo byly „vypíchnuty“ její největší úspěchy. Což se dělá, údajně, kvůli tomu, aby rozhodčí nebyly zaujaté. Nicméně stejně se tady všichni známe a každý ví, ke komu daná gymnastka patří.

5. Má česká moderní gymnastika nějaké přednosti oproti ostatním státům světa?

Domnívám se, že v současné době žádné přednosti nemá. Napadá mě jen to, že existuje i základní a kombinovaný program, což dříve nebylo. To je tedy velká výhoda, že můžeme zahrnout větší masu dětí, jelikož tvrdím, že dívka musí mít ke gymnastice dispozice a je úplně zbytečné na ni aplikovat jakékoliv další tréninkové metody.

6. Jak byste ohodnotil/a konkurenceschopnost českých gymnastek na světových soutěžích typu ME a MS?

Já si myslím, že ano, máme pěkné děti. Ale domnívám se, že se na nich podepisuje systém tréninku a neumíme s nimi pracovat. Když si vezmu, jaké je vzdělávání trenérů v postsovětských zemích, kde se informace dostanou ke všem a navzájem je sdílí. U nás každý, kdo ví něco víc, tak si to hlavně skrývá před ostatními, aby se náhodou někdo další nedozvěděl o tom, jak to dělají v jiných oddílech. A to je chyba. My bychom se měli všichni snažit dostat českou gymnastiku výše a je to úkol nás všech trenérů. Ale, bohužel, to tady chybí.

7. V čem spatřujete hlavní důvod úspěchu/neúspěchu českých gymnastek ve světě?

Gymnastky doplácují na systém. Také si myslím, že sportovních středisek je zbytečně moc. My jsme malá země a systém vrcholového sportu, který tady byl, i přesto, že jsme jej přebírali od SSSR nebyl úplně špatně. Systém centralizované přípravy přebral skoro celý svět a podívejte se např. dnes na Francouzky. Ty nám dříve nesahaly ani po kotníky a kde dnes jsou. Vybudovaly si střediska, zaměstnaly zahraniční trenéry a centralizují přípravu a gymnastky se soustředí do jednoho místa, kde mají veškerou péči, školy, fyzioterapeuty, lékaře aj. Neztrácí tak čas přejížděním, přesuny. A my máme centra, střediska, akademie... Také nemáme dělbů práce trenérů. Zastávám názor, že u malých dětí by měly být ty nejlepší trenérky, jelikož zde se děti učí to nejdůležitější, na čem by poté měly stavět. My to máme přesně naopak. Tady skončí reprezentantka s kariérou, rozhodne se trénovat a očekává, že dostane již „hotové“ gymnastky. Ale ony se musí naučit pracovat s malými dětmi, naučit je skákat přes švihadlo atd.

8. Myslíte si, že je reálné, že se na některé z následujících tří Letních olympijských her kvalifikuje česká gymnastka?

To si myslím, že není reálné. Možná, když se vyřadí ruské závodnice, ale i tak se mažou rozdíly mezi východní Evropou a dalšími zeměmi. Ázerbájdžánky, Italky, Řekyně jsou výborné. Teď už máme obrovskou konkurenci i v jiných zemích.

9. Co by, pro vás, v současné situaci české moderní gymnastiky představovalo úspěch pro ČR?

Tady se spíše vrátím k základnímu a kombinovanému programu, kde je systém nastaven tak dobře, že od nás Slováci chtěli odkoupit systém povinných sestav.

II. Okruh – Financování

10. Souhlasíte s tím, že financování moderní gymnastiky v ČR (ať už na jakékoliv úrovni) ovlivňuje úspěšnost české moderní gymnastiky ve světě?

Ovlivňuje, dnes peníze hýbou světem a bez peněz to zkrátka nejde. Pokud chceme, aby děti jezdily na závody a aby se rozvíjely oddíly, je nutné je finančně podporovat.

11. Myslíte si, že má moderní gymnastika ze strany státu dostatečnou finanční podporu?

Samozřejmě by mohla být i větší, ale myslím, že i díky NSA a alokaci peněz, jich není málo. Důležité je spíše efektivní rozdělování. Také, jelikož není absolutně žádná propagace, nemáme ani sponzory. Jestliže ale nejsou úspěchy, je logické, že se o tomto sportu nemluví.

12. Je, podle Vás, věnována dostatečná finanční a materiální podpora děvčatům zařazeným do Reprezentace ČR?

Asi ne, asi by měla být větší, ale zastávám názor, že by se měl počet reprezentantek zredukovat. Ideálně mít třeba tři jednotlivkyně a poté možná jednu juniorskou a seniorskou

společnou skladbu. Problém je, že se neskutečně, v tomto směru, mrhá penězi. Stoprocentně by se tyto skladby měly skládat na celý olympijský cyklus, rok na přípravu zkrátka vůbec nestačí. Navíc děvčata spolu tráví relativně malé množství času a poté se vše trénuje na poslední chvíli. A také choreografie a samotná příprava stojí příliš mnoho peněz na to, aby se každý rok tvořila nová skladba.

13. Myslíte si, že mají gymnastické oddíly dostatečnou finanční podporu (od ČSMG a z grantů) pro své fungování?

Asi by mohly mít více, ale důležité je nespolehat na podporu od svazu a získat si peníze sám. Hodně se zapojují rodiče, kteří jsou velkou podporou.

14. Myslíte si, že by se v tomto směru měl zapojit i svaz a proškolit oddíly v tématech týkajících se marketingu.

Stoprocentně. Mám zkušenost s rozhodováním aerobiku a musím říct, že tam je to opravdu neskutečně zajištěné. Je to až neuvěřitelné.

15. Jaká část v systému moderní gymnastiky (je-li nějaká) je nadfinancovaná?

Zbytečně moc peněz se dává do reprezentace, která však nepřináší výsledky. To je taková černá díra. A chápu, že výjezdy a veškeré zahraniční závody něco stojí a reprezentantky je potřebují, ale jestliže to nezvládneme ufinancovat, pak není možné mít takové množství reprezentantek, ale vytipovat si jen ty opravdu perspektivní.

16. Do jakých částí systému moderní gymnastiky by se naopak mělo poskytnout větší množství financí?

Asi tomu základnímu a kombinovanému programu, ale snažíme se na peníze od svazu nespolehat a vyvíjet vlastní iniciativu. My máme výhodu v tom, že působíme v Praze a tady jsou rodiče ochotni dětem aktivity zaplatit. Nicméně kluby v menších městech mohou mít opravdu problémy. Takže tam ty peníze opravdu nejsou.

III. Okruh – Identifikace a práce s talenty

17. Vnímáte oblast identifikace a práce s talentovanými gymnastkami jako tu, která má vliv na úroveň a úspěšnost české moderní gymnastiky?

Samozřejmě. Myslím, že jediná cesta je si vytipovat malé dívky a systematicky s nimi pracovat až do juniorského a seniorského věku.

18. Má česká moderní gymnastika systém, podle kterého identifikuje talentované gymnastky, které jsou případně zařazeny do Reprezentace, SCM nebo SpS?

No, systém kdysi byl a kdyby se jen trochu opravil do dnešní podoby a požadavků, tak se klidně mohou používat, např. s malými dětmi se pracuje pořád stejně. Pamatuji si, že dříve na svazech bývala metodická oddělení a pracovali zde metodici, kteří zpracovávali právě to, co musí dítě umět po prvním, druhém roce přípravy atd. Na tuto problematiku jsou zpracované celé knihy. A řada z těchto poznatků by se dala využít i dnes, nejedná se o nic přežitého. V dnešní době by byl akorát větší požadavek kladen na rozsah. Nicméně, myslím, že dnes žádná taková kritéria nejsou.

19. Přejde Vám tento systém (je-li nějaký) spravedlivý?

Určitě ne.

20. Myslíte si, že se někdy do reprezentačního výběru dostaly gymnastky, které nedosahovaly takové výkonnostní úrovně, ale hodilo se je tam mít nebo tam byly „protlačeny“?

To asi nejsem schopna posoudit.

21. Vychází, z Vašeho pohledu, školní zařízení gymnastkám dostatečně vstřícně (např. individuálním studijním plánem, prominutím absencí aj.)?

Myslím, že ano. Školy jsou docela přístupné, ale záleží i na tom, jak se dítěti ve škole daří. U dětí, které mají nějaký problém, se tomu mohou učitelé bránit, zcela pochopitelně. Měla jsem v oddíle gymnastku studující na sportovním gymnáziu a vím, že škola neměla žádný problém s tím, ji pouštět z vyučování, jestli měla prospěch. Jakmile by se jí zhoršily známky, byl by to problém.

22. Jak hodnotíte práci reprezentačních společných skladeb?

Je to tragédie. Celé je to úplně špatně bez jakékoliv koncepce. Za nás to bylo tak, že jsme spolu trávily strašně moc času na soustředění. Dnes na soustředění není příliš financí, takže se udělá to, že se skladba poskládá z gymnastek ze stejného oddílu nebo z oddílu, který je nejbližší. Aby to neměl nikdo daleko a mohly se častěji scházet na tréninky. Jsem přesvědčená o tom, že ve společných skladbách nejsou ty nejlepší gymnastky, ale jedná se, řekněme, o oddílovou záležitost.

23. Co by se, podle Vás, v systému práce s talenty mělo změnit?

Vlastně vytvořit ten systém a kritéria. Důležité je, aby měly děti již od malička stejnou přípravu, jelikož poté zjišťujeme, že každé dítě provádí prvek trochu jinak a je to zase jen o tom, že trenérky nemají metodiku a neví, jakým způsobem je to učit. Je to začarovaný kruh.

IV. Okruh – Trenérské zajištění a jejich rozvoj

24. Myslíte si, že oblast trenérského zajištění a jejich rozvoje (tedy nedostatek trenérů, nedostatek kvalifikovaných trenérů) ovlivňuje úspěšnost české moderní gymnastiky?

Určitě.

25. Máme v ČR dostatek trenérů/trenérek?

Dostatek jich máme, ale ne dostatek kvalitních.

26. Máme v ČR dostatek kvalifikovaných a zkušených trenérů/trenérek?

Kvalifikovaných asi máme dost, jelikož trenérskou školou na FTVS asi projde každý, ale kvalitních opravdu ne. Je to dáno kvalitou vzdělávání.

27. Myslíte si, že se české trenérky mají zájem vzdělávat?

Ne. Nemají zájem se vzdělávat. Potřebují mít pouze papír, aby mohly trénovat a mít živnostenský list, ale nic moc nového se naučit nechtějí. Na druhou stranu jsem přesvědčená, že kdyby vzrostla kvalita školení a seminářů, tak by na ně trenérky i chodily.

28. Je trenérům/trenérkám poskytnut dostatek příležitostí pro seberozvoj a rozvoj jejich trenérské kariéry?

Není. Trénuji skoro 40 let a na žádném pořádném semináři jsem nikdy nebyla. Příležitostí moc není, určitě by mohlo být více. Pravidelně se dělají školení pro rozhodčí, ale to je v rámci získání licence.

29. Myslíte si, že by měli mít všichni trenéři/všechny trenérky některou z trenérských tříd, aby mohli/y tuto pozici vykonávat?
Zcela určitě. Například v Americe, když se stane úraz a není u toho trenér s licenci, tak je to obrovský průšvih. U nás je to velmi podobné.
30. Považujete za důležité, aby se trenéři/trenérky s trenérskou třídou účastnili/y (např. 1x za dva roky) nějaké formy přeškolení?
Ano, ale všichni se tomu brání.
31. Myslíte si, že stanovení pravidelné měsíční mzdy pro trenéry/trenérky (např. dle dosažených trenérských tříd) by motivovalo gymnastky po ukončení závodní kariéry zůstat u gymnastiky?
Ano, zcela určitě. Ale také se mi stalo to, že jsem do trenérek ve svém oddílu investovala spoustu peněz, koupila jim materiály, zaplatila školení a ony mi za pár měsíců skončily.
32. Myslíte si, že stanovení pravidelné měsíční mzdy pro trenéry/trenérky (např. dle dosažených trenérských tříd) by motivovalo trenéry/trenérky bez trenérských tříd je získat?
Ano, ale muselo by to být podmínkou, což znamená, že by byly placeny trenérky s trenérskou třídou. Ale určitě by to bylo motivační, o tom není pochyb.
33. V čem vidíte největší úskalí týkající se této oblasti, tedy trenérského zajištění a rozvoje trenérů/trenérek?
Největší úskalí vnímám v malých městech, kde gymnastky po závodní kariéře odchází do větších měst studovat a tím pádem si je oddíl neudrží na pozicích trenérek. My máme to štěstí, že v Praze se s tímto nepotýkáme.

V. Okruh – Kritické faktory úspěšnosti

34. Z následujících možností, prosím, vyberte dvě, u kterých se domníváte, že jsou zdrojem klesající mezinárodní úspěšnosti českých moderních gymnastek. Svou volbu zdůvodněte.
Určitě zajištění trenérů a jejich rozvoj a poté bych volila tréninková zařízení, jelikož hal uzpůsobených moderní gymnastice je málo.